

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

2025

İDARE FAALİYET RAPORU

ŞUBAT 2026

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

2025 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

Şubat 2026

*"Memleket mutlaka modern, medeni ve yeni olacaktır.
Bizim için bu hayat davasıdır."*

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

"Şehirler tıpkı insanlar gibi nefes alan, ruh taşıyan mekânlardır.
Şehirleri imar etmezseniz nesilleri ihya edemezsiniz.
Şehirleri hayırdır etmezseniz, millete istikamet çizemezsiniz."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Bakan'ın Mesajı

Bakanlığımız; tüm faaliyetlerinde merkezine çevreyi ve insanı alarak "Afetlere Dirençli ve İklim Dostu Şehirler, Sürdürülebilir Çevre" vizyonuyla çalışmalarına devam etmektedir. Bu vizyon kapsamında Bakanlık olarak ana hedeflerimiz; vatandaşlarımızın yaşayabilecekleri sağlıklı bir çevre, bütün canlıların yaşam haklarının koruma altına alındığı sürdürülebilir ekolojik denge ve afetlere dirençli, planlı ve iklim değişikliğine uyumlu şehirlerdir.

Bakanlığımız bu hedefler çerçevesinde ülkemizin en acil gerekliliklerini önceleyerek çalışmalarını sürdürmektedir. Bu bağlamda 6 Şubat 2023'te meydana gelen ve "asrın felaketi" olarak tarihe geçen Kahramanmaraş merkezli ikiz depremlerin yıkıma neden olduğu 11 ilimizin rehabilitasyonunu ilk önceliğimiz olarak ele aldık. Devlet ve milletin el ele verdiği bir diriliş mücadelesine dönüşen imar ve ihya çalışmalarımız kapsamında 455 bin 357 bağımsız bölümün inşasını tamamlayarak depremzede vatandaşlarımıza teslim ettik.

Asrın felaketinin neden olduğu yıkımı tersine, hüznü sevince, hasreti vuslata dönüştürürken yurdumuzun her köşesini afetlere dirençli hale getirmek için çalışmalarımızı derinleştiriyoruz.

2012 yılında başlattığımız kentsel dönüşüm çalışmaları ile 2 milyon 400 bin bağımsız bölümün dönüşümünü tamamlayarak ülkemizi depremlere hazırlamak için büyük bir adım attık. Bu harekete paralel olarak 2002'den bugüne TOKİ Başkanlığımızca sosyal donatılarıyla birlikte 1 milyon 744 bin sosyal konut inşa ederek vatandaşlarımızın hizmetine sunduk.

Tüm bunların yanı sıra; yalnızca ülkemizi değil, bütün insanlığın ortak evi Dünya'mızı tehdit eden en önemli afet olan küresel iklim değişikliği krizine karşı çalışmalarımızı arttırdık. 2053 Net Sıfır Emisyon ve Yeşil Kalkınma Hedefimiz bağlamında sera gazı azaltım hedefimizi 2035 yılı için yüzde 42'ye çıkardık.

Ayrıca, ülkemiz tarihi bir diploması başarısı göstererek, iklim değişikliği ile mücadelede BM'nin en önemli organizasyonu olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı'nın (COP31) Türkiye'nin ev sahipliği ve başkanlığında yapılması kararlaştırıldı. Bu sayede, tüm Dünya ülkelerinin temsilcileri iklim krizine karşı taahhütlerini, politikalarını ve çözüm önerilerini Antalya'da tartışacak.

Türkiye Cumhuriyeti olarak tüm dünyaya öncülük ettiğimiz, döngüsel ekonomi modeli olarak büyük bir atılım olarak tarihe geçen, bugüne kadar 74,5 milyon ton atığın geri kazanımına ve ekonomimize 256 milyar TL'lik katkı yapılmasına vesile olan Sıfır Atık sistemini tüm alanlarda yaygınlaştırıyoruz. Doğal ekosistemleri muhafaza altına almak adına sayılarını giderek artırdığımız korunan alan miktarında Avrupa ile yarışırken 100 milyon m2 millet bahçesi hedefimizle şehirlerimizde vatandaşlarımızı yeşil alanlar ile buluşturuyoruz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Büyük ve Güçlü Türkiye hedefimize kararlılıkla yürürken gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalara ve verdiğimiz hizmetlere aynı gayret ve inançla devam edeceğimizi ilan ediyorum.

Bu vesileyle 2025 yılı İdare Faaliyet Raporu'nu milletimizin bilgisine sunuyor, bu dokümanın hazırlanmasında emek veren tüm çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Murat KURUM

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU	VI
TABLolar DİZİNİ	9
ŞEKİLLER DİZİNİ	11
KISALTMALAR DİZİNİ	13
1.GENEL BİLGİLER.....	15
1.1 Misyon ve Vizyon.....	15
1.2 Yetki, Görev ve Sorumluluklar	15
1.3 İdareye İlişkin Bilgiler.....	18
1.3.1 Tarihçe	18
1.3.2 Fiziksel Yapı	20
1.3.3 Teşkilat Yapısı.....	21
1.3.4 Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar.....	23
1.3.5 İnsan Kaynakları	26
1.3.6 Sunulan Hizmetler.....	28
1.3.7 Bakanlık Taşra Teşkilatı.....	39
1.3.8 Bağlı ve İlgili Kuruluşlar	39
1.3.9 Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	43
2.AMAÇ ve HEDEFLER	45
2.1 Temel Değerler	46
2.2 İdarenin Amaç ve Hedefleri.....	46
2.3 Temel Politikalar ve Öncelikler.....	48
2.FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	56
3.1 Mali Bilgiler	56
3.1.1 Bütçe Uygulama Sonuçları.....	56
3.1.2 Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	79
3.1.3 Mali Denetim Sonuçları	80
3.1.4 Diğer Hususlar	80
3.2 Performans Bilgileri	83
3.2.1 Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri.....	83
3.2.2 Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi	92
3.2.2.1. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler	92
3.2.2.2 Performans Denetim Sonuçları.....	108
3.3. Stratejik Planın Değerlendirilmesi	109
3.4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi	139

4.KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	142
4.1 Üstünlükler	142
4.2 Zayıflıklar	143
4.3 Değerlendirme	143
5.ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	146
6.EKLER (BİRİMLERE AİT FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ)	150

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Mevcut Kurum Donanım Envanteri.....	25
Tablo 2. Mevcut Kurum Platform Yazılım Envanteri	26
Tablo 3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Dolu ve Boş Kadrolarının Dağılımı.....	26
Tablo 4. Bakanlık Personelinin Merkez ve Taşra Birimlerine Göre Dağılımı.....	26
Tablo 5. Bakanlık Personelinin Cinsiyet ve Yaş Durumuna Göre Dağılımı.....	26
Tablo 6. Bakanlık Personelinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	27
Tablo 7. Bakanlık Personelinin İstihdam Şekline Göre Dağılımı	27
Tablo 8. Bakanlık Personelinin Hizmet Yılına Göre Dağılımı.....	27
Tablo 9. 2025 Yılında Gerçekleştirilen Ön Mali Kontrol İşlemleri.....	44
Tablo 10. 2025 Yılı Bütçesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Tahsis Edilen Ödenekler	56
Tablo 11. 2025 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Ait Bütçe Gerçekleşmeleri.....	56
Tablo 12. 2025 Yılı Mali Yılı Harcamaları Faaliyet Dağılımı.....	57
Tablo 13. 2025 Bütçe Gerçekleşme Tablosu (Ekonomik II. Düzey)	58
Tablo 14. 2025 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ödenek ve Harcama Durumu (TL)	61
Tablo 15. 2025 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ekonomik Kodlara Göre Ödenek ve Harcama Durumu (TL)	62
Tablo 16. Birimler Bazında 2025 Yılı Yatırım Programı Gerçekleşmeleri (TL).....	64
Tablo 17. 2025 Yılında Genel Bütçe Dışındaki Bütçe Türlerinden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları (Şartlı Bağış ve Yardımlar)	65
Tablo 18. 2025 Yılında Diğer Genel Bütçeli İdarelerden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları	69
Tablo 19. Döner Sermaye İşletmesi 2025 yılı Gelir Kalemleri Dağılımı.....	72
Tablo 20. Döner Sermaye İşletmesi 2025 yılı Gider Kalemleri Dağılımı	72
Tablo 21. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2025 Yılı Bilançosu.....	73
Tablo 22. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2025 Yılı Geçici Mizan.....	75
Tablo 23. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye Gelir Tablosu	77
Tablo 24. Bilanço	79
Tablo 25. Faaliyet Sonuçları Tablosu	79
Tablo 26. Özkaynak Değişim Tablosu	79
Tablo 27. Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu	79

Tablo 28. Bakanlık 2024-2025 Dönemi Hizmet Maliyeti Tabloları (TL)	81
Tablo 29. Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (Form 3)	92
Tablo 30. Performans Göstergesi Sonuçları Formu (Form 4)	104
Tablo 31. 2025 Yılı ÇED Karar Sayıları	183
Tablo 32. 2025 yılı Geçici Faaliyet Belgesi, Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisans Belgesi Sayıları	186
Tablo 33. 2025 Yılı İthalat ve İhracat İzinleri Sayıları	188
Tablo 34. Köy/Kırsal Alan Yer Seçimi Tablosu	199
Tablo 35. 2025 Yılında Tesis Edilen Faaliyetler	200
Tablo 36. 2025 Yılında Laboratuvar Deney Hizmetleri Alanı İle İlgili Veriler	203
Tablo 37. 2025 Yılında Yapı Kooperatifi Alanı ile İlgili Veriler	204
Tablo 38. 2025 Yılında Belgelendirme ile İlgili Veriler	204
Tablo 39. Taşınmazların Tiplerine Göre Dağılımı	207
Tablo 40. Hazinenin Özel Mülkiyetindeki Taşınmazların Cinslerine Göre Dağılımı	208
Tablo 41. Hazine Adına Tescilli Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı	208
Tablo 42. Yıllara Göre İdari Yoldan Tescil İstatistiği	209
Tablo 43. Yıllara Göre Tespit İstatistiği	209
Tablo 44. Genel İrtifak Hakkı İşlemleri	210
Tablo 45. Yıllara Göre Kıyı İşlemleri	211
Tablo 46. 2025 Kıyı İşlemleri	211
Tablo 47. Teşvik Mevzuatı Kapsamında Ön İzin Verilen Taşınmazların Yıllar İtibariyle Dağılımı	211
Tablo 48. 2025 Yılında Tahsis Edilen Taşınmazların İdarelere Göre Dağılımı	212
Tablo 49. Satışı Yapılan Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı*	213
Tablo 50. 2025 Yılında Özel Kanunlar Uyarınca Satışı Yapılmak Üzere Satış Talimatı Verilen Hazine Taşınmazlarının Yasal Dayanaklarına Göre Dağılımı	214
Tablo 51. 2025 Yılında Yapılan İzale-İ Şuyu İhalesi Sonuçları	215
Tablo 52. 2021-2025 Yıllarında 3194 Sayılı İmar Kanununun 11. Maddesi Uyarınca Terk Talimatı Verilen Taşınmazlar	216
Tablo 53. Dava Takip Çalışmaları	217
Tablo 54. Dosya Türüne Göre Dosya Sayıları	217
Tablo 55. 2025 Yılı Yapı Denetim Faaliyetleri	235
Tablo 56. 2025 Yılı Yapım Teknolojileri ve Laboratuvar Faaliyetleri	238
Tablo 57. İç Denetim Kapsamında Yapılan Denetim ve İzleme Faaliyetleri	247
Tablo 58. 2024-2025 Yılları Alo 181 Çağrı Merkezine Ait İstatistiksel Veriler	253
Tablo 59. Yazılı, Görsel Basın ve İnternet Medyasındaki Haber Sayıları	260
Tablo 60. 2025 Yılında Sağlık Hizmeti Alan Personel Sayısı	261
Tablo 61. Yemek Servisi Hizmetinden Yararlanan Birimler	262

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Teşkilat Şeması	22
Şekil 2. Son Beş Yıl Ödenek Harcama Durumu Grafiği (TL).....	61

KISALTMALAR DİZİNİ

AAT	Atık Su Arıtma Tesisi
AB	Avrupa Birliği
ABSİS	Atık Beyan Sistemine Denetim Kabiliyetinin Kazandırılması ve Atık Yönetiminin İyileştirilmesi Projesi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
ATLAS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu
ATYÖN	Atık Yönetim Uygulaması
BEP-TR	Binalarda Enerji Performansı Yazılımı
BEKRA	Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılması
BKBS	Bulut Kent Bilgi Sistemi
BM	Birleşmiş Milletler
CAMP	Kıyı Alanları Yönetim Programı
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
COP	Taraflar Konferansı
ÇDP	Çevre Düzeni Planı
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇİSOP	Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı
DEN-İZ	Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı
E-ÇED	Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim
EKB	Enerji Kimlik Belgesi
GEF	Global Environment Facility (Küresel Çevre Fonu)
GES	Güneş Enerji Santrali
GZFT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler
HEY	Hava Emisyon Yönetim
HEYS	Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi
IPA	AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
JICA	Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı
KABEV	Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulaması Projesi
KAP	Katı Atık Programı
KAYEP	Kamu ve Belediye Yenilebilir Enerji Projesi
KAYSİS	Elektronik Kamu Bilgi Yönetim Sistemi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KÖYDES	Köylerin Altyapısının Desteklenmesi
KSTK	Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı
MARMOD	Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi
MEBİS	Milli Emlak Bilgi Sistemi
MoTAT	Mobil Atık Takip Sistemi
MSP	Mekânsal Strateji Planı
NEFES	Üç Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti Yazılımı
NSEB	Neredeyse Sıfır Enerjili Bina
OECD	Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı
OSB	Organize Sanayi Bölgesi

ÖÇKB	Özel Çevre Koruma Bölgesi
PARSİD	Parselasyon Planı İzleme ve Denetleme Sistemi
PCB	Poliklorlu Bifenil
PESTLE	Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Yasal ve Çevresel
RUMİ	Referans ve Ulusal Akıllı Şehir Mimarisi
SAİS	Sürekli Atık Su İzleme Çalışmaları
SÇD	Stratejik Çevresel Değerlendirme
SİM	Sürekli İzleme Merkezi
SUMO	Trafik Güvenliği Analiz Platformu ve Kent İçi Hareketlilik Analizleri Sistemi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
ULASAV	Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
YERBİS	Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi
YOİKK	Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurumu

1

GENEL BİLGİLER

1. GENEL BİLGİLER

1.1 Misyon ve Vizyon

2024-2028 Stratejik Planı'na göre;

Vizyonumuz;

Afetlere Dirençli ve İklim Dostu Şehirler, Sürdürülebilir Çevre

Misyonumuz;

Şehirlerimizin afetlere karşı dirençli, iklim dostu ve sıfır atık uyumlu hale getirilmesi ile sürdürülebilir çevrenin sağlanması amacıyla; doğanın korunması, planlı, güvenli yapılaşma görevlerini etkin bir şekilde yürütmek.

1.2 Yetki, Görev ve Sorumluluklar

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çerçevesinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak ve ilgililerin kayıtlarını tutmak,
- Çevrenin korunması, iyileştirilmesi, çölleşme ve erozyonla mücadele ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikaların belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturması muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek; alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak; bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak,
- Mekânsal strateji planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak suretiyle hazırlamak ve mahalli idarelerin plan kararlarının bu stratejilere uygunluğunu denetlemek,
- Milli Savunma Bakanlığının inşaat milli ve NATO alt yapı hizmetleri ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı genel müdürlüklere kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yapım yetkisi verilmiş olan özel ihtisas işleri hariç talepleri halinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait bina ve tesislerin ihtiyaç programlarını hazırlamak, her türlü etüt, proje ve maliyet hesaplarını yapmak veya yaptırmak, onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, inşa,

güçlendirme, tadil ve esaslı onarımlarını yapmak, yaptırmak ve denetlemek veya denetlenmesini sağlamak,

- Yapı denetimi sistemini oluşturarak 29/6/2001 Tarihli ve 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ile Bakanlığa verilen görevleri yapmak ve kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan veya yaptırılanlar da dâhil olmak üzere yapıların can ve mal emniyeti ile mevzuata ve tekniğine uygunluk bakımından denetimini yapmak veya yaptırmak, tespit edilen aykırılık ve noksanlıkların giderilmesini istemek ve sağlamak; yapılarda enerji verimliliğini artırıcı düzenlemeleri yapmak, buna ilişkin faaliyetleri yönetmek ve izlemek; yapı malzemelerinin denetimine ve uygunluk değerlendirmesine ilişkin iş ve işlemleri yapmak,
- g) Konut sektörüne ilişkin strateji geliştirme ve programlama iş ve işlemlerini yürütmek, yapı kooperatifçiliğinin gelişmesini sağlayacak tedbirleri almak ve 19/9/2006 Tarihli ve 5543 Sayılı İskân Kanunu uyarınca Bakanlığa verilen görevleri yapmak,
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak, mahalli idarelerin planlama, harita, altyapı ve üstyapıya ilişkin faaliyetleri ile ilgili kent bilgi sistemlerinin kurulması, kullanılması ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ile entegre olmasını desteklemek,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda mahalli idarelerin idari ve teknik kapasitesinin geliştirilmesi için çalışmalarda bulunmak ve bunlara teknik destek sağlamak,
- Bayındırlık ve iskân işleri ile ilgili şartname, tip sözleşme, yıllık rayiç, birim fiyat, birim fiyatlara ait analiz ve tarifleri hazırlamak, yayımlamak ve gerekli görülen hallerde yayımlanan rayiç ve birim fiyatları güncellemek,
- Küresel iklim değişikliği ve bununla ilgili gerekli tedbirlerin alınması için plan ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması maksadıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde yürütmek,
- Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmek amacıyla çalışma yapmak, Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin edinim, yönetim ve elden çıkarılmasına ilişkin işlemleri yürütmek, kamu idarelerinin taşınmazları ile ilgili kayıt ve yönetim esaslarını belirlemek,
- Toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile mücadele amacıyla; çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, bu plan ve projeleri uygulamak,
- Çölleşme ve erozyonla mücadele amacıyla su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak, politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,
- Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında; ağaçlandırma ve ormanla ilgili görevleri yürüten kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli

hallerde orman sınırları dışında özel ağaçlandırma dahil her tür çalışmayı yapmak/yaptırmak, bu maksatla dış mekânlarda kullanılan ağaç veya bitki türlerinin üretimine yönelik fidanlık kurmak/kurdurmak ve bu amaçlar doğrultusunda yatırım yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri desteklemek,

- Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

1.3 İdareye İlişkin Bilgiler

1.3.1 Tarihçe

Kurumsal Tarihçe

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte teşkilat, görev ve yetkileri yeniden düzenlenerek hizmet yarışındaki konumu ve önemini arttırarak sürdürmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; Mülga Çevre ve Orman Bakanlığının çevre tarafı, Mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının tek çatı altında birleştirilmesiyle kurulmuş ve teşkilat, görev ve yetkileri 10.07.2018 tarihinde yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 29 Ekim 2021 tarih ve 31643 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 85) ile yeniden düzenlenmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının tarihsel gelişimi dört ayrı başlık altında değerlendirilmiştir.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı

1848 yılında "Nafia Nezareti" adı altında çalışmalarına başlayan Bayındırlık Bakanlığı, 26.05.1934 Tarihli ve 2443 Sayılı Kuruluş Kanunu ile demiryolları, limanlar, karayolları ve köprüler inşa etmek, PTT tesislerini kurup işletmek, su işlerini düzenlemek, devlet daire ve müesseselerinin her türlü yapı işlerini yapmakla görevlendirilmiştir.

1958 yılında, 7116 Sayılı Kanun ile İmar ve İskân Bakanlığı kurulmuş olup, bölge, şehir, kasaba ve köylerin planlanması, mesken politikası, yapı malzemesi konuları ile uğraşmak, afetlerden önce ve sonra gerekli tedbirleri almak, kentsel altyapıyı gerçekleştirmek ve belediyelerle ilişkileri düzenlemek konularında görevlendirilmiştir. 3.07.1972 Tarihli ve 1609 Sayılı Kanun ile Bayındırlık Bakanlığının kuruluşu ve görevleri yeniden düzenlenmiştir. 13.12.1983 tarih ve 180 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İmar ve İskân Bakanlığı ile birleştirilmesi sonucu Bayındırlık ve İskân Bakanlığı adını almıştır.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, şehirleşme ve yapılaşma alanlarında gerçekleştirdiği alt ve üst yapı hizmetleri ile ülkemizin kalkınmasında 150 yılı aşkın süre önemli işlevleri yerine getirmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı

Çevrenin korunmasına ilişkin çeşitli kanunlarda yer alan hükümler, 1970'li yıllara kadar farklı bakanlık ve kuruluşlar tarafından kendi ilgi alanları ile alakalı olarak uygulanmıştır. Çevre alanında ilk bağımsız yapılanma, 12.02.1973 Tarihli ve 7/5836 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Çevre Sorunları Koordinasyon Kurulu"nun oluşturulmasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu Kurul, daha sonra 16.04.1974 Tarihli ve 7/8329 Sayılı Kararname ile "Çevre Koordinasyon Kurulu"na dönüştürülmüştür.

Çevrenin korunmasına yönelik temel politikaların belirlenmesi, konuyla ilgili plan ve projelerin hazırlanması, bunların uygulanmasında ilgili bakanlık ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması amacıyla 27.07.1978 Tarihli ve 7/16041 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Başbakanlık Çevre Örgütü” kurulmuştur.

Ülkemizde çevre konularını bütünlük olarak ele almak üzere 09.08.1983 Tarihli ve 2872 Sayılı Çevre Kanunu yürürlüğe girmiştir. 08.06.1984 Tarihli ve 222 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Başbakanlığa bağlı, tüzel kişiliğe sahip, katma bütçeli bir kurum olarak Çevre Genel Müdürlüğü kurulmuş ve Çevre Kanunu’nu uygulamakla sorumlu kılınmıştır. 389 Sayılı Çevre Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile çevre örgütlenmesi Müsteşarlık düzeyine çıkarılmıştır. 19.10.1989 Tarihli ve 383 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle çevre koruma ile ilgili diğer bir kurum olarak Başbakanlığa bağlı, tüzel kişiliğe sahip “Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı” kurulmuştur.

Çevre Müsteşarlığı, çevre alanında daha etkili bir kurumsal yapı oluşturmak amacıyla 09.08.1991 Tarihli ve 443 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre Bakanlığı olarak yapılandırılmıştır. 01.05.2003 Tarihli 4856 Sayılı Çevre ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile Çevre ve Orman Bakanlıkları birleştirilerek Çevre ve Orman Bakanlığı kurulmuştur. Bakanlığın kurulması ile İl Çevre Müdürlüklerinin faaliyete geçmeleri sağlanmıştır.

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı

1976 tarihinde Barselona’da imzalanan “Akdeniz’in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi”ne dayalı olarak, 12.06.1988 tarih ve 88–13019 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince Başbakanlığa bağlı Özel Çevre Koruma Bölgesi Başkanlığı geçici olarak ihdas edilmiştir.

Söz konusu protokole ve 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 9’uncu maddesinde yer alan “Bakanlar Kurulu, ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemi haiz olan, çevre kirlenme ve bozulmalarına duyarlı alanların, doğal güzelliklerinin gelecek nesillere ulaşmasını emniyet altına almak üzere, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla Özel Çevre Koruma Bölgesi tespit ve ilan etmeye, bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plan ve projelerin hangi Bakanlıkça yürütüleceğini belirlemeye haizdir” hükmüne göre; 383 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kurulmuş; 444 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 21.08.1991 tarihinde Çevre Bakanlığına bağlanmıştır. Kurum, 01.05.2003 tarih ve 4856 Sayılı Kanun ile Çevre ve Orman Bakanlıklarının birleşmesi üzerine Çevre ve Orman Bakanlığına bağlanmıştır. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı; 08.07.2011 tarih ve 27988 Sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan “Bazı Kuruluşların Bağlı ve İlgili Oldukları Bakanlıkların Değiştirilmesine Dair Tezkeresi” ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na bağlanmıştır.

17.08.2011 Tarihli ve 28028 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 648 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılarak Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuş ve Bakanlık

Makamının 18.08.2011 Tarihli Olur'u ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teşkilatı içindeki yerini almıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 04.07.2011 Tarihli ve 27984 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığının çevre kanadı ile Mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığının tek çatı altında bir araya getirilmesiyle kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev, yetki ve sorumlulukları, 17.08.2011 Tarihli ve 28028 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 648 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile daha da güçlendirilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teşkilat, görev ve yetkileri, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiş; organizasyon şemasında da görüldüğü gibi merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlardan meydana gelmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Kurulması

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 29 Ekim 2021 tarih ve 31643 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 85) ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bu kapsamda, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının teşkilat, görev ve yetkilerine; "çölleşme ve erozyonla mücadele" görevleri eklenmiş, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü Bakanlığın bünyesindeki merkezi birimleri arasına katılmış; Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile aynı Kararname ile kurulan İklim Değişikliği Başkanlığı da Bakanlığa bağlı kuruluşlar arasına dahil edilmiştir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı

Yapı stokunun yenilenerek ülkemizi afetlere karşı daha güçlü hale getirmek üzere 16 Ekim 2023 tarih ve 32341 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 153) ile ana hizmet birimlerinden Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kentsel Dönüşüm Başkanlığı adıyla Bakanlığa bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılmıştır.

1.3.2 Fiziksel Yapı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Merkez Binası; Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52 Çankaya/Ankara adresindeki hizmet binasında, Bakanlık Laboratuvarları ise Haymana Yolu 5. km. Gölbaşı/ANKARA adresindeki binasında hizmet vermektedir.

1.3.3 Teşkilat Yapısı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı teşkilat, görev ve yetkileri 29 Ekim 2021 Tarih ve 31643 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir. Bakanlığın teşkilat şeması aşağıda yer almaktadır.

Şekil 1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Teşkilat Şeması

1.3.4 Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Bakanlık internet sitesinden verilen hizmetler aşağıda sunulmaktadır.

Akıllı Şehir Uygulamaları

- Akıllı Şehirler Portalı
- E-Plan Otomasyon Sistemleri
- Trafik Güvenliği Analiz Platformu
- Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu
- Referans ve Ulusal Akıllı Şehir Mimarisi Dijital Platformu
- Bulut Kent Bilgi Sistemi
- Ulusal Kent Rehberi
- Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu
- Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu (PLATO)
- Akıllı Şehir Ekosistemi
- Akıllı Şehir Endeksi

Şehircilik Uygulamaları

- Atlas.gov.tr
- Binalarda Enerji Performansı Sistemi (Bep-Tr)
- Yeşil Sertifika Sistemi (Yes-Tr)
- Binaların Gürültüye Karşı Korunması (Akustik Uzman Listesi)
- Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS)
- HAYAT- Hafriyat ve Yıkıntı Atığı Kontrol ve Takip Sistemi
- Kentsel Dönüşüm Bilgi Sistemi
- Müteahhitlik ve Şantiye Şefliği Bilişim Sistemi (Şantiye-M)
- Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS)
- Riskli Yapı Tespiti ile Yetkili Kuruluşlar
- Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Uzmanlığı Başvurusu
- Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu
- Yapı Denetim Sistemi
- Yapı Malzemeleri Denetim Sistemi
- Yapı Malzemeleri Üretici Bilgi Sistemi (YAMBUBİS)
- Kamu Yapıları Envanter Sistemi (KAYES)
- Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS)

Çevre Uygulamaları

- Denizcilik Atıkları Uygulaması
- Akümülatör Depozito Bilgi Sistemi
- Ambalaj Depozito Bilgi Sistemi
- Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü
- Atık Yönetimi Uygulaması
- Atık Su Arıtma Tesisi Personel Belgelendirme

- Atık Su Arıtma Tesisleri / Derin Deniz Deşarjı Proje Onayları
- Atık Su Arıtma Tesisleri Proje Onayları
- Atık Su Bilgi Sistemi
- Avrupa Çevre Ajansı Raporlama Uygulaması
- Büyük Yakma Tesisleri Bilgi Sistemi
- Çevre İthalat/İhracat İzinleri
- Çevre İthalat/İhracat İzinleri Uygulaması
- Çevre İzin ve Lisans Bilgi Sistemi (e-İzin)
- Çevre Portal Uygulaması
- Çevre Yeterlik Uygulaması (e-Yeterlik)
- Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemi (e-ÇED ve e-ÇED Yeterlik)
- Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi Eylem Planı İzleme Değerlendirme Raporlama Sistemi
- E-Denetim Uygulaması
- Elektrikli ve Elektronik Eşya Bilgi Sistemi
- Entegre Çevre Bilgi Sistemi
- Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü Uygulaması
- Finansman Bilgi Sistemi
- Güvenlik Bilgi Formu Bildirim Sistemi
- HAVADAR (Hava – Dosya – Arşiv) Uygulaması
- Kimyasal Kayıt Sistemi Uygulaması
- Kimyasal Madde Envanter Bildirim Sistemi
- Kimyasallar Yardım Masası Uygulaması ve Web Sitesi
- Maden Atıkları Yönetimi Uygulaması
- Ozon Tabakasını İncelten Maddeler Sistemi
- Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi
- PCB Envanter Sistemi
- Sıfır Atık Bilgi Sistemi
- Stok Bilgi Yönetim Sistemi
- Temiz Hava Eylem Planı İzleme Uygulaması
- Yatırım ve İhale Takip Sistemi

Kurumsal Uygulamalar

- ArkSigner Via İmza Uygulaması
- Bakanlık Mevzuat Yönetim Uygulaması
- BelgeCBS
- Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılması (BEKRA)
- Coğrafi Bilgi Sistemleri Eylem Planları Takip Sistemi
- e-Başvuru Sistemi
- E-İmza Başvuru Uygulaması (NES)
- Elektronik Kurumsal İletişim Platformu (EKİP)
- Evrak Ekleri Takip Sistemi (EVTAS)
- Eylem Planları Takip Sistemi
- Genel Anket Uygulaması

- Hizmet Envanter Yönetim Sistemi
- İç Kontrol Sistemi
- Kentsel Dönüşüm Başkanlığı Evrak Ek Takip Sistemi (KDEVTAS)
- Organizasyon Şeması Uygulaması
- Oturum Yönetim Sistemi- (OYS)
- Parlamento Bilgi Sistemi
- Randevu Takip Sistemi
- SGBNET
- Sınav Sonuç Açıklama Sistemi
- Sit Alanları Yönetim Sistemi (SAYS)
- SSS Sık Sorulan Sorular
- Talep Takip Sistemi (TATİS)
- Teftiş İşlemleri Uygulaması
- Veri İzin Lisans Sistemi (COVİZ)
- Yatırım İzleme Portalı
- Yazılım Envanter Uygulaması
- Yönetici Bilgi Sistemi
- Yüksek Fen Kurulu Evrak Kayıt
- Hibe Programı
- Bilgi Destek Uygulaması

Mobil Uygulamalar

- Mobil E-Denetim Sistemi
- Mobil Şantiyem Uygulaması
- Mobil Vaka Bildirimi Uygulaması

Yapay Zekâ Uygulamaları

- Şantiye-M Uygulamasına Yapay Zekâ Chatbotunun Eklenmesi
- Doğa Sesli Asistan Uygulaması
- Sözleşmeli Bilişim Personeli için Yapay Zekâ ile Soru Hazırlama Sistemi
- Tez/Makale/Rapor için Yapay Zekâ Tespit ve İnceleme Uygulaması
- Sanayide Yeşil Dönüşüm Projesine Yapay Zekâ Entegrasyonu
- Bakanlık Chatbot Uygulaması

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının donanım envanteri dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1.Mevcut Kurum Donanım Envanteri

Donanım Bileşeni	Adet
Sunucu Bilgisayar (Fiziksel)	139
Sunucu Bilgisayar (Sanal)	1.722
Depolama Birimi	18
Yedekleme Birimi	4

Tablo 2. Mevcut Kurum Platform Yazılım Envanteri

Yazılım Bileşeni	Adet
Sunucu İşletim Sistemi (Windows)	922
Sunucu İşletim Sistemi (Diğer)	653
Masaüstü İşletim Sistemi	18.865
Masaüstü Üretkenlik Paketi	550
E-Posta Sunucusu	7

1.3.5 İnsan Kaynakları

31.12.2025 tarihi itibarıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında toplam 17.916 personel istihdam edilmiştir.

Tablo 3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Dolu ve Boş Kadrolarının Dağılımı

	Merkez			Taşra			Döner Sermaye			Yurt Dışı			Genel Toplam"		
	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam
Memur	3.037	4.261	7.298	11.287	9.123	20.410	0	22	22	9	1	10	14.333	13.407	27.740
İşçi	422	918	1.340	1.320	1.972	3.292	0	0	0	0	0	0	1.742	2.890	4.632
4/B Sözleşmeli Bilişim Uzmanı (Sözleşmeli)	48	69	117	1.758	577	2.335	0	0	0	0	0	0	1.806	646	2.452
	35	11	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	11	46
Toplam	3.542	5.281	8.823	14.365	11.672	26.037	0	22	22	9	1	10	17.916	16.954	34.870

Tablo 4. Bakanlık Personelinin Merkez ve Taşra Birimlerine Göre Dağılımı

Birimi	Personel Sayısı	Oran (%)
Merkez	3.542	19,77
Taşra	14.365	80,18
Yurt Dışı	9	0,05
Toplam	17.916	100,00

Tablo 5. Bakanlık Personelinin Cinsiyet ve Yaş Durumuna Göre Dağılımı

Cinsiyet	Personel Sayısı	Oran (%)
Kadın	6.467	36,10
Erkek	11.449	63,90
Toplam	17.916	100,00

Yaş Grubu	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61 ve üzeri	Toplam
Kişi	442	1.441	2.138	3.434	3.524	2.686	1.986	1.440	825	17.916

Tablo 6. Bakanlık Personelinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Personel Sayısı	Oran (%)
İlköğretim	646	3,61
Lise	1.864	10,40
Ön Lisans	2.529	14,12
Lisans	10.693	59,68
Lisans Üstü	2.006	11,20
Doktora	178	0,99
Toplam	17.916	100,00

Tablo 7. Bakanlık Personelinin İstihdam Şekline Göre Dağılımı

İstihdam Şekli	Personel Sayısı	Oran (%)
Memur		
<i>Genel İdare Hizmetleri</i>	6.268	35,00
<i>Teknik Hizmetleri Sınıfı</i>	7.536	42,06
<i>Sağlık Hizmetleri Sınıfı</i>	92	0,51
<i>Yardımcı Hizmetleri Sınıfı</i>	308	1,72
<i>Avukatlık Hizmetleri</i>	129	0,72
Memur Toplamı	14.333	80,00
İşçi	1.742	9,72
<i>4-B Sözleşmeli</i>	1.806	10,08
<i>Bilişim Uzmanı (Sözleşmeli)</i>	35	0,20
Sözleşmeli Personel Toplamı	1.841	10,28
Toplam	17.916	100,00

Tablo 8. Bakanlık Personelinin Hizmet Yılına Göre Dağılımı

Yıl Aralığı	Personel Sayısı	Oran (%)
0-5	4.028	22,48
6-10	2.105	11,75
11-15	4.034	22,52
16-20	2.784	15,54
21-25	989	5,52
26 yıl ve üzeri	3.976	22,19
Toplam	17.916	100,00

1.3.6 Sunulan Hizmetler

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

- Avrupa Birliği ile ilişkilerde ve Avrupa Birliği'ne yönelik mevzuat ve uyum çalışmaları ile ekonomik ve teknik iş birliğine yönelik çalışmalarda Bakanlık hizmetlerinin süratli, düzenli, etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli irtibat ve eşgüdümü sağlamak,
- Avrupa Birliği ile mali ilişkiler çerçevesindeki operasyonel programları yürütmek ve fonların uygulanmasını koordine etmek,
- İlgili mevzuat, Avrupa Birliği müktesebatı ve uluslararası anlaşmalar çerçevesinde operasyonel programları hazırlamak ve uygulamak,
- Uluslararası alanda faaliyet gösteren kuruluşlarla Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası sözleşmeler de dahil olmak üzere ilişkileri düzenlemek, gerekli irtibat ve eşgüdümü sağlamak,
- Bakanlığın görev alanı ile ilgili olarak Avrupa Birliği mevzuatı ve uygulamaları konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak, yaptırmak ve ilgililere duyurmak,
- Desteklenecek proje ve faaliyetlere ilişkin olarak, projelerin seçimini yapmak, önceliklendirmek, ihale ve sözleşmelerini yapmak ve yürütülmesini sağlamak, ödemelerini gerçekleştirmek ve muhasebeleştirmek, buna ilişkin kontrol, izleme ve değerlendirmeleri yapmak,
- İlgili kurum ve makamlara görevleri ile ilgili bilgi, belge ve raporların intikalini sağlamak ve operasyonel programın özelliğine göre yapısal fonların kullanımı için gerekli hazırlıkları yapmak,
- Bakanlık faaliyetleri çerçevesinde yurtdışından gelen heyetler ve Bakanlıktan yurtdışına gönderilecekler ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Yurtdışı ilişkilerle ilgili protokol işlemlerinin yürütülmesini sağlamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak ve yaptırmak.
- Çağdaş coğrafi bilgi teknolojilerinin ülkede etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını teşvik etmek ve eşgüdümü sağlamak.
- Coğrafi veri ve bilginin ulusal düzeyde üretimine, kalitesine ve paylaşımına yönelik standartlar ile bunlara ilişkin temel politika ve stratejilerin belirlenmesini sağlamak amacıyla çalışmalar yapmak ve gerekli mevzuatı hazırlamak.
- Coğrafi bilgi sistemleri konusunda ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen çalışmalarda ülkemizi temsil etmek, iş birliği ve uyum çalışmalarını koordine etmek.
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamına giren tüm konularda, resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca üretilen verilerin Bakanlık birimlerince kullanılmasını ve değerlendirilmesini sağlamak.

- Bakanlık hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Bakanlık mekânsal veri altyapısının oluşturulması ve geliştirilmesi ile Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek.
- Kent bilgi sistemlerinin standart ve yaygın bir şekilde oluşturulması için gerekli düzenlemeler yapmak.
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamında resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca üretilen mekânsal verilerin sunulduğu portali kurmak ve işletmek.
- Uluslararası veri paylaşım ağlarına katılmak.
- Coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili sertifikasyon ve akreditasyon çalışmalarının yapılmasını sağlamak.
- Coğrafi bilgi sistemleri uygulamalarını bütünleyen navigasyon, yönetim, otomasyon ve dokümantasyon sistemleri ile uzaktan algılama tekniği konularında uygulama, düzenleme, geliştirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek.
- Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

- Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kontrolü ile ilgili mevzuatı hazırlamak, standart geliştirmek, ölçüm, tespit ve kalite ölçütlerini belirlemek; alıcı ortam özelliklerine göre çevre kirliliği yönünden görüş vermek.
- Hava kalitesinin korunması, hava kirliliği, gürültü ve titreşimin azaltılması veya bertaraf edilmesi için hedef ve ilkelerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak; temiz hava eylem planları yapmak ve yaptırmak; konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışmalar yapmak, ölçüt ve standartları belirlemek.
- Temiz üretim ve entegre kirlilik önleme çalışmalarına yönelik politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve ilgili mevzuatı hazırlamak.
- Yenilenebilir enerji kaynakları başta olmak üzere, temiz enerji kullanımını teşvik etmek, yakıtların hava kirliliğine yol açmayacak şekilde kullanılabilmesi için hedef ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak.
- Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü ve titreşim ile ilgili ölçütleri belirlemek.
- Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu ile nükleer güvenlik konusunda iş birliği yapmak.
- Etkili bir çevre yönetimi gerçekleştirmek, atık ve kimyasalların çevre ile uyumunu sağlamak üzere gerekli ekonomik araçları belirlemek ve bu konuda standartlar geliştirmek.
- Motorlu kara taşıtlarının egzoz emisyonlarının kontrolü için idari, mali ve teknik usul ve esaslar ile standartları belirlemek.
- Yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması, kirliliğin önlenmesi veya bertaraf edilmesi maksadıyla kirletici unsurlar ile kirliliğin giderilmesi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları tespit etmek ve uygulamayı sağlamak, acil müdahale planları yapmak ve yaptırmak, çevrenin korunması

maksadıyla uygun teknolojileri belirlemek ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıflarını tespit etmek ve bu çerçevede gerekli tedbirleri almak ve aldirmek.

- Atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak.
- Atık su arıtma tesislerinin tasarım esaslarını ve kriterlerini Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte belirlemek, onay işlemlerini yürütmek.
- Atıkların kaynağında en aza indirilmesi, sınıflara ayrılması, toplanması, taşınması, geçici depolanması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, yeniden kullanılması, arıtılması, enerjiye dönüştürülmesi ve nihai depolanması konularında politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak.
- İlgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde atıkların taşınması ile tehlikeli atıkların taşınma lisanslarına ilişkin esasları belirlemek, uygulanmasını sağlamak, izlemek, atık ve kimyasallarla kirlenmiş alanların mevcut kirlilik durumlarını tespit etmek, çevre ve insan sağlığına yönelik risklere ve kirlenmiş alanların iyileştirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve yaptırmak.
- Yasaklanacak ve kısıtlanacak yakıt, atık ve kimyasalların ve bunlar ile çevre kirliliğine yol açabilecek diğer maddelerin ithalat ve ihracatına ilişkin ölçütleri belirlemek, uygulanmasını sağlamak.
- Ulusal çevre stratejisi ve eylem planlarının hazırlanmasına ilişkin çalışmaları yürütmek ve koordinasyonu sağlamak.
- Mahalli çevre kurullarının çalışmalarını takip etmek ve yönlendirmek.
- Yerleşik alanlarda bina ve sair yapılarda görüntü kirliliğine yol açan uygulamaları önleyici tedbirler almak.
- Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası çalışmaları izlemek ve yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

- Çevresel etki değerlendirme ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak ve bu konuda gerekli kararları almak, izlemek ve denetlemek.
- Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik her türlü faaliyet ve tesisi izlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldirmek, denetlemek, çevre izni ve lisansı vermek.
- Çevre kirliliğine neden olan faaliyet ve tesislerin emisyon, deşarj ve atıklar ile arıtma ve bertaraf sistemlerini izlemek ve denetlemek.
- Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü, titreşim ve iyonlaştırıcı olmayan radyasyon ile ilgili faaliyetleri izlemek, yeraltı ve yerüstü sularına, denizlere ve toprağa olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti belirlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde veya gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak.
- Temiz hava merkezlerinin kurulması ve yönetilmesiyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Motorlu kara taşıtları egzoz emisyonlarının belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek, izlemek ve denetlemek.

- Alıcı ortamları izlemek, buna ilişkin altyapıyı oluşturmak, çevre kirliliği ile ilgili olarak ölçüm ve analiz ölçütlerini belirlemek, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak; çevreyle ilgili her türlü ölçüm, izleme, analiz ve kontroller yapacak laboratuvarlar kurmak, kurdurmak, bunların akreditasyon işlemlerini yapmak, yaptırmak; alıcı ortamlar konusunda ölçüm yapacak kuruluşları belirlemek.
- Her türlü atık bertaraf tesisine lisans vermek, bunları izlemek ve denetlemek.
- Bakanlığın görev alanına giren ürünlerin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemelere uygunluğunu ve güvenilirliğini tespit etmek amacıyla denetim yapmak, yaptırmak, yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.
- Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak ve Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek.
- Görev alanına giren faaliyetleri izlemek ve denetlemek, uluslararası çalışmalarını izlemek ve ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü

- Toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile mücadele amacıyla; havza bütünlüğü esas alınarak çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, bu plan ve projelerin gerektirdiği etüt ve proje işlerini yürütmek, projeleri uygulamak, uygulanmasını izlemek, kurumlara proje desteği sağlamak, bu iş ve işlemlerle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyon sağlamak.
- Çölleşme ve erozyonla mücadele amacıyla su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak politika ve stratejiler belirlemek.
- Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında; ağaçlandırma ve ormanla ilgili görevleri yürüten kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli hallerde orman sınırları dışında özel ağaçlandırma dahil her tür çalışmayı yapmak/yaptırmak, bu maksatla dış mekanlarda kullanılan ağaç veya bitki türlerinin üretimine yönelik fidanlık kurmak/kurdurmak ve bu amaçlar doğrultusunda yatırım yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri desteklemek.
- Üniversiteler ve Ar-Ge kuruluşlarıyla birlikte araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütmek, izleme ve değerlendirme sistemleri kurmak, eğitim, yayın ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.
- Görev alanına giren konularda etüt, araştırma iş tanımı, analiz ve birim fiyat tespiti yapmak, yaptırmak, onaylamak uygulama esaslarını tespit etmek.
- Çölleşme ve erozyonla mücadele ile iklim ve çevre amaçlı kullanıma uygun uydu gönderimi veya uydu verilerinin teminine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- Görev alanına giren konularda ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile kararların ulusal düzeyde uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 26.09.2011 Tarihli ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü

- Yerleşme, yapılaşma ve arazi kullanımına yön veren, her tür ve ölçekte fiziki planlara ve uygulamalara esas teşkil eden üst ölçekli mekânsal strateji planlarını ve çevre düzeni planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak ve uygulamanın bu stratejilere göre yürütülmesini sağlamak.
- Kentlerde ve kırsal alanlarda arazi kullanımına ilişkin temel ilke, strateji ve standartların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak.
- Havza ve bölge bazındaki çevre düzeni planları da dâhil her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak.
- Sektörel planların havza veya bölge düzeyindeki mekânsal strateji planlarına ve çevre düzeni planlarına uyumlu hazırlanmasını sağlamak.
- Risk yönetimi ve sakınım planlarının yapılmasına ve onaylanmasına ilişkin kuralları belirlemek ve izlemek, plana esas jeolojik ve jeoteknik etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- 97'nci maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde belirtilen konularla ilgili olarak her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Arazi ve arsa düzenlemesi ve parselasyon planlarının hazırlanmasına ilişkin genel ilke, strateji ve esasların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak.
- Belediyelerin mücavir alanları ile köylerin yerleşik alanlarının sınırlarının tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve tespit edilen sınırları onaylamak.
- İdarelerin ihtilafı halinde, genel imar düzeni ve uyumunu sağlamak üzere, her türlü etüt, harita ve imar planı, plan değişikliği, plan revizyonu, parselasyon planı hazırlanması, onaylanması ve uygulanmasında koordinasyon sağlamak, ihtilafları gidermek, gerektiğinde ihtilaf konusu işi resen yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Her tür ve ölçekteki fiziki planların birbiriyle uyumunu ve mekânsal strateji planları hedeflerine ve kararlarına uygunluğunu sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak, ilgili idareler tarafından Bakanlıkça verilen süre içinde yapılmayan il çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak ve resen onaylamak.
- Bütünleşik kıyı alanları yönetimi ve planlaması çalışmaları, kıyı alanlarının düzenlenmesine dair iş ve işlemler ile bu alanlara ilişkin jeolojik ve jeoteknik

etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, kıyı kenar çizgisini tespit etmek, onaylamak ve tescilini sağlamak.

- Kıyı ve dolgu alanları ile bu alanların fonksiyonel ve fiziksel olarak devamı niteliğindeki geri sahalarına ilişkin her tür ve ölçekteki etüt, harita ve planları yapmak, yaptırmak ve resen onaylamak ve bunların uygulanmasını sağlamak.
- Bakan tarafından verilen görevleri yapmak.

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

- Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.
- Gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilke, strateji ve standartların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak.
- Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlikleri ile kuruluş yeterliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- Planlı ve plansız alanlardaki projelendirme ve yapılaşmaya, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerinin ulusal adres veri tabanına dayalı olarak düzenlenmesine ilişkin usul, esas ve standartları belirlemek.
- Planlama, projelendirme, yapım ve kamulaştırma iş ve işlemlerinde görev alacak bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Yöresel mimarinin ve yapılarda yerel malzemenin kullanımının teşvik edilmesi, binalarda enerji verimliliğinin sağlanması ve ileri yapım teknolojilerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapıların denetlenmesinde görev alan mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarını denetlemek, ilgili idareler ile denetim ve müşavirlik kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- Yapım işlerinde görev alan şantiye şefleri, fen elemanları ve yetki belgeli ustaların faaliyetlerinin, durumlarına göre, ilgili idarelerce veya meslek kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- Kamuya ve özel sektöre ait her türlü yapı ve tesisin projelerinin ve yapım işlerinin denetlenmesinde görev alacak mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarının, yapı denetim kuruluşlarının ve müşavirlik kuruluşlarının niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlikleri ile kuruluş yeterliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.

- Çevre yönetimi, çevre denetimi ve çevresel etki değerlendirilmesi iş ve işlemlerinde görev alanların niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlikleri ile kuruluş yeterliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- Çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanmasında, çevre laboratuvarları, çevre danışmanlık firmaları ile belediyelerin çevre koruma tesislerinin projelerinde ve işletilmesinde görev alacak elemanları eğitmek, proje ve tesis ölçütlerini geliştirmek ve mesleki yetkinliği artırmak.
- Konut politikalarının belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak, belirlenmiş politika, plan ve stratejilere göre uygulamayı temin ve sonuçlarını takip etmek,
- Yapı kooperatiflerinin ve üst birliklerinin kurulması, işleyişi ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek, kuruluş kayıtlarının ve sicillerinin tutulmasını sağlamak ve uygulamaları denetlemek.
- Yapılarda kullanılacak malzemelerin kullanım amacına uygunluğuna dair esasları belirlemek, koordinasyon ve yetkilendirme çalışmalarını yürütmek, yapı malzemelerine ilişkin standartların hazırlanıp yayımlanmasını sağlamak.
- Yapı malzemelerinin üretim, satış, nakil ve kullanma safhalarında her türlü mekânda ve ortamda gözetim ve denetimini yapmak, yapı malzemesi numunelerinin test ve deneylerini ilgili standarda göre yapmak, yaptırmak ve laboratuvar altyapısını geliştirmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Milli Emlak Genel Müdürlüğü

- Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu idareleri ile iş birliği yaparak yürütmek.
- Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak.
- Devlete intikali gereken taşınır ve taşınmazlarla hakların Hazineye mal edilmesi işlemlerini yürütmek, taşınmazların tescilini, taşınır malların tasfiyesini sağlamak.
- Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden kamu hizmeti için kullanılması gerekli olanları; kamu idarelerine tahsis etmek ve tahsis amacının ortadan kalkması veya amaç dışı kullanılması halinde tahsisi kaldırmak; tahsisi kaldırılan taşınmazlar üzerinde Hazine dışındaki kamu idarelerine ait yapı ve tesisleri tasfiye etmek, tasfiyeye ilişkin esas ve usulleri belirlemek.
- Devlete ait konutları yönetmek ve kamu idarelerine ait konutların yönetimi konusundaki politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, her yıl yurt içi ve yurtdışındaki kamu konutlarının kira ve yakıt bedelleri ile işletme, bakım ve onarım esaslarını tespit etmek.

- Hazineye ait taşınmazların envanter kayıtlarını tutmak ve diğer kamu idarelerinin taşınmazlarının envanter kayıtlarının tutulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin kamulaştırdığı yerlerin Hazine adına tescilini sağlamak.
- Kanunlar ve antlaşmalar gereğince muayyen zümrelere izafetle el konulması gereken para, mal ve hakların işlemlerini yapmak ve tasfiyelerini sonuçlandırmak.
- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin hizmet dışı kalan taşınmazlarının satışını yapmak.
- Kamu idarelerine ait taşınmazların yönetim esaslarını belirlemek.
- Kamu idarelerinin taşınmaz edinme ve yönetimine ilişkin olarak hazırlayacakları mevzuat tasarımları hakkında görüş bildirmek.
- Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmeye yönelik çalışmalar yapmak.
- Görev alanına giren konularda ilgili mevzuatla Bakanlığa verilen görevleri yürütmek.
- Görev alanına giren konulardaki alacakların süresinde ve mevzuata uygun olarak takip edilerek tahsil aşamasına getirilmesi için gerekli tedbirleri almak.
- Teşkilat ve görev alanına giren konularda uzmanları aracılığıyla teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapmak ve bu işlerin yürütülmesi amacıyla uygun görülen büyük il merkezlerinde denetim grupları kurmak.
- Cumhurbaşkanınca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında; Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri geliştirmek, değerlendirmek, kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazları satın almak, trampa etmek, kamulaştırma ve toplulaştırma yapmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Personel Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın personel planlaması ve politikası ile ilgili çalışmaları yapmak, personel sisteminin geliştirilmesi için tekliflerde bulunmak.
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.
- Bakanlığın eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

- Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.
- Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.
- Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü

bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.

- Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.
- Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.
- Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarruflarda bulunmak, işletmek, işlettirmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.
- Kamu yatırımlarının projeleri ve yapımla ilgili iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar ile etüt ve projelerin niteliklerini belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.
- 97'nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi ile Bakanlığa verilen görevleri yürütmek.
- 5543 Sayılı İskân Kanunu ile Bakanlığa verilen görevleri yapmak.
- 5543 Sayılı Kanun uyarınca daimî iskân için kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılacak her türlü yapılara ve konutlara ilişkin etüt ve planlama işlerini yapmak veya yaptırmak, onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, daimî iskân için yaptırılacak her türlü yapıların inşaatlarını yapmak veya yaptırmak.

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

- Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek.
- Mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek.

- Mahalli idarelerin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek ve yayımlamak.
- Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimi planlamak ve uygulanmasını takip etmek.
- Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturmalar yapmak.
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programlara uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakanlara sunmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

- 10.12.2003 Tarihli ve 5018 Sayılı Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22.12.2005 Tarihli ve 5436 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15'inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı kararnemeleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malı hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

- 5/1/2002 Tarihli ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun ek 1 inci maddesi ile verilen görev ve yetkileri yerine getirmek,
- evre ve imar mevzuatının yürütülmesinden doğan anlaşmazlıkları ilgili idarelerin talebine istinaden inceleyip karara bağlamak.
- Teknik veya fiziki yönden birbirini etkileyen plan ve yapım işleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları arasında doğan anlaşmazlıkları, taraf olan idarelerin birlikte talep etmeleri halinde inceleyip karara bağlamak.
- Plan, evre, yapım ve yapıyla ilgili hizmet işlerine ilişkin konularda kamu kurum ve kuruluşları ile yapı kooperatiflerine gr vermek.
- Bayındırlık ve iskân işleri ile ilgili şartname, tip sözleşme, yıllık rayiç, birim fiyat, birim fiyatlara ait analiz ve tarifleri hazırlamak ve yayımlamak.
- Yapı, tesis ve onarım işleri ihalelerinde kullanılan müteahhitlik karneleri ve iş bitirme belgelerinin yıllara ait değerlendirme katsayılarını, mimarlık ve mühendislik hizmet bedellerinin hesabında kullanılacak yapı yaklaşık birim maliyetlerini ve proje ve kontrollük işlerinde uygulanacak fiyat artış oranlarını tespit etmek ve yayımlamak.
- Bakanlığın görev alanı ile ilgili olarak yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen teknik gelişmeleri izlemek, değerlendirmek ve bunlardan faydalı görülenler hakkında teklifte bulunmak.
- Bakanlık birimleri arasında teknik konularda uygulama birliği ve koordinasyonu sağlamak,

- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

- Bakanlığın görev alanına giren konularda yazılı, işitsel ve görsel dokümanların basım ve yayımını desteklemek.
- Bakanlığın görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları ve özel kuruluşlarla iş birliği yapmak, plan ve programların hazırlanmasında, uygulanmasında ve halkın eğitilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı ile bilimsel ve gönüllü kuruluşlarla iş birliği yapmak.
- Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak, hazırlatmak, arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin faaliyet ve araştırma programlarına Bakanlığın görev alanına giren konuları katmak için ortak çalışmalar yapmak, gerektiğinde ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak, bilgi, belge ve eğitimcilerin mübadelesinin sağlanması çalışmalarını yürütmek.
- Çevre değerlerini ortaya çıkarmak ve tanıtmak amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, çevre eğitimi konusunda uluslararası kuruluşların program, proje ve faaliyetlerini izlemek, uluslararası ve kurumlar arası enformasyon hizmetlerini yerine getirmek.
- Bakanlığın görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşlarına mesleki eğitim vermek veya verdirmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

- 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.
- Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak,
- 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Temiz Hava Merkezi Müdürlükleri

- Bölgesel veri işletim merkezi, kalibrasyon laboratuvarı, analitik laboratuvarı ve hava kalitesi izleme ağını; işletim idaresini sağlamak, kabin, cihaz, donanım ve ekipmanlarının bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge için emisyon envanteri oluşturmak.
- Bölgesel ölçekte hava kalitesi modellemesi yapmak.
- Kalibrasyon planlarını hazırlamak, onaylamak, ulusal ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun kalibrasyon işlemlerini yapmak veya yaptırmak.
- Bölgesel Hava Kalitesi İzleme Ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yapmak, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Veri İşletme Merkezi ile gerekli eşgüdüm ve iş birliğini sağlamak.
- Bölgesel olarak veri analizi ve kaynak ilişkilendirmesi yapmak.
- Hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumlarını değerlendirmek, aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları ve kamuoyunu bilgilendirmek.

1.3.7 Bakanlık Taşra Teşkilatı

Bakanlık Taşra Teşkilatı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının taşra teşkilatı 81 ilde bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

İl Müdürlükleri tarafından yürütülen hizmetler başlıkları itibarıyla aşağıda verilmiştir:

- İmar ve planlama iş ve işlemlerinin yürütülmesi,
- Proje ve yapım işlerinin yürütülmesi,
- Yapı malzemeleri piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Yapı denetim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- ÇED hizmetlerinin yürütülmesi,
- Çevre izinleri ve çevre denetimlerinin yürütülmesi,
- Çevre yönetimi faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu faaliyetleri ve doğal sit alanlarında iş ve işlemlerin yürütülmesi,
- Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimine ilişkin hizmetlerin, gerektiğinde diğer kamu idareleri ile iş birliği yapılarak yürütülmesi,
- İl müdürlüğü bünyesindeki bilgi teknolojileri, insan kaynakları ve destek hizmetlerinin yürütülmesi.

1.3.8 Bağlı ve İlgili Kuruluşlar

Bakanlığın bağlı kuruluşları Türkiye Çevre Ajansı, İklim Değişikliği Başkanlığı, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM), ilgili kuruluşu İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK AŞ), ilişkili kuruluşu ise Türkiye Emlak Bankası AŞ'dir.

Türkiye Çevre Ajansı

Türkiye Çevre Ajansı, çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasını, iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlamak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere 24.12.2020 Tarihli ve 7261 Sayılı Kanun ile kurulmuştur.

İklim Değişikliği Başkanlığı

İklim Değişikliği Başkanlığı, küresel iklim değişikliği ve ozon tabakasının incelenmesi ile ilgili tedbirlerin alınmasına ve yeşil kalkınmaya yönelik plan, politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmaları yapmak, gerekli müzakereleri gerçekleştirmek ve diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak üzere 21.10.2021 Tarihli ve 31643 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı

Yapı stokunun yenilenerek ülkemizi afetlere karşı daha güçlü hale getirmek üzere 16 Ekim 2023 tarih ve 32341 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 153) ile ana hizmet birimlerinden Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kentsel Dönüşüm Başkanlığı adıyla Bakanlığa bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılmıştır.

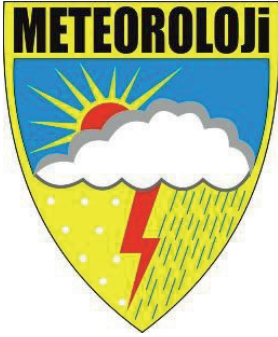
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, merkez teşkilatı ile birlikte 22 Bölge Müdürlüğü, 957 Tapu Müdürlüğü ve 81 Kadastro Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü; tapu sicillerini tutan, taşınmazlarla ilgili her türlü akitli ve akitsiz tapu işlemleri ile tescil işlerini yapan, sicil ve belgelerin arşivlenerek korunmasını sağlayan, ülkemizin kadastrounu yaparak değişikliklerini takip eden, tapu planlarının yenilenmesini ve güncellenmesini sağlayarak bunlara ilişkin kontrol ve denetim hizmetlerini yürüten bir kuruluştur.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Bakanlığın bağlı kuruluşu olan Meteoroloji Genel Müdürlüğü, can ve mal güvenliğini önceleyen, hayat kalitesini artırıcı, sektörel beklentileri karşılayan, sosyo-ekonomik fayda sağlayan, kesintisiz, kaliteli ve güvenilir meteorolojik ürün ve hizmetler sunan kurumdur. Meteoroloji Genel Müdürlüğü merkez teşkilatının yanı sıra 16 Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır.

İller Bankası AŞ Genel Müdürlüğü

Bakanlığın ilgili kuruluşu olan İller Bankası Anonim Şirketi, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Bankanın amacı, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile altyapı ve üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmektir. Banka; harita, imar planı, jeolojik ve jeoteknik etüt, içme suyu, kanalizasyon, her türlü arıtma, katı atık, deniz deşarjı, jeotermal enerji uygulamaları, belediye hizmet binaları, soğuk hava deposu, terminal, köprülülük kavşak, işhanı, hal, okul, otel, kaplıca ve peyzaj projeleri gibi geniş bir alanda belediyelerimize yatırım hizmetleri vermekte ve her türlü finansman ihtiyaçlarını orta ve uzun vadeli olarak temin etmektedir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

TOKİ, 1984 yılında 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu ile ülkemizdeki konut sorununun giderilmesi amacıyla kurulmuş bir kamu idaresidir.

Ülkemizde konut ve kentleşme politikalarının üretilmesi ve uygulanması amacıyla 35 yıldır, sağlıklı ve yaşanabilir kentsel çevrelerde yeterli ve nitelikli konut üretiminin sağlanması yönünde çalışmalarını sürdürmektedir.

TOKİ'nin kuruluş amacı konutu olmayan ihtiyaç sahibi alt ve orta gelir grubu ailelerin, kira öder gibi uzun vadelerde güvenli, nitelikli ve erişilebilir konut sahibi olmalarını sağlamaktır.

Ayrıca kamu kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu eğitim, sağlık, güvenlik, spor gibi hizmet binalarının yapımını da üstlenmektedir. Şehit aileleri ile görev malullerine konut kredi desteği sağlamakta, tescilli binaların restorasyonu için krediler vermektedir.

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ 1926 yılında Türkiye Emlak ve Eytam Bankası adıyla kurulmuş, Türkiye Cumhuriyeti'nin büyüme ve kalkınma yolculuğunda önemli bir finansal aktör

olmuştur. 2001 yılında tasfiye sürecine alınan bankanın 2018 yılı ağustos ayında bir Katılım Bankası olarak tekrar faaliyete geçirilmesi üzere çalışmalara başlanmıştır.

Yapı malzemeleri üreticileri ve kullanıcıları (inşaat) sektörü başta olmak üzere ülkemizin büyüme ve kalkınmasında itici güç olan üretim ve lojistik gibi sektörlerin finans piyasasındaki en yakın iş ortağı olmayı hedefleyen Türkiye Emlak Katılım Bankası; Öncelikle yapı malzemeleri üreticileri ve kullanıcıları için tedarik zinciri finansmanı ve yönetimine, uzun vadeli fiyatlandırma ve likidite riskinin yönetimine, alım hakkına dayalı kira sertifikası, ipotek teminatlı menkul kıymetlerin sermaye piyasasına kazandırılması ve yeni yatırımcıların piyasaya girişinin sağlanmasına, mevcut yapı stokunun kredi işlemlerine dayanak varlık oluşturulması için gerekli olan ürünlere ve gayrimenkul ediniminin sistematik ve planlanabilir hale getirilmesi için gerekli olan ürünlere yönelik iş planlarını hayata geçirecektir.

1.3.9 Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

İç Kontrol Sistemi

İç kontrol sistemi, kamu mali yönetiminde yönetsel sorumluluğun temel unsurlarından biri olup, yönetime rehberlik eden en önemli mekanizmalardan biri olarak iyi yönetim anlayışının bir yansımasıdır. 5018 Sayılı Kanun kapsamında kamu yönetimine dâhil edilen iç kontrol sistemi; kurumların belirlenen amaç ve hedeflerine ulaşmalarını ve misyonlarını yerine getirmelerini desteklemek üzere, faaliyetlerin etkinlik ve verimlilik esasına göre yürütülmesi, mali bilgilerin doğru ve güvenilir şekilde raporlanması, yürürlükteki mevzuata uygunluğun sağlanması ile kamu varlıklarının korunmasına ilişkin konularda makul güvence sunmayı amaçlayan bir yönetim sürecidir.

Aynı zamanda iç kontrol sistemi; karar alma süreçlerini destekleyen, riskleri öngörerek yöneten ve kaynakların etkin kullanımını sağlayan stratejik bir yönetim aracıdır. Bu sistem sayesinde idare, faaliyetlerini planlı, düzenli ve hesap verebilir bir yapıda yürütürken; hizmet kalitesi artar, süreçler şeffaflaşır ve kurumsal hedeflere ulaşma kapasitesi güçlenir. İç kontrol, idarenin günlük işleyişine rehberlik ederek sürdürülebilir performansın ve kurumsal güvenin tesis edilmesine önemli katkı sunar. 5 Mart 2025 Tarihli ve 32832 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Yönetmeliğinin İç Kontrolün Amaçları başlıklı 4’üncü maddesinde İç kontrolün amaçları;

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- Varlıkların kötüye kullanılmasını ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamaktır düzenlemesine yer verilmiştir.

Bakanlıkta iç kontrol çalışmaları kapsamında etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve sürekli olarak geliştirilmesi ve Bakanlık birimlerinin iç kontrol çalışmalarında yol gösterici olması amacıyla İç Kontrol Web Sayfası tasarlanmıştır. Söz konusu web sayfasına iç ve dış paydaşlar her harcama biriminin kendi web sayfasında bulunan iç kontrol sekmesinden ulaşabilmektedir. Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum kapsamında hazırlanan tüm prosedür, talimat, rehber, broşür ve sunumlar ile iç kontrol sisteminin yasal dayanaklarını oluşturan kanun, yönetmelik ve tebliğler “İç Kontrol Mevzuatı” başlığı altında toplanmıştır. İç Kontrol Çalışma Formları başlığı altında tüm iç kontrol ve süreç yönetimi çalışmaları standart formlar yer almaktadır. Birimler ihtiyaç halinde bu boş formlardan faydalanarak çalışmalarını revize edebilir veya yeni baştan oluşturabilirler. Her harcama birimine ait işlevsel teşkilat şeması, görev, yetki ve sorumluluklar el kitabı, görev dağılım listesi, hassas görevler, rapor tespit tablosu gibi iç kontrol sistemine ilişkin tüm belgeler İç Kontrol Çalışmaları olarak düzenlenmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum kapsamında Bakanlığımız Eylem planları ve Kamu İç Kontrol Standartları İzleme bileşeni gereğince sistemin etkinliğini değerlendiren ve gerekli önlemlerin yer aldığı her yıl hazırlanan Bakanlık İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporları “Eylem Planları ve Raporlar” kısmında yer almaktadır. Bakanlık birimlerinde iş ve faaliyetlerine ilişkin süreçler ve buna bağlı alt süreçler belirlenmiştir. Sürecin amacı, kapsamı, kaynakları, girdi ve çıktıları gibi süreci tanımlayıcı kavram ve ifadelerin yer aldığı süreç kartları ile bunların konsolide edildiği süreç envanteri oluşturulmuştur.

Stratejik plan kapsamında Bakanlığın iç ve dış konularına ilişkin GZFT, PESTLE, Stratejik Hedef Tabloları, kaynak ile ihtiyaç ve tespit analizleri yapılarak stratejik risk yönetim süreci takip edilmiştir. Stratejik risklere ilişkin değerlendirme süreci Bakanlığın yürürlükte olan Stratejik Plan çalışmaları kapsamında yürütülmektedir.

Aynı zamanda; 05 Mart 2025 Tarihli ve 32832 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Yönetmeliği doğrultusunda, Bakanlığımızda iç kontrol sisteminin yeni düzenlemelere uyumunun sağlanmasına yönelik hazırlık çalışmalarına 2025 yılı içerisinde başlanmıştır. Bu kapsamda, Yönetmelik hükümlerinin incelenmesine, mevcut durumun değerlendirilmesine ve uygulamaya dair yol haritasının oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bakanlık genelinde uygulamaya geçilmesi için söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanması gereken usul ve esaslara ilişkin düzenlemeler tamamlandığında, ilgili birimlere gerekli bilgilendirmeler yapılacak olup iç kontrol sisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ön Mali Kontrol İşlemleri

Ön Mali Kontrol, 5018 Sayılı Kanun’un 58’inci maddesi gereğince harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile mali hizmetler birimleri tarafından yapılan kontrolleri kapsamaktadır. 5018 Sayılı Kanun’un 60’uncu maddesi çerçevesinde söz konusu kontroller Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. 05 Mart 2025 Tarihli ve 32832 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliği yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2025 yılında gerçekleştirilmiş olan ön mali kontrol işlemlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 9. 2025 Yılında Gerçekleştirilen Ön Mali Kontrol İşlemleri

İşlemler	
Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları	210
Onay Belgesi	27
Yapım İşlerinde Hakediş Ödemeleri	156
Yurt Dışı Geçici Görev Harcırahı Ödemeleri	98
Sözleşmeli Personel Sayı ve Sözleşmeleri	1.867
Seyahat Kartı Listeleri	3
Ödenek Gönderme Belgeleri	2.352
Tenkis Belgeleri	205
Yan Ödeme Cetvelleri	1

2

AMAÇ VE HEDEFLER

2.AMAÇ ve HEDEFLER

2.1 Temel Değerler

2024-2028 Stratejik Planı'na göre temel değerlerimiz;

- Çözüm Odaklılık
- Yenilikçilik ve Teknoloji Odaklılık
- Hizmet Sunumunda Eşitlik
- İş Birliği ve Katılımcılık
- Güvenilirlik
- Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

2024-2028 Stratejik Planı'nda çevre, şehircilik ve iklim değişikliği ile ilgili anahtar kavramlar;

- Çevresel sürdürülebilirlik
- Yeşil dönüşüm
- Sıfır atık, dögüsel ekonomi
- Korunan alanlar
- Çölleşme ve erozyon kontrolü
- Doğa ile uyumlu, çevreye saygılı iklim dostu şehirler
- Afet dirençli yaşam alanları
- Akıllı şehirler
- Yatay mimari
- Kimlikli şehirler
- Hızlı, yerinde, gönüllü dönüşüm
- Kentsel dönüşüm stratejileri; hızlı, yerinde, gönüllü dönüşüm
- Tarihi, kültürel ve ekolojik şehirler
- Güçlü yerel yönetimler ve yönetim
- Kamu taşınmazlarının etkin yönetimi

2.2 İdarenin Amaç ve Hedefleri

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı “Çevre, Şehircilik ve Kurumsal Kapasite” başlıklarından oluşmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024-2028 Stratejik Planı'nda 7 stratejik amaç, 26 stratejik hedef ve bu hedeflere bağlı 102 performans göstergesi bulunmaktadır.

AMAÇ 1. 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.

H 1.1. Dögüsel ekonomi ilkeleri esas alınarak sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacak ve çevresel altyapı hizmetleri geliştirilecektir.

H 1.2. İklim değişikliği ile mücadele edilmesi kapsamında emisyon azaltım çalışmaları yürütülerek hava kalitesi iyileştirilecek ve sanayide yeşil dönüşümün sağlanması teşvik edilecektir.

H 1.3. Başta Marmara Denizi olmak üzere tüm denizlerimiz kara ve deniz kaynaklı kirleticilerden korunarak deniz suyu kalitesi iyileştirilecektir.

H 1.4. Çevresel ölçüm, analiz ve izleme altyapısı güçlendirilecektir.

H 1.5. Eğitim, yayın ve tanıtıcı programlar gerçekleştirilerek çevre bilinci geliştirilecektir.

AMAÇ 2. Yeşil kalkınmanın sağlanması için yatırım ve faaliyetlerin çevre ile uyumunu sağlamak, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek.

H 2.1. Faaliyet ve ürünlerin çevre ile uyumunu sağlamak için stratejik çevresel etki değerlendirme süreçleri yaygınlaştırılacak ve çevre denetimlerinin etkinliği artırılacaktır.

H 2.2. Sürdürülebilir tarım ve temiz enerji yatırımları ile yeşil alanların artırılmasına yönelik faaliyetler hazine taşınmazları ile desteklenecektir.

AMAÇ 3. Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.

H 3.1. Korunan alanlar artırılarak gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.

H 3.2. Korunan alanlardaki planlama çalışmaları yürütülecek ve altyapı eksiklikleri giderilecektir.

H 3.3. Çölleşme ve erozyonla mücadele kapsamında sürdürülebilir arazi/toprak yönetimi sağlanacak ve karbon yutak alanları oluşturulacaktır.

H 3.4. Ülke genelinde yeşil alanların artırılmasına yönelik millet bahçeleri yaygınlaştırılacaktır.

AMAÇ 4. Nitelikli planlama anlayışıyla özgün, kimliği korunan, afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.

H 4.1. Afetler nedeni ile hasar gören kırsal konutlar Bakanlığa verilen yetkiler dahilinde yeniden inşa edilecektir.

H 4.2. İskân Kanunu kapsamında hak sahibi olan ailelerin yöresel mimariye uygun yapılarda iskânları gerçekleştirilecektir.

H 4.3. Yapı denetimi uygulamaları sahada daha etkin ve izlenebilir hale getirilecektir.

H 4.4. Afet tehlikelerine karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanı seçimi çalışmaları yürütülecektir.

H 4.5. Ekonomik, sosyal ve çevresel politikalar mekânla ilişkilendirilerek sürdürülebilirlik ve dirençlilik ilkeleri kapsamında üst ölçekli mekânsal planlama çerçevesi tamamlanacaktır.

H 4.6. Sosyal konutların yapımının ve satın alınmasının desteklenmesi sağlanacaktır.

AMAÇ 5. Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.

H 5.1. Binalara enerji kimlik belgesi alınması sağlanarak enerji verimliliği artırılacak; ulusal yeşil bina sertifikası yaygınlaştırılacaktır.

H 5.2. Uluslararası finans kaynakları kullanılarak kamu binaları depreme karşı dayanıklı ve enerji verimli hale getirilecektir.

H.5.3. Güvenli yapılaşma için, yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi gerçekleştirilecek; inşaat sektöründe dijitalleşme desteklenecek ve mesleki yetkinlik artırılacaktır.

AMAÇ 6. Yaşam kalitesinin artırılması için akıllı şehir çözümleri geliştirmek ve yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesini artırmak.

H 6.1. Yerli ve milli akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

H 6.2. Veriye dayalı analitik süreçlerin yer aldığı Coğrafi Bilgi Sistemi altyapısı geliştirilecek ve coğrafi veri altyapısı güncellenecektir.

H 6.3. Yerel yönetimlerin hizmet kapasiteleri artırılacak ve kırsal alanların altyapısı iyileştirilecektir.

AMAÇ 7. Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin geliştirilmesini sağlamak.

H 7.1. Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilerek süreçlerin iyileştirilmesi sağlanacak, uluslararası ilişkilerin etkinliği arttırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.

H 7.2. Bakanlığımızın dijital dönüşümü kapsamında bilişim altyapısının, teknolojik ve güvenlik ihtiyaçları ışığında daima güncel tutulması sağlanacaktır.

H 7.3. Bakanlığımız personeline performans ve kariyerlerinin geliştirilmesi ile yetkinliklerinin artırılmasına yönelik mevzuat ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir.

2.3 Temel Politikalar ve Öncelikler

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler; yaşanan can kaybı, etkilediği alan ve yol açtığı maddi hasarlarla Cumhuriyet tarihimizin en yıkıcı afetine neden olmuştur. Depremler, 18 ilimizde 14 milyondan fazla insanı etkilemiştir.

Depremin ardından hazırlanan On İkinci Kalkınma Planı'nda (2024-2028) belirlenen temel politikalar çerçevesinde; depremin yol açtığı ekonomik ve sosyal zararların giderilmesi, bölgenin daha dirençli hale getirilmesi ve depremden etkilenen şehirlerin tarihi, sosyal ve kültürel dokuları korunarak iklim dostu, afete dayanıklı ve yaşam kalitesini yükselten bir şehircilik anlayışıyla yeniden inşa edilmesi için bölgede uzun vadeli ve kapsamlı bir yeniden imar süreci yürütülmektedir.

Asrın felaketinin ardından 11 ilde 174 ayrı alanda 3.481 şantiyede inşa çalışmalarının yürütüldüğü "Asrın İnşa Seferberliği", 367 bin 995'i konut, 65 bin 672'si köy evi, 21 bin 690'ı iş yeri olmak üzere toplam 455 bin 357 bağımsız bölümün inşasının bitirilmesiyle tamamlanmıştır.

Asrın inşa seferberliğinin illere göre dağılımı; Hatay'da 153 bin 755, Malatya'da 79 bin 660, Kahramanmaraş'ta 73 bin 956, Adıyaman'da 43 bin 366, Gaziantep'te 31 bin 53, Diyarbakır'da 17 bin 206, Elâzığ'da 14 bin 894, Şanlıurfa'da 13 bin 429, Osmaniye'de 12

bin 557, Adana'da 12 bin 73, Kilis 2 bin 569, Tunceli'de 298, Kayseri'de 288, Sivas 164, Bingöl'de 89 şeklindedir.

Ülkemizde dar gelirli vatandaşlarımızın konuta erişimini sağlayan ve TOKİ tarafından yürütülen sosyal konut projeleri kapsamında bugüne kadar 5 milyondan fazla vatandaşa güvenli barınma imkânı sağlanmıştır. 50 Bin Sosyal Konut, 100 Bin Sosyal Konut, 250 Bin Sosyal Konut projelerinin yer aldığı kampanyalarla Türkiye genelinde bugüne kadar 1 milyon 750 bin sosyal konut inşa edilmiştir.

Ayrıca, 2026 yılında geliştirilen "Yüzyılın Konut Projesi" ile Türkiye tarihinin en büyük sosyal konut adımı hayata geçirilmektedir. Proje kapsamında 500 bin sosyal konut üretilecektir.

Kentsel dönüşüm çalışmalarında Dönüşüm Alanları ve Riskli Yapılarda bulunan 2 milyon 350 bin adet bağımsız birimde ikamet eden 8 milyonu aşkın vatandaşımızın; can ve mal güvenliğini teminat altına alacak dönüşüm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik kira yardımı ve faiz desteği, proje ve kamulaştırma giderleri için yaklaşık 205 milyar lira mali destek sağlanmıştır.

Yapı denetim sisteminde 2025 yılı itibarıyla; ülke genelinde belgelendirilen aktif 2.606 adet yapı denetim kuruluşunda 16 bin 116 adet mimar ve mühendis denetçi olarak görev almakta ve 494 bin 716 adet işe ait olmak üzere toplam 828 milyon m² inşaat alanının denetimi sağlanmıştır.

Mersin, Artvin, Rize Sinop ve İstanbul İli kıyıları hariç Ülkemiz kıyılarının tamamının bütünsel kıyı alanları planları, geçmişten günümüze geliştirilen farklı metodolojik çerçevelerde, 3 farklı nesli temsil eden planlar olarak tamamlanmıştır. Yaklaşık 967 km kıyı uzunluğuna sahip İzmir İli kıyılarını kapsayan İzmir İli Bütünsel Kıyı Alanları Planı çalışmaları ise yeni bir yöntem çerçevesinde 4. nesil planlarının ilk örneği olarak başlatılmış olup 2026 yılı sonunda tamamlanması öngörülmektedir.

5543 Sayılı İskân Kanunu kapsamında tarımsal iskânı talep eden ailelere konut ve tarım arazisi verilmekte olup ayrıca istekleri halinde tarımsal faaliyetleri işletme ve donatım kredileri ile desteklenmektedir. Şehirselskân talebinde bulunan ailelere ise konut verilmekte olup, 2025 yılında toplamda 225 konut/tarım arazisi hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları Projesinin amacı kamu binalarında enerji kullanımını azaltmak ve ulusal bir programı desteklemek için uygun sürdürülebilir finansman ve kurumsal mekanizmalar geliştirmektir. Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesinin devamı niteliğinde olan "Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi-2 (KABEV-2)" ile ilk projeden farklı olarak, asgari %30 enerji tasarrufu ve su verimliliği çalışmaları da dahil olmuş ve çalışmaları sürdürülmüştür.

Bakanlığımızca yürütülen “Türkiye’de Kamu Binalarında Deprem Dayanımı ve Enerji Verimliliği” projesi ile kamu binalarının güçlendirilerek depreme dayanıklı hale getirilmesi, enerji verimliliğinin sağlanarak enerji maliyetinde düşüş ve tasarrufun sağlanması, aynı zamanda ulusal düzeyde sosyal ve ekonomik fayda kazandırılması, kamu binalarının öncü olarak deprem ve enerji verimliliği konusunda farkındalığın artırılması çalışmalarına devam edilmiştir.

Döngüsel ekonomi için önemi hızla artan inşaat sektöründe, neredeyse sıfır enerjili bina, yeşil bina ve yerleşme, net sıfır emisyon, sürdürülebilirlik gibi hedefler doğrultusunda nitelikli mimarlık, mühendislik ve müteahhitlik hizmetlerinin yaygınlaştırılması, güvenli ve sürdürülebilir yapı malzemelerinin kullanılması gerekliliği çerçevesinde, risk azaltma odaklı çalışmalar yapılmaktadır.

Bakanlıkça denetimi gerçekleştirilen yapı malzemelerinin güvenli olup olmadıklarının tespiti yapılmaktadır. Denetim sayısı artırılarak piyasaya arz edilen yapı malzemelerinin güvenli olma yüzdesinin artması hedeflenmektedir. Türkiye genelini kapsayacak şekilde her yıl Piyasa Gözetimi ve Denetimi Programı hazırlanmakta olup, bu programa göre Merkez ve 81 il teşkilatımızda yetkilendirilen denetim personeli ile denetimler gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’de, enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, israfın önlenmesi ve çevrenin korunmasını sağlamak için amacı ile verilen Enerji Kimlik Belgesine sahip bina sayısı yaklaşık 1,5 milyon civarındadır. Binalarda enerji verimliliği çalışmaları Bakanlık faaliyet alanları içerisinde önem ve önceliğini korumaya devam edecektir.

Türkiye’nin 2053 net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma hedefleri ile iklim değişikliğiyle mücadele doğrultusunda yeşil alan miktarının artırılması, doğa koruma projeleri, yenilenebilir enerji, altyapı çalışmaları, sürdürülebilir belediyeçilik ile her açıdan kendi kendine yeten şehirler hedefiyle; enerjisini israf etmeyen, atk üretmeyen, engelsiz, erişilebilir şehirler kurmak amacıyla çalışmalar 2025 yılında da sürdürülmüştür.

Bakanlığımız öncelikli politikalarının başında gelen Sıfır Atık Hareketi ile 8 yılda çevreden enerjiye, sera gazı salınımından depolama alanına kadar pek çok alanda tasarruf sağlanarak hem ekonomiye hem de geleceğe yatırım yapılması sağlanmıştır. Bugüne kadar; 205 bin binada Sıfır Atık Yönetim Sistemi’ne geçilmiştir. 2017’de %13 olan geri kazanım oranı 2025’te %37,53’e çıkarılmıştır. Geri kazanım oranının 2035 yılında %60’a çıkarılması hedeflenmektedir.

Sıfır Atık Hareketi ile 8 yılda 32,5 milyon ton kâğıt-karton, 9,1 milyon ton plastik, 3,1 milyon ton cam, 6,4 milyon ton metal, 23,4 milyon ton organik ve diğer geri dönüştürülebilir atık geri kazandırılmıştır. Geri dönüşümle ekonomiye 256 milyar TL’lik katkı sağlanmıştır. Sudan 1,71 trilyon litre, petrolden 54,6 milyar litre tasarruf edilmiştir.

Geri dönüşüm sayesinde 227,3 milyar KWH enerji tasarrufuyla; 40 milyon hanenin 1 yıllık elektrik ihtiyacına eş değer kazanım elde edilmiştir. 552,7 milyon ağacın kesilmesi

önlenecek; Türkiye'deki tüm ormanların %6'sına denk gelecek kazanım sağlanmıştır. 150 milyon ton CO₂ salımı önlenmiş, böylelikle yaklaşık 30 milyon aracın yıllık karbon salınımına eş değer kazanım elde edilmiştir.

Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile 2019-2025 yılları arasında plastik poşet kaynaklı 3.090.586 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir. Bu azalmayla ülkemizde plastik poşet üretimi için gerekli plastik hammadde ithali de önlenmiş ve yaklaşık 28 milyar Türk Lirası tasarruf edilmiş olmakla birlikte yaklaşık 167.984 ton sera gazı emisyon salımı da engellenmiştir.

Hava Kalitesinin İyileştirilmesi (HAP) Programı kapsamında Bakanlığımızca hava kalitesinin korunması amacıyla daha temiz yakıt ve daha verimli yakma sistemlerine dönüşümün hızlandırılması için ısınmada ve ulaşımda yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere hibe desteği sağlanmaktadır.

Denize kıyısı bulunan 28 ilde deniz çöpleri eylem planları kapsamında 325.000 ton atık toplanmış ve bertaraf edilmiştir. Marmara Denizi'nde, izleme nokta sayısı 150'ye çıkarılmıştır. 1.000 m³ ve üzeri tüm arıtma tesisleri 7/24 online olarak takibe alınmıştır. Ayrıca İzmit körfezinde; Avrupa'nın en kapsamlı çevre ve denizcilik projesini yürütülmektedir. Körfezde, 1.850.000 m² denizel alan taranmış ve 1.620.000 m³ dip çamuru, Marmara Denizi'nden uzaklaştırılmıştır.

Bakanlığımızca kıyı alanlarımızda artan yapılaşmanın olumsuz etkilerini önlemek amacıyla hazırlanan Bütünleşik Kıyı Alanları Planları hazırlamakta olup, ülkemiz kıyılarının %64'ünün Bütünleşik Kıyı Alanları Planları ve stratejileri tamamlamıştır.

Küresel iklim değişikliği, kuraklık ve su kaynakların üzerindeki artan baskı nedeniyle arıtılmış atık suların yeniden kullanımının önemi artmaktadır. Bu doğrultuda Bakanlığımızca atık suların alternatif bir su kaynağı olduğu yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde planlamalar yapılmakta ve arıtılmış atık suların yeniden kullanımı sağlanarak tatlı su kaynaklarının üzerindeki kullanım baskısının azaltılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Çevrenin korunması, kirliliğin önlenmesi, atık su arıtma ve atık yönetimi hizmetlerinin kurulması, yaygınlaştırılması ve bütüncül yönetiminin sağlanması, şehirlerimizin daha yaşanabilir, ferah yaşam alanlarına dönüştürülmesi amacıyla içme suyu, atık su ve katı atık yönetimi alanında çevre altyapı yatırım projeleri çalışmalarına devam edilmiştir.

Bu kapsamda, 2025 yılı sonu itibarıyla Bakanlığımızın da destekleri ile atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı %91,2'ye ulaşılmış olup, ülkemizde hâlihazırda arıtılmış atık suların %6,94'ü yeniden kullanılmaktadır.

Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin yaygınlaştırılması kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde şu an itibarıyla tekstil, seramik, temizlik kâğıdı, elde yıkama bulaşık deterjanı,

sert yüzey temizleyiciler, çamaşır deterjanı, bulaşık makinesi deterjanı, kişisel bakım ürünleri, kozmetik ürünleri, cam, doğal taş, yatak, kişisel hijyen ürünleri, ıslak mendil, mobilya, boya-vernik, banyo armatürleri, yağlayıcılar ve turistik konaklama olmak üzere 19 ürün/hizmet grubunda çevre etiketi kriterleri yayımlanmıştır.

Çevre Referans Laboratuvarı'nın hizmet kalitesini arttırılarak dünyanın en iyi laboratuvarlarından biri haline getirilmiştir. Mobil laboratuvar sayısı artırılmış, ölçüm ve analiz kapasitesi güçlendirilmiş, ayrıca laboratuvar hizmetleri ve numune alma konusunda eğitim ve sertifikalandırma hizmetleri yürütülmüştür. Akredite olunan parametre sayısı 686 parametreye çıkarılmıştır.

Korunan alanların biyolojik çeşitlilik kaybını azaltmak, iklim değişikliğinin etkileri ile mücadele etmek ve koruma kullanma dengesi gözetilerek ekosistem hizmetlerinden küresel ve yerel düzeyde yararlanabilmek için, en büyük karbon yutak alanları olan korunan alanların sayısı artırılarak ülke yüzölçümünün 13,33'üne ulaştırılmıştır.

Bugün itibarıyla ülkemizdeki korunan alan büyüklüğü yaklaşık 105 bin km²'ye ulaştırılmıştır. 2025 yılında 595 km² büyüklüğünde 130 adet doğal sit alanında tescil işlemi gerçekleştirilerek korunan alan miktarı 6.019 adet ve 104.638,85 km² yüzölçümüne çıkarılmıştır.

Şehirlerimizde sağlıklı yaşam alanları oluşturulması, kentsel yeşil alan standartlarının ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi amacıyla "81 ilde 100 milyon m² Millet Bahçesi" yapılması hedefi doğrultusunda, yerel idareler ve TOKİ iş birliği içerisinde çalışmalar sürdürülmektedir. Bugün itibarıyla 225 adet millet bahçesinin açılışı yapılmış, 89 adet millet bahçesi açılışa hazır hale getirilmiş olup, 236 adet millet bahçesinin çalışmaları devam etmektedir. Toplamda 82.732.390 m² alanda 550 adet millet bahçesi Bakanlığımız millet bahçeleri takip listesinde yer almaktadır.

Çölleşme ve erozyonla mücadele faaliyeti kapsamında izleme ve değerlendirme sistemleri kurulmaktadır. Kurulumu tamamlanan sistemlerin bakım ve onarımı yapılmaktadır. Sürdürülebilir arazi kullanımı ve bozulunun önlenmesi, İklim değişikliğinin etkilerini azaltma ve uyum stratejilerinin belirlenmesi gibi konularda Ar-Ge projeleri yürütülmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda, uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle eşgüdüm için de çalışılmakta olup iş birliği yapılan ülke görevlilerine eğitimler verilmektedir.

Yeşil kalkınmanın sağlanması için, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek amacıyla, yeşil alan üreten, sürdürülebilir tarım yapan vatandaşlarımız ve temiz enerji yatırımı planlayan yatırımcılarımızın hazine taşınmazları ile desteklenmesine devam edilmiştir. Tarımsal üretimin desteklenmesi için tarım alanları kullanıcılarına kiralanmış, yeşil alanların artırılması için Hazine taşınmazları yerel yönetimlere tahsis edilmiş ve tarımsal üretime konu olmayan Hazine taşınmazları ise yenilenebilir enerji yatırımlarının desteklenmesi için arz edilmiştir.

Bu kapsamda, 2025 yılında Hazine taşınmazlarının yönetiminden 41 milyar 642 milyon TL gelir elde ederek bütçeye kaynak sağlanmıştır. Ayrıca bu gelire ilaveten Hazine taşınmazlarının satış gelirlerinden belediyelere yaklaşık 4,8 milyar TL pay aktarılmıştır.

Yerel yönetimlerin vatandaşlara daha etkin, kaliteli, şeffaf ve hesap verilebilir hizmetler sağlaması amacıyla yazılımlar geliştirilmiştir. Söz konusu yazılımlar E-Belediye Bilgi Sistemi ile entegre edilmiş, böylelikle mükerrer veri üretiminin önüne geçerek, kaynak tasarrufu sağlanmıştır.

Ülkemizdeki kırsal altyapının desteklemesi adına en büyük projesi olan KÖYDES Projesi ile kırsal altyapının desteklemesi için (2005-2025) 35 milyar 241 milyon 180 bin TL ödenek tahsis edilmiştir. 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda KÖYDES Projesi için 6,5 milyar TL ödenek tahsis edilmiştir.

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) kapsamında ulusal ölçekli strateji 2030 Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı, 2030 Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmıştır.

Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunun e-Devlet ile bütünleşik olarak çalışması ve işletilmesi sağlanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu, e-Devlet Kapısı'na taşınmıştır. tucbs.gov.tr adresinden 1 Ocak 2025 tarihinde yayına başlayan platform artık e-devlet altyapısı üzerinden hizmet vermeye devam etmektedir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi bünyesindeki coğrafi uygulamalar yaygınlaştırılmaktadır. Bu sistem üzerinden Ulusal Kent Rehberinin yanı sıra 1.408 belediyeye özelleştirilmiş Kent Rehberleri hazırlanmış olup vatandaşlara açık olan bu uygulamalar belediyeler tarafından kendi web sitelerine eklenebilmektedir.

Akıllı şehir uygulama rehberliği çalışmaları kapsamında; Türkiye genelinde yaygın olarak kullanılan akıllı şehir uygulamaları arasından seçilen 50 örnek uygulamaya ilişkin Akıllı Şehir Uygulama Fizibilite Raporları hazırlanmış, bu raporlar aracılığıyla yerel yönetimlere uygulanabilir, sürdürülebilir ve ölçeklenebilir çözümler konusunda yol gösterilmesi hedeflenmiştir.

3

FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

2. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

3.1 Mali Bilgiler

Mali bilgiler, amaçların gerçekleştirilebilmesi için, kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akımları hakkında bilgi verir.

3.1.1 Bütçe Uygulama Sonuçları

Bakanlığa ait mali bilgilerin yer aldığı tablolar ve açıklamalar bütünlük, güvenilirlik ve ulaşılabilirlik ilkeleri çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının muhasebe kayıtları ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe sistemi verilerine dayanılarak hazırlanmıştır.

7535 Sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu 31.12.2024 Tarihli ve 32769 Sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bakanlığa 2025 yılında tahsis edilen ödenek durumuna aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 10. 2025 Yılı Bütçesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Tahsis Edilen Ödenekler

Yıl	Tüm Kurumlara Tahsis Edilen Genel Bütçe Toplamı (TL)	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Tahsis Edilen Başlangıç Ödeneği (TL)	Oran (%)
2025	14.605.800.967.000	219.294.468.000	1,50

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na 2025 yılında 219.294.468.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla yılsonu ödeneği 375.247.425.173 TL olmuştur. Bu ödeneğin %96’sına karşılık 360.259.279.426 TL’lik kısmı harcanmıştır. 2025 yılı ödenek ve harcamalarının ekonomik sınıflandırmaya ve birimlere göre dağılımı aşağıda verilmektedir.

Tablo 11. 2025 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Ait Bütçe Gerçekleşmeleri

Ekonomik Sınıflandırma	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme (%)
1. Personel Giderleri	15.571.414.000	17.424.603.880	16.170.187.899	92,8
2. SGK Devlet Primi Giderleri	2.071.366.000	2.281.785.357	2.091.892.478	91,6
3. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	966.471.000	2.337.599.534	2.007.709.841	85,8
5. Cari Transferler	144.750.175.000	125.835.463.800	124.109.939.156	98,6
6. Sermaye Giderleri	29.794.713.000	192.348.488.094	181.126.273.061	94,1
7. Sermaye Transferleri	26.060.329.000	34.900.834.509	34.634.723.491	99,2
8. Borç Verme	80.000.000	118.650.000	118.553.500	99,9
Toplam	219.294.468.000	375.247.425.173	360.259.279.426	96,0

* 2025 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 05.02.2026 tarihinde alınmıştır.

Tablo 12. 2025 Yılı Mali Yılı Harcamaları Faaliyet Dağılımı

Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)
18	Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası	12.169.995.000	12.099.095.000	6.396.530.520
11	Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma	22.874.383.000	22.874.383.000	22.874.383.000
19	Hazine Varlıklarının ve Yükümlülüklerinin Yönetimi	1.874.439.000	2.036.500.200	1.873.208.767
20	Ormanların ve Doğanın Korunması ile Sürdürülebilir Yönetimi	1.913.709.000	2.130.455.000	1.931.399.645
37	Ortaöğretim	-	361.593.371	293.748.830
2	Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	24.532.834.000	192.106.879.283	186.412.655.462
10	Şehit Yakını ve Gaziler	508.955.000	505.515.000	505.515.000
21	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği	14.682.558.000	19.868.189.589	19.384.838.986
40	Temel Eğitim	-	405.306.083	369.184.901
24	Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi	198.339.000	207.648.800	193.664.544
22	Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi	1.830.452.000	1.852.438.800	1.739.976.337
6	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	-	61.917.667	61.917.662
99	Program Dışı Giderler	136.553.846.000	115.367.460.000	113.669.063.474
98	Yönetim ve Destek Programı	2.154.958.000	5.370.043.382	4.553.192.300
Genel Toplam		219.294.468.000	375.247.425.173	360.259.279.426

* 2025 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 05.02.2026 tarihinde alınmıştır.

Tablo 13. 2025 Bütçe Gerçekleşme Tablosu (Ekonomik II. Düzey)

Ekonomik Kodlar		2025				
Kod	Açıklama	KBÖ	Eklene	Düşülen	Toplam Ödenek	Harcama
01	Personel Giderleri	15.571.414.000	2.514.632.880	661.443.000	17.424.603.880	16.170.187.898
01.1	Memurlar	11.910.990.000	801.013.200	290.038.000	12.421.965.200	12.300.114.708
01.2	Sözleşmeli Personel	1.196.775.000	157.018.800	67.000.000	1.286.793.800	1.204.861.388
01.3	İşçiler	2.459.364.000	1.555.100.880	304.405.000	3.710.059.880	2.660.114.503
01.4	Geçici Süreli Çalışanlar	4.285.000	0	0	4.285.000	3.758.858
01.5	Diğer Personel	0	1.500.000	0	1.500.000	1.338.441
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.071.366.000	378.089.357	167.670.000	2.281.785.357	2.091.892.477
02.1	Memurlar	1.438.725.000	93.501.800	34.249.200	1.497.977.600	1.463.696.412
02.2	Sözleşmeli Personel	144.088.000	14.188.400	0	158.276.400	136.147.373
02.3	İşçiler	488.553.000	270.399.157	133.420.800	625.531.357	492.048.692
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	966.471.000	1.453.040.675	81.912.141	2.337.599.534	2.007.709.841
03.2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	417.094.000	385.652.545	14.423.200	788.323.345	618.554.290
03.3	Yolluklar	130.590.000	36.695.930	24.933.930	142.352.000	131.660.248
03.4	Görev Giderleri	36.894.000	915.331.600	50.000	952.175.600	869.409.547
03.5	Hizmet Alımları	345.082.000	112.860.600	42.255.611	415.686.989	360.234.491
03.6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	1.924.000	0	67.000	1.857.000	1.325.110
03.7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	26.940.000	2.500.000	32.400	29.407.600	24.070.203
03.8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	7.504.000	0	150.000	7.354.000	2.112.868
03.9	Tedavi ve Cenaze Giderleri	443.000	0	0	443.000	343.084
05	Cari Transferler	144.750.175.000	2.908.750.000	21.823.461.200	125.835.463.800	124.109.939.156
05.2	Hazine Yardımları	144.464.801.000	2.908.750.000	21.823.461.200	125.550.089.800	123.850.365.061
05.3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	60.440.000	0	0	60.440.000	57.968.263
05.4	Hane Halkı ve İşletmelere Yapılan Transferler	2.000.000	0	0	2.000.000	45.500
05.6	Yurtdışına Yapılan Transferler	222.934.000	0	0	222.934.000	201.560.332
06	Sermaye Giderleri	29.794.713.000	167.365.689.793	4.811.914.699	192.348.488.094	181.126.273.061

07	Sermaye Transferleri	26.060.329.000	9.113.655.509	273.150.000	34.900.834.509	34.634.723.491
07.1	Kurum, İşletme ve Hane halkına Yapılan Sermaye Transferleri	214.000.000	332.882.000	0	546.882.000	311.914.982
07.3	Hazine Yardımları	25.846.329.000	8.780.773.509	273.150.000	34.353.952.509	34.322.808.509
08	Borç Verme	80.000.000	38.650.000	0	118.650.000	118.553.500
Genel Toplam		219.294.468.000	183.772.508.214	27.819.551.040	375.247.425.173	360.259.279.426

* Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 09.02.2026 tarihinde alınmıştır.

2025 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması icmal tablosunda görüleceği gibi bütçe gideri türü, ödenek ve harcamaları aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir.

“01 Personel Giderleri” için Bakanlık bütçesine 15.571.414.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 2.514.632.880 TL eklenmiş ve 661.443.000 TL düşülmüş olup, toplam ödenek 17.424.603.880 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin 92,8'i olan 16.170.187.899 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“02 Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri” için Bakanlık bütçesine 2.071.366.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 378.089.357 TL eklenmiş ve 167.670.000 TL düşülmüş olup, toplam ödenek 2.281.785.357 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin 91,6'sı olan 2.091.892.478 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

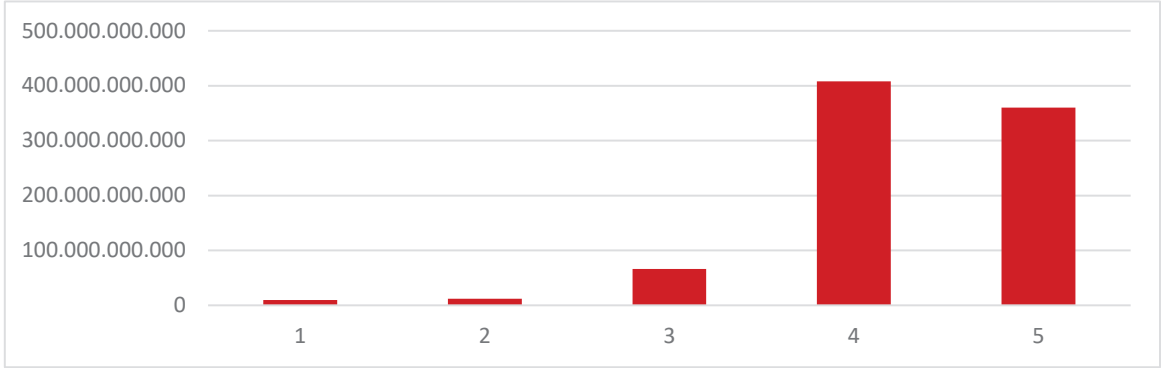
“03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri” için Bakanlık bütçesine 966.471.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 1.453.040.675 TL ödenek eklenmiş ve 81.912.141 TL ödenek düşülmüştür. Bu eklemeler ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 2.337.599.534 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %85,8'i olan 2.007.709.841 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“05 Cari Transferler” için Bakanlık bütçesine 144.750.175.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 2.908.750.000 TL ödenek eklenmiş ve 21.823.461.200 TL ödenek düşülmüştür. Bu aktarmalar neticesinde toplam ödenek 125.835.463.800 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %98,6'sı olan 124.109.939.156 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“06 Sermaye Giderleri” için Bakanlık bütçesine 29.794.713.000 TL ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 167.365.689.793 TL ödenek eklenmiş olup 4.811.914.699 TL ödenek düşülmüştür. Bu ekleme ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 192.348.488.094 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %99,2'si olan 181.126.273.061 TL yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“07 Sermaye Transferleri” için Bakanlık bütçesine 26.060.329.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yıl içerisinde yapılan aktarmalarla 9.113.655.509 TL ödenek eklenmiş olup, 273.150.000 TL ödenek düşülmüştür. Bu ekleme ve düşmeler neticesinde toplam ödenek 34.900.834.509 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %99,2'si olan 34.634.723.491 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

“08 Borç Verme” için Bakanlık bütçesine 80.000.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yıl içerisinde 38.650.000 TL ödenek eklenmiştir. Bu ekleme neticesinde toplam ödenek 118.650.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu ödeneğin %99,9'u olan 118.553.500 TL ödenek yılsonu itibarıyla harcamaya dönüşmüştür.

Şekil 2. Son Beş Yıl Ödenek Harcama Durumu Grafiği (TL)**Tablo 14. 2025 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ödenek ve Harcama Durumu (TL)**

Harcama Birimi	2025 Başlangıç Ödenegi	2025 Revize Ödenegi	31.12.2025 İtibariyle Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	233.099.000,00	258.009.800,00	251.093.353,46	97,3
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü	10.559.857.000,00	15.465.966.800,00	15.205.876.605,40	98,3
ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	687.192.000,00	686.112.719,32	618.522.296,90	90,1
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	29.959.973.000,00	181.186.177.726,87	170.183.640.795,97	93,9
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	209.218.000,00	218.225.800,00	214.598.493,29	98,3
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	380.853.000,00	444.304.400,00	423.924.363,11	95,4
AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	347.420.000,00	455.893.800,00	420.463.579,76	92,2
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	613.456.000,00	805.202.000,00	714.955.888,97	88,8
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü	82.247.000,00	85.397.000,00	81.088.536,15	95,0
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	607.594.000,00	780.194.000,00	740.426.556,50	94,9
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	198.339.000,00	207.648.800,00	193.664.544,11	93,3
Personel Genel Müdürlüğü	86.259.000,00	101.534.000,00	99.732.374,10	98,2
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	108.512.000,00	1.276.096.400,00	1.141.369.376,94	89,4
Özel Kalem Müdürlüğü	122.288.000,00	146.328.000,00	142.225.894,66	97,2
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	1.069.269.000,00	1.430.602.420,70	1.086.051.126,11	75,9
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	26.718.000,00	25.576.000,00	23.437.522,94	91,6
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	156.067.000,00	156.167.000,00	146.624.289,23	93,9
Strateji Geliştirme Başkanlığı	160.007.236.000,00	138.822.640.200,00	137.121.492.301,76	98,8
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	11.534.000,00	15.820.800,00	15.348.877,95	97,0
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı	70.722.000,00	77.172.000,00	73.062.472,65	94,7
İl Müdürlükleri	13.712.735.000,00	32.548.258.106,39	31.317.271.965,98	96,2
Yurtdışı Teşkilatı	43.880.000,00	54.097.400,00	44.408.209,82	82,1
Toplam	219.294.468.000,0	375.247.425.173,28	360.259.279.425,76	96,0

* 2025 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 11.02.2026 tarihinde alınmıştır.

Tablo 15. 2025 Yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Harcama Birimlerinin Ekonomik Kodlara Göre Ödenek ve Harcama Durumu (TL)

Ekonomik Sınıflandırma	Personel Giderleri		Sosyal Güvenlik K.D.P.G		Mal ve Hizmet Alım G.		Cari Transferler		Sermaye Giderleri		Sermaye Transferleri		Borç Verme	
	01		02		03		05		06		07		08	
	ÇŞİDB													
Harcama Birimleri	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama
Özel Kalem Müdürlüğü	127.560.200	124.206.050	12.457.800	12.161.242	6.310.000	5.858.603								
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı	852.620.356	629.168.615	146.614.115	121.519.910	420.041.950	324.136.600	11.226.000	11.226.000	100.000	0				
Personel Genel Müdürlüğü	90.810.000	89.344.026	10.245.000	9.970.548	479.000	417.799								
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	20.884.000	20.094.976	2.443.000	2.349.853	2.249.000	992.694								
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	136.445.000	127.158.875	15.181.000	14.977.554	4.541.000	4.487.860								
Strateji Geliştirme Başkanlığı	65.845.600	63.565.044	7.368.600	7.216.112	709.000	390.672	115.874.334.000	114.175.937.474			22.874.383.000	22.874.383.000		
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	97.433.000	94.906.163	11.996.000	10.374.808	886.667.400	808.109.493			280.000.000	227.978.913				
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	11.486.400	11.121.772	1.534.400	1.496.188	2.800.000	2.730.918								
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı	69.469.000	65.755.848	7.265.000	7.023.614	438.000	283.011								
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	208.192.000	204.446.280	25.375.000	24.152.887	4.382.800	4.104.547			20.060.000	18.389.640				
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü	201.107.000	196.146.184	24.316.000	23.052.513	13.640.000	10.153.014	7.996.114.800	7.994.786.587	25.326.000	7.756.080	7.205.463.000	6.973.982.228		
ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	426.018.000	405.850.697	55.203.000	50.847.229	109.891.719	85.635.755			95.000.000	76.188.616				
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	718.512.400	499.265.992	77.940.800	56.205.884	8.311.000	6.911.176	1.683.000.000	1.681.045.500	174.272.140.018	163.514.035.235	4.307.623.509	4.307.623.509	118.650.000	118.553.500
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	189.658.800	188.026.567	25.240.000	23.410.082	1.327.000	1.213.592			2.000.000	1.948.253				
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	203.385.200	197.173.720	25.245.200	23.702.653	32.824.000	30.506.701			182.850.000	172.541.288				
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	108.246.600	99.790.594	12.871.200	11.430.881	19.960.000	19.286.018	222.934.000	201.560.332			91.882.000	88.395.755		
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel	189.769.000	183.160.580	22.787.000	21.234.500	105.742.000	69.742.844			65.421.000	50.478.965	421.483.000	390.339.000		

Müdürlüğü										
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü	72.994.000	70.126.104	8.785.000	8.526.791	1.968.000	1.689.241		1.650.000	746.400	
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	224.829.400	219.852.587	23.838.600	23.415.815	22.511.000	19.293.198		509.015.000	477.864.956	
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	121.344.000	119.443.262	13.193.000	13.118.272	3.111.800	2.720.983		70.000.000	58.382.027	
Yurtdışı Teşkilatı	41.065.400	40.257.172	992.000	854.483	12.040.000	3.296.555				
İl Müdürlükleri	13.246.928.524	12.521.326.789	1.750.893.641	1.624.850.658	677.654.865	605.748.568	47.855.000	45.383.263	16.824.926.076	16.519.962.687

* 2025 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 12.02.2026 tarihinde alınmıştır.

Tablo 16. Birimler Bazında 2025 Yılı Yatırım Programı Gerçekleşmeleri (TL)

Birim Adı	Proje Sayısı	Revize Proje Tutarı	2025 Yatırım		Gerçekleşme Oranı (%)
			Revize Ödeneği	31.12.2025 İtibariyle Harcama	
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	7	95.491.000	39.410.000	33.294.288	84,5
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü	13	2.467.650.000	532.821.000	281.100.997	52,8
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	4	1.105.150.000	257.700.000	187.012.690	72,6
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	20	85.641.230.000	29.356.486.000	18.274.950.414	62,3
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	2	10.972.000	7.000.000	4.559.631	65,1
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	11	916.811.000	595.350.000	577.942.522	97,1
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	2	5.512.126.000	9.000.000	5.892.213	65,5
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	29	5.782.083.000	1.550.175.000	1.401.992.626	90,4
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü	3	7.528.100.000	5.650.000	746.400	13,2
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	1	20.500.000	20.500.000	0	0
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	3	293.548.000	70.000.000	58.382.025	83,4
Strateji Geliştirme Başkanlığı- İl Müdürlükleri	4	421.274.000	259.205.000	230.789.238	89,0
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı	1	100.000	100.000	0	0
Genel Toplam	97	109.795.035.000	32.703.397.000	21.056.663.044	64,4
Genel Bütçe Kaynağı Kullanılan Projeler	60	104.598.504.000	30.360.596.000	19.229.060.607	63,3
Döner Sermaye Kaynağı Kullanılan Projeler	37	5.196.531.000	2.342.801.000	1.827.602.437	78,0
"06.4-Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması" Ödeneği	3	0	568.600.000	538.872.216	94,8

* 2025 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 13.02.2026 tarihinde alınmıştır.

Tablo 17. 2025 Yılında Genel Bütçe Dışındaki Bütçe Türlerinden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları (Şartlı Bağış ve Yardımlar)

2025 Yılı Bütçe Tertipleri		2026 Yılı Bütçesi	2024	2025 Yılında	2025 Yılısonu	2025 Yılısonu	2025 Yılısonu	2026 Yılına
Alt faaliyet	Tertip	Ödeneğin Devredileceği Tertip	Yılından Devreden	Eklene	Toplam Ödenek	İtibariyle Harcama	İtibariyle Kalan Ödenek	Devredecek Ödenek
23602- TÜÇA-Korunan Alan Sisteminin Güçlendirilmesi Amacıyla Ülkemizin Yeşil Damarları Ekolojik Koridorların Belirlenmesi Projesi	20.50.134.23602-0020.0038-08-03.05	20.50.134.23602-0020.0038-08-03.05	3.019.200,00	0,00	3.019.200,00	0,00	3.019.200,00	3.019.200,00
23600- TÜÇA-Ülkemizde Korunan Alan Miktarının Arttırılması Amacıyla Potansiyel Sit Alanlarının Araştırılması Projesi	20.50.134.23600-0020.0038-08-03.05	20.50.134.23600-0020.0038-08-03.05	5.726.800,00	0,00	5.726.800,00	0,00	5.726.800,00	5.726.800,00
14677- AFAD-Afet Konutları	2.55.154.14677-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14677-0020.0067-08-06.05	457.633,94	0,00	457.633,94	0,00	457.633,94	457.633,94
20189- AFAD-Özel Hesaptan Yapılan İşler	2.55.154.20189-0020.0067-08-06.05	2.55.154.20189-0020.0067-08-06.05	7,93	0,00	7,93	0,00	7,93	7,93
8319- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı Kesin Hesabı	2.55.154.8319-0020.0067-08-06.05	2.55.154.8319-0020.0067-08-06.05	391.053,01	0,00	391.053,01	0,00	391.053,01	391.053,01
23544- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı-Siirt	2.55.154.23544-0020.0067-08-06.05	2.55.154.23544-0020.0067-08-06.05	16.325,58	0,00	16.325,58	0,00	16.325,58	16.325,58
19956- Diyarbakır Dicle Vadisi Kırklar Tepesi Rekreasyon Alanı İnşaatı	2.55.154.19956-0020.0033-08-06.05	2.55.154.19956-0020.0033-08-06.05	59.834,53	0,00	59.834,53	0,00	59.834,53	59.834,53
19743- İLBANK-Selimiye Camisi Etrafı Çevre Düzenleme	2.55.154.19743-0020.0067-08-06.05	2.55.154.19743-0020.0067-08-06.05	0,99	0,00	0,99	0,00	0,99	0,99
22518- Konya BB-Konya Bozkır Baraj İskanı Sosyal Donatı Yapımı	2.55.154.22518-0020.0067-08-06.05	2.55.154.22518-0020.0067-08-06.05	0,13	0,00	0,13	0,00	0,13	0,13
14676- Kredi ve Yurtlar Kurumu GM Yatırımları	2.55.154.14676-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14676-0020.0067-08-06.05	1.901.466,49	0,00	1.901.466,49	0,00	1.901.466,49	1.901.466,49
16884- MAPEG Yatırımları	2.55.154.16884-0020.0067-08-06.05	2.55.154.16884-0020.0067-08-06.05	75.606,91	0,00	75.606,91	0,00	75.606,91	75.606,91
16883- Millî Piyango Genel Müdürlüğü Yatırımları	2.55.154.16883-0020.0067-08-06.07	2.55.154.16883-0020.0067-08-06.07	131.228,32	0,00	131.228,32	0,00	131.228,32	131.228,32
16885- Sağlık Bakanlığı Yatırımları	2.55.154.16885-0020.0067-08-06.05	2.55.154.16885-0020.0067-08-06.05	53.960,31	0,00	53.960,31	0,00	53.960,31	53.960,31
14671- Ticaret Bakanlığı Yatırımları	2.55.154.14671-0020.0067-08-06.07	2.55.154.14671-0020.0067-08-06.07	21.432,20	0,00	21.432,20	0,00	21.432,20	21.432,20
14663- TKGM-Bölge ve Hizmet Binası	2.55.154.14663-0020.0067-08-06.07	2.55.154.14663-0020.0067-08-06.07	206.322,63	0,00	206.322,63	0,00	206.322,63	206.322,63
23989- TÜÇA-Başkent Millet Bahçesi Sağlık Merkezinin	2.55.154.23989-0020.0033-08-06.05	2.55.154.23989-0020.0033-08-06.05	2,80	0,00	2,80	0,00	2,80	2,80

Sıfır Atık ve İklim Müzesine Dönüştürülmesi Yapım İşi									
14674- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Yatırımları	2.55.154.14674-0020.0067-08-06.05	2.55.154.14674-0020.0067-08-06.05	743.924,55	0,00	743.924,55	0,00	743.924,55	743.924,55	
18402- YTB-Muhtelif İşler	2.55.154.18402-0020.0067-08-06.07	2.55.154.18402-0020.0067-08-06.07	0,43	0,00	0,43	0,00	0,43	0,43	
	98.900.9006.22575-0020.0067-08-03.02	98.900.9006.22575-0020.0067-08-03.02	67.964.723,09	0,00	67.964.723,09	65.287.044,40	2.677.678,69	2.677.678,69	
	98.900.9006.22575-0020.0032-08-03.02	98.900.9006.22575-0020.0032-08-03.02	5.826.262,70	0,00	5.826.262,70	1.841.432,20	3.984.830,50	3.984.830,50	
	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.20	508.101,58	0,00	508.101,58	0,00	508.101,58	508.101,58	
	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.90	98.900.9006.575-0020.0004-08-01.03.90	50,00	0,00	50,00	0,00	50,00	50,00	
	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.40	4.615.141,41	0,00	4.615.141,41	4.519.122,55	96.018,86	96.018,86	
	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.90	98.900.9006.575-0020.0067-08-01.03.90	1.126.273,36	0,00	1.126.273,36	0,00	1.126.273,36	1.126.273,36	
	98.900.9006.575-0020.0067-08-02.03	98.900.9006.575-0020.0067-08-02.03	0,47	0,00	0,47	0,00	0,47	0,47	
	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.02	98.900.9006.575-0020.0067-08-03.02	5.809,58	0,00	5.809,58	0,00	5.809,58	5.809,58	
14655- DSİ-Mersin-Alaköprü Barajı Yeniden Yerleşim İşleri	2.55.154.14655-0020.0033-14-06.05	2.55.154.14655-0020.0033-14-06.05	5.446.612,33	1.923.000,00	7.369.612,33	7.368.813,88	798,45	798,45	
22539- KDK-Hizmet Binası Bakım Onarımı	2.55.154.22539-0020.0067-14-06.07	2.55.154.22539-0020.0067-14-06.07	54.343,28	9.540,20	63.883,48	9.540,20	54.343,28	54.343,28	
14660- TÜİK-Muhtelif İşler	2.55.154.14660-0020.0067-14-06.07	2.55.154.14660-0020.0067-14-06.07	13.434,76	0,00	13.434,76	0,00	13.434,76	13.434,76	
18402- YTB-Muhtelif İşler	2.55.154.18402-0020.0067-14-06.07	2.55.154.18402-0020.0067-14-06.07	0,35	0,00	0,35	0,00	0,35	0,35	
41769- Beyşehir Gölü Su Kalitesi ve Miktarındaki Azalmaların Tespiti ile Sorunların Önlenmesi Kapsamında Bozulan Alanların Rehabilitasyonu	20.50.134.41769-0020.0038-15-03.05	20.50.134.41769-0020.0038-15-03.05	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	
41767- TÜÇA-Akşehir Gölü Su Kalitesi ve Miktarındaki Azalmaların Tespiti ile Sorunların Önlenmesi Kapsamında Bozulan Alanların Rehabilitasyonu	20.50.134.41767-0020.0038-15-03.05	20.50.134.41767-0020.0038-15-03.05	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	
42004- TÜÇA-Antalya, Burdur, Isparta ve Uşak İlleri Anıt Ağaç Rehabilitasyonu ve Tabela Yapımı	20.50.134.42004-0020.0038-15-03.05	20.50.134.42004-0020.0038-15-03.05	0,00	55.000.000,00	55.000.000,00	50.852.653,20	4.147.346,80	4.147.346,80	
38884- TÜÇA-Eğirdir Gölü Yüzey Temizliği Projesi	20.50.134.38884-0020.0038-15-03.05	20.50.134.38884-0020.0038-15-03.05	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00	4.752.000,00	248.000,00	248.000,00	
38905- TÜÇA-Marmara Adası Yel Değişirmenleri Restorasyon	20.50.134.38905-0020.0038-15-03.05	20.50.134.38905-0020.0038-15-03.05	1.200.000,00	0,00	1.200.000,00	735.600,00	464.400,00	464.400,00	
46667- ASHB-Manisa Gördes Eski Huzur Evi Hizmet	2.55.154.46667-0020.0067-15-06.07	2.55.154.46667-0020.0067-15-06.07	0,00	11.454.172,37	11.454.172,37	9.117.772,37	2.336.400,00	2.336.400,00	

Binasının Güçlendirilmesi ve Genel Onarım									
23544- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı-Siirt	2.55.154.23544-0020.0067-15-06.05	2.55.154.23544-0020.0067-15-06.05	605.361,71	0,00	605.361,71	0,00	605.361,71	605.361,71	605.361,71
25796- ÇŞB İl Müdürlükleri Hizmet Binaları İnşaatı-Trabzon Ek Bina	2.55.154.25796-0020.0067-15-06.05	2.55.154.25796-0020.0067-15-06.05	9.115.862,45	43.762.000,00	52.877.862,45	52.170.458,15	707.404,30	707.404,30	707.404,30
25170- Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası İnşaatı	2.55.154.25170-0020.0067-15-06.05	2.55.154.25170-0020.0067-15-06.05	130.000.000,00	131.500.000,00	261.500.000,00	169.779.101,97	91.720.898,03	91.720.898,03	91.720.898,03
39042- İŞKUR-Muhtelif İşler-İdari Bina Onarımı	2.55.154.14672-0020.0067-15-06.07	2.55.154.14672-0020.0067-15-06.07	0,00	317.107,43	317.107,43	285.627,00	31.480,43	31.480,43	31.480,43
34450- TKGM-Deprem Yeni İnşaat İşleri (Hatay)	2.55.154.39042-0020.0067-15-06.05	2.55.154.39042-0020.0067-15-06.05	9.819.661,33	4.744.739,14	14.564.400,47	14.564.400,00	0,47	0,47	0,47
34449- TKGM-Eskişehir Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası	2.55.154.34449-0020.0067-15-06.05	2.55.154.34449-0020.0067-15-06.05	0,53	0,00	0,53	0,00	0,53	0,53	0,53
36121- TKGM-Zonguldak Tapu ve Kadastro Müdürlüğü Hizmet Binası	2.55.154.36121-0020.0067-15-06.05	2.55.154.36121-0020.0067-15-06.05	70.000,00	0,00	70.000,00	0,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00
26440- TÜÇA-Ankara Macunköy Atölye ve Arşiv Binaları Tadilatı	2.55.154.26440-0020.0033-15-06.07	2.55.154.26440-0020.0033-15-06.07	0,00	189.574.926,89	189.574.926,89	186.963.801,87	2.611.125,02	2.611.125,02	2.611.125,02
46773- TÜÇA-Ankara Macunköy Yemekhane ve Sosyal Tesis Binası	2.55.154.46773-0020.0033-15-06.05	2.55.154.46773-0020.0033-15-06.05	0,00	1.371.432,00	1.371.432,00	1.371.431,52	0,48	0,48	0,48
23989- TÜÇA-Başkent Millet Bahçesi Sağlık Merkezinin Sıfır Atık ve İklim Müzesine Dönüştürülmesi Yapım İşİ	2.55.154.23989-0020.0033-15-06.05	2.55.154.23989-0020.0033-15-06.05	0,35	0,00	0,35	0,00	0,35	0,35	0,35
23529- AFAD-Kahramanmaraş Depreminden Etkilenen Kırsal Konutların Yeniden Yapımı	2.53.148.23529-0020.0067-15-06.05	2.53.148.23529-0020.0067-15-06.05	18.728.302,81	0,00	18.728.302,81	18.728.300,56	2,25	2,25	2,25
26385- KDB-Dönüşüm Özel Hesabından Yapılan İşler (Kentsel Dönüşüm)	2.53.148.26385-0020.0033-15-06.05	2.53.148.26385-0020.0033-15-06.05	3.815.616,16	43.250.000.000,00	43.253.815.616,16	43.241.518.268,99	12.297.347,17	12.297.347,17	12.297.347,17
20443- Çevre Alt Yapı Projeleri Destek Programı	21.51.142.20443-0020.0031-15-07.03	21.51.142.20443-0020.0031-15-07.03	0,00	4.100.000.000,00	4.100.000.000,00	4.099.999.999,99	0,01	0,01	0,01
554- Çevre Kanunu Gelirleri ile Yürütülen Faaliyetler	21.51.142.554-0020.0031-15-03.02	21.51.142.554-0020.0031-15-03.02	0,00	4.250.000,00	4.250.000,00	2.671.515,45	1.578.484,55	1.578.484,55	1.578.484,55
22575- Akaryakıt Alımı	98.900.9006.22575-0020.0004-15-03.02	98.900.9006.22575-0020.0004-15-03.02	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	3.625.558,02	6.374.441,98	6.374.441,98	6.374.441,98
	98.900.9006.22575-0020.0067-15-	98.900.9006.22575-0020.0067-15-03.02	0,00	40.000.000,00	40.000.000,00	12.177.476,76	27.822.523,24	27.822.523,24	27.822.523,24

2025 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

03.02									
575- Genel Destek Hizmetleri	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.10	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.10	34.566.389,39	17.000.000,00	51.566.389,39	41.553.433,11	10.012.956,28	10.012.956,28	10.012.956,28
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.20	7.000.000,00	0,00	7.000.000,00	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.30	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.30	5.869.592,66	2.000.000,00	7.869.592,66	5.805.542,85	2.064.049,81	2.064.049,81	2.064.049,81
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.40	3.036.966,32	1.000.000,00	4.036.966,32	2.206.807,64	1.830.158,68	1.830.158,68	1.830.158,68
	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0004-15-01.03.50	9.473.023,31	4.000.000,00	13.473.023,31	10.370.693,91	3.102.329,40	3.102.329,40	3.102.329,40
	98.900.9006.575-0020.0004-15-02.03	98.900.9006.575-0020.0004-15-02.03	8.868.865,79	6.000.000,00	14.868.865,79	10.812.818,91	4.056.046,88	4.056.046,88	4.056.046,88
	98.900.9006.575-0020.0004-15-03.02	98.900.9006.575-0020.0004-15-03.02	200.000.000,00	16.214.995,68	216.214.995,68	204.759.866,10	11.455.129,58	11.455.129,58	11.455.129,58
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.10	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.10	222.496.935,40	567.000.000,00	789.496.935,40	685.655.786,13	103.841.149,27	103.841.149,27	103.841.149,27
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.20	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.20	39.612.183,35	75.000.000,00	114.612.183,35	67.757.462,23	46.854.721,12	46.854.721,12	46.854.721,12
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.30	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.30	33.205.240,19	123.700.000,00	156.905.240,19	129.211.939,83	27.693.300,36	27.693.300,36	27.693.300,36
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.40	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.40	7.048.776,33	5.000.000,00	12.048.776,33	7.546.185,99	4.502.590,34	4.502.590,34	4.502.590,34
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.50	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.50	71.037.727,81	98.300.000,00	169.337.727,81	169.143.194,33	194.533,48	194.533,48	194.533,48
	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.90	98.900.9006.575-0020.0067-15-01.03.90	250.000,00	0,00	250.000,00	0,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00
	98.900.9006.575-0020.0067-15-02.03	98.900.9006.575-0020.0067-15-02.03	87.083.240,92	166.000.000,00	253.083.240,92	220.599.182,63	32.484.058,29	32.484.058,29	32.484.058,29
Toplam			1.056.558.829,45	51.306.158.977,54	52.362.717.806,99	51.838.588.054,28	524.129.752,71	524.129.752,71	524.129.752,71

Tablo 18. 2025 Yılında Diğer Genel Bütçeli İdarelerden Bakanlık Bütçesine Yapılan Ödenek Aktarmaları

Tertip	Kurum	2025 Yılı İçinde Bakanlığa Aktarılan Ödenek	2025 Yılı Sonu İtibariyle Harcama	2025 Yılı Sonu İtibariyle Kalan ve Tenkis Olan Ödenek
2.55.154.14669-0020.0067-01-06.05	0008-ADALET BAKANLIĞI	12.597.332.519,37	12.597.332.252,52	266,85
2.55.154.14670-0020.0067-01-06.09	0025-MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	50.276.621,26	47.930.403,32	2.346.217,94
2.55.154.14673-0020.0067-01-06.05	0023-TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	17.880.005,00	17.438.952,45	441.052,55
2.55.154.19709-0020.0033-01-07.03	0012-HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	4.307.623.509,00	4.307.623.509,00	0,00
2.55.154.20180-0020.0067-01-06.05	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	150.271.300,00	150.271.293,04	6,96
2.55.154.20207-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	95.659.601,00	95.478.213,63	181.387,37
2.55.154.20208-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	7.841.538,00	7.838.685,05	2.852,95
2.55.154.20214-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	2.590.678,00	2.590.676,22	1,78
2.55.154.20236-0020.0067-01-06.07	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	15.227.994,00	15.227.992,39	1,61
2.55.154.20237-0020.0067-01-06.07	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	6.604.913,00	5.209.093,55	1.395.819,45
2.53.148.23529-0020.0033-01-06.05	0032-AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	99.680.000.000,00	99.591.577.527,28	88.422.472,72
2.55.154.26422-0020.0067-01-03.02	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI)	423.600,00	423.600,00	0,00
2.55.154.26513-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	162.397.325,00	162.397.323,78	1,22
2.55.154.27858-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	42.000.000,00	30.374.045,75	11.625.954,25
2.55.154.32209-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI)	9.015.106,00	7.694.107,26	1.320.998,74
2.55.154.34193-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	740.000,00	440.000,00	300.000,00
2.55.154.34196-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	102.868.583,00	102.868.580,10	2,90
2.55.154.34197-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	141.570.626,00	141.570.622,67	3,33
2.55.154.34202-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Binası)	103.385.000,00	103.307.295,07	77.704,93
2.55.154.34203-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI)	13.411.391,00	12.156.712,48	1.254.678,52
2.55.154.34205-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI)	66.930.409,00	66.930.404,94	4,06
2.55.154.34206-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	61.055.906,00	61.055.901,56	4,44
2.55.154.34210-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	36.733.599,00	36.733.592,88	6,12
2.55.154.34216-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Merkezi)	72.016.762,00	72.016.757,60	4,40
2.55.154.34217-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	106.310.416,00	106.294.353,50	16.062,50
2.55.154.34218-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	95.619.886,00	95.603.881,58	16.004,42

2.55.154.34219-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	72.445.731,00	72.445.726,30	4,70
2.55.154.34220-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	84.989.446,00	84.989.438,79	7,21
2.55.154.34614-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	5.893.872,00	5.893.868,48	3,52
2.55.154.34617-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	96.373.437,00	94.937.357,90	1.436.079,10
2.55.154.34618-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	93.413.112,00	93.410.456,91	2.655,09
2.55.154.34619-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	149.668.644,00	149.346.429,62	322.214,38
2.55.154.34621-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	696.185.621,00	696.185.615,46	5,54
2.55.154.34626-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	60.440.952,00	60.440.946,96	5,04
2.55.154.34627-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	6.671.296,00	6.671.294,91	1,09
40.149.423.34639-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	7.375.437,31	7.375.436,84	0,47
40.149.423.34640-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	19.830.737,00	19.830.735,71	1,29
40.149.423.34641-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.044.521,00	1.044.520,02	0,98
40.149.422.34647-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	12.379.701,00	12.379.700,56	0,44
40.149.422.34648-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.492.895,00	3.492.894,19	0,81
40.149.422.34653-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	2.717.327,00	2.717.236,07	90,93
37.266.410.34655-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	42.794.905,00	42.794.904,04	0,96
40.149.422.36067-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	21.840.916,22	21.840.913,04	3,18
40.149.423.36102-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	37.403.360,32	37.403.357,42	2,90
2.55.154.38856-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.200.000,00	0,00	1.200.000,00
37.265.411.39137-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	257.628.871,22	201.056.730,31	56.572.140,91
40.149.423.41773-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	134.418.222,44	134.418.217,79	4,65
40.149.422.41782-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	11.524.396,03	11.397.624,23	126.771,80
40.149.423.41783-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	58.529.835,11	56.063.756,02	2.466.079,09
2.55.154.41786-0020.0067-01-06.05	0032-AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	12.488.130,28	12.488.130,28	0,00
40.149.423.41899-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	2.264.939,00	0,00	2.264.939,00
40.149.423.41900-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.008.640,00	0,00	3.008.640,00
40.149.423.41901-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.008.640,00	0,00	3.008.640,00
40.149.423.41902-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.008.640,00	0,00	3.008.640,00
40.149.423.41903-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.008.640,00	0,00	3.008.640,00
40.149.423.41904-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	2.264.939,00	0,00	2.264.939,00

2025 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

40.149.423.41907-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.391.740,00	1.126.800,00	2.264.940,00
40.149.423.41908-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.391.740,00	1.126.800,00	2.264.940,00
2.55.154.41963-0020.0067-01-06.07	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	4.197.337,00	3.389.822,72	807.514,28
2.55.154.41963-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	12.783.970,00	12.783.969,23	0,77
2.55.154.41964-0020.0067-01-06.05	0033-GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	34.505.745,00	34.505.744,27	0,73
21.52.145.42056-0020.0036-01-06.03	0106-İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	11.000.000,00	8.111.581,36	2.888.418,64
40.149.423.42062-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.042.414,00	0,00	3.042.414,00
40.149.423.42063-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.894.050,00	0,00	1.894.050,00
40.149.423.42064-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	3.116.281,00	1.018.680,00	2.097.601,00
2.55.154.42073-0020.0067-01-06.05	0022-GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	4.364.409,00	2.742.697,19	1.621.711,81
2.55.154.42098-0020.0067-01-06.07	0003-ANAYASA MAHKEMESİ	1.302.000,00	0,00	1.302.000,00
2.55.154.42105-0020.0067-01-06.09	0025-MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	96.744,84	96.744,84	0,00
2.55.154.42129-0020.0067-01-06.05	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	919.800,00	919.800,00	0,00
40.149.423.42131-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	1.681.300,00	0,00	1.681.300,00
40.149.423.42132-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	1.453.600,00	0,00	1.453.600,00
6.145.399.42135-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	61.917.666,65	61.917.661,56	5,09
40.149.423.42149-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	34.364.988,47	34.364.986,59	1,88
37.266.410.44440-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	61.169.594,61	49.897.196,03	11.272.398,58
40.149.422.44656-0020.0067-01-06.05	0013-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI)	23.583.243,63	23.583.242,06	1,57
2.55.154.44726-0020.0067-01-06.05	0026-JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	3.219.395,00	3.219.360,13	34,87
2.55.154.46724-0020.0067-01-06.05	0012-HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	63.000.000,00	0,00	63.000.000,00
2.55.154.46789-0020.0067-01-06.07	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	7.511.488,00	7.504.440,97	7.047,33
2.55.154.46790-0020.0067-01-06.07	0027-SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	6.484.149,00	6.484.147,85	1,15
2.55.154.46843-0020.0067-01-06.05	0016-AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	2.685.847,00	2.685.846,17	0,83
TOPLAM		120.204.180.594,76	119.922.490.590,44	281.690.004,62

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne İlişkin tablolar aşağıdaki gibidir:

Tablo 19. Döner Sermaye İşletmesi 2025 yılı Gelir Kalemleri Dağılımı

Döner Sermaye İşletmesi Gelir Kalemleri	Tutar (TL)
1. Belgelendirme ve İzin Verme Gelirleri	6.756.536.725,14
2. Baskı, Matbaa ve Darphane Gelirleri	2.781.459,87
3. Proje, Araştırma ve Geliştirme Gelirleri	178.737.922,21
4. Eğitim ve Danışmanlık Gelirleri	15.898.064,54
5. Muayene, Ölçüm, Kontrol ve Denetim Gelirleri	2.006.855.018,20
6. Diğer Mal ve Hizmet Gelirleri	1.007.103.653,67
7. Diğer Gelirler	815.631.076,33
8. Faiz Gelirleri	82.735.750,23
Toplam	10.866.279.670,19

Tablo 20. Döner Sermaye İşletmesi 2025 yılı Gider Kalemleri Dağılımı

Döner Sermaye İşletmesi Gider Kalemleri	Tutar (TL)
1. Personel Giderleri (Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları ve Aday Çıracak, Çıracak ve Stajyer Öğrencilerin Ücretleri)	3.565.545,25
2. Tüketime Yönelik Mal ve Mal.Al. (Kırtasiye, Büro Mlz. Al, Baskı ve Cilt Gid. Su ve Temizlik Mlz .Al. Yakacak, Akaryakıt Al. Yiyecek, Giyecek Al. Lab. Mlz. Al.	131.084.605,40
3. Yolluklar (Yurt İçi, Yurt Dışı ve Seyyar Görev Taz.)	166.317.776,57
4. Görev Giderleri	173.981,13
5. Hizmet Alımları	1.188.331.539,15
6. Temsil ve Tanıtma Giderleri	239.340.893,69
7. Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	272.197.570,49
8. Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	53.078.034,17
9. Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	234.817.018,64
10. Hazine Hissesi	1.591.198.196,69
11. S.H.Ç.E.K Payı	107.332.881,96
12. Genel Bütçeye Verilen Diğer Paylar	5.394.512.000,00
13. Kentsel Dönüşüm Özel Hesabına Aktarılan Pay	0,00
14. Özel Bütçeli İdarelere Verilen Paylar	154.494,49
15. Sermaye Giderleri	585.867.839,32
16. Sermaye Transferleri	912.882.792,14
Toplam	10.880.855.169,09

Tablo 21. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2025 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)		BİR ÖNCEKİ DÖNEM	GEÇMİŞ DÖNEM	CARİ DÖNEM	PASİF (KAYNAKLAR)		BİR ÖNCEKİ DÖNEM	GEÇMİŞ DÖNEM	CARİ DÖNEM
1	DÖNEN VARLIKLAR	318.102.258,59	529.608.497,78	736.036.398,29	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	246.426.405,16	437.988.742,29	792.180.245,33
10	HAZIR DEĞERLER	202.119.983,53	326.629.265,99	397.616.550,38	32	TİCARİ BORÇLAR	58.579.533,05	32.433.578,69	14.331.615,90
102	BANKALAR HESABI	202.119.983,53	326.629.265,99	397.616.550,38	326	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	58.579.533,05	32.433.578,69	14.331.615,90
12	TİCARİ ALACAKLAR	104.173.398,48	202.649.119,24	327.985.729,17	33	DİĞER BORÇLAR	6.115.678,55	86.875.480,48	18.030.276,73
120	ALICILAR HESABI	1.906.780,50	32.171.029,98	72.679.238,43	336	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	6.115.678,55	86.875.480,48	18.030.276,73
123	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	102.266.617,98	170.478.089,26	255.306.490,74	36	ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	181.731.193,56	318.679.683,12	759.818.352,70
13	DİĞER ALACAKLAR	11.736.120,01	135.061,46	98.670,02	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	68.043.552,29	115.266.072,70	234.247.601,64
135	PERSONELDEN ALACAKLAR HESABI	11.619.475,20	4.397,52	0,00	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	2.112,54	2.112,54	2.112,54
136	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI	116.644,81	130.663,94	98.670,02	362	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI	112.958.002,04	202.309.088,93	354.560.789,98
15	STOKLAR	72.756,57	61.987,29	50.865,69	369	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	727.526,69	1.102.408,95	171.007.848,54
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	72.756,57	61.987,29	50.865,69	37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00	0,00	0,00
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	0,00	133.063,80	2.750,00	370	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HESABI	31.739.250,48	4.384.071,83	0,00
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00	133.063,80	2.750,00	371	DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI (-)	-31.739.250,48	-4.384.071,83	0,00
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	0,00	0,00	10.281.833,03	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	276.830,03	396.647,10	446.077,81
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI	0,00	0,00	10.281.833,03	42	TİCARİ BORÇLAR	276.830,03	396.647,10	446.077,81
2	DURAN VARLIKLAR	50.566.097,51	43.894.228,02	43.890.070,92	426	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	276.830,03	396.647,10	446.077,81
22	TİCARİ ALACAKLAR	1.217.797,50	1.217.797,50	1.217.797,50	5	ÖZ KAYNAKLAR	121.965.120,91	135.117.336,41	-12.699.853,93

226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.217.797,50	1.217.797,50	1.217.797,50	50	ÖDENMİŞ SERMAYE	33.401.507,03	121.965.120,91	135.117.336,41
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	57.690,08	53.271,55	49.114,45	500	SERMAYE HESABI	200.000.000,00	200.000.000,00	200.000.000,00
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	20.727,72	20.727,72	13.711,32	501	ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI (-)	-166.598.492,97	-78.034.879,09	-64.882.663,59
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	97.126,54	97.126,54	96.116,08	58	GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI	-26.347.649,40	0,00	0,00
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-60.164,18	-64.582,71	-60.712,95	580	GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HESABI (-)	-26.347.649,40	0,00	0,00
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	23.840,00	23.840,00	23.840,00	59	DÖNEM NET KÂRI (ZARARI)	114.911.263,28	13.152.215,50	-147.817.190,34
260	HAKLAR HESABI	16.762,71	16.762,71	16.762,71	590	DÖNEM NET KÂRI HESABI	114.911.263,28	13.152.215,50	0,00
267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	730.931,00	730.931,00	730.931,00	591	DÖNEM NET ZARARI HESABI (-)	0,00	0,00	-147.817.190,34
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-723.853,71	-723.853,71	-723.853,71	PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI:				
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	49.266.769,93	42.599.318,97	42.599.318,97	368.668.356,10	573.502.725,80	779.926.469,21		
295	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI	49.266.769,93	42.599.318,97	42.599.318,97					
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI:		368.668.356,10	573.502.725,80	779.926.469,21					
DİPNOTLAR:									
*900	ALINAN TEMİNATLAR HESABI	365.916.043,17	351.902.345,43	531.852.738,47					
*901	ALINAN TEMİNATLAR ALACAKLI HESABI	365.916.043,17	351.902.345,43	531.852.738,47					
*980	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	221.208.653,61	519.601.792,77	344.949.987,99					
*981	GİDER TAAHHÜTLERİ ALACAKLI HESABI	221.208.653,61	519.601.792,77	344.949.987,99					

Tablo 22. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2025 Yılı Geçici Mizan

Hesap	Hesap Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)	Borç Kalan (TL)	Alacak Kalan (TL)	Hesap
102	BANKALAR HESABI	23.353.125.194,85	22.955.508.644,47	397.616.550,38	0,00	102
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	13.543.776.831,37	13.543.776.831,37	0,00	0,00	103
120	ALICILAR HESABI	171.091.472,18	98.412.233,75	72.679.238,43	0,00	120
123	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	3.096.586.728,18	2.841.280.237,44	255.306.490,74	0,00	123
135	PERSONELDEN ALACAKLAR HESABI	400.128,22	400.128,22	0,00	0,00	135
136	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI	698.103,59	599.433,57	98.670,02	0,00	136
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	61.987,29	11.121,60	50.865,69	0,00	150
159	VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	1.318.271,45	1.318.271,45	0,00	0,00	159
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	133.063,80	130.313,80	2.750,00	0,00	180
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	528.012.398,26	528.012.398,26	0,00	0,00	191
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI	10.473.608,75	191.775,72	10.281.833,03	0,00	193
195	İŞ AVANSLARI HESABI	304.897.174,88	304.897.174,88	0,00	0,00	195
196	PERSONEL AVANSLARI HESABI	914.000,00	914.000,00	0,00	0,00	196
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.217.797,50	0,00	1.217.797,50	0,00	226
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	20.727,72	7.016,40	13.711,32	0,00	253
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	97.126,54	1.010,46	96.116,08	0,00	255
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	8.501,52	69.214,47	0,00	60.712,95	257
260	HAKLAR HESABI	16.762,71	0,00	16.762,71	0,00	260
267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	730.931,00	0,00	730.931,00	0,00	267
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	0,00	723.853,71	0,00	723.853,71	268
295	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI	42.599.318,97	0,00	42.599.318,97	0,00	295
326	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	19.641.697,62	33.973.313,52	0,00	14.331.615,90	326
336	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	942.958.219,54	960.988.496,27	0,00	18.030.276,73	336
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	1.614.597.685,61	1.848.845.287,25	0,00	234.247.601,64	360
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	3.156.781,56	3.158.894,10	0,00	2.112,54	361
362	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI	1.658.928.909,21	2.013.489.699,19	0,00	354.560.789,98	362
369	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	225.748.875,89	396.756.724,43	0,00	171.007.848,54	369
370	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HESABI	4.384.071,83	4.384.071,83	0,00	0,00	370
371	DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI (-)	4.384.071,83	4.384.071,83	0,00	0,00	371

391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	2.028.209.693,88	2.028.209.693,88	0,00	0,00	391
426	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	116.523,97	562.601,78	0,00	446.077,81	426
500	SERMAYE HESABI	0,00	200.000.000,00	0,00	200.000.000,00	500
501	ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI (-)	78.034.879,09	13.152.215,50	64.882.663,59	0,00	501
570	GEÇMİŞ YILLAR KARLARI HESABI	13.152.215,50	13.152.215,50	0,00	0,00	570
590	DÖNEM NET KÂRI HESABI	13.152.215,50	13.152.215,50	0,00	0,00	590
600	YURTİÇİ SATIŞLAR HESABI	56.994.226,04	10.062.405.497,41	0,00	10.005.411.271,37	600
602	DİĞER GELİRLER	4.798.780,92	820.429.857,25	0,00	815.631.076,33	602
610	SATIŞTAN İADELER HESABI (-)	170.890.797,80	0,00	170.890.797,80	0,00	610
612	DİĞER İNDİRİMLER HESABI (-)	1.070.408,90	0,00	1.070.408,90	0,00	612
642	FAİZ GELİRLERİ HESABI	1.099.987,33	68.593.314,88	0,00	67.493.327,55	642
649	DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR HESABI	0,00	13.008.789,19	0,00	13.008.789,19	649
659	DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR HESABI (-)	31.993,92	0,00	31.993,92	0,00	659
679	DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR HESABI	0,00	3.736.932,59	0,00	3.736.932,59	679
730	GENEL ÜRETİM GİDERLERİ HESABI	4.864.907,97	4.864.907,97	0,00	0,00	730
740	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ HESABI	1.796.819,52	1.796.819,52	0,00	0,00	740
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESABI	10.884.741.332,71	3.635.945,96	10.881.105.386,75	0,00	770
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI	40.963.122,35	10.907.242.792,54	0,00	10.866.279.670,19	800
805	GELİR YANSITMA HESABI	10.907.434.568,26	223.397.937,80	10.684.036.630,46	0,00	805
810	BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER HESABI	182.434.815,45	191.775,72	182.243.039,73	0,00	810
830	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	10.891.152.842,54	10.297.673,45	10.880.855.169,09	0,00	830
835	GİDER YANSITMA HESABI	10.297.673,45	10.891.152.842,54	0,00	10.880.855.169,09	835
900	ALINAN TEMİNATLAR HESABI	704.510.952,47	172.658.214,00	531.852.738,47	0,00	900
901	ALINAN TEMİNATLAR ALACAKLI HESABI	172.658.214,00	704.510.952,47	0,00	531.852.738,47	901
970	KULLANILACAK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	13.698.815.857,65	12.579.671.014,74	1.119.144.842,91	0,00	970
971	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	1.688.518.172,20	13.688.518.184,20	0,00	12.000.000.012,00	971
975	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	10.891.152.842,54	10.297.673,45	10.880.855.169,09	0,00	975
980	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	3.096.862.949,57	2.751.912.961,58	344.949.987,99	0,00	980
981	GİDER TAAHHÜTLERİ ALACAKLI HESABI	2.751.912.961,58	3.096.862.949,57	0,00	344.949.987,99	981
Toplam		113.825.650.196,98	113.825.650.196,98	46.522.629.864,57	46.522.629.864,57	

Tablo 23. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Döner Sermaye Gelir Tablosu

	2024	2025
A- BRÜT SATIŞLAR	6.336.050.421,04	10.821.042.347,70
1- Yurt İçi Satışlar	5.766.330.826,83	10.005.411.271,37
2- Yurt Dışı Satışlar	0,00	0,00
3- Diğer Gelirler	569.719.594,21	815.631.076,33
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	118.799.386,25	171.961.206,70
1- Satıştan İadeler (-)	118.728.026,10	170.890.797,80
2- Satış İskontoları (-)	0,00	0,00
3- Diğer İndirimler (-)	71.360,15	1.070.408,90
C- NET SATIŞLAR	6.217.251.034,79	10.649.081.141,00
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	0,00	0,00
1- Satılan Mamuller Maliyeti (-)	0,00	0,00
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	0,00	0,00
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	0,00	0,00
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00	0,00
BRÜT SATIŞ KARI ve ZARARI	6.217.251.034,79	10.649.081.141,00
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	6.376.429.596,44	10.881.105.386,75
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0,00	0,00
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00	0,00
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	6.376.429.596,44	10.881.105.386,75
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	-159.178.561,65	-232.024.245,75
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR ve KARLAR	173.115.112,33	80.502.116,74
1- Faiz Gelirleri	166.769.307,22	67.493.327,55
2- Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00	0,00
3- Menkul Kıymet Satış Karları	0,00	0,00
4- Kambiyo Karları	0,00	0,00
5- Reeskont Faiz Gelirleri	0,00	0,00
6- Enflasyon Düzeltmesi Karları	0,00	0,00
7- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	6.345.805,11	13.008.789,19
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER ve ZARARLAR (-)	0,00	31.993,92
1- Karşılık Giderleri (-)	0,00	0,00
2- Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00	0,00
3- Kambiyo Zararları (-)	0,00	0,00
4- Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00	0,00
5- Enflasyon Düzeltmesi Zararları (-)	0,00	0,00
6- Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	0,00	31.993,92
OLAĞAN KAR VEYA ZARARLAR	13.936.550,68	-151.554.122,93
H- OLAĞANDIŞI GELİR ve KARLAR	3.599.736,65	3.736.932,59
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00	0,00

2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	3.599.736,65	3.736.932,59
I- OLAĞANDIŞI GİDER ve ZARARLAR (-)	0,00	0,00
1- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	0,00	0,00
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	17.536.287,33	-147.817.190,34
J- DÖNEM KARI VERGİ ve DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	4.384.071,83	0,00
Dönem Net Karı veya Zararı	13.152.215,50	-147.817.190,34

3.1.2 Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Tablo 24. Bilanço

Bakanlığımız Merkez Saymanlığı tarafından HYS sistemi üzerinden 2025 yıl sonu işlemleri başlatılmış olmasına rağmen henüz tamamlanmadığı için tablolar hazır değildir. 2025 yıl sonu işlemi tamamlandığında tablo eklenecektir.

Tablo 25. Faaliyet Sonuçları Tablosu

Bakanlığımız Merkez Saymanlığı tarafından HYS sistemi üzerinden 2025 yıl sonu işlemleri başlatılmış olmasına rağmen henüz tamamlanmadığı için tablolar hazır değildir. 2025 yıl sonu işlemi tamamlandığında tablo eklenecektir.

Tablo 26. Özkaynak Değişim Tablosu

Bakanlığımız Merkez Saymanlığı tarafından HYS sistemi üzerinden 2025 yıl sonu işlemleri başlatılmış olmasına rağmen henüz tamamlanmadığı için tablolar hazır değildir. 2025 yıl sonu işlemi tamamlandığında tablo eklenecektir.

Tablo 27. Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu

Bakanlığımız Merkez Saymanlığı tarafından HYS sistemi üzerinden 2025 yıl sonu işlemleri başlatılmış olmasına rağmen henüz tamamlanmadığı için tablolar hazır değildir. 2025 yıl sonu işlemi tamamlandığında tablo eklenecektir.

3.1.3 Mali Denetim Sonuçları

Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, Bakanlık malî faaliyet, karar ve işlemleri hem iç hem de dış denetime tabidir. Bu mali kontrollerin kapsamı harcama öncesi ve aşamasında TBMM adına Sayıştay Başkanlığı tarafından kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının raporlanmasıdır.

Dış Denetim

6085 Sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca hesap verme sorumluluğu çerçevesinde Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığın 2024 yılı faaliyet ve işlemleri denetime tabi tutulmuştur. Bakanlığımızda Sayıştay tarafından yapılan denetimler neticesinde hazırlanan 2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda 11 adet bulguya ilişkin olarak kısa açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

- Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü 1 bulgu,
- Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, 1 bulgu,
- Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü 1 bulgu,
- Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, 1 bulgu,
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü 1 bulgu,
- Milli Emlak Genel Müdürlüğü 4 bulgu,
- Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü için 2 bulgu tespit edilmiştir.

Bakanlığımızda Sayıştay tarafından yapılan denetimler neticesinde hazırlanan 2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda Kamu İdaresine bildirilecek Diğer Hususlarda ise 9 adet bulguya ilişkin olarak kısa açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

- Milli Emlak Genel Müdürlüğü 3 bulgu,
- Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü 1 bulgu,
- Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü 1 bulgu,
- Yapı İşleri Genel Müdürlüğü 1 bulgu,
- Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı (Ortak Bulgu) 1 bulgu,
- Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü için 2 bulgu tespit edilmiştir

3.1.4 Diğer Hususlar

2025 Yılı Hizmet Maliyetleri

Bu bölümde belirtilen dönem içerisinde Bakanlık birimlerinin merkez ve taşra birimlerinin yolluk, elektrik, yakacak, su, kırtasiye, haberleşme ve personel giderlerine ilişkin TL bazında maliyet analizleri yapılmıştır. Aşağıdaki tabloda merkez ve taşra teşkilatlarının 2024-2025 maliyetleri karşılaştırmalı olarak açıklanmaktadır.

Tablo 28. Bakanlık 2024-2025 Dönemi Hizmet Maliyeti Tabloları (TL)

Açıklama	2024			2025		
	Harcama	Personel Sayısı	Personel Başı Ortalama	Harcama	Personel Sayısı	Personel Başı Ortalama
Merkez						
Yolluk Gideri	19.549.131		4.103	28.482.429		8.041
Elektrik Gideri	52.661.655		14.670	65.733.017		18.558
Yakacak Gideri	12.351.145		3.791	16.064.053		4.535
Su Gideri	2.000.772		794,5	715.753		202
Kırtasiye ve Büro Malzemesi Gideri	7.144.498	3.456	2.016	7.238.828	3.542	2.043
Haberleşme Gideri	35.314.277		9.831	41.752.467		11.787
Personel Gideri (Ücret, SGKDP dâhil)	2.974.975.449		480.417	4.115.902.930		1.162.027
Taşra						
Yolluk Gideri	60.245.413		4.018	103.177.819		7.182
Elektrik Gideri	65.692.144		3.511	90.358.260		6.290
Yakacak Gideri	31.542.302		1.589	47.447.576		3.302
Su Gideri	5.314.375		267	10.575.980		736
Kırtasiye ve Büro Malzemesi Gideri	15.577.409	13.960	585	26.558.866	14.365	1.848
Haberleşme Gideri	4.934.187		249	9.550.153		664
Personel Gideri (Ücret, SGKDP dâhil)	10.341.907.335		389.869	4.146.177.447		984.767
Genel						
Yolluk Gideri	79.794.543		4.580	131.660.248		7.348
Elektrik Gideri	118.353.798		6.792	156.091.277		8.712
Yakacak Gideri	43.893.447		2.518	63.511.629		3.544
Su Gideri	7.315.147		420	11.291.733		630
Kırtasiye ve Büro Malzemesi Gideri	22.721.907	17.425 (* 9 Personel Yurt Dışı)	1.304	33.797.694	17.916 (* 9 Personel Yurt Dışı)	1.886
Haberleşme Gideri	40.248.464		2.116	51.302.620		2.863
Personel Gideri	13.316.882.784		407.360	18.262.080.377		1.019.317

* 2025 yılı harcama bilgileri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sisteminden (e-bütçe) 17.02.2026 tarihinde alınmıştır.

Bakanlığın bazı hizmet maliyetlerine ilişkin 2024 ve 2025 yıllarını kapsayan bilgiler incelendiğinde aşağıdaki tespitlere ulaşılmıştır. Buna göre;

- 2024 yılında yolluk giderleri olarak ayrılan 91.210.000 TL ödeneye karşılık yılsonunda 79.794.543 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 130.590.000 TL ödeneye muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonu harcaması 131.660.248 TL olarak gerçekleşmiştir. Yolluk giderlerinde personel başı ortalama harcama 2024 yılında 4.580 TL iken bu rakam 2025 yılında 7.348 TL olarak gerçekleşmiştir.

- 2024 yılında elektrik giderleri olarak ayrılan 153.000.000 TL ödeneğe ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 118.353.798 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 202.000.000 TL'ye yükseltilmiş ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonu harcaması 156.091.277 TL olarak gerçekleşmiştir. Elektrik giderlerinde personel başı ortalama harcama 2024 yılında 6.792 TL iken bu rakam 2025 yılında 8.712 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2024 yılında yakacak giderleri olarak ayrılan 107.141.000 TL ödeneğe karşılık yılsonunda 43.893.447 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 143.296.000 TL 'ye yükseltilmiş ve muhtelif ödenek eklemeleri neticesinde yılsonu harcaması 63.511.629 TL olarak gerçekleşmiştir. Yakacak giderlerinde personel başı ortalama harcama 2024 yılında 2.518 TL iken bu rakam 2025 yılında 3.544 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2024 yılında su giderleri olarak ayrılan 9.800.000 TL ödeneğe ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 7.315.147 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 13.823.000 TL'ye yükseltilmiş olup yılsonu harcaması 11.291.733 TL olarak gerçekleşmiştir. Su giderlerinde personel başı ortalama harcama 2024 yılında 420 TL iken bu rakam 2025 yılında 630 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2024 yılında kırtasiye ve büro malzemesi gideri olarak ayrılan 23.744.000 TL ödeneğe ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 22.721.907 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 33.264.000 TL'ye yükseltilmiş olup yılsonu harcaması 39.188.947 TL olarak gerçekleşmiştir. Kırtasiye ve büro malzemesi giderlerinde personel başı ortalama harcama 2024 yılında 1.304 TL iken bu rakam 2025 yılında 1.886 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2024 yılında haberleşme gideri olarak ayrılan 48.329.000 TL ödeneğe karşılık yılsonunda 40.248.464 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 63.153.000 TL'ye yükseltilmiş buna karşılık yılsonu harcaması 51.302.620 TL olarak gerçekleşmiştir. Haberleşme giderlerinde personel başı ortalama harcama 2024 yılında 2.310 TL iken bu rakam 2025 yılında 2.863 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2024 yılında personel giderleri (SGKDP Dâhil) olarak ayrılan 13.013.779.000 TL ödeneğe muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonunda 13.316.882.784 TL harcanmıştır. 2025 yılında bu ödenek 17.642.780.000 TL'ye yükseltilmiş ve muhtelif ödenek eklemelerine karşılık yılsonu harcaması 18.262.080.377 TL olarak gerçekleşmiştir. Personel giderlerinde (SGKDP Dâhil), personel başı ortalama harcama 2024 yılında 407.360 TL iken bu rakam 2025 yılında 1.019.317 TL olarak gerçekleşmiştir.

3.2 Performans Bilgileri

3.2.1 Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri

Program	Alt Program	Faaliyet	Faaliyet Açıklamaları
Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası	Enerji Verimliliği	Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri	Binalarda enerji verimliliği konusunda farkındalığı artırmak, binalar ve yerleşmelerin doğal kaynakları ve enerjiyi verimli kullanarak çevreye olan olumsuz etkilerini azaltmak için değerlendirme ve belgelendirme sistemlerini oluşturmak, yapılarda enerji tasarrufunu sağlayıcı ve maliyet düşürücü tedbirler üzerinde çalışarak sonuçlarının uygulamaya konulmasını sağlamak amaçlanmaktadır.
Hazine Varlıklarının ve Yükümlülüklerinin Yönetimi	Hazine Taşınmazlarının Yönetimi	Hazine Taşınmazları Edinim Faaliyetleri	Hazine taşınmazlarının yönetiminin paydaş odaklı ve etkili bir yaklaşımla ele alınması, ülkemizin sektörel ihtiyaçlarının göz önünde bulundurularak alternatif kullanım alanlarının belirlenmesi, gerçek ve tüzel kişilerin taleplerini karşılayacak şekilde sunulması faaliyetlerini ifade etmektedir.
		Hazine Taşınmazları Elden Çıkarma Faaliyetleri	Hazine taşınmazları, satış, kiralama, kullanma izni ve irtifak hakkı tesisi suretiyle kamu yararı gözetilerek etkin yöntemlerle ekonomiye kazandırılarak gelir artışı sağlanacaktır.
		Hazine Taşınmazlarına İlişkin Diğer Yönetim Faaliyetleri	Hazine taşınmazları üzerinde ağaçlandırma başta olmak üzere tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapılmasının desteklenmesi sağlanacak; kanunlarla verilen yetkiler çerçevesinde Hazinesinin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların edinim ve yönetim işlemleri yürütülecektir.
Ormanların ve Doğanın Korunması ile Sürdürülebilir Yönetimi	Korunan Alanların ve Tabiat Varlıklarının Korunması	Korunan Alanlarda ve Tabiat Varlıklarında Planlama ve Yatırım	Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinde yaşayan insanların yaşam kalitesini ve standartlarını artıracak nitelikte koruma kullanma dengesini gözeterek imar planları oluşturulacaktır. Bu yolla devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanların dengeli kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır.
		Korunan Alanları ve Tabiat Varlıklarını Tespit, Tescil, Araştırma	Korunan alanların tescil, onay, ilan süreci yürütülecek; doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi, nesli tehdit ve tehlike altındaki tür ve habitatların korunması ve izlenmesi sağlanacak ve yönetim planları hazırlanacaktır.

Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği	Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Koruma	Atık Su Yönetimi	İlgili mevzuatta öngörülen şekilde atık su arıtma tesislerinin kurulması, bakımı, onarımı ve işletilmesi hedeflenmiş olup, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda çevre ve insan sağlığının korunmasına yönelik atık su arıtma tesisleri ve diğer çevresel altyapı çalışmaları için yerel yönetimlere teknik ve finansman desteği de sağlanmaktadır
		Çevre Kanunu Gelirleri ile Yürütülen Faaliyetler	Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla 2872 Sayılı Çevre Kanunu uyarınca çevre katkı payı ve geri kazanım katılım payı gelirleri elde edilmektedir. Bu gelirler ile belediyeler, il özel idareleri, birlikler ve kamu kurum ve kuruluşlarının çevre altyapı projeleri (çevre kirliliğinin giderilmesi, çöp konteyneri, sıfır atık ünitesi, atık su arıtma tesisi, kanalizasyon, derin deniz deşarjı, katı atık tesisi, bisiklet ve yürüyüş yolu, park projesi, çevre dostu ve sokak sağlıklılaştırılması) finanse edilmekte ve çevre temizlik araçları (çöp toplama aracı, arazöz, yol süpürme aracı, vidanjör vb.) için şartlı nakdi yardımlar yapılmaktadır.
		Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), İzin ve Denetim	Türkiye'nin plan ve programlama sistemine Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) prosedürlerinin uygulanması, Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği'nin Türkiye'de etkin bir biçimde hayata geçirilmesi için gerekli koşulların (yasal, kurumsal, idari ve teknik) oluşturulması hedeflenmiştir. ÇED sürecinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin sağlanmasıyla ilgili kurum, kuruluş ve halkın katkıları ile ÇED sürecinin şeffaflığı ve kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. ÇED başvurularının yönetmelik hükümlerinde yer alan süreler içinde sonuçlandırılması, stratejik çevresel değerlendirme konusunda kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve farkındalığın artırılmasına yönelik kamu kurum/kuruluşları tarafından hazırlanan plan/programların SÇD'ye tabi tutulması için başvuruların değerlendirilmesi ve takibi amaçlanmaktadır.

		<p>Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü</p>	<p>Hava kirliliği önlenerek hava kalitesi Hava kirliliği önlenerek hava kalitesi iyileştirilecek ve çevresel gürültü kirliliği azaltılacaktır. Hava kirliliğine etki eden ısınma, sanayi, ulaşım vb. tüm sektörlerin azot oksitler, metan içermeyen uçucu organik karbonlar (NMVOC), kükürt dioksit, amonyak, karbonmonoksit ve partiküler madde kirleticileri bazında her yıl ulusal emisyon envanteri oluşturulacak ve bu kirleticiler için ulusal emisyon envanteri projeksiyonları hazırlanacaktır.</p>
		<p>Kara ve Deniz Kaynaklı Kirleticilerin Önlenmesi ve Kimyasalların Yönetimi</p>	<p>Deniz çevresinin kirlenmesini önlemek, azaltmak ve kontrol etmek, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve yürürlükteki ulusal mevzuat kapsamında denizlerimizde koruma çalışmaları yapılmaktadır. Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi gereğince ülkemizin sözleşmede yer alan kimyasal maddeler ve bunları içeren stokların belirlenmesi ve bunların yönetimine yönelik gerekli çalışmalar yürütülmektedir.</p>
		<p>Katı Atık Yönetimi ve Sıfır Atık Uygulaması</p>	<p>Ülkemizde öncelikli atık yönetim prensiplerinden birisi olan atıkların tekrar kullanılması, maddesel ve enerji geri kazanımı faaliyetlerinin teşvik edilerek geri kazanım tesislerinin teknik ve idari yeterliliklerinin artırılması amacıyla kriterler oluşturulmuş ve bu kriterleri sağlayan geri kazanım tesislerinin kurulmasıyla hem ekonomiye hem de çevreye katkıda bulunmaya devam edilmektedir. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 Sayılı Belediye Kanunu çerçevesinde katı atık bertaraf tesislerinin yapılması ve işletilmesi faaliyeti belediyelerin görev ve yetkileri arasında olduğundan, bu tesislerin yapım işleri belediyeler tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin entegre atık yönetimi tesisleri uygulamalarını gerçekleştirebilmeleri için önemli miktarda finansman ihtiyacının karşılanması ve yerel yönetimlerin teknik kapasitelerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, Katı Atık Programı (KAP) projesi çalışmaları ile gerekli destek sağlanmaktadır. Sıfır Atık Projesinin ülke genelinde yaygınlaştırılması kapsamında mahalli idareler, kamu/kurum ve kuruluşları, bina ve yerleşkelerde sistem kurulununun sıfır atık yönetmeliği uygulama takvimi doğrultusunda gerçekleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.</p>

		<p>Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Kapsamındaki Destek Faaliyetleri</p>	<p>Avrupa Birliği tarafından IPA fonu ödeme planı Finansman Anlaşması ile belirlenmiştir. Proje bütçelerinin maksimum %85'i AB IPA fonu katkısı, %15'i ise ulusal katkıdan (Belediyeler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ve kapasite artırım proje sahibi olan diğer kamu kurumları) oluşmaktadır. Başvurusu yapılan altyapı ve kapasite artırım projelerinden Avrupa Komisyonunca kabul edilen projelerin uygulama süreci Çevre ve İklim Eylemi Sektörel Operasyonel Programı (ÇİSOP) uygunluk tarihinin son günü olan 31.12.2026 tarihine kadar devam edecektir.</p>
		<p>Toplumsal Çevre Koruma Bilincinin Geliştirilmesi</p>	<p>Toplumsal çevre bilincinin geliştirilmesi faaliyetleri kapsamında; kamu spotları, eğitim videoları, bilgilendirici yayınlar, dijital platform ve sosyal medya çalışmaları, etkinlik ve organizasyonlar olmak üzere birçok bilinç ve farkındalık çalışması yapılmaktadır.</p>
<p>Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi</p>	<p>Toprak Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı</p>	<p>Çölleşme ve Erozyonla Mücadele</p>	<p>Sel, çığ ve heyelan zararlarının en aza indirilmesi, başta toprak olmak üzere tabii kaynakların korunması amacıyla eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında uygulama projeleri yapılacaktır. Çığ, kaya yuvarlanması, erozyon ve sel kontrolünde uygulanan yöntem ve çalışmaların tamamının bir arada görülebileceği aynı zamanda ulusal ve uluslararası alanda teknik personelin eğitimi amacıyla model sahalar oluşturulacaktır. Ulusal arazi örtüsü/kullanımı haritası oluşturulacaktır. Aynı kapsamda oluşturulan ulusal su ve rüzgâr erozyonu haritaları, çölleşme hassasiyet haritası ve toprak organik karbonu haritası gösterge ve kriterleri güncellenecektir.</p>
<p>Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi</p>	<p>Mekânsal Planlama ve Kentsel Dönüşüm</p>	<p>Kentsel Dönüşüm Uygulamaları</p>	<p>Vatandaşlarımızın can, mal güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanması amacıyla 6306 Sayılı Kanun kapsamında riskli alan ilan edilen alanlara ilişkin imar planı ve uygulama işlemleri Bakanlığımızca yapılarak onaylanmaktadır. Kentsel dönüşümle, özgün kimliğini koruyan, deprem ve afetlere hazırlıklı, estetik ve çevre dostu dönüşüm anlayışıyla zayıf ve dayanıksız olan bağımsız birimlerin dönüşümü gerçekleştirilecektir.</p>

		Mekânsal Planlama ve Uygulama	Sağlıklı, güvenli ve mekân kalitesi yüksek yerleşmeleri oluşturmak için mekânsal planlama, afet zararlarını önlemeye yönelik kentsel dönüşüm proje ve uygulamaları ile altyapı hizmetlerini yürütmek, ulusal coğrafi bilgi sistemini kurmak ve mekânsal planlama sisteminin bütüncül bakışla ele alınması ve ulusal düzeyde mekânsal stratejilerin netleştirilmesi önem taşımaktadır. Planlama sisteminin en üst düzeyde ilke ve esaslarının ortaya konulması ve gerek kentsel gelişme ve kırsal planlama, gerekse kıyı alan ve bölgeleri bazında hedef ve stratejilerin hazırlanması amaçlanmaktadır.
Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	Akıllı Şehirler ve Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri	Akıllı Şehirlere İlişkin Faaliyetler	Türkiye'nin ilk, dünyanın dördüncü akıllı şehir strateji ve eylem planı dokümanı olan Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı yayınlanmış olup, bu plan ile akıllı şehirler alanında müşterek çalışma kabiliyetinin kurumsal sorumluluklar dahilinde geliştirilmesi ve akıllı şehir politikalarına ulusal katmanda getirilen bütüncül bakış açısının hayata geçirilebilmesi, doğru proje ve faaliyetlerin sorumlularınca uygulanması amaçlanmaktadır. Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında tüm kamu kurum ve kuruluşlarının üzerine düşen görev ve sorumlulukları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının koordinasyonunda yürütmesi sağlanacaktır.
		Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri	Gelecekte ülkemizde oluşması hedeflenen coğrafi bilgi endüstrisinin yol haritasını içeren Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı, Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu kararı ile yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz hedefleri dikkate alınarak, ülkemizin coğrafi veri altyapısından faydalanmak isteyen tüm sektörlerle kaliteli, güncel ve dinamik coğrafi bilgi akışı sağlayacak, entegre coğrafi bilgi üretim ve paylaşım platformu olan Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi portalının kurulması ve işletilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
		Kent Bilgi Sistemi Faaliyetleri	Akıllı şehir uygulamalarının en başta gelen coğrafi uygulaması olan Kent Bilgi Sistemi – Kent Rehberi uygulamasının Bakanlık Bulut Kent Bilgi Sistemi üzerinden yerel yönetimlere tanımlanarak yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi	Çevreye Duyarlı ve Güvenli Yapılaşma	İskân Uygulamaları	Kalkınma projelerinden HES, sulama, taşkın ve içme-kullanma suyu amaçlı barajlar, havaalanı, fabrika, maden rezervi, ekonomik ve savunma ile ilgili diğer tesislerin yapımı, tarihi ve doğal kıymetlerin korunması gibi amaçlara yönelik yapılacak kamulaştırmalar veya özel yasaların uygulanması sonucu taşınmazının tamamı veya bir kısmı kamulaştırılmaktadır. Bu yerleri terk etmek zorunda kalanlar, göçebe iddiasıyla başvuruda bulunanlardan göçebe oldukları sonucuna varılanlar ile iskânlı göçmenler ilgili mevzuat paralelinde Mahalli İskân Komisyonlarınca hak sahibi kabul edilirse kırsalda veya şehirlerde devlet eliyle iskân edilmektedirler.
		Kamu Binalarında Etüt, Proje ve Yapım Faaliyetleri	Bakanlığımızca yürütülen kamuya ilişkin bina yatırımlarına ait işlerin, bilimsellik, uzmanlık, mimari ve kültürel kaynakların etkin ve verimli kullanımı ve daha iyi bir yapı kalitesi anlayışı benimsenerek yapılması ve bu yapıların inşaat süresi içinde, belirlenen teknik standartlarda hizmete sunumu amaçlanmaktadır.
		Yapı Denetimi Faaliyetleri	Denetim faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için yapı denetim sisteminin uygulandığı illerde faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşları, il teşkilatlarımız tarafından denetlenecek ve yapı denetim kuruluşlarının kurucularını ve teknik elemanlarını bilgilendirme ve bilinçlendirme seminerlerini düzenleme faaliyetlerine devam edilecektir. Yapı Denetim Sistemi'nin daha verimli ve etkin olması için "Ulusal Yapı Denetim Sistemi" yazılımı güncelleştirilecek, revize çalışmalarına devam edilecektir. Ulusal Yapı Denetim Sistemi yazılımı ile denetimde etkinlik hedeflenerek, güncellenmesi ile birlikte denetim sürecini oluşturan işlemler daha hızlı yapılacak olup, bürokrasinin azaltılması, evrak ve zaman israfının önlenmesi sağlanmış olacaktır. Ayrıca yapı denetim konusu ile ilgili Bakanlığımıza yapılmış olan müracaatların sahipleri, yapılan işlemlerin her aşamasından daha ayrıntılı bir şekilde bilgi sahibi olabileceklerdir.

		Yapı Malzemeleri Piyasa Gözetim ve Denetimi	Yapı malzemeleri mevzuatını yürütmek ve bu amaca yönelik gerekli yasal alanı düzenlemek üzere mevzuatın hazırlanması çalışmalarımıza devam edilecektir. Yapı malzemelerine ilişkin geliştirilen ulusal mevzuatımız ile yapı malzemelerinin güvenli olarak piyasaya arz edilmesi ve yapı işlerinde de güvenli olarak kullanılmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Yapı malzemelerinin etkin ve hızlı bir şekilde denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için geliştirilmiş Yapı Malzemeleri Denetim Sistemi'nin idamesi ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.
Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi	Yerel Yönetimlerin Hizmet Kalitesinin Artırılması	Yerel Yönetimlerin Hizmet Kapasitelerinin Artırılması ve Performans İzlemesi	Yerel yönetimlerin hizmet sunum süreçlerine ilişkin analiz ve değerlendirme çalışmaları yapılarak mevzuat önerisi hazırlanacak ve/veya tali mevzuat düzenlemesi yapılacaktır. Yerel yönetimlerin kurumsal kapasitenin artırılması amacıyla eğitim ihtiyaçları karşılanacaktır. Hizmet sunumunda standartlar belirlenerek uygulamada birlik sağlanacaktır.
Yönetim ve Destek Programı	Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	Bakanlığın taraf olduğu adli ve idari davalarda, iç ve dış tahkim yargılamasında, icra işlemlerinde ve yargıya intikal eden diğer her türlü hukuki uyuşmazlıklarda temsil edilmesi; idarelerce hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilecek dava ve icra takipleri ve tahkim ile ilgili işlemlerin koordine edilmesi, izlenmesi ve denetlenmesi; idare hizmetlerine ilişkin mevzuat, sözleşme, şartname ve uyuşmazlıklar ile ilgili hukuki mütalaa bildirilmesi; idarenin amaçlarının daha iyi gerçekleştirilmesi, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarının temin edilmesi amacıyla gerekli hukuki tekliflerin hazırlanması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		İç Denetim	Bakanlığın yönetim ve kontrol yapılarının risk analizleri doğrultusunda değerlendirilmesi, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığı hususunda incelemeler yapılması ve önerilerde bulunulması, harcamaların ve mali işlemlerin mevzuat ve üst politika belgelerine uygunluğu ile mali yönetim ve kontrol süreçlerinin denetlenmesi ve raporlanması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.

		Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	Bakanlığın basın ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesi; 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırılması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri	Bakanlığın görev, yetki, sorumluluk ve faaliyet alanına giren konularda Avrupa Birliği, diğer uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ilişkilerinin yürütülmesi ve bu konuda koordinasyonun sağlanmasına ilişkin iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	Bakanlığın her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili teftiş, inceleme, soruşturma işlemlerinin yürütülmesi; idare amaçlarının ve görevlerinin daha iyi gerçekleştirilmesi; kurumun mevzuat, plan ve programlara uygun çalışmasının temin edilmesi amacıyla gerekli tekliflerin hazırlanması ve üst yönetime sunulması gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
Yönetim ve Destek Programı	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler	Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	Bakanlığın bilgi işlem sistemlerinin işletilmesi ve geliştirilmesi ile teknolojik kapasitelerinin artırılmasına yönelik iş, işlem ve süreçlere ilişkin giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Diğer Destek Hizmetleri	Bakanlığın tüm programlarına hizmet etmekle birlikte yukarıda yer alan faaliyetler kapsamına girmeyen diğer destek hizmeti niteliğindeki iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması	Bakanlığın çalışma alanı içindeki, engellilerin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar bu faaliyet altında izlenecektir.
		Genel Destek Hizmetleri	Bakanlığın tüm programlarına hizmet eder nitelikte olan temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri mal ve hizmetlerin temini; fiziki çalışma ortamlarının düzenlenmesi, genel evrak ve arşiv hizmetlerinin yürütülmesi, sivil savunma ve seferberlik hizmetlerinin planlanması ve yürütülmesi gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.

		İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	Bakanlığın personel planlamasının yapılması; personel atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerinin yürütülmesi; insan kaynağı kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitimlerin planlanması ve düzenlenmesi gibi iş, işlem ve süreçlere yönelik giderleri bu faaliyet altında izlenecektir.
		Özel Kalem Hizmetleri	Üst yönetimin çalışma programının düzenlenmesi ile resmi ve özel yazışmalar, protokol, tören, ziyaret, davet, karşılama, ağırlama gibi hizmetlerin yürütülmesi amacıyla gerçekleştirilen iş, işlem ve süreçlere yönelik giderler bu faaliyet altında izlenecektir.
		Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	Bakanlık tarafından yürütülen ve idarenin tüm programlarına hizmet eder nitelikte olan mali yönetim ve kontrole ilişkin iş, işlem ve süreçlere yönelik giderler bu faaliyet altında izlenecektir.

3.2.2 Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

3.2.2.1. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

Tablo 29. Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (Form 3)

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Enerji kimlik belgesi alan bina sayısı	Adet	119.258	115.000	115.000	114.890	100	Ulaşıldı
2	Yeni inşa edilen konutlarda ortalama enerji tüketiminin azaltım oranı	Yüzde	6,90	18	30	19,80	110	Aşıldı
Değerlendirme	<p>Türkiye’de enerjinin etkin kullanılması, israfın önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla 5627 Sayılı “Enerji Verimliliği Kanunu” yürürlüğe girmiştir. İlgili mevzuat uyarınca, binalar veya bağımsız bölümlere ilişkin alım, satım ve kiraya verme ile ilgili iş ve işlemlerde enerji kimlik belgesi düzenlenmiş olması şartı aranmaya başlanmıştır. Yeni binalar için Enerji Kimlik Belgesi sınıflarının A, B veya C sınıfı olma zorunluluğu bulunmaktadır. Enerji Kimlik Belgelerine ilişkin uzmanlıklara yeni başvuru yapan ve EKB uzmanlık yetki süresi dolan kişilerin eğitimi yetkili eğitici kuruluşlarca yapılmaya devam etmektedir.</p> <p>Türkiye’de inşaat ve yapı alanında enerji verimliliğinin geliştirilmesine katkı sağlamak, sektör ve toplumda farkındalığı artırmak amacıyla yürürlüğe giren bir diğer mevzuat ise Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifika Yönetmeliği’dir. Mevzuat kapsamında binalara Enerji Kimlik Belgesinin alınmasının yanı sıra Yeşil Sertifika sisteminin kurulması ve işletilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>11 Mart 2025 Tarihli ve 32838 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile 2026 yılından itibaren yürürlüğe girmek üzere, yeni yapı ruhsatı alınacak kamuya ait sağlık, eğitim, yurt ve hizmet binalarından toplam yapı inşaat alanı 10.000 m² ve üzerinde olanlar için YeS-TR sistemi üzerinden hazırlanmış yeşil sertifika alınması zorunlu hale getirilmiştir.</p> <p>Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (nSEB) zorunluluğu, ülkemizde yapı ruhsatı alan kapsam dâhilindeki binalarda uygulanmaya başlanmış olup, yenilenebilir enerji kullanan bina sayısının artmasına ve konutların ortalama enerji ihtiyacının düşürülmesine önemli katkılar sağlamaktadır. “Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği” doğrultusunda 2025 yılından itibaren toplam yapı inşaat alanı 2.000 m² ve üzeri olan binaların nSEB konseptinde inşa edilmesi zorunlu olup, bu binalarda kullanılacak yenilenebilir enerji oranı 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren %5’ten %10’a çıkarılmıştır. 2025 yılı itibarıyla binalarda enerji performansı uygulaması kapsamında iklim verilerinin güncellenmesi ve TS 825 Isı Yalıtım Kuralları Standartlarının yenilenmesi ile hedeflere daha kolay ulaşılabileceği değerlendirilmektedir.</p> <p>1 Nisan 2025 tarihinde güncellenen TS 825 Isı Yalıtım Standardı Tebliği yürürlüğe girmiştir. Projelerin, gerekli yalıtım şartlarını düzenleyen tebliğe uygun şekilde hazırlanmasına yönelik altyapı hazırlıkları tamamlanarak sektörün kullanımına sunulmuştur. Güncellenen standart ile soğutma ihtiyacı da hesaba katılmış, ısı yalıtım değerleri güncellenmiş ve dört olan iklim bölgesi sayısı altıya çıkarılmıştır. Yapılan değişiklikler ile %25 enerji tasarrufu hedeflenmektedir.</p> <p>25 Nisan 2025 tarihinde “Binalarda Enerji Performansı Ulusal Hesaplama Yöntemine Dair Tebliğ”de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” 32881 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Bu düzenleme ile Enerji Kimlik Belgesi (EKB) sınıflandırmasında temel alınan “Referans Bina” kriterleri TS 825’in yeni gerekliliklerine uygun olarak güncellenmiştir.</p> <p>24 Haziran 2025 tarihinde “Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” 27075 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Yönetmelik değişikliği ile binalarda enerji verimliliğinde iyileştirmeler sağlanması, tasarım, kontrol ve bakım süreçlerindeki sorumlulukların netleştirilmesi ve uygulamada karşılaşılabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır. Güncellenen mevzuat ve standartlara uyum sağlanması amacıyla BEP-TR yazılımına yönelik güncelleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.</p>							

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıllonun Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yıllonun Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri (Kümülatif)	Milyar TL	125	145	210	210	425	Aşıldı
2	Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet sorununun çözümü için satışı veya devri yapılacak taşınmaz sayısı	Adet	835.291	850	898.000	889.489	368	Aşıldı
3	Milli emlak gelirlerinin bir önceki yıla göre artışı oranı	Yüzde	63	10	45	41,2500	413	Aşıldı
4	Tarımsal üretimin artırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	Metrekare	231.000.000	240.000.000	240.000.000	240.000.000	100	Ulaşıldı
5	Yatırım teşvik uygulamaları kapsamında ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	Metrekare	124.000.000	140.000.000	140.000.000	140.000.000	100	Ulaşıldı
Değerlendirme	<p>Hazine taşınmazlarının, sektörün ve ekonominin ihtiyaçları göz önünde bulundurulmak suretiyle tahsis, kiralama, irtifak hakkı tesisi ve satış işlemlerine ilişkin süreçleri yürütülmektedir. Taşınmazların kamu yararı gözetilerek ekonomiye kazandırılması sürecinde alternatif kullanım alanları belirlenerek gerçek ve tüzel kişilerin talepleri karşılanmaktadır. Bu kapsamda, Hazine taşınmazları üzerindeki ağaçlandırma başta olmak üzere tarım ve hayvancılık faaliyetleri desteklenmekte, kanunlarla verilen yetkiler çerçevesinde Hazinesinin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların edinim ve yönetim işlemleri yürütülmektedir. Vatandaşların mülkiyet sorunlarının çözümü için yürürlüğe giren kanunlar kapsamında hak sahiplerine satış işlemleri devam etmektedir. İş ve işlemlerin bilişim teknolojileri kullanılarak yürütülmesini sağlayan Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS), modül iyileştirme ve elektronik tahsilat süreçlerine geçiş işlemleri devam etmektedir.</p>							

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2025 ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ KORUNAN ALANLARIN VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi						
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Korunan alanların ülke yüzölçümüne oranı	Oran	13,2	13,30	13,50	13,33	100	Ulaşıldı
2	İmar uygulaması yapılan yerleşim yeri sayısı	Adet	91	100	110	108	189	Aşıldı
3	Kiralanan ve kullanma izni verilen alan sayısı	Adet	376	360	400	397	88	Kısmen Ulaşıldı
4	Korunan alan sayısı (Doğal Sit, Özel Çevre Koruma Bölgesi) (Kümülatif)	Adet	1.362	1.500	1.400	1.490	93	Kısmen Ulaşıldı
5	Korunan alanlara ilişkin mali destek verilen çevre düzenleme projeleri, içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesis sayısı (Kümülatif)	Sayı	236	251	251	248	80	Kısmen Ulaşıldı
6	Onaylanan imar planı sayısı (kümülatif)	Adet	1.718	1.800	1.850	1.878	195	Aşıldı
7	Su kalitesi izlenen nokta sayısı	Adet	265	300	265	265	88	Kısmen Ulaşıldı
8	Tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilen mağara sayısı	Adet	167	210	180	181	33	Ulaşılamadı
9	Tespit edilen ve tescil için onaya sunulan doğal sit alan sayısı (kümülatif)	Adet	449	600	457	470	14	Ulaşılamadı
10	Tespit edilen ve tescili yapılan özel çevre koruma bölgesi sayısı (kümülatif)	Adet	20	21	25	21	100	Ulaşıldı
11	Yeniden değerlendirilen alan sayısı	Adet	865	1.000	900	1.000	100	Ulaşıldı

Değerlendirme	<p>Özel Çevre Koruma Bölgelerinin altyapı, katı atık ve arıtma hizmetleri önemli ölçüde tamamlanmıştır. Yeni önerilen Özel Çevre Koruma Bölgeleri, uzmanlarca yerinde incelenerek belirlenmektedir. Ülkemizde yer alan mağaralar, araştırılarak değerlendirilmekte ve önem arz edenlerin tabiat varlığı olarak tescili yapılmaktadır. Öneri doğal sit alanlarının ekolojik temelli, bilimsel araştırma raporlarının hazırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Geçmişte görsel yaklaşımlarla tespit edilen doğal sit alanları Bakanlığımızca ekolojik temelli bilimsel yöntemlerle ele alınarak yeniden değerlendirilmiştir. Bu amaçla korunan alan mevzuatı ve yönetimi yeniden düzenlenmiş, özellikle doğal sit alanlarının bilimsel esaslarla araştırılması yönünde bölgesel projeler yürütülmüştür. Doğal sit alanlarına ilişkin bilgi sistemleri oluşturularak bir envanter düzenlenmiştir.</p> <p>Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş alanlarda, bölgenin sahip olduğu doğal, kültürel, tarihi, eğitsel ve estetik değerlerin koruma ve kullanma dengelerinin hassas bir şekilde belirlenmesi, sürdürülebilir bir doğal yaşam için büyük önem arz etmektedir. Biyolojik çeşitlilik araştırmaları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerinde, sürdürülebilir koruma ve kullanım kararlarına esas teşkil edecek şekilde; biyolojik çeşitliliğin (flora-fauna) tespiti, mevcut durumun ortaya konulması, endemik, nadir, nesli tehdit altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, haritalandırılması, tehditlerinin ve korunmasına esas verilerin ortaya konması, koruma ve kullanma ilkelerinin belirlenmesi ve yönetilmesini sağlamak üzere karar vericilere yol göstermesi amaçlanmaktadır.</p> <p>Korunan alanlarda su temini için yapılması gerekli olan kuyu açılması, iletim hattı döşenmesi, arıtma tesisi yapılması, depo yapılması ve şebekesinin döşenmesi gibi işlere yapılacak olan destekle herkesin yeterli, güvenli, fiziki olarak ulaşılabilir ve bedeli ödenebilir suya erişim hakkı sağlanmaktadır.</p> <p>Kanalizasyon sisteminin sağlıklı çalışması için atık su arıtma tesisleri, iletim hattı döşenmesi gibi işlere destek olarak çevrenin korunması faaliyetlerine destek sağlanmaktadır.</p>
----------------------	---

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Sıfır Atık farkındalık eğitimi alan kişi sayısı	Sayı	21.507.679	21.515.000	21.877.679	21.869.152	102	Aşıldı
2	Aritılmış atık suların yeniden kullanılma oranı	Yüzde	6,35	7	7	6,94	99	Kısmen Ulaşıldı
3	Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	Yüzde	90,90	93	91	91,20	98	Kısmen Ulaşıldı
4	Atık yönetim hizmeti verilen belediye nüfusu oranı	Yüzde	94,50	95	96	96,10	101	Aşıldı
5	Atık su arıtma tesisi enerji teşviki geri ödemesi yapılan tesis sayısı	Adet	880	1.000	945	939	94	Kısmen Ulaşıldı
6	Bisiklet yolu mesafesi (kümülatif)	Kilometre	1.956	2.000	2.000	2.000	100	Ulaşıldı
7	Çevre danışmanlık firmalarının denetlenme oranı	Oran	100	51	50	100	196	Aşıldı
8	Çevre dostu sokak mesafesi (kümülatif)	Kilometre	9,14	12	12	12	100	Ulaşıldı
9	Çevre etiket sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı	Adet	17	18	20	19	200	Aşıldı
10	Gürültü bariyeri alanı	Metrekare	73.072	75.000	75.000	73.072	0	Ulaşılamadı
11	Hava kalitesi izleme ağındaki istasyon sayısı	Adet	382	383	383	383	100	Ulaşıldı
12	Hava kalitesinin iyileştirilmesi için destek sağlanan proje sayısı (kümülatif)	Adet	140	160	160	160	100	Ulaşıldı
13	Mavi bayrağa sahip plaj sayısı	Adet	567	590	577	577	43	Ulaşılamadı
14	Planlı birleşik çevre denetimi sayısı	Adet	2.170	2.273	2.273	2.313	102	Aşıldı
15	Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile oluşumu engellenen	Ton	2.053.992	2.200.000	2.600.000	3.090.586	140	Aşıldı

2025 YILI İDARE FAALİYET RAPORU

	plastik atık miktarı (kümülatif)							
16	Sıfır Atık Projesi kapsamında atığın geri kazanım oranı	Yüzde	35	37,50	38	37,53	100	Ulaşıldı
17	Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı	Ton	14,57	15,00	14,50	14,57 (*)	97	Kısmen Ulaşıldı
18	Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇD) yürütülen plan veya program sayısı	Adet	49	52,00	56	57	267	Aşıldı
19	Toplam çevre denetimi sayısı	Adet	63.371	59.000	59.000	63.196	107	Aşıldı
20	Yeşil yürüyüş yolu mesafesi (kümülatif)	Kilometre	458	500	500	500	100	Ulaşıldı
Değerlendirme	<p>Ülkemizin Paris İklim Anlaşması'na taraf olmasıyla iklim değişikliği ile mücadele kapsamında çevre ve şehircilik çalışmalarında belirlenen hedefler doğrultusunda yeni bir sürece girilmiştir. Belirlenen hedeflere ulaşmak için toplum bilincini yeniden şekillendirecek ve artıracak projeler yapılmaktadır. Net Sıfır Emisyon 2053, Yeşil Kalkınma, Şehirlerimizin Yeşil Dostu İklim Dönüşümü, Sıfır Atık vb. alanlarda toplumsal farkındalığı artıracak eğitim, etkinlik ve tanıtımlar planlanmaktadır. Ülkemizde atıkların tekrar kullanılması, maddesel ve enerji geri kazanım faaliyetleri teşvik edilmektedir. Tesis yeterliliklerinin artırılması amacıyla kriterler oluşturulmuştur. Bu kriterleri sağlayan geri kazanım tesisleri ekonomiye ve çevreye katkıda bulunmaktadır. Kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı artırılmaktadır. Katı Atık Programı (KAP) kapsamında sağlanan hibe desteği ile yerel yönetimlerin ön işlem ve düzenli depolama tesislerinin kurulmasına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Yapımı tamamlanan tesisler ile tüm ülkeye hizmet edecek tesislerin yapımı tamamlanacaktır. 2025 yılı itibarıyla düzenli depolama tesisi sayısı 97'ye ulaşmıştır. Bu tesisler ile 1.252 belediyede 77,3 milyon kişiye yani nüfusun %96,1'ine hizmet verilmektedir. Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevre duyarlılığı için farkındalık oluşturulması ve kaynakların verimli yönetimi amacıyla 2872 Sayılı Çevre Kanunu'na eklenen 13. Ek Madde ile plastik poşetlerin satış noktalarında 1 Ocak 2019 itibaren başlatılan plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile 2019-2025 (İlk 9 Ay) yıllarında plastik poşet kaynaklı 3.090.586 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir.</p> <p>Küresel iklim değişikliği, kuraklık ve su kaynakları üzerinde oluşan baskının artmasıyla birlikte su potansiyelinin azalmış olması, arıtılmış atık suyun alternatif su kaynağı olarak değerlendirilmesini gerektirmektedir. Atık su arıtma tesislerinin kurulması, yaygınlaştırılması ve bütüncül yönetiminin sağlanması için yürütülen çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.</p> <p>Bakanlığımızca yapılan çalışmalarla 2025 yılı sonu itibarıyla atık su arıtma tesisi sayısı 1.267'ye, atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı 91,2'ye ulaşmıştır. Arıtılmış atık suların %6,94'ü yeniden kullanılmaktadır. Atık Su Arıtma Tesisi Enerji Teşviki kapsamında 880 tesise ödeme yapılmıştır. Ayrıca HEY Portalı ve NEFES yazılımına esas veri üretimi ve emisyon envanteri veri tabanına ait işlemler sürdürülmektedir.</p> <p>Çevre etiket sistemine yönelik farkındalığın artırılması ve çevre etiketinin ulusal ve uluslararası ortamda tanıtılması için çalışmaların yapılması planlanmakta olup 19 ürün/hizmet grubunda çevre etiketi kriterleri yayımlanmıştır.</p> <p>Tüm alıcı ortamlardaki çevresel izleme verilerinin değerlendirilmesi ve yönetimine yönelik altyapı Sürekli İzleme Merkezi (SİM) ile geliştirilmiştir. SİM'de mevcut modül sayısı Hava Kalitesi, Sürekli Atık Su İzleme Sistemi (SAİS), Deniz Kalitesi (DEN-İZ), Havza İzleme, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemi, Çevresel Gürültü Sürekli İzleme Modülü olmak üzere 6'ya ulaşmıştır. SİM'de 700'ün üzerinde raporlama ekranı ile kirlilik trendlerini takip ederek bütüncül olarak çevre politikaları üretebilmektedir. SİM ile kirlenme sınır değerlerini aşan tesislerin 7/24 teknolojik denetim ve takip etkinliğine erişilmiştir.</p> <p>Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı 383 istasyona çıkarılmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı ve 8 Temiz Hava Merkezi ile hava kalitesi kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Hava yönetimi ile iklim değişikliğine uyum strateji ve politikamızı, bu geniş izleme ağı ve idari-teknik kapasite daha da geliştirilecektir.</p> <p>Denizlerimizin kirliliği ve kalite durumu düzenli olarak Denizlerde Bütüncül Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ) ile takip edilmektedir. Tüm denizlerimizde Ulusal Deniz İzleme Ağı 428 istasyona çıkarılmıştır.</p> <p>Yerli ve milli olarak geliştirilen çevresel analiz ve ölçüm taleplerine en uygun laboratuvarı otomatik atayan Merkezi Laboratuvar Belirleme Sistemi çalışmalarına devam edilmiştir.</p>							

(*) 2024 yıl sonu gerçekleşme verileri olup 2025 yılı gerçekleşme verileri 2026 yılının ikinci çeyreğinde hesaplanacaktır.

Yıl Programının Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2025 ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ AKILLI ŞEHİRLER VE ULUSAL COĞRAFI BİLGİ HİZMETLERİ E-Devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması						
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Akıllı Şehir Ekosistem Platformunda bulunan il belediyesi sayısı	Adet	46	50	51	52	150	Aşıldı
2	Rehberlik yapılan akıllı şehir uygulamaları sayısı	Adet	53	55	53	55	100	Ulaşıldı
Değerlendirme	<p>Ülkemizin akıllı şehir kapasitesinin geliştirilmesi, akıllı şehir ekosistemine yönelik rehberlik sağlanması, akıllı şehir standartlarının belirlenmesi ve akıllı şehir olgunluklarının değerlendirilmesine ilişkin çalışmaları kapsamaktadır. Belediyelerde gerçekleştirilecek projelerin etkin bir şekilde uygulanması ve başarılı projelerin paylaşımını da içeren bir rehberlik mekanizması oluşturulması suretiyle şehirlerimizin akıllı şehir dönüşümlerinin hızlandırılması ve teknik kapasitenin yükseltilmesi amacıyla akıllı şehirlere yönelik pilot uygulama çalışmalarına başlanılmıştır. Akıllı Şehir Ekosistem Platformu'na dahil olan il belediyesi sayısı artmakta, farklı coğrafi bölgelerden belediyeler bu platforma aktif olarak katılım sağlamaktadır.</p> <p>Ulusal düzeyde, açık veri platformu ve Nesnelerin İnterneti platformuna yönelik altyapı çalışmalarında kayda değer ilerlemeler sağlanmıştır. Veri paylaşımını ve analizini destekleyecek sistemlerin geliştirilmesi ve ilgili kamu kurumları ile belediyeler arasındaki entegrasyon süreçleri devam etmektedir. Kent Bilgi Sistemi kapsamında ise veri üretimi, yönetimi ve paylaşımı alanında öncü rol oynayan il belediyeleri, diğer yerel yönetimlere örnek teşkil etmektedir. Bu belediyeler, coğrafi bilgi sistemlerinden yararlanarak kent içi hizmetlerin etkinliğini artırmakta ve veriye dayalı karar mekanizmalarını güçlendirmektedir.</p> <p>Özellikle kent içi hareketlilik analiz platformlarının kullanımı yaygınlaşmış ve bu platformları aktif olarak kullanan belediye sayısında gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Akıllı ulaşım sistemlerinin entegrasyonu ve trafik yoğunluğu, toplu taşıma, yaya hareketliliği gibi verilerin analizine yönelik bu platformlar, sürdürülebilir ulaşım politikalarının geliştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.</p> <p>Tüm bu göstergeler, Türkiye'nin akıllı şehir vizyonu doğrultusunda gerçekleştirdiği çalışmaların hem yerel hem ulusal düzeyde etkili bir şekilde ilerlediğini göstermektedir. Bu süreç, teknoloji kullanımını yaygınlaştırarak, vatandaşların yaşam kalitesini artırmayı ve daha sürdürülebilir, yaşanabilir şehirler inşa etmeyi hedeflemektedir.</p> <p>Ayrıca, Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu e-Devlet ile entegre bir yapıda https://tucbs.gov.tr/ adresi üzerinden yayına alınmış ve e-Devlet Kapısı'na "Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu" adıyla entegre edilmiştir. Platformda coğrafi veri görüntüleme, metaveri yönetimi, coğrafi veri talep portalı, coğrafi veri paylaşım matrisi ve coğrafi veri sözlüğü olmak üzere beş temel uygulama ile mevzuat, standartlar ve eğitim içerikleri sunulmakta; kurumların entegrasyon süreçlerini kolaylaştırmak amacıyla TUCBS Akademi Uygulaması da kullanılmaktadır</p>							

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Aktif yapı denetim kuruluşlarının bürolarında yapılan yıllık denetim sayısı	Adet	2,28	2	2	2,24	112	Aşıldı
2	Aktif yapı denetim kuruluşlarının şantiyelerinde yapılan yıllık denetim sayısı	Adet	4,72	6	5	5,003	83	Kısmen Ulaşıldı
3	Denetlenen yapı malzemelerinin güvenli olma oranı (G.N.Sayı / T.N. Sayısı)	Yüzde	97,53	98	98	93	95	Kısmen Ulaşıldı
4	Enerji verimliliği iyileştirilmesi çerçevesinde yenilenen kamu hizmet binası sayısı (kümülatif)	Adet	322	430	372	439	150	Aşıldı
5	Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında yapımı tamamlanan kırsal konut sayısı	Adet	30.090	37.129	58.162	65.098	497	Aşıldı
6	Kendi Evini Yapana Yardım (KEYY) metodu ve Devlet eli ile yapılan veya satın alınan konut sayısı	Adet	4.428	4.665	4.665	4.653	95	Kısmen Ulaşıldı
Değerlendirme	<p>Yapı müteahhitliği hizmet alanında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumlulukları ile kayıtlarının tutulmasına ilişkin esaslar belirlenmekte, mesleki ve kuruluş yeterlikleri değerlendirilerek tescil ve yeterlik belgeleri verilerek, kayıtları tutulmaktadır. Bakanlığımız tarafından yayımlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği kapsamındaki ürünlerden, uyumlaştırılmış bir standardı bulunan yapı malzemeleri, piyasaya güvenli olduklarının beyanı olan CE işaretlemesi ile arz edilmektedir. Bakanlığımız tarafından yayımlanan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik kapsamındaki ürünler, piyasaya güvenli olduklarının beyanı olan "G" işaretlemesi ile arz edilmektedir. Denetim personelinin sürekli eğitilmesi, tam zamanlı olarak görevlendirilmesi, kullanılan yazılımın sürdürülebilir olması, laboratuvarların cihaz kapasitesi ve teknolojik altyapısının geliştirilerek artırılması gerekmektedir.</p> <p>Yapı Denetim Sistemi, 81 ilimizde konusunda uzman olduğu tespit edilmiş kuruluşlar ile mimar ve mühendislerin belgelendirilmesi, faaliyetlerinin denetlenmesi ve idari yaptırım uygulanması şeklinde yürütülmektedir. Kırsal alanda ekonomik nedenler ve teknik bilgisizlikten dolayı ortaya çıkan özensizlik ve dikkatsizlik, yapım tekniğini ve kullanılan malzemelerin kalitesini etkileyerek, yapıların afetlerden zarar görmesine neden olmaktadır. Yapı denetim sektöründe yer alan aktörlere yönelik elektronik bilgilendirme sisteminin etkinleştirilmesi gerekmektedir. Denetim personelinin sürekli eğitilmesi, tam zamanlı olarak görevlendirilmesi, kullanılan yazılımın sürdürülebilir olması, laboratuvarların cihaz kapasitesi ve teknolojik altyapısının geliştirilerek artırılması gerekmektedir.</p> <p>Ülkemizde, yapılarda standardın etkin kullanılması, kontrol ve izlemenin yapılabilmesi için bilgisayarlı otomasyon sistemleri ve bir çevrim içi proje yönetimi geliştirilmelidir. Yapılaşma sürecine ilişkin tüm aşamaların izlenebilir olması gerekmektedir. Üniversiteler ile iş birliği yaparak, CADD standartlarının ülke çapında yaygınlaştırılmasının faydalı olduğu değerlendirilmektedir. Kimlikli yerleşmeler oluşturmak adına farklı bölgelerde, çeşitli yöresel mimari projeleri Bakanlığımız tarafından üretilmekle beraber, bu projelerin uygulandığı pilot il ve kırsal konut sayısı hızlı bir şekilde artırılmalıdır.</p>							

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2025 ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ MEKÂNSAL PLANLAMA VE KENTSEL DÖNÜŞÜM Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması						
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Millet bahçesi çalışması başlatılan alan büyüklüğü	Milyon Metrekare	76,40	85.000.000	85.000.000	82.732.390	74	Ulaşılmadı
Değerlendirme	<p>Afetlere dirençli yerleşim alanları oluşturma çalışmaları kapsamında; yerleşim alanlarımızı etkileyen ve özellikle ülkemizin önemli aktif fay zonlarına ilişkin çalışmalar devam etmekte ve 1/1.000 ölçekte haritalanmaktadır. Ayrıca, dijital dönüşüm çalışmaları kapsamında, Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS) uygulamasının kullanımı yaygınlaştırılmıştır. Millet bahçelerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup, ülke genelinde kişi başına düşen yeşil alan miktarı ile aktif yeşil alan büyüklüğünün artırılmasına önemli katkı sağlanmıştır. Millet Bahçeleri; kültürel mirasımızın ve kültürel peyzaj değerlerimizin bir parçası olarak çevresel ve ekolojik yapısıyla birlikte ele alınan, halkı doğa ile buluşturan, rekreasyon ve aktif yaşam olanakları sunan, sosyalleşmeyi destekleyen ve afet durumlarında toplanma alanı işlevi görebilecek şekilde planlanan kentsel yeşil alanlardır.</p> <p>Türkiye MSP'nin revize edilmesi kapsamında kurum/kuruluşlardan alınan görüş ve değerlendirmeler doğrultusunda gerekli revizyonlar yapılmıştır. 1/100.000 Ölçekli ÇDP'lere ilişkin Zonguldak-Bartın-Kastamonu Planlama Bölgesi ile Düzce İli 1/50.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışmalarına ilişkin süreçler yürütülmektedir.</p> <p>Türkiye kıyıların etkileşim alanları ile birlikte, tüm sektörel faaliyet ve planları, sosyal ve ekonomik konuları da içerecek şekilde bütüncül bir yaklaşımla ele alan, koruma ve kullanma dengesini sağlayacak biçimde mekânsal hedef, strateji ve eylem önerilerini ve yönetim planını kapsayan, imar planı kararlarını yönlendiren Bütünleşik Kıyı Alanları Planlarının hazırlanması çerçevesinde 2025 yılı içerisinde İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın denizel alanları da içerecek şekilde çalışmalarına başlanmıştır.</p> <p>İstanbul'un depreme ve diğer afetlere dirençli hale getirilmesi amacıyla İstanbul İli Avrupa Yakası (Yenişehir) Rezerv Yapı Alanında üst ölçekli çevre düzeni planı ve alt ölçekli imar planı çalışmaları yürürlüktedir.</p>							

Yıl Programın Adı Alt Programın Adı Alt Program Hedefi		2025 ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER Şehit yakını ve gazileri konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanması						
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Faizsiz konut kredisi desteği sağlanan kişi sayısı	Adet	495	600	600	696	116	Aşıldı
Değerlendirme	<p>Bilindiği üzere Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeler göz önünde bulundurularak daralan konut arzının artırılması ve depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik çeşitli sosyal konut projeleri geliştirilerek dar gelirli vatandaşların konuta erişiminin kolaylaştırılması sağlanmaktadır. Bu alt program kapsamında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanarak şehit yakını ve gazilerin konut sahibi olması amaçlanmaktadır. Konuyla ilgili gösterge talebe bağlı olup, diğer yıllarda olduğu gibi, 2025 yılı içinde de konut kredisi talep eden her şehit ve gazi ailesinin talebi karşılanabilmektedir. Talepte bulunan 696 kişiye 643.098.400 TL kredi kullanılmıştır.</p>							

Yıl		2025						
Programın Adı		TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ						
Alt Programın Adı		TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI						
Alt Program Hedefi		Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak						
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, entegre havza projeleri sayısı (Kümülatif)	Adet	226	231	234	247	420	Aşıldı
2	Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında projelendirilen saha büyüklüğü (Kümülatif)	Hektar	11.039	15.800	15.800	16.854	122	Aşıldı
Değerlendirme	<p>İklim değişikliği, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de hızla etkilerini artırmaktadır. Yağış rejimlerindeki düzensizlikler, çölleşme, kuraklık, erozyonun şiddetlenmesi ve sellerin daha sık hale gelmesi hem doğal ekosistemleri hem de insan yaşamını tehdit etmektedir. Bu olumsuz etkiler tarım ve mera alanlarında verim kayıplarına, yerleşim yerlerinde büyük zararlara, su kaynaklarında azalmaya ve barajların erken dolmasına yol açmaktadır. Sonuç olarak, temel ihtiyaçları karşılamada güçlükler yaşanmakta ve sosyal yaşamda büyük zorluklar ortaya çıkmaktadır.</p> <p>Bu tehditlerin önlenmesi için, sel ve erozyon kontrol projeleri gibi uygulamalar büyük önem taşımaktadır. Bu projeler sayesinde yağış sularının akış rejimi düzenlenmekte, doğal denge korunmakta ve sağlıklı ekosistemlere dönüşüm sağlanmaktadır. Ayrıca, afetlerin zararları azaltılmakta hatta bazı durumlarda tamamen bertaraf edilmektedir.</p> <p>Son yıllarda, dağlık alanlardaki faaliyetlerin artması, çığ tehlikesi oluşturmakta ve buna karşı çığ tehlike haritalarına ve çığ kontrol projelerine duyulan ihtiyaç artmaktadır. Çığ projeleri dağcılar, kayakçılar ve yerleşim yerlerinin güvenliğini sağlamanın yanı sıra, çevresel etkileri en aza indirmeyi ve doğal afetlerin zararlarını minimize etmeyi amaçlamaktadır. Bu projeler, iklim değişikliğinin yaratacağı potansiyel risklere karşı hazırlıklı olmayı sağlayarak, toplumun güvenliğini artırmayı hedeflemektedir.</p> <p>Türkiye, Paris Anlaşması’na uyum sağlama sürecinde 2053 yılını, emisyonu net olarak sıfıra indireceği tarih olarak belirlemiştir. Bu doğrultuda, iklim değişikliğine karşı dirençli bir toplum oluşturulması ve arazi bozulmasının önlenmesi adına çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Bu uygulamalar arasında bozulmuş ve marjinal sahaların ağaçlandırma veya bitkilendirme yoluyla rehabilite edilerek geri kazanılması, bitkilendirilmeye uygun hazine arazileri ve arazi bozulmasına uğramış bölgelerde yeni karbon yutak alanlarının oluşturulması bulunmaktadır. Bu şekilde, karbon bütçesinin artırılması hedeflenmektedir.</p>							

Yıl		2025						
Programın Adı		YEREL YÖNETİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ						
Alt Programın Adı		YEREL YÖNETİMLERİN HİZMET KALİTESİNİN ARTIRILMASI						
Alt Program Hedefi		Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi ve hesap verilebilirliğinin geliştirilmesi						
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme (2024)	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme		
						Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Belediyeler ve bağlı idarelerinin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranı	Yüzde	40,6	46	42	42(*)	91	Kısmen Ulaşıldı
2	Eğitim verilen personel sayısı	Adet	68.335	150.000	150.000	122.844	82	Kısmen Ulaşıldı
3	YERELBİLGİ Sisteminde uygulamaya alınan veri seti sayısı (Kümülatif)	Adet	13	13	13	14	108	Aşıldı
Değerlendirme	<p>Yerel yönetimlerin kaynaklarının etkin kullanımında ve yerel yönetimlerle ilgili güncel ve sağlıklı verilere ulaşmada sorunlar yaşanmakta; bu verilerin raporlanabilir olmaması nedeniyle karar alma süreçlerine katkı sağlanamamaktadır. Belediyelerin hizmet sunum süreçlerinde farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Belediyelerin, kurumsal ve mali kaynaklarını ekonomik, etkin ve verimli kullanabilmesi için hizmet önceliklendirmesi ve mevzuat çalışması yapması gerekmektedir. Belediyelerin sunduğu hizmetlere ilişkin güncel, sağlıklı ve raporlanabilir verilerin toplanması sağlanmalıdır. Yerel yönetimlerin hizmet standartları belirlenerek, sürecin basitleştirilmesi ve uygulamada birliğin sağlanması gerekmektedir.</p> <p>Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi ve hesap verilebilirliğinin geliştirilmesi amacıyla Belediyeler ve bağlı idarelerin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranı takip edilmektedir. Yerel yönetimlerin, merkezi idare vergi gelirlerinden aldığı pay geçmiş yıllara göre artmıştır. Bu artışa dayalı olarak ilgili kurumların giderleri de artmıştır. Gelirler artmasına rağmen gider artışlarının daha çok olması, öz gelirlerin giderleri karşılama oranını düşürmüştür.</p> <p>Bakanlığımız ve Türkiye Belediyeler Birliğince belediye personellerine eğitimler verilmekte olup aynı zamanda YERELBİLGİ sistemi ile belediyelerle ilgili veriler toplanmaya devam etmektedir.</p>							

(*) 2025 yılının Ocak-Eylül ayı verileri olup 2025 yılı gerçekleşme verileri 2026 yılının ikinci çeyreğinde hesaplanmaktadır.

Tablo 30. Performans Göstergesi Sonuçları Formu (Form 4)

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıllık Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ, VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ PİYASASI	ENERJİ VERİMLİLİĞİ	Yapıların enerji kimlik belgesi alması sağlanarak binalarda enerji verimliliğinin artırılması	Enerji kimlik belgesi alan bina sayısı	115.000	114.890	Ulaşıldı
			Yeni inşa edilen konutlarda ortalama enerji tüketiminin azaltım oranı	18	19,80	Aşıldı
HAZİNE VARLIKLARININ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YÖNETİMİ	HAZİNE TAŞINMAZLARININ YÖNETİMİ	Hazine taşınmazlarının ekonominin ve paydaşların ihtiyaçları dikkate alınarak etkili bir yaklaşımla yönetilmesi	Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri (Kümülatif)	145	210	Aşıldı
			Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet sorununun çözümü için satışı veya devri yapılacak taşınmaz sayısı	850.000	889.489	Aşıldı
			Milli emlak gelirlerinin bir önceki yıla göre artışı oranı	10	41,25	Aşıldı
			Tarimsal üretimin artırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	240.000.000	240.000.000	Ulaşıldı
			Yatırım teşvik uygulamaları kapsamında ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü	140.000.000	140.000.000	Ulaşıldı
			İmar uygulaması yapılan yerleşim yeri sayısı	100	108	Aşıldı
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	KORUNAN ALANLARIN VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI	Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi	Kiralanın ve kullanma izni verilen alan sayısı	400	397	Kısmen Ulaşıldı
			Korunan alan sayısı (Doğal Sit, Özel Çevre Koruma Bölgesi) (Kümülatif)	1.500	1.490	Kısmen Ulaşıldı
			Korunan alanların ülke yüzölçümüne oranı	13,30	13,33	Ulaşıldı

			Korunan alanlara ilişkin mali destek verilen çevre düzenleme projeleri, içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesis sayısı (kümülatif)	251	248	Kısmen Ulaşıldı
			Onaylanan imar planı sayısı (kümülatif)	1.800	1.878	Aşıldı
			Su kalitesi izlenen nokta sayısı	300	265	Kısmen Ulaşıldı
			Tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilen mağara sayısı	210	181	Ulaşılamadı
			Tespit edilen ve tescil için onaya sunulan doğal sit alan sayısı (kümülatif)	600	470	Ulaşılamadı
			Tespit edilen ve tescilli yapılan özel çevre koruma bölgesi sayısı (kümülatif)	21	21	Ulaşıldı
			Yeniden değerlendirilen alan sayısı	1.000	1.000	Ulaşıldı
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ VE KORUMA		Sıfır Atık farkındalık eğitimi alan kişi sayısı	21.515.000	21.869.152	Aşıldı
			Aritilmiş atık suların yeniden kullanılma oranı	7	6,94	Kısmen Ulaşıldı
			Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	93	91,20	Kısmen Ulaşıldı
			Atık yönetim hizmeti verilen belediye nüfusu oranı	95	96,10	Aşıldı
			Atık su arıtma tesisi enerji teşviki geri ödemesi yapılan tesis sayısı	1.000	939	Kısmen Ulaşıldı
			Bisiklet yolu mesafesi (kümülatif)	2.000	2.000	Ulaşıldı

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi	Çevre danışmanlık firmalarının denetlenme oranı	51	100	Aşıldı
	Çevre dostu sokak mesafesi (kümülatif)	12	12	Ulaşıldı
	Çevre etiket sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı	18	19	Aşıldı
	Gürültü bariyeri alanı	75.000	73.072	Ulaşılamadı
	Hava kalitesi izleme ağındaki istasyon sayısı	383	383	Ulaşıldı
	Hava kalitesinin iyileştirilmesi için destek sağlanan proje sayısı (kümülatif)	160	160	Ulaşıldı
	Mavi bayrağa sahip plaj sayısı	590	577	Ulaşılamadı
	Planlı birleşik çevre denetimi sayısı	2.273	2.313	Aşıldı
	Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile oluşumu engellenen plastik atık miktarı (kümülatif)	2.200.000	3.090.586	Aşıldı
	Sıfır Atık Projesi kapsamında atığın geri kazanım oranı	37,50	37,53	Aşıldı
	Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı	15	14,57	Kısmen Ulaşıldı
	Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇD) yürütülen plan veya program sayısı	52	57	Aşıldı
	Toplam çevre denetimi sayısı	59.000	63.196	Aşıldı
	Yeşil yürüyüş yolu mesafesi (kümülatif)	500	500	Ulaşıldı

ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	AKILLI ŞEHİRLER VE ULUSAL COĞRAFI BİLGİ HİZMETLERİ	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması	Akıllı Şehir Ekosistem Platformunda bulunan il belediyesi sayısı	50	52	Aşıldı
			Rehberlik yapılan akıllı şehir uygulamaları sayısı	55	55	Ulaşıldı
ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	ÇEVREYE DUYARLI VE GÜVENLİ YAPILAŞMA	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması	Aktif yapı denetim kuruluşlarının bürolarında yapılan yıllık denetim sayısı	2	2,2400	Aşıldı
			Aktif yapı denetim kuruluşlarının şantiyelerinde yapılan yıllık denetim sayısı	6	5,0030	Kısmen Ulaşıldı
			Denetlenen yapı malzemelerinin güvenli olma oranı (G.N.Sayısı / T.N. Sayısı)	98	93	Kısmen Ulaşıldı
			Enerji verimliliği iyileştirilmesi çerçevesinde yenilenen kamu hizmet binası sayısı (kümülatif)	430	439	Aşıldı
			Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında yapımı tamamlanan kırsal konut sayısı	37.129	65.098	Aşıldı
			Kendi Evini Yapana Yardım (KEYY) metodu ve Devlet eli ile yapılan veya satın alınan konut sayısı	4.665	4.653	Kısmen Ulaşıldı
ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	MEKÂNSAL PLANLAMA VE KENTSEL DÖNÜŞÜM	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması	Millet bahçesi çalışması başlatılan alan büyüklüğü	85.000.000	82.732.390	Ulaşılamadı

ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER	Şehit yakını ve gazileri konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanması	Faizsiz konut kredisi desteği sağlanan kişi sayısı	600	696	Aşıldı
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, entegre havza projeleri sayısı (Kümülatif)	231	247	Aşıldı
			Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında projelendirilen saha büyüklüğü (Kümülatif)	15.800	16.854	Aşıldı
YEREL YÖNETİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ	YEREL YÖNETİMLERİN HİZMET KALİTESİNİN ARTIRILMASI	Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi ve hesap verilebilirliğinin geliştirilmesi	Belediyeler ve bağlı idarelerinin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranı	46	42	Kısmen Ulaşıldı
			Eğitim verilen belediye personeli sayısı	150.000	122.844	Kısmen Ulaşıldı
			YERELBİLGİ Sisteminde uygulamaya alınan veri seti sayısı (Kümülatif)	13	14	Aşıldı

3.2.2.2 Performans Denetim Sonuçları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda; stratejik plan, faaliyet raporu ve performans programı ile ilgili herhangi bir bulguya yer verilmemiştir.

3.3. Stratejik Plan'ın Değerlendirilmesi

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.1	Döngüsel ekonomi ilkeleri esas alınarak sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacak ve çevresel altyapı hizmetleri geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1. 1 Performansı (%)	99				
Sorumlu Birim	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.1.1. Atık yönetim hizmeti verilen belediye nüfus oranı (%)	25	94,5	95	96,1	101
PG 1.1.2. Sıfır atık projesi kapsamında evsel atık geri kazanım oranı (%)	25	36,08	37,5	37,53	100
PG 1.1.3. Arıtılmış atık suların yeniden kullanım oranı (%)	10	6,35	7	6,94	99
PG 1.1.4. Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	15	90,9	93	91,2	98
PG 1.1.5. Atık su arıtma tesisi enerji teşviki geri ödemesi yapılan tesis sayısı	10	880	1.000	939	94
PG 1.1.6. Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programında yer alan çevre altyapı ve teknik destek projelerinden tamamlananların sayısı (kümülatif)	15	28	31	32	133
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">• Belediyelerin atık yönetim hizmetleri kapsamında 97 düzenli depolama tesisi ile belediye nüfusunun %96,1'ine hizmet verilmektedir. Katı Atık Programı (KAP) projesi ile entegre atık yönetim tesislerinin sayısı artırılmış olup 2025 yılı hedefi sağlanmıştır. (PG 1.1.1)• Büyük yerleşim yerlerinin atık su arıtma tesisleri büyük oranda tamamlanmış olup, Atık Su Arıtma Tesis (AAT) olmayan yerleşim yerlerinin çoğunluğu küçük belediyelerdir. Küçük belediyelerimizin teknik ve ekonomik yapılarının zayıf olması nedeniyle AAT'ler tamamlanmamış olup söz konusu göstergede artış olmamıştır. (PG 1.1.4)• Gelen talepler doğrultusunda atık su arıtma tesisi enerji teşviki geri ödemesi çalışmaları sürdürülmüştür. (PG 1.1.5)• 2025 yılı başında yapılan değerlendirmelerde kümülatif olarak 31 projenin tamamlanması öngörülmüş; ancak yıl içinde 32 projenin tamamlanmasıyla 2025 yılı hedefinde sapma meydana gelmiştir (PG 1.1.6)					

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.2	İklim değişikliği ile mücadele edilmesi kapsamında emisyon azaltım çalışmaları yürütülerek hava kalitesi iyileştirilecek ve sanayide yeşil dönüşümün sağlanması teşvik edilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği / Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1. 2 Performansı (%)	57				
Sorumlu Birim	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.2.2. Stratejik gürültü haritası hazırlanan il sayısı (kümülatif)	30	66	71	66	0
PG 1.2.3. Yeşil dönüşüm kapsamında hava kalitesinin iyileştirilmesi için destek sağlanan proje sayısı (kümülatif)	40	140	160	160	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">• Yerel yönetimlerin gürültü haritalarının hazırlanması için kaynak aktarımı yapamaması, performans göstergelerinin devam ettirilmesinde risk olarak karşımıza çıkmaktadır. 2024-2028 Stratejik Planı'nda da yer aldığı şekilde gürültü haritalarının Bakanlığımız koordinasyonunda tek elden hazırlanmasının faydalı olacağı değerlendirilmesine rağmen, tasarruf tedbirleri kapsamında projelendirme çalışmalarına başlanılamamıştır. (PG 1.2.2)• Hava Kalitesinin İyileştirilmesi Programı kapsamında Bakanlığımızca mevcut bulunan bölgelerde hava kalitesinin korunmasına esas şekilde daha temiz yakıt ve daha verimli yakma sistemlerine dönüşümün sağlanması için ısınmada ve ulaşımda yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere hibe desteği sağlanmaya devam edilecektir. (PG 1.2.3)					

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.3	Başta Marmara Denizi olmak üzere tüm denizlerimiz kara ve deniz kaynaklı kirleticilerden korunarak deniz suyu kalitesi iyileştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1.3 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.3.1. Asgari iyi yüzme suyu kalitesine sahip yüzme alanı oranı (%) (kümülatif)	50	89	90	90	100
PG 1.3.2. Deniz ortamına ulaşması engellenen ve toplanan deniz çöpü miktarı (ton) (kümülatif)	50	270.000	280.000	325.000	550
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Asgari iyi yüzme suyu kalitesine sahip yüzme alanı oranında hedeflenen gerçekleşme oranına ulaşılmıştır. (PG 1.3.1)Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi kapsamında toplanan deniz çöpleri, üç aylık periyotlar hâlinde Bakanlığımıza iletilmektedir. Genelge kapsamında, ilgili kurumlar tarafından toplanan deniz çöpü miktarı beklenenden fazla olmuştur. (PG. 1.3.2)					

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.4	Çevresel ölçüm, analiz ve izleme altyapısı güçlendirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 1.4 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.4.1. Akredite olunan parametre sayısı (kümülatif)	25	665	665	686	103
PG 1.4.3. KSTK'ya dahil olan endüstriyel faaliyet sayısı (kümülatif)	25	54	65	65	100
PG 1.4.4. Hava Kalitesi İzleme Ağındaki İstasyon Sayısı (Kümülatif)	25	382	383	383	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından Aralık 2025 tarihinde düzenlenen yeni Akreditasyon Sertifikasında, TÜRKAK'ın bazı kapsamı sertifikada ayrı göstermesi sebebi ile akredite parametre sayısı hedeflenenden fazladır. (PG 1.4.1)Sürekli çevresel gürültü izleme modülü Sürekli İzleme Merkezine eklenerek modül sayısı 6'ya çıkarılmıştır. (PG 1.4.2)KSTK Yönetmeliği'nin sektörler için kademeli yürürlüğe girişi prensibi gereği, 2025 yılı itibarıyla toplamda 65 faaliyet KSTK sistemine dahil edilmiştir. (PG 1.4.3)					

Amaç 1	2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çevre kalitesini iyileştirmek ve çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak.				
Hedef 1.5	Doğal sit alanları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerindeki planlar ve altyapı eksiklikleri tamamlanarak korunan alanların gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi / Korunan alanların ve tabiat varlıklarının korunması				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi				
H 1.5 Performansı (%)	89				
Sorumlu Birim	Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 1.5.1. Dış Paydaşlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı (Kümülatif)	20	54	45	106	196
PG 1.5.2. Kamu Spotu, Tanıtım Filmi ve Medya Çalışmaları Sayısı (Kümülatif)	20	206	215	256	119
PG 1.5.3. Sıfır Atık ve İklim Müzesi Ziyaretçi Sayısı (Kümülatif)	10	0	5.000	0	0
PG 1.5.4. Çevre Müfettişi Etkinlik sayısı (Kümülatif)	10	136	132	144	106
PG 1.5.5. Çevre, şehircilik ve iklim konularında yayımlanan (dergi, bülten, vb.) yayın sayısı (Kümülatif)	10	102	130	126	86
PG 1.5.6. Sıfır atık projesi kapsamında eğitim verilen kişi sayısı (bin) (kümülatif)	20	21.507	21.515	21.869.152	102
PG 1.5.7. Çölleşme ve erozyonla mücadele konusunda düzenlenen eğitim ve etkinlik sayısı (kümülatif)	10	11	14	30	214
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Gelen taleplerin fazla olması nedeniyle performans göstergesi öngörülenden fazla olmuştur. (PG 1.5.1)Kamu spotu, tanıtım filmi ve medya çalışmasından ziyade deprem bölgesindeki faaliyetlere ağırlık verildiğinden gerek görülmesi halinde proje görselleri kullanılarak sunumlar hazırlanmaktadır. (PG 1.5.2)Bazı teknik gecikmeler sebebiyle müze faaliyete geçememiştir. (PG 1.5.3)Sıfır atıktan çevre bilincinin oluşturulmasına ve şehirleşmeden iklim değişikliğine depremden kentsel dönüşümüne kadar bakanlığımızın çalışma alanına giren her konuda tasarruf tedbirleri uygulanması nedeniyle göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 1.5.5)Özellikle İklim Kanunu sonrasında ortaya çıkan Karbon Yutak Alanlar ve bunların sürdürülebilir yönetimi çalışmaları ve afet ile ilgili odaklanılacak çalışmalar konusunda nitelikli bilgi ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla yeni eğitimlere ihtiyaç duyulmuş olup bu doğrultuda düzenlenen eğitim ve etkinlik faaliyetleri neticesinde aşım ve iş artışı gerçekleşmiştir. (PG 1.5.7)					

Amaç 2	Yeşil kalkınmanın sağlanması için yatırım ve faaliyetlerin çevre ile uyumunu sağlamak, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek				
Hedef 2.1	Faaliyet ve ürünlerin çevre ile uyumunu sağlamak için stratejik çevresel etki değerlendirme süreçleri yaygınlaştırılacak ve çevre denetimlerinin etkinliği artırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği / Çevre kirliliğinin önlenmesi ve koruma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirliliğin ortadan kaldırılması sağlanarak çevre kalitesinin iyileştirilmesi				
H 2.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 2.1.1. Planlı birleşik çevre denetimi sayısı	40	2.170	2.273	2.313	102
PG 2.1.2. Çevre Etiket Sistemi kapsamında belirlenen ürün ve hizmet grubu sayısı (kümülatif)	30	17	18	19	200
PG 2.1.3. SÇD süreci yürütülen plan/program sayısı (kümülatif)	30	49	52	57	267
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">25.12.2024 tarih ve 11304727 Sayılı Bakanlık Makamı Olur'u kapsamında 2025 yılı için birleşik denetim programına 2.313 tesis alınmış hedeflenen denetim sayısı %1'lik bir artışla tamamlanmıştır. (PG 2.1.1)Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında ODTÜ ile protokol imzalanmış olup, ayakkabı ve deri ürünleri ile ahşap yüzey kaplama ürün gruplarında kriter belirleme çalışmaları devam etmektedir. (PG 2.1.2)2025 yılında; Su Yönetimi, Kıyı Yönetimi ve Mekânsal Planlama sektörlerinde ilgili kurumlar tarafından yürütülen 8 adet planlama çalışmasına dair SÇD Süreci başlamış olup, performans hedefinin üzerinde hedef gerçekleşmiştir. PG 2.1.3)					

Amaç 2	Yeşil kalkınmanın sağlanması için yatırım ve faaliyetlerin çevre ile uyumunu sağlamak, yatırım ortamının gelişmesini desteklemek.				
Hedef 2.2	Sürdürülebilir tarım ve temiz enerji yatırımları ile yeşil alanların artırılmasına yönelik faaliyetler hazine taşınmazları ile desteklenecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hazine varlıklarının ve yükümlülüklerinin yönetimi/ Hazine taşınmazlarının yönetimi				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Hazine taşınmazlarının ekonominin ve paydaşların ihtiyaçları dikkate alınarak etkili bir yaklaşımla yönetilmesi				
H 2.2 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Milli Emlak Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 2.2.1. Ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kurumlara devredilecek taşınmazın değeri (Milyar TL) (kümülatif)	20	125	125	210	168
PG 2.2.2. Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet sorununun çözümü için satış/devri yapılacak taşınmaz sayısı (Bin) (kümülatif)	20	835.291	818.000	889.489	106
PG 2.2.3. Tarımsal üretimin artırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü (Milyon m ²) (kümülatif)	20	231	226	240	104
PG 2.2.4. Yatırım teşvik uygulamaları kapsamında ilana çıkarılacak taşınmaz yüzölçümü (Milyon m ²) (kümülatif)	20	124	140	140	100
PG 2.2.5. Kamu idarelerinin yeşil alanlarının artırılması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik faaliyetleri için tahsis edilecek taşınmaz yüzölçümü (Milyon m ²) (kümülatif)	20	60	80	85	125
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">• TOKİ tarafından yürütülen, depremden etkilenen 11 ilimizdeki kalıcı konutların inşası, sosyal konut projeleri ve ilk evim arsa projeleri için devredilen Hazine taşınmazları ile Kentsel Dönüşüm Başkanlığınca rezerv alan ilan edilen Hazine taşınmazlarının devredilmesi sonucu öngörülenden daha fazla taşınmaz devri yapılmıştır. (PG 2.2.1.)• Mülkiyet sorunlarının çözümü için yürütülen 2/B ve tarım arazileri satışında öngörülenden daha fazla bir talep olması nedeniyle hedeften fazla bir satış gerçekleşmiştir. (PG 2.2.2)• Tarımsal faaliyette kullanılmak üzere öngörülenden daha fazla Hazine taşınmazı için kiralama talebinde bulunulmuştur. (PG 2.2.3.)• Öngörülenden fazla talep olması nedeniyle gerçekleşmede sasma meydana gelmiştir. (PG 2.2.5.)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.1.	Korunan alanlar artırılarak gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi / Korunan alanların ve tabiat varlıklarının korunması				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Korunması gereken alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi				
H 3.1 Performansı (%)	69				
Sorumlu Birim	Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.1.1. Korunan alanların ülke yüzölçümüne oranı (%)	20	13,20	13,30	13,33	100
PG 3.1.2. Ekolojik temelli, bilimsel esaslar çerçevesinde yeniden değerlendirilen alan sayısı (kümülatif)	20	865	1.000	1.000	100
PG 3.1.3. Tespit edilen öneri doğal sit alan sayısı (kümülatif)	20	449	600	470	14
PG 3.1.4. Tespit edilen Özel Çevre Koruma Bölgesi sayısı (kümülatif)	20	20	21	21	100
PG 3.1.5. Tabiat varlığı olarak tespit edilen mağara sayısı (kümülatif)	20	167	210	181	33
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından sağlanan Korunan Alanlara ilişkin verilerde artış meydana geldiğinden sapma oluşmuştur. (PG 3.1.1)Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu yapılması yönünde alınan komisyon kararları Genel Müdürlüğe ulaştığında tespit çalışmaları başlatılabilmektedir. (PG 3.1.3.)Karasal Mağaraların Araştırılması Projesi kapsamında çalışması yürütülen mağaraların 2026 yılı içerisinde tescil edilebilecektir. (PG 3.1.5)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.2	Korunan alanlardaki planlama çalışmaları yürütülecek ve altyapı eksiklikleri giderilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi / Korunan alanların ve tabiat varlıklarının korunması				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Korunması gerekli alanların tespit ve tescil edilmesi ile doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi				
H 3.2 Performansı (%)	94				
Sorumlu Birim	Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.2.1. Kiralanan ve kullanma izni verilen alan sayısı (kümülatif)	15	376	360	397	106
PG 3.2.2. Onaylanan imar planı sayısı (kümülatif)	15	1.718	1.800	1.878	195
PG 3.2.3. İmar uygulaması yapılan yerleşim yeri sayısı (kümülatif)	15	91	100	108	189
PG 3.2.4. Mali destek verilen çevre düzenleme projeleri, içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesis sayısı (kümülatif)	20	236	251	248	80
PG 3.2.5. Su kalitesi izlenen nokta sayısı (kümülatif)	15	265	300	265	88
PG 3.2.6. Tamamlanan yönetim planı sayısı (kümülatif)	10	20	20	21	105
PG 3.2.7. İklim değişikliğinin korunan alanlarda etkilerinin izlendiği alan sayısı (kümülatif)	10	2	2	3	150
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">• Kiralama ve kullanma izni işlemleri talep bazlı yapılmakta olup, yıl içerisinde yerel yönetimlerden gelen kiralama talepleri öngörülemeyen şekilde artması sebebiyle sapma olmuştur. (PG 3.2.1)• Bakanlığımız yetki ve sorumluluğu kapsamında Korunan Alanlarda geçmiş yıllarda kurum görüşlerinin eksik olması sebebiyle onay süreci tamamlanamayan imar planlarının, kurum görüşlerinin 2025 yılı içerisinde tamamlanmasından dolayı ve yargı kararları ile iptal edilen imar planlarının yeniden onaylanması sebebiyle hedefin üzerine çıkmıştır. (PG 3.2.2)• 2025 yılı içerisinde yerel yönetimlerden gelen imar uygulamaları talebi tahmin edilenden fazla olması nedeniyle hedefte sapma meydana gelmiştir. (PG 3.2.3)• Mali destek sağlanan projelerin ödenekleri ile ihale sonucunda yapılan sözleşme maliyetleri arasında oluşan fark sapmaya sebep olmuştur. (PG 3.2.4)• Marmara Denzinde su kalitesi izlemesi yapılması planlanmış, ancak Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından su kalitesi izlemesi yapıldığından Marmara Denizi ve Adalar ÖÇKB dışında kalan özel çevre koruma bölgeleri için 265 noktada izleme yapılabilmiş ve hedefin altında kalınmıştır. (PG 3.2.5)• Özellikle İklim Kanunu sonrasında ortaya çıkan karbon yutak alanlar ve bunların sürdürülebilir yönetimi çalışmaları ve afet ile ilgili odaklanılacak çalışmalar konusunda nitelikli bilgi ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi maksadıyla yeni eğitimlere ihtiyaç duyulmuş olup bu doğrultuda düzenlenen eğitim ve etkinlik faaliyetleri neticesinde aşım ve iş artışı gerçekleşmiştir. (PG 3.2.7)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.3	Çölleşme ve erozyonla mücadele kapsamında sürdürülebilir arazi/toprak yönetimi sağlanacak ve karbon yutak alanları geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Toprak ve su kaynaklarının kullanımı ve yönetimi / Toprak kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve etkin kullanımı				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması				
H 3.3 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.3.1. Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, sel, çığ, heyelan ve entegre havza projeleri vb. sayısı (kümülatif)	30	226	231	247	107
PG 3.3.2. Ulusal Arazi Örtüsü Haritasının yıllık olarak üretimi ve arazi örtüsünde meydana gelen değişimlerin raporlanması (kümülatif)	10	2	3	3	100
PG 3.3.3. Erozyon kaynaklı toprak kayıplarının şiddet sınıfları açısından (hafif-orta- şiddetli) oluşturulan rapor sayısı (kümülatif)	10	2	3	3	100
PG 3.3.4. İklim değişikliğine uyum kapsamında ağaçlandırma/ bitkilendirme ve toprak muhafazasını artırmaya yönelik yürütülen Ar-Ge projesi sayısı (kümülatif)	10	17	18	20	111
PG 3.3.5. Karbon yutak alanlarının geliştirilmesi amacıyla ağaçlandırma ve bitkilendirme yapılan alan miktarı (dekar) (kümülatif)	20	4.990	7.000	7.000	100
PG 3.3.6. Türkiye Çölleşme Modeli ve Hassasiyet Haritasının güncellenmesi ile Tehlike ve Risk Haritalarının oluşturulması oranı (%)	10	20	50	50	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">• 2025 yılında Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından bütçelendirilen ÇEM ana proje sayısı 2 iken, 2026 yılı için yapılacak yatırım bütçe tekliflerinin ana proje ve alt proje başlıkları/içerikleri SBB bilgisi dahilinde yeniden düzenlenmiş olup bu kapsamda yeni tekliflere esas olacak şekilde bu sayı 5'e çıkarılmıştır. Düzenlenen bu başlıkların uyumlandırılması (ve başlanmış olan projelerin de geçişinin kolaylaştırılması) amacıyla düzenlenen başlıklar ve yeni sayılar ile 2026 bütçesi oluşturulmuştur. Bu kapsamda bakım ve tamamlama çalışmaları mevcut proje sayısına ilave edilmiştir. Ayrıca ülkemiz açısından kritik öneme haiz hidrometeorolojik afetlerle ilgili sorumluluklarımız kapsamında, 2026 yılında yapılacak faaliyetler için gerekli hazırlıklar ve başlangıç çalışmaları kapsamında yeni projelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu sayede ilave çığ, sel, heyelan vb. projeler mevcut proje sayısına ilave edilmiştir. (PG 3.3.1)• Üniversitelerle yapılan iş birlikleri neticesinde, sorumluluk alanı ve iş hedeflerine önemli katkılar sağlayacak ilave Ar-Ge projeleri başlatılmıştır. Bu çalışmaların önemli bir bölümü üniversitelerin aynı katkılarıyla (insan kaynağı, altyapı ve kurumsal kapasite) ve Bakanlık kaynaklarının sınırlı ölçüde kullanılmasıyla yürütülmüş olup bu kapsamda mevcut proje sayısına 2 adet Ar-Ge projesi eklenmiştir. (PG 3.3.4)					

Amaç 3	Doğal kaynakları korumak ve şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanlarına dönüştürmek.				
Hedef 3.4	Ülke genelinde yeşil alanların artırılmasına yönelik millet bahçeleri yaygınlaştırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Mekânsal planlama ve kentsel dönüşüm				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması				
H 3.4 Performansı (%)	74				
Sorumlu Birim	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 3.4.1. Millet Bahçesi çalışması başlatılan alan büyüklüğü (milyon m ²) (kümülatif)	100	76.405.860	85.000.000	82.732.390	74
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Millet Bahçesi çalışmaları TOKİ, Emlak Konut, valilik, belediye, il özel idaresi vb. kurumlar tarafından sürdürülmektedir. 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizde büyük yıkım ve hasarlara yol açan deprem felaketi nedeniyle özellikle kamu yatırım önceliklerinin değişmesinden kaynaklı olarak, planlanan millet bahçesi yapımlarına ara verilmesi ve tasarruf tedbirleri nedeniyle ilgili kurumlar tarafından millet bahçesi taleplerinde düşüş bulunması, hedefin gerçekleşme oranını etkilemiştir. (PG 3.4.1)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.1	Afetler nedeni ile hasar gören kırsal konutlar Bakanlığa verilen yetkiler dahilinde yeniden inşa edilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 4.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.1.1. Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında Uluslararası Finans Kuruluşlarından Sağlanan Kredi ile yapılan kırsal konut sayısı (kümülatif)	50	1.812	4.000	5.111	151
PG 4.1.2. Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında yapımı tamamlanan kırsal konut sayısı (kümülatif)	50	30.090	37.129	65.098	497
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">İlave kredi alınması nedeniyle Uluslararası Finans Kuruluşları kredisi ile yapılan konutlardaki artış meydana gelmiştir. (P.G. 4.1.1.)Yürütülen çalışmalar sürecinde hak sahibi vatandaşların konut talepleri gayretli çalışmaları sonucunda yıl sonu için belirlenen hedeflerin ötesine geçilmiştir. Yapılan performans değerlendirmeleri sonucunda, planlanan yıllık hedefin aşıldığı tespit edilmiştir. (P.G. 4.1.2.)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.2	İskân Kanunu kapsamında hak sahibi olan ailelerin yöresel mimariye uygun yapılarda iskânları gerçekleştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 4.2 Performansı (%)	95				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.2.1. Kendi Evini Yapana Yardım metodu (K.E.Y.Y.) ve Devlet eli ile yapılan/satın alınan konut sayısı (kümülatif)	100	4.428	4.665	4.653	95
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">2025 Yılı Yatırım Programı Bakan Olur'u ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Devlet Eliyle İskân Çalışmaları kapsamında 2 ilde 3 adet iş, Kırsal Alanda Fiziksel Yerleşim Çalışmaları kapsamında da 20 ilde 52 iş olmak üzere; toplamda 55 adet iş 2025 Yılı Yatırım Programında yer almaktadır. 2025 yılında Kırsal Alanda Fiziksel Yerleşimin düzenlenmesi kapsamında muhtelif illerde (20 il) toplam 52 adet iş/1.200 aileye sene başında 79.950.000.- TL'lik kredi tahsisi gerçekleşmiştir. 2025 yılı Kredili işler kapsamında yatırım programında yer alan illere toplam da 116.343.500 TL gönderilmiş olup toplam da 162 konut tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir. Devlet Eliyle İskân kapsamında ise 3 iskân projesi için toplamda 333.000.000.-TL ödenek tahsis edilmiştir. 2025 Yılı Devlet Eliyle İskân İhaleli İşler kapsamında 3 iskân projesi için harcanan toplam ödenek miktarı da 281.164.574 TL olmuştur. Bu işler kapsamında Adıyaman İli Perre Antik Kenti Şehirsel İskanı kapsamında toplam 17 hak sahibi ailenin konutları tamamlanarak kendilerine teslim edilmiştir. Gayrimenkul alımları ve Kamulaştırma ödeneği olarak, 59.509.197,80 TL ile toplam da 46 konut, tarla ve tarım arazisi 9.1.(ç) maddesi kapsamında hak sahiplerince satın alınmıştır. Sonuç olarak; 2025 yılında toplam da 225 konut ve tarım arazisi hak sahiplerine teslim edilmiştir. (PG 4.2.1)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.3	Yapı denetimi uygulamaları sahada daha etkin ve izlenebilir hale getirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 4.3 Performansı (%)	89				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.3.1. Aktif yapı denetim kuruluşlarının şantiyelerinde yapılan yıllık denetim sayısı (Kuruluş/yıl)	40	4,72	6	5	83
PG 4.3.2. Aktif yapı denetim kuruluşlarının bürolarında yapılan yıllık denetim sayısı (kuruluş/yıl)	30	2,28	2	2,24	112
PG 4.3.3. Aktif laboratuvar kuruluşlarına yapılan yıllık denetim sayısı (kuruluş/yıl)	30	1,97	3	2,58	86
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin yapı denetim kuruluşlarına yapmış oldukları şantiye denetimleri ile ilgili sonuçları iş yoğunluğundan dolayı Ulusal Yapı Denetim Sistemine girmemesinden ve Yapı Denetim Şube Müdürlüklerinin personel eksikliklerinden dolayı göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 4.3.1)Yapılan ara denetimlere ilişkin bilgilerin Ulusal Yapı Denetim Sistemine iş yoğunluğundan dolayı girilememesi ve personel sayısının yetersizliğinden dolayı göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 4.3.3)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.4	Afet tehlikelerine karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanı seçimi çalışmaları yürütülecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Mekânsal planlama ve kentsel dönüşüm				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması				
H 4.4 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.4.1. Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sisteminde (YERBİS) afet tehlikelerini belirleyen yer bilimsel etütlerin tamamlanma oranı (onay/talep)	40	82	85	86	101
PG 4.4.2. İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu Tamamlanma Oranı (%)	30	94	45	81	180
PG 4.4.3. Fay sakinim zonu çalışmalarının tamamlanma oranı (%)	30	100	40	100	250
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Her türlü mekânsal planlama sürecinde afet tehlikelerini dikkate alan güvenli, dirençli, sürdürülebilir ve yaşanabilir alanların oluşturulması sağlanacaktır. Ülkemizde her tür ve ölçekteki planlama çalışmalarında yer bilimsel etüt raporları dikkate alınarak işlemler gerçekleştirilecektir. (PG 4.4.1)Deprem bölgesindeki planlama ve uygulama çalışmalarına hız kazandırılması ve ülke çapında gerçekleştirilen planlama çalışmalarındaki talep oranının yüksek olması nedeniyle beklenen hedefin üzerinde çıkmıştır. (PG 4.4.2)Aktif Fay Zonu Belirlemeye Yönelik İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etütlerinin Tamamlanması Çalışmaları kapsamında, yıl içerisinde teknik yönlendirmesi yapılan mikrobölgeleme etütlerinin tamamı onaylanmıştır. (PG 4.4.3)					

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.5	Afet tehlikelerine karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanı seçimi çalışmaları yürütülecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Mekânsal planlama ve kentsel dönüşüm				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Mekânsal planlama, etüt, arsa ve arazi düzenlemesi çalışmalarının yürütülmesi ve ülke genelinde afet riski altındaki alanlar ile riskli yapıların tespit edilerek kentsel dönüşümünün sağlanması				
H 4.5 Performansı (%)	44				
Sorumlu Birim	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.5.2. İstanbul'un depreme ve diğer afetlere dirençli hale getirilmesi amacıyla İstanbul Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanında (Yenişehir Kanal İstanbul Projesi) hazırlanacak/ onaylanacak imar planı sayısı	15	0	3 (1. 2. ve 3. Etap)	0	0
PG 4.5.3. Güncellenerek yeniden onaylanan Çevre Düzeni Planı oranı (%)	25	0	10	0	0
PG 4.5.4. Hazırlanan ve revize edilerek güncellenen bütünlük kıyı alanı planları oranı (%)	20	64	75	68	91
PG 4.5.5. Türkiye kentlerini izleme çerçevesi kapsamında izlenecek il sayısı	15	0	1	1	100

Hedefe İlişkin Değerlendirmeler

- Kanal İstanbul Projesi kapsamında Bakanlığımızca evvelce onaylanan 1., 2. ve 3. Etap İmar Planları, mahkeme kararları ile iptal edildiğinden, 2025 yılı içerisinde söz konusu üç etaba ilişkin imar planlarının yeniden onaylanması hedeflenmişti. Ancak söz konusu imar planlarının iptaline ilişkin mahkeme kararları, üst mahkemelerce kaldırılmıştır. Bu nedenle söz konusu planlar yeniden yürürlüğe girdiğinden, bu etaplara ilişkin yeni plan yapma/onama gereği ortadan kalmıştır. Bu çerçevede, üst ölçekli çevre düzeni planı ve alt ölçekli imar planları işlemlerine ilişkin Bakanlığımız aleyhine açılan davalarda hukuki süreçler devam etmekle birlikte 18.04.2025 tarihi itibarıyla Kanal İstanbul Projesi kapsamında Bakanlığımızca ilan edilen İstanbul ili (Avrupa Yakası) Yenişehir Rezerv Yapı Alanı ve Bakanlığımızca onaylanan bütüncül üst ölçekli çevre düzeni planlarına ve alt ölçekli imar planlarına ilişkin Mahkemelerce verilen bir iptal kararı bulunmamakta olup söz konusu üst ölçekli çevre düzeni planı ve alt ölçekli imar planları (1., 2. ve 3. Etap İmar Planları) yürürlükte bulunmaktadır. (PG 4.5.2)
- Zonguldak-Bartın-Karabük 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının Revizyonu” projesine yönelik 2024 yılında yapılan ihalenin iptal olması nedeniyle 24.06.2025 tarihinde yeniden ihalesi yapılmıştır. 18.07.2025 tarihinde sözleşmesi imzalanarak çalışmalarına başlanılan ve 4 etaptan oluşan projenin 1. ve 2. Etap çalışmaları (projenin %40’ına tekabül etmektedir) tamamlanmıştır. Projenin hazırlanma süreci devam etmekte birlikte onay süreci henüz tamamlanmamış olduğundan 2025 yılı için öngörülen hedef gerçekleştirilememiştir. Ayrıca "Çevre Düzeni Planlarının Güncel Mevzuata Uyumlaştırılarak Sayısallaştırılması ve Mekânsal Veri Tabanlarının Birleştirilmesi İçin Yöntem Geliştirilmesi Hizmet Alımı İşi" kapsamında 6 ÇDP çalışmalarına başlanmıştır. Bu doğrultuda, 3 etaptan oluşan ve ÇDP’leri kapsayan “Güncel Mevzuata Uyumlaştırılarak Sayısallaştırılması ve Mekânsal Veri Tabanlarının Birleştirilmesi İçin Yöntem Geliştirilmesi” Projesinin veri güncelleme ve sayısallaştırma işleri tamamlanmış ve 1. hakedişi yapılmıştır. Projenin 2026 yılı sonunda bitirilmesi hedeflenmektedir. Projenin bitirilmesinden sonra bahsi geçen ÇDP’lerin onay süreci başlayacağı için 2025 yılı için öngörülen hedef gerçekleştirilememiştir. (PG 4.5.3)
- 2024 yılında Türkiye kıyılarının %11,11’ini oluşturan İzmir İlinin Bütünleşik Kıyı Alanı Planı’nın yapılacağı öngörüsüyle 2025 yılı hedefi %75 olarak belirlenmiştir. 2024 yılında projeye ilişkin yapılan ihaleye verilen tekliflerin geçerli olmaması nedeniyle ihale iptal edilmiş ve işbu nedenle projeye 2024 yılında başlanılamamıştır. Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığınca proje 2025-2026 yılları yatırım programına alınarak “İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması Projesi” için TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ile 07.07.2025 tarihinde imzalanan Protokol kapsamında gelinen tarih itibarıyla işin %38’i tamamlanmıştır. 2024 yılında yapılan ihalenin iptal olması ve projenin 2025-2026 yılları yatırım programına alınmasını müteakip 2025 yılında projeye başlanması nedeniyle 2025 yılı için öngörülen %75 hedefi %68 olarak gerçekleşmiştir. (PG 4.5.4)

Amaç 4	Nitelikli planlama anlayışıyla özgün kimliği korunan afetlere dirençli şehirler oluşturmak ve güvenli yapılaşmayı sağlamak.				
Hedef 4.6	Sosyal konutların yapımının ve satın alınmasının desteklenmesi sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma / Sosyal Yardımlaşma Şehit Yakını ve Gaziler / Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, salgın döneminde daralan konut arzı hızla artırılabilecek, depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik yeni sosyal konut projeleri geliştirilecek ve dar gelirli vatandaşların konuta erişimi kolaylaştırılacak ve şehit yakını ve gazileri konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanacaktır.				
H 4.6 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Strateji Geliştirme Başkanlığı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 4.6.1. Sosyal Konut Yapımı için Destek Tutarı (Milyar TL)	90	16	19,6	22,87	117
PG 4.6.2. Faizsiz konut kredisi desteği sağlanan kişi sayısı	10	495	600	696	116
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeler göz önünde bulundurularak daralan konut arzının artırılması ve depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik çeşitli sosyal konut projeleri geliştirilerek dar gelirli vatandaşların konuta erişiminin kolaylaştırılması sağlanmaktadır. Bu alt program kapsamında ise Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından faiz desteği sağlanarak şehit yakını ve gazilerin konut sahibi olması amaçlanmaktadır. Konuyla ilgili göstergeler talebe bağlı olup, 2025 yılı içinde de konut kredisi talep eden her şehit ve gazi ailesinin talebi karşılanabilmektedir. (PG 4.6.1- PG 4.6.2)					

Amaç 5	Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.				
Hedef 5.1	Binalara enerji kimlik belgesi alınması sağlanarak enerji verimliliği artırılabacak; ulusal yeşil bina sertifikası yaygınlaştırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Enerji arz güvenliği, verimliliği ve enerji piyasası/ Enerji verimliliği				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Yapıların enerji kimlik belgesi alması sağlanarak binalarda enerji verimliliğinin artırılması ve yeşil sertifikanın özendirilmesi				
H 5.1 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 5.1.1. Enerji Kimlik Belgesi alınan bina sayısı (yıllık)	20	119.258	115.000	114.890	100
PG 5.1.2. Yeni inşa edilen binalarda yapı alanına göre yenilenebilir enerji kullanım oranı (yıllık) (%)	20	15,59	7	13	186
PG 5.1.3. Neredeyse Sıfır Enerji (nSEB) etiketi alınan bina sayısı (yıllık)	20	9.672	17.000	18.080	106
PG 5.1.4. Ulusal Yeşil Bina Sertifikası alınan bina sayısı (yıllık)	20	2	5	5	100
PG 5.1.5. Yeni inşa edilen konutlarda ortalama enerji tüketiminin azaltım oranı (%)	20	6,9	18	19,8	110
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği” doğrultusunda 2025 yılı itibarıyla toplam yapı inşaat alanı 2.000 m² ve üzeri olan binaların, “nSEB” konseptinde inşa edilmesi zorunludur. Bu binaların en az B sınıfı EKB’ne sahip olması şart olup, kullanılacak %5’lik yenilenebilir enerji oranı da 1 Ocak 2025’ten itibaren %10’a çıkarılmıştır. Bu nedenle gerçekleşme oranı artmıştır. (PG 5.1.2)01.04.2025 tarihinde TS 825 ısı yalıtım kuralları standartlarının yenilenmesi, 25 Nisan 2025 tarihinde güncellenen “Binalarda Enerji Performansı Ulusal Hesaplama Yöntemine Dair Tebliğ” ve düzenlenen bölgesel eğitim faaliyetleri neticesinde toplumda bilincin artırılmasının hedeflere ulaşmayı hızlandırdığı düşünülmektedir. (PG 5.1.3)					

Amaç 5	Çevre ve iklimle duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.				
Hedef 5.2	Uluslararası finans kaynakları kullanılarak kamu binaları depreme karşı dayanıklı ve enerji verimli hale getirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması.				
H 5.2 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 5.2.1. Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulaması Projesi (KABEV) kapsamında enerji verimli hale getirilen Kamu Binası (Blok Sayısı) (kümülatif)	50	322	400	439	150
PG 5.2.2. Kamu Binalarında Deprem Dayanımı ve Enerji Verimliliği (KADEV) projesi kapsamında depreme karşı güçlendirilip enerji verimliliği sağlanan kamu binası sayısı	25	111	100	120	108
PG 5.2.3. Yenilenebilir Enerji Fizibilite Raporu hazırlanan kamu kurum sayısı (Kümülatif)	25	52	196	196	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">• Dünya Bankası tarafından finanse edilen KABEV 2 Projesinin efektif olması ve yatırım miktarının artması ile performans göstergesinde pozitif yönde sapma meydana gelmiştir. (P.G. 5.2.1.)• Üniversite yönetimleri tarafından ilave yeni binalarının güçlendirilmesi talepleri nedeniyle performans göstergesinde pozitif yönde sapma meydana gelmiştir. (P.G. 5.2.2.)					

Amaç 5	Çevre ve iklime duyarlı yeşil binaları yaygınlaştırmak, mesleki yetkinliği geliştirmek.				
Hedef 5.3	Güvenli yapılaşma için, yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi gerçekleştirilecek; inşaat sektöründe dijitalleşme desteklenecek ve mesleki yetkinlik artırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Çevreye duyarlı ve güvenli yapılaşma				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi, yapı malzemelerinin geliştirilmesi ve izlenebilir piyasa gözetim denetim hizmetlerinin sunulması				
H 5.3 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 5.3.1. Yeterliklerine göre sınıflandırılmış yapı müteahhitlerinin grup yükselme oranı (2023 yılı baz alınarak, kümülatif) (%)	30	10,84	16	17,66	110
PG 5.3.2. Yıllık Piyasa Gözetimi ve Denetimi Programı kapsamında gerçekleştirilen hazır beton ve hazır beton dışı denetim sayısı (yıllık)	70	18.885	16.500	23.425	142
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Müteahhitlik yetki belgesi başvuruları talebe bağlı olduğundan değişkenlik gösterebilmektedir. (PG 5.3.1)Yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki ürün çeşitliliğinin artışına paralel olarak denetim sayısı yıllar içerisinde artış göstermiştir. Yıllık Piyasa Gözetimi ve Denetimi Programı kapsamında gerçekleştirilen hazır beton ve hazır beton dışı denetim sayısı hedefinde %142 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. (PG 5.3.2)					

Amaç 6	Yaşam kalitesinin artırılması için akıllı şehir çözümleri geliştirmek ve yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesini artırmak.				
Hedef 6.1	Yerli ve milli akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması				
H 6.1 Performansı (%)	80				
Sorumlu Birim	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 6.1.1. Akıllı Şehir Ekosistem Platformunda bulunan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	46	50	52	150
PG 6.1.2. Ulusal Akıllı Şehirler Açık Veri Platformuna entegre olan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	20	30	35	150
PG 6.1.3. Ulusal Nesnelerin İnterneti Platformuna entegre olan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	0	5	5	100
PG 6.1.4. Türkiye Ulusal Kent Bilgi Sisteminde veri setlerini üreten ve entegre olan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	6	8	8	100
PG 6.1.5. Kent İçi Hareketlilik Analiz Platformlarını kullanan il belediyesi sayısı (adet) (kümülatif)	20	70	40	70	0

Hedefe İlişkin Değerlendirmeler

- İLBANK A.Ş ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü arasında belediyeler tarafından yürütülen akıllı şehir uygulamalarının finansmanına dair İş Birliği Protokolü imzalanmış olup belediyeler Akıllı Şehir Ekosistemine ilgili projelerini sunmakta, CBSGM tarafından ön teknik değerlendirme ve ulusal akıllı şehir stratejilerine uygunluk değerlendirmesi yapılmakta, ardından İLBANK AŞ tarafından finansal değerlendirme yapılmaktadır. Bu sürecin belediyelerin Akıllı Şehir Ekosistemine ilgisini artırdığı ve artışın gerçekleşme oranına yansdığı değerlendirilmektedir. (PG 6.1.1)
- Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme ve Akıllı Şehir Endeksi çalışmalarında açık veriye dayalı gösterge değerlendirmesi yapılmasına yönelik model revizyonu yapılmıştır. Ulusal Akıllı Şehirler Açık Veri Platformu bu kapsamda da kullanıldığından belediyelerin entegrasyonunun yükseldiği değerlendirilmektedir (PG 6.1.2)
- Karayolları Trafik Güvenliği Eylem Planı'nda (KTGEP) belediyeler ile Bakanlığımız Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nün sorumlu olduğu eylemler bulunmaktadır. KTGEP'de yer alan göstergeler Bakanlığımızca yürütülen Kent İçi Hareketlilik Analiz Platformları vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Kent İçi Hareketlilik Analiz Platformlarının kullanımına 2024 yılında başlanması ve ilgili göstergelerin söz konusu Platform vasıtasıyla gerçekleştirilmesi sebebiyle 2024 yılı için 2025 yılı değerini de aşacak şekilde hedef gerçekleşmesi meydana gelmiştir (Stratejik Planda söz konusu performans göstergesi kümülatif olarak izlenmektedir). 2024 yılı gerçekleşmesinden dolayı 2025 yılında hedeflenen değer aşılmakla beraber söz konusu sistemlerin bakımı ve yaygınlaştırılması için yatırım programına teklif edilen projeler programa alınmadığı ve bütçe verilmediğinden, bir önceki yılda ulaşılan gerçekleşme değerinin üzerine 2025 yılı için çıkılamamıştır. (PG 6.1.5)

Amaç 6	Yerel yönetimlerce sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak, akıllı şehir uygulamalarını ve ulusal coğrafi bilgi sistemini yaygınlaştırmak.				
Hedef 6.2	Çevre sorunlarının tespiti ve iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik veri entegrasyonu sağlanarak analizler ve simülasyonlar yapılacak, teknolojik altyapı geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünlük afet yönetimi/ Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması				
H 6.2 Performansı (%)	61				
Sorumlu Birim	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 6.2.1. Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunda yer alan coğrafi veri katmanları ile e-devlet altyapısında yer alan veriler kullanılarak oluşturulan katma değerli hizmet sayısı (kümülatif)	20	1	2	10	500
PG 6.2.2. Oluşturulan harita altlıklarını kullanan kurum/ özel sektör sayısı (kümülatif)	20	0	4	0	0
PG 6.2.3. Coğrafi veri içerik standartlarına uygun olarak Ulusal Coğrafi Bilgi Platformuna veri paylaşımı yapan kamu kurumu sayısı (kümülatif)	20	1	16	2	7
PG 6.2.4. Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı dönemsel gerçekleşme oranı (%)	20	0	75	75	100
PG 6.2.5. Coğrafi veri izin ve lisans alan firma sayısı (adet)	20	394	165	288	175

Hedefe İlişkin Değerlendirmeler

- 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı İzleme ve Değerlendirme Raporuna esas teşkil etmek üzere Programda yer alan tedbir ve faaliyetler kapsamında yapılan çalışmalar, hayata geçirilecek uygulamalar ve performans göstergelerinin gerçekleştirme seviyelerinin Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinasyonunda CPPİDS'ye yansıtılması için 01 Ocak - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında yapılan çalışmalar ile performans göstergelerinin gerçekleştirme seviyeleri ile birlikte söz konusu uygulamaya "963.4.2.2. e-Devlet Kapısı üzerinden sunulacak şekilde 10 katma değerli hizmet geliştirilecektir." tedbiri bulunmaktadır. Bu nedenle 2025 yılı için hedeflenen sayıdan fazla olarak 10 adet katma değerli hizmet geliştirilmiştir. (PG 6.2.1)
- CBSGM yönetiminin kararı doğrultusunda "Harita Altlıklarının Oluşturulması" projesi iptal edilmiştir. (PG6.2.2)
- Kurumların coğrafi verilerinin Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunun teknik standartlarına göre üretilmesi ve uyumlaştırılması süreçleri kurumun kendisinin sunmuş olduğu coğrafi veri servisi içeriğinin düzenlenmesi çalışmalarını gerektirdiği için hedeflenen gerçekleştirme seviyesine ulaşamamıştır. Önümüzdeki dönemde bu çalışmalara ağırlık verilerek TUCBS teknik standartlarına uygun kurum sayısının arttırılmasına çalışılacaktır. (PG 6.2.3)
- 12 Aralık 2024 Tarihli ve 32750 Sayılı Resmî Gazete ile güncellenen mevzuat kapsamında, bütün başvurular Coğrafi veri izin olarak alınmakta olup 2025 yılı içerisinde alınan başvurular neticesinde 288 adet kurum ve kuruluşu belge verilmiştir. (PG 6.2.5)

Amaç 6	Yerel yönetimlerde sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak, akıllı şehir uygulamalarını ve ulusal coğrafi bilgi sistemini yaygınlaştırmak.				
Hedef 6.3	Çevre sorunlarının tespiti ve iklim değişikliği ile mücadelede yönelik veri entegrasyonu sağlanarak analizler ve simülasyonlar yapılacak, teknolojik altyapı geliştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Şehircilik ve risk odaklı bütünsel afet yönetimi/ Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	E-devletin coğrafi veri altyapısının kurulması, kurumların coğrafi bilgi sistemi kullanımının yaygınlaştırılması ve kapasitelerinin artırılması				
H 6.3 Performansı (%)	77				
Sorumlu Birim	Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 6.3.1. Belediyelerin kurumsal ve mali kapasitesi ile afetlerle mücadele kapsamında itfaiye ve zabıta hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik hazırlanacak mevzuat sayısı (adet)	40	0	2	1	50
PG 6.3.2. YERELBİLGİ Sisteminde uygulamaya alınan veri seti sayısı (adet) (kümülatif)	15	13	13	14	108
PG 6.3.3. KÖYDES Projesi kapsamında kaplaması yapılan köy yolu uzunluğu (km) (kümülatif)	15	138.826	140.080	142.588	300
PG 6.3.4. KÖYDES Projesi kapsamında içme suyu projesi ünite (köy ve/veya bağlısı) sayısı (adet) (kümülatif)	15	79.692	80.932	84.263	369
PG 6.3.5. Eğitim verilen belediye personeli sayısı (adet)	15	68.335	150.000	122.844	82

Hedefe İlişkin Değerlendirmeler

- Belediyelerin kurumsal ve mali kapasitesi ile afetlerle mücadele kapsamında itfaiye ve zabıta hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde ve Belediye Zabıta Yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair çalışmalara devam edilmektedir. Diğer taraftan, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte yapılan değişiklik ile büyükşehir belediyelerinin norm kadro standartlarında itfaiye personel sayısı artırılmıştır. (PG 6.3.1)
- YERELBİLGİ Sistemi'nin uygulamasıyla yerel yönetimlerden 13 veri toplanması planlanmış ise de ihtiyaç duyulan başka veriler de sistem dâhilinde toplanmış ve yıl içerisinde toplam 14 başlıkta veri toplanmıştır. (PG 6.3.2)
- KÖYDES Projesi kapsamında oluşturulacak projelerin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenmekte ve bu projeler büyükşehir olmayan illerde vali ve kaymakamlar tarafından köylerin ihtiyaçlarına yönelik belirlenmektedir. Projelere dair bütün iş ve işlemler, il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birlikleri tarafından yürütülmektedir. Bu proje dışında il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birliklerinin kendi imkân ve bütçeleri ile yaptıkları yatırımlar dâhil değildir. (PG 6.3.3-PG 6.3.4)
- Bakanlığımız ve Türkiye Belediyeler Birliğince düzenlenen eğitimlere ait performans göstergesi belirlenmiş ise de Türkiye Belediyeler Birliğinin düzenlediği eğitimlere katılımcı sayısı öngörülemediğinden gösterge hedefinde sapma olmuştur. (PG 6.3.5)

Amaç 7	Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin gelişmesini sağlamak.				
Hedef 7.1	Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilerek süreçlerin iyileştirilmesi sağlanacak, uluslararası ilişkilerin etkinliği artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yönetim ve Destek Programı / Teftiş, denetim ve danışmanlık hizmetleri				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilecek, ayrıca uluslararası temsilcilik sayısı artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.				
H 7.1 Performansı (%)	73				
Sorumlu Birim	İç Denetim Birimi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 7.1.1. Düzenlenen denetim ve danışmanlık rapor sayısı	25	18	16	19	119
PG 7.1.2. Takibi yapılan denetim ve danışmanlık rapor sayısı	25	25	16	17	106
PG 7.1.3. ALO 181 Çağrı merkezinden yararlananların memnuniyet oranı (%)	25	97,3	90	83,98	93
PG 7.1.4. Bakanlığın dış temsilcilik sayısı	25	10	12	9	0
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">“Düzenlenen Denetim ve Danışmanlık Rapor Sayısı”nda ve “Takibi Yapılan Denetim ve Danışmanlık Rapor Sayısı”nda 2025 yılı için hedeflenen değer üzerinde gerçekleşme sağlanmıştır. (PG 7.1.1 – PG 7.1.2)Gösterge değerinin belirli oranların altında gerçekleşmesi Bakanlık adına bir risk oluşturabilir. Bu riskin oluşmaması için Alo 181 Çağrı Merkezi tarafından gerekli önlemler alınmaktadır. (Aylık raporlarla Bakanlığa bilgi verilmesi suretiyle gerekli müdahalelerin zamanında yapılması, İl Müdürlükleri tarafından çağrıların vaktinde kapatılması, vatandaşların bekleme sürelerinin azaltılması vb.) (PG 7.1.3)2025 yılı için öngörülen performans hedeflerine ulaşamamıştır. Bakanlığımız yurtdışı temsilci sayısı 2025/437 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararına istinaden 1 temsilcinin ayrılması ile birlikte 9 adettir. Ayrıca, tasarruf tedbirleri dikkate alındığında gelecek dönemler için hedeflenen temsilci sayılarının yeniden değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. (PG 7.1.4)					

Amaç 7	Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin gelişmesini sağlamak.				
Hedef 7.2	Bakanlığımızın dijital dönüşümü kapsamında bilişim altyapısının, teknolojik ve güvenlik ihtiyaçları ışığında daima güncel tutulması sağlanacaktır.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yönetim ve destek programı/ Üst yönetim, idari ve mali hizmetler				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Bakanlık bilişim altyapısı, yazılım ve donanımı güncel teknoloji ile uyumlu hale getirilerek, Bakanlık dijital olgunluk seviyesi artırılabacaktır.				
H 7.2 Performansı (%)	100				
Sorumlu Birim	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 7.2.1: Dijital ortamda sunulan saha denetim ve kurumsal mobil hizmet sayısı (kümülatif)	50	2	3	3	100
PG 7.2.2: Açık kaynak kod altyapısı ile geliştirilen veya açık kaynak altyapısına dönüştürülen yazılım sayısı (kümülatif)	50	23	26	26	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
•					

Amaç 7	Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasite gelişimini sağlamak.				
Hedef 7.3	Bakanlığımız personeline performans ve kariyerlerinin geliştirilmesi ile yetkinliklerinin artırılmasına yönelik mevzuat ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir.				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Yönetim ve destek programı/ Üst yönetim, idari ve mali hizmetler				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Bakanlık personel ihtiyacını karşılamak ve kapasite geliştirmek üzere gerekli faaliyetler yürütülecektir.				
H 7.3 Performansı (%)	80				
Sorumlu Birim	Personel Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Mevcut Durum	2025 Hedeflenen	2025 Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
PG 7.3.1. Yöneticilerin yönetsel yetkinlerinin artırılmasına yönelik seminer sayısı	20	0	2	0	0
PG 7.3.2. İnsan kaynakları ile tahakkuk ve muhasebe mevzuatına yönelik eğitim sayısı	20	0	4	4	100
PG 7.3.3. Bakanlığımız teknik iş ve işlemlerine yönelik mevzuat ve uygulamalarına ilişkin eğitim sayısı	20	0	18	58	322
PG 7.3.4. Bakanlık personeline yapılacak unvan değişikliği ve görevde yükselme sınavı sayısı	20	1	1	1	100
PG 7.3.5. Düzenlenecek diploması ve müzakere eğitimi sayısı	20	0	2	5	250
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler					
<ul style="list-style-type: none">Yöneticilerin yönetsel yetkinliklerinin artırılması seminerleri, yöneticilerimizin yoğun programları sebebiyle gerçekleştirilememiştir. Bu sebeple söz konusu seminerlerin online olarak düzenlenmesi planlanmaktadır. (PG 7.3.1)Birimlerden gelen eğitim talepleri doğrultusunda eğitimler gerçekleştirilmesi nedeniyle göstergede sapma meydana gelmiştir. (PG 7.3.3)Bakanlık personel ihtiyacını karşılamak ve kapasite geliştirmek üzere gerekli faaliyetler yürütülmekte olup, 2025 yılında 5 adet eğitim düzenlenmiştir. Bu eğitimlerden bir tanesi sadece yöneticiler için yapılmıştır. (PG 7.3.5)					

3.4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Bakanlık 2024-2028 Stratejik Planı stratejik amaçlara bağlı hedef belirleme, bu hedefleri gerçekleştirmek için yapılacak olan faaliyetler ve projeler, performans göstergelerinin oluşturulması ve bu göstergeleri değerlendirmede kullanılacak olan ölçütlerin belirlenmesi ile oluşturulmuştur. Performans sisteminin izlemesi, verilerin düzenli olarak toplanması, değerlendirilmesi sonuç olarak da raporlanmasıdır. Performans sisteminin değerlendirmesi ise uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi ve bu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizidir.

Performans bilgi sisteminin altyapısını oluşturan stratejik planlama, performans programı hazırlama, izleme-değerlendirme süreçleri Bakanlık bütçe hazırlık çalışmalarıyla uyumlu olarak sürdürülmekte olup; 2025 yılı bütçesi günün ihtiyaçlarına göre değişen, dinamik bir bütçeleme sistemi olan program bütçe anlayışıyla hazırlanmış; bununla birlikte Performans Programının hazırlık, izleme ve değerlendirme süreçleri de Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemindeki alt modüller aracılığıyla yürütülmüştür. Bu kapsamda, Bakanlık harcamaları programlar itibarıyla sınıflandırılırken, Bakanlık 2024-2028 Stratejik Planı'nın e-bütçe sisteminde bulunan programlar ve alt program hedefleri ile ilişkisi de kurulmuştur. Böylece stratejik amaç ve hedeflerimizle birlikte programlarla ilgili ve nitelikli performans bilgisinin üretilmesi, bütçeleme süreçlerinde kullanılması, sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

2024-2028 Stratejik Planı'nda yer alan faaliyet ve projeler, ilgili birimlerce performans göstergeleri doğrultusunda izlenmektedir. Performans göstergeleri aracılığıyla amaç ve hedeflerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmesi amacıyla her bir performans göstergesi için birimler tarafından hedefe etki değerleri belirlenmiştir. Böylelikle her bir hedefin performansı hesaplanmaktadır.

Planın ne ölçüde gerçekleşmekte olduğunu ortaya koymak için öncelikle performans gelişmeleri, ilgili birimlerden üçer aylık dönemler halinde toplanmaktadır. Planın izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında; tüm birimlerin çeyrek dilimler bazında performans göstergelerinin gerçekleşme düzeyleri raporlanarak, izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda hedeflenen ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılmaktadır. Faaliyet raporları aracılığıyla da göstergelerin mevcut durumları, hedef değerleri, gerçekleşme durumları karşılaştırılmakta, değerlendirilmekte ve hedeften sapma varsa nedenleri açıklanmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2025 yılı performans izleme ve değerlendirmesi 2024-2028 Stratejik Planı'nda yer alan 7 stratejik amaç, 26 stratejik hedef ve bu hedeflere bağlı 102 performans göstergesi ile yapılmıştır.

4

KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumumuzun 2024-2028 Stratejik Planı'nda kurumsal kapasite ihtiyaçlarını karşılamak için 7. Amaç "Hızlı ve kaliteli hizmet sunumu için kurumsal kapasitenin geliştirilmesini sağlamak." olarak belirlenmiştir. Söz konusu amaç altında bulunan hedefler ise aşağıdaki gibidir:

H 7.1. Danışma, denetim ve destek kapasitesi geliştirilerek süreçlerin iyileştirilmesi sağlanacak, uluslararası ilişkilerin etkinliği artırılarak Bakanlığın kurumsal kimliği güçlendirilecektir.

H 7.2. Bakanlığımızın dijital dönüşümü kapsamında bilişim altyapısının, teknolojik ve güvenlik ihtiyaçları ışığında daima güncel tutulması sağlanacaktır.

H 7.3. Bakanlığımız personeline performans ve kariyerlerinin geliştirilmesi ile yetkinliklerinin artırılmasına yönelik mevzuat ve uygulama eğitimleri gerçekleştirilecektir.

2025 yılında kurum ihtiyaç ve hedeflerine yönelik bir planlama ile denetim ve danışmanlık faaliyetlerine devam edilmiştir. 181 Çağrı Merkezi kapsamında verilen hizmet için memnuniyet oranının artırılması amacıyla aylık raporlarla Bakanlığa bilgi verilmesi ile gerekli müdahalelerin zamanında yapılması, İl Müdürlükleri tarafından çağrılarının vaktinde kapatılması, vatandaşların bekleme sürelerinin azaltılması gibi önlemler alınmıştır.

Gelişen teknoloji ile birlikte gerekli analiz çalışmalarının yapılarak Bakanlığımız bilgi işlem sistemlerinin işletilmesi, geliştirilmesi ile teknolojik kapasitelerinin artırılması çalışmaları sürdürülmüştür.

Bakanlık çalışanlarının gelişimi açısından eğitim faaliyetleri önem arz etmektedir. Bu amaçla Bakanlık personeline düzenlenen eğitimlerle yetkinlik ve yeterliliklerinin artırılması sağlanmaktadır. Bu bağlamda 2025 yılında Bakanlığın görev alanı dahilinde ilgili hedefte belirtilen eğitimlerin verilmesine devam edilmiştir. Stratejik Planda öngörülen bazı eğitimlerin tasarruf tedbirleri sebebiyle gerçekleşmemiş olmasına rağmen kurumsal faaliyetleri aksatacak ölçüde bir etkisi olmamıştır. Önümüzdeki dönem kurumsal kapasitenin geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Hizmet birimleri ve dış paydaşlarla yapılan çalışmalar sonrasında ortaya çıkan "Üstünlükler" ile "Zayıflıklar" aşağıda verilmiştir.

4.1 Üstünlükler

- Bakanlığın geniş görev ve yetkileri
- Çevrenin korunması ve iklim değişikliği konusunda farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar
- Çevre eğitimi ve bilinçlendirilmesi konusundaki etkinlikler
- Çevresel ölçüm ve izleme faaliyetlerinin gelişmesi
- Çevresel yatırımlar ve finansal kaynaklara sahip olunması
- Bakanlığın yerel yönetimlerle ilgili yetkileri

- Denetleme ve yaptırım uygulayabilme yetkisi
- Yapı denetim sisteminin uygulanması
- Binalarda enerji verimliliğine yönelik çalışmalar
- Kentsel dönüşüm için finansal kaynaklara sahip olması
- Hazine taşınmazları yönetiminin Bakanlığın uhdesinde olması
- Üst ölçekli planlama yapma yetkisi
- Planlama konusunda rehber ve yetkin kurum olması
- Ülke genelinde yaygın bir teşkilat yapısına sahip olunması
- Konusunda uzman, yetişmiş ve deneyimli personele sahip olması
- Politika yapma ve uygulama fırsatına sahip çok yönlü bir kurum olması
- Diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliğinin güçlü olması
- Teknolojik kapasitenin güçlü olması
- Yeniliğe ve değişime açık olması

4.2 Zayıflıklar

- Veri ve bilgi paylaşımı
- Farklı kurumlarla entegrasyon ve iletişim
- Ar-Ge desteği
- Farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar
- Birimler arası ortak çalışma
- Yerel yönetimlerle iş birliği

4.3 Değerlendirme

GZFT analizi kurum ve kuruluşların güçlü ve zayıf yönlerini, dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri belirlemede kullanılan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, planlama yapılırken kurum ve kuruluşların güçlü ve zayıf yönleri ile karşı karşıya olduğu fırsat ve tehditleri analiz ederek geleceğe dönük stratejiler geliştirmeyi ifade eder.

Yapılan çalışmalar ile Bakanlığın içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri ile dışsal etkenlerden kaynaklanan fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir.

Güçlü yönlerden en üst düzeyde yararlanılarak tehditlerin en aza indirilmesi amaçlanmış, fırsatlarla zayıf yönler güçlendirilerek Bakanlığın görev alanına giren konularda tedbirler ve politika önerileri geliştirilmiştir.

2025 yılı faaliyetleri genel olarak değerlendirildiğinde;

- Her türlü afete karşı dirençli şehirlerin geliştirilmesi ve kentsel dönüşümün teşvik edilmesi,
- Çevrenin sürdürülebilirliğinin sağlanması için mevzuatın ve temel strateji belgelerinin yeniden düzenlenmesi ve revize edilmesi,
- Çevre ve iklimle uyumlu üretim faaliyetlerinin ve sanayide yeşil dönüşümün desteklenmesi, çevreye duyarlı temiz üretim konusunda Ar-Ge çalışmalarına öncelik verilmesi,

- Çevreye duyarlı yatay mimariyi esas alan şehircilik projelerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Sıfır atık bilincinin ve farkındalığın artırılması amacıyla geri kazanıma ilişkin uygulamaların yaygınlaştırılması ve Ülke genelinde eğitim çalışmalarının yapılması,
- Akıllı şehir uygulamalarının yaygınlaştırılması için hizmet sunum kanallarının iyileştirilmesi ve çeşitliliğin artırılması,
- Yapı teknolojileri ve malzemeleri konusunda Ar-Ge çalışmalarının teşvik edilmesi, yapılarda enerji tasarrufunu artırıcı ve maliyet düşürücü tedbirlerin alınması,
- Bilişim teknolojileri destekli yenilikçi çözümlerden üst düzeyde yararlanılması,
- Sanayide yeşil dönüşümün çevre ve iklim değişikliği alanında ihtiyaç duyulan mevzuatın geliştirilmesi ve uygulamaların hayata geçirilmesi,
- Yerel yönetimlerin kurumsal ve mali kapasitesini güçlendirmeye yönelik mevzuat çalışmalarının yapılması,
- Tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunması için potansiyel alanların araştırılması ve korunan alanların artırılması,
- Çölleşme ve erozyonla mücadelede ulusal kapasite ve etkinliğin artırılması,
- Her alanda (tarım, sanayii, turizm vb.) yenilenebilir enerji ile ilgili yatırımların yapılması, yeni yapılacak binalarda Neredeyse Sıfır Enerjili Bina uygulamasının zorunluluğu nedeniyle enerji verimliliği konusunda yürütülecek proje ve faaliyetlere öncelik verilmesi ve farkındalığı artırmaya yönelik çalışmaların yapılması.

5

ÖNERİ VE TEDBİRLER

5. ÖNERİ VE TEDBİRLER

Doğaya, insana ve insanı barındıran kentlere yönelik geniş bir sorumluluk üstlenen Bakanlığımız; tabiat ve çevrenin korunması ile kültürümüzü yansıtan, afetlere dayanıklı, planlı, iklim dostu ve çevreye duyarlı şehirleşme alanlarında hizmet ve faaliyetlerini etkin bir şekilde sürdürmektedir.

Yüzyılın afeti olarak tanımlanan Kahramanmaraş merkezli yaşanan depremler sonrasında şehirlerimizin tüm altyapı ve üst yapısıyla, tarihi ve kültürel dokusuna uygun olarak yeniden ihyası ve inşası kapsamında toplam 455 bin bağımsız bölümün inşası tamamlanmıştır.

Bu çalışmaların yanı sıra deprem felaketinden yoğun olarak etkilenen Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Osmaniye illerimiz başta olmak üzere kent merkezlerinden 6306 Sayılı Kanun kapsamında kent kimliği ile uyumlu, altyapısı ile sağlıklı ve güvenilir yaşam çevrelerinin yeniden oluşturulmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Ülkemizin deprem gerçeği dikkate alındığında kentsel dönüşüm sürecinin önemi ve çalışmaların hızlandırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda, İstanbul'da bugüne kadar yaklaşık 1 milyon bağımsız bölümün dönüşümü tamamlanmış olup 175 bin bağımsız bölümün yapımına devam edilmektedir. Ayrıca, İstanbul başta olmak üzere deprem riskinin yüksek olduğu bölgelerde kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması amacıyla "Yarısı Bizden" kampanyası düzenlenmiş olup, kampanya kapsamında yaklaşık 80 bin bağımsız birimin dönüşümü için çalışmalara devam edilecektir.

Türkiye'de dar gelirli vatandaşlarımızın konuta erişimini sağlayan ve TOKİ tarafından yürütülen sosyal konut projeleri kapsamında Türkiye genelinde bugüne kadar 1 milyon 750 bin sosyal konut inşa edilmiştir. Bu sayının daha da artırılması amacıyla 2026 yılında "Yüzyılın Konut Projesi" ile Türkiye tarihinin en büyük sosyal konut adımı hayata geçirilmektedir. Proje kapsamında 500 bin sosyal konut üretilecektir.

Her yıl tüm Dünya ülkelerinin katılımıyla gerçekleştirilen Taraflar Konferansı (COP), iklim politikalarının belirlendiği en üst karar platformudur. COP toplantılarında ülkelerin sera gazı azaltım hedefleri, uyum politikaları, iklim finansmanı, kayıp-zarar mekanizmaları ve karbon piyasalarının kuralları belirlenmektedir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 30. Taraflar Konferansında (COP30); COP31 Taraflar Konferansı'nın önümüzdeki yıl Türkiye'de yapılması, COP31 Başkanlığını Türkiye'nin üstlenmesi, müzakere başkanlığını ise Avustralya'nın yürütmesi konusunda tüm taraflar arasında uzlaşma sağlanmıştır.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 31. Taraflar Konferansı'na (COP31) Türkiye'nin ev sahipliği yapması Türkiye'nin küresel iklim politikalarında liderlik rolünün güçlenmesine, yeşil yatırımlar ve finansman fırsatlarının artmasına ve

yenilenebilir enerji projeleri için uluslararası iş birliğinin gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Küresel iklim değişikliği ile mücadelenin daha etkin bir şekilde yürütülmesi, ulusal kapasitemizin artırılması, eğitimden kültüre, ekonomiden tarım, sanayi ve şehirciliğe kadar tüm alanlarda gerekli uyumun sağlanması amacıyla Bakanlığımız, ilgili tüm kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız ile vatandaşlarımızın etkin katılımı ile gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

Bu kapsamda ülkemizin “2053'te net sıfır emisyon” ve “yeşil kalkınma” hedeflerine ulaşmasında; iklim değişikliğinden sıfır atık ve enerjiye, finanstan döngüsel ekonomiye kadar belirlenen yeni dönem hedeflerini sağlamak için gerekli çalışmalar yürütülecektir. Yeni emisyon senaryoları doğrultusunda, 2030 yılı için öngörülen 695 milyon tonluk emisyonun; 2035 yılında, 643 milyon tona düşürülmesi hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, döngüsel ekonomiye dayalı, az tüketen, israftan kaçınan, tükettiğini geri kazanan ve ekonomiye kaynak sağlayan bir yaklaşım olan Sıfır Atık Sistemi ile 2017 yılında %13 olan geri kazanım oranı %35'i geçmiştir. Bu oranın daha da artırılması amacıyla yerelde ve farklı sektörlerde uygulama yaygınlaştırılacaktır. Sıfır atık çalışmaları kapsamında 2035 yılında geri kazanım oranı %60'a çıkarılacak ve 2053 yılına kadar oluşan tüm atıkları dönüştürülecek; bu atıkların düzenli depolama ile bertarafına son verilecektir.

Su kaynaklarımızın üzerindeki kullanım baskısının azaltılması ve küresel iklim değişikliğinin en çok su kaynaklarını etkileyecek olması nedeniyle atık suyun da bir su kaynağı olduğu anlayışıyla, arıtılan atık suların yeniden kullanımının yaygınlaştırılması stratejik hedef olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede arıtılmış atık suların yeniden kullanım oranının 2026 yılında %8'e, 2028 yılında %11'e, 2030 yılında ise %15'e çıkarılması hedeflenmektedir.

AB Yeşil Mutabakat Eylem Planına gerekli uyumun sağlanması, sürdürülebilir tüketim ve üretim mekanizmalarının geliştirilmesi amacıyla, entegre kirlilik önleme ve kontrol çalışmaları kapsamında, mevcut en iyi teknik ve teknolojilerin uygulandığı, maliyet ve çevre kazancı gözetilen; enerji ve kaynak verimliliği ile havaya, suya, toprağa verilen tüm emisyonların ve atığın kaynağında azaltımını esas alan entegre bir çevre yönetim sistemi politikasının hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) süreçleri ile ilgili başlatılan elektronik uygulamalar sayesinde gerek ÇED gerekse izin ve lisans süreçleri sadeleştirilmiş olup, işlerliği ve kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve özel çevre koruma bölgelerinin, sahip olduğu ender ekolojik ve doğal özelliklerinin, tarihi dokusunun, yer altı ve yer üstü tüm zenginliklerinin korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla; tespit tescil ve onay işlemleri, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planları, biyolojik çeşitlilik araştırmaları, tür ve habitat izlemeleri, ekolojik rehabilitasyon projeleri, yönetim planları

gibi çok geniş bir yelpazede çalışmalar yürütülmekte, korunan alanlarda bulunan yerleşim alanlarında kirliliğin önlenmesi ve ekolojik temelli sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde gelişmesinin sağlanması için gerekli yatırımlara devam edilecektir.

Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Sözleşmesinde belirlenen hedeflere 2030 yılına kadar ulaşmak amacıyla potansiyel doğal sit alanlarına yönelik Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri ile özel çevre koruma bölgelerimizin artırılmasına yönelik araştırma ve tespit çalışmalarına devam edilecektir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde orta ve uzun vadede iklim değişikliğine ve insan nüfusunun artmasına bağlı olarak değişen çevresel koşullara yönelik ekolojik restorasyon ve rehabilitasyon projeleri ile koruma tedbirlerinin alınması için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

Bakanlığımızca hazırlanan Mekânsal Strateji Planı ile şehirlerin iklim değişikliğine karşı direncini artırılacaktır. Özellikle, tarım alanları ve su havzalarını koruyacak mekânsal modeli belli bir stratejiyle uygulanacak, tüm şehirlerin çevresini korunarak rekabet gücü ve yaşanabilirlik düzeyinin artırılması sağlanacaktır.

Şehirlerde yeşil alanlar şehir büyüklüğü, nüfus yoğunluğu, erişilebilirliği ile iklim ve coğrafyaya göre belirlenen tasarım kriterleri gözetilerek yeşil şehir vizyonu çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla planlanarak artırılacak, bu kriterler doğrultusunda tüm illerde millet bahçesi çalışmaları sürdürülecektir. Bu kapsamda, 2028 yılına kadar 100 milyon m² Millet Bahçesi çalışmaları sürdürülecek ve vatandaşlarımızın hizmetine sunulacaktır.

Bakanlığın ve özel sektörün tüm inşaat çalışmalarında üretilecek yapıların çevreye saygılı, doğa dostu teknolojilerle donatılması, kentsel dönüşüm, kentsel yenileme ve sosyal konut projelerinde tüm ev ve işyerleri sıfır atık uyumlu, enerji ve su verimli yapılar olması önem arz etmektedir.

Buna bağlı olarak Bakanlığımızca yürütülen enerji verimliliği çalışmaları kapsamında, Neredeyse Sıfır Enerjili Bina (nSEB) zorunluluğu ülkemizde 01.01.2023 tarihi itibarıyla yapı ruhsatı alan kapsam dahilindeki binalarda başlamış olup, "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği" doğrultusunda 2025 yılı itibarıyla toplam yapı inşaat alanı 2.000 m² ve üzeri olan binaların, "nSEB" konseptinde inşa edilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Türkiye Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi kapsamında okul, hastane, idari bina, üniversite kampüslerinden oluşan kamu binalarında enerji verimliliği projeleri hayata geçirilmektedir. 2025 yılı sonunda projeye; 700 kamu binasında minimum %20 enerji verimliliği, enerji tüketimlerinde en az %70 azalma sağlanacaktır.

Yerel yönetimlerin vatandaşlara daha etkin, kaliteli ve şeffaf bir şekilde hizmetler sağlaması amacıyla elektronik sistemlerin yaygınlaştırılması sağlanacak olup, kırsal altyapının desteklemesine yönelik projeler uygulanacaktır.

Çevre dostu enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması amacıyla tarımsal üretime uygun olmayan âtil Hazine taşınmazları üzerinde güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimi desteklenecektir.

Hazine ile vatandaşlarımız arasındaki mülkiyet sorunlarının çözümüne yönelik uygulamalara devam edilecektir. 2B arazileri ile Hazineye ait tarım arazileri başta olmak üzere imar uygulamaları ve benzeri nedenlerle Hazine ile hisseli hale gelen taşınmazların hissedarlarına ve tapu fazlalıklarının maliklerine satışına devam edilecektir. Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin desteklenmesi ve şehirlerimizin doğal afetlere dayanıklı, daha sağlıklı alanlara dönüştürülmesinde Hazine taşınmaz desteği sağlanacaktır.

2025 yılı içerisinde, yapay zekâ teknolojilerinin Bakanlık bünyesinde güvenli, etik ve sürdürülebilir şekilde kullanılmasına yönelik merkezi bir yaklaşım benimsenmiş; karar destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, kurumsal verimliliğin artırılması ve personelin yapay zekâ farkındalığının geliştirilmesine yönelik çalışmalar önceliklendirilmiştir. Yapay zekâ ve yenilikçi teknolojiler alanında başlatılan çalışmaların 2026 yılında da devam ettirilmesi, kurumsal kapasitenin artırılması ve yapay zekâ kullanımının Bakanlık genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) kapsamında; tüm kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler tarafından üretilen, kullanılan, paylaşılan ya da ihtiyaç duyulan coğrafi veri servislerinin tek noktadan standart ve güvenilir biçimde sunulmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Bakanlığımız; 2026 yılında da çevremizi korumak, iklim değişikliği ile mücadele etmek ve şehirlerimizi afetlere karşı dirençli, medeniyetimizi yansıtan, çevre ve iklim dostu yaşam alanlarına dönüştürmek gayesiyle kapasitesini geliştirmeye devam edecek ve verimliliğin arttırılmasına yönelik çalışmaları etkin bir şekilde yürütecektir.

6. EKLER (BİRİMLERE AİT FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ)

AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Faaliyet ve Proje Bilgileri

Diplomatik İşlemler Kapsamındaki Yürütülen Faaliyetler

2025 yılında, Bakanımız Murat KURUM tarafından 8 yurtdışı ziyareti, Bakan Yardımlarımız tarafından ise 30 yurtdışı ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretler esnasında birçok mevkidaş ile ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.

İkili İlişkiler ve Bölgesel İşbirliği Girişimleri Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Bakanlığımızın diğer Ülkeler ile yürüttüğü ikili ilişkiler kapsamında 2025 yılında “Çevre” alanında 4 ülke ile 4 adet; “Şehircilik” alanında da 3 ülke ile 3 adet olmak üzere toplam 7 adet anlaşma imzalanmıştır.

2025 yılında 29 adet Karma Ekonomik Komisyon, 6 adet Yüksek Düzeyli Stratejik Konseyi ve 45 adet muhtelif toplantı olmak üzere toplam 80 adet toplantıya katılım sağlanmıştır. İkili ilişkiler kapsamında ise çeşitli ülkelerle, Bakanlığın görev alanına giren konularda toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Kuruluşlar ve Sözleşmeler Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Uluslararası kuruluşlar ve sözleşmeler ile ilgili faaliyetler kapsamında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, COP30 - 30. Taraflar Konferansı, COP31 Hazırlıkları, Barselona Sözleşmesi, Devletlerin Yargı Yetkisi Dışında Kalan Deniz Alanlarında Deniz Biyolojik Çeşitliliğinin Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Anlaşması, Basel, Rotterdam ve Stokholm Sözleşmeleri, Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi, Deniz Ortamı da Dahil Olmak Üzere Plastik Kirliliğe İlişkin Uluslararası Yasal Bağlayıcılığı Olan Araç, Ceza Hukuku Yoluyla Çevrenin Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, BM Deniz Hukuku Sözleşmesi ve Antarktika Anlaşması ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.

Çevre, şehircilik ve iklim değişikliği alanındaki uluslararası anlaşmalar ve sözleşmeler bazında, yukarıda belirtilenlere ilave olarak; diğer anlaşma ve sözleşmelere dair konferans ve toplantı bildirimleri, raporları, değişiklik kabul, öneri ve özel muafiyet durumları ile Türkiye Odak Noktalığı konularına yönelik iş ve işlemler yürütülmüştür.

Uluslararası Kuruluşlar Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

BM Habitat, 20 Ülke Grubu, OECD Çevre Politikaları Komitesi, Uluslararası Sıfır Atık Etkinlikleri, 80. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu, BM Sürdürülebilir Kalkınma İş birliği Çerçevesi, Birleşmiş Milletler Çevre Asamblesi, Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.

Uluslararası Yatırımlar Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Uluslararası yatırımlar kapsamında çeşitli kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapılmış, toplantılara ve etkinliklere katılım sağlanmıştır.

Avrupa Birliği ile İlişkiler Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

12. Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı hedefleri arasında yer alan AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planının 2025-2028 yıllarını kapsayacak şekilde Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda güncellenmesi için çalışmalar yürütülmüştür. İlgili katkılar Avrupa Birliği Başkanlığı'na iletilmiştir. Kamu kurum ve kuruluşların katkılarıyla yürütülen istişareler çerçevesinde güncellenen AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planı 3 Ekim 2025 tarihinde yayımlanmıştır.

Ayrıca Gümrük Birliği Ortak Komitesi Toplantısı, Alt Komite Toplantıları, Avrupa Birliği İle İklim Alanında Üst Düzey Diyalog çalışmaları yapılmış, 2025 Yılı Türkiye Raporuna, Katılım Öncesi Ekonomik Reform Programı, Avrupa Yeşil Mutabakatı Eylem Planı, Birlik Programları, Ufuk Avrupa Programı ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

2014-2020 Programlama Yıllarını Kapsayan Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı (IPA-II Dönemi)

Bakanlığımız tarafından hazırlanan, Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı (ÇİSOP) 2014-2020 programlama yıllarını kapsamakta olup uygulama dönemi 2026 yılı sonunda tamamlanacaktır. Bu program, iklim değişikliği ile daha kararlı bir şekilde mücadele etmeyi, Türkiye'nin AB iklim değişikliği politikasıyla ilişkili olarak AB müktesebatı ile uyumunun artırılmasını, çevrenin korunmasını ve 21 il/ilçe merkezinde yaşayan yaklaşık 3,9 milyon vatandaşımızın yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. ÇİSOP hedefleri;

- Çevresel altyapıyı güçlendirerek vatandaşların yaşam kalitesini iyileştirmek,
- Doğayı korumak,
- Türkiye'nin AB çevre ve iklim değişikliği müktesebatı ile uyumunu sağlamak,
- İklim değişikliğinin azaltılması ve etkilerine karşı direncin artırılması,

konusunda çalışmalar yapmaktır. Bu hedeflere su, atık, sürdürülebilir kalkınma için çevresel yönetim eylemleri ile ulaşılabacaktır.

IPA-II dönemi altyapı proje havuzunda toplam bütçesi yaklaşık 735 milyon Avro (AB katkısı 565 milyon Avro) olan 23 adet su/atık su projesi ve 11 adet katı atık projesi olmak üzere toplam 34 adet altyapı projesi bulunmaktadır. IPA-II dönemi teknik yardım proje havuzunda ise toplam bütçesi yaklaşık 150 milyon Avro (AB katkısı 128 milyon Avro) olan 40 adet proje bulunmaktadır. Ancak, AB tarafından uygulanan bütçe kesintileri sebebiyle, 2014-2020 yılları için mevcutta toplam bütçesi 530 milyon Avro olan (AB katkısı 440 milyon Avro) 21'i altyapı ve 15'i teknik destek projesi olmak üzere toplamda 36 adet proje ile Operasyonel Programa devam edilmektedir.

2021-2027 Programlama Yıllarını Kapsayan IPA-III Dönemi

IPA-III kapsamında, "3. Pencere: Yeşil Gündem ve Sürdürülebilir Bağlantısallık, Çevre ve İklim Değişikliği" tematik önceliği altında Avrupa Komisyonu'na başvurular yapılmıştır. Toplam bütçesi 886,5 milyon Avro olan 33 adet altyapı ve toplam bütçesi 466 milyon Avro olan 91 adet kapasite geliştirme projesi olmak üzere toplam 124 adet aksiyon fişi "İlgililik" değerlendirmesi için Avrupa Komisyonuna iletilmiştir.

2024 yılı programlama çalışmaları kapsamında toplam 5 aksiyon Komisyonun ilgililik değerlendirmesine gönderilmiş olup, bu aksiyonlardan 2 tanesi ilgililik değerlendirmesinden geçmiş ve gerekli Aksiyon Dokümanı hazırlığı tamamlanarak Komisyona iletilmiştir. 2024 yılı programlaması 16 Ocak 2025 Tarihli Komisyon Kararı ile onaylanmıştır ve Finansman Anlaşması 19 Aralık 2025 Tarihli ve 33112 Sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğü girmiştir.

IPA III Dönemi'nin 2025-2027 yıllarını kapsayacak çok yıllık programlama dönemi çerçevesinde, 31.07.2024 Tarihli Komisyon Mektubunda belirtilmiş olan Avrupa Komisyonunun öncelikleri ile bu öncelikleri referans alan ulusal önceliklerimiz ve bunlarla ilintili proje tekliflerini içerecek olan Stratejik Cevap Belgesinin ve bahse konu projeler için hazırlanacak Aksiyon Dokümanlarının (2025, 2026 ve 2027) müzakere edilebilecek nitelikte olacak şekilde Avrupa Birliği Başkanlığına iletilmesi istenmiş olup, projelerin olgunluk durumu göz önünde bulundurularak, 2025 yılı için belgeleri en hazır durumdaki projelerin sunulması, sonraki iki yıl (2026 ve 2027) için ise gerektiğinde revize edilebilecek proje önerileri ve dokümanlarının sunulabileceği ifade edilmiştir.

Bu bağlamda, IPA III Döneminin ilk dört yılı (2021, 2022, 2023 ve 2024) kapsamında yıllık bazda Avrupa Komisyonu tarafından ilgililik ve olgunluk değerlendirmesine tabi tutulamayan, proje havuzumuzda yer alan projeler için önceliklendirme çalışması yukarıdaki hususlar doğrultusunda güncellenmiştir. Bu süreçte, Komisyon öncelikleri ve ulusal stratejiler çerçevesinde özellikle;

- Türkiye'de etkin ve verimli bir iklim yönetim sisteminin kurulması,
- İklim değişikliğinin azaltılması ve uyum sağlanması tedbirlerinin hayata geçirilmesi,
- Sıfır kirliliğe dayalı yeşil ve dögüsel ekonomiyi ilerletmeye yönelik eylemlerin desteklenmesi,
- Çevresel farkındalığın artırılması hedefleri göz önünde bulundurularak, IPA-III Dönemi'nin 2025-2027 yılları için projeler belirlenmiş ve ilgili çalışmalara başlanmıştır.

Söz konusu çalışmalar kapsamında, Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından, 2025-2027 çok yıllık programlama dönemi için Türkiye'ye tahsis edilen toplam bütçe için hazırlanan projelere ilişkin bütçe çalışmaları yapıldığı; 2025 yılı için 20 ila 25 milyon Avro aralığında, 2026 yılı için 15 milyon Avro ve 2027 için ise 20 milyon Avro civarında bir bütçeyle öncelikli alanlardan proje sunulmasının uygun bulunduğu belirtilmiş ve bu kapsamda söz konusu aksiyon fişleri için gerekli revizyonlar yapılarak çalışmalar tamamlanmıştır.

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yürütülen Projeler

Yerel Yönetimlerde Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği

Proje kapsamında Kırıkkale Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası hazırlanmış; bu süreçte saha incelemeleri, uzman görüşmeleri, paydaş analizi, odak grup toplantıları, anket çalışmaları ve eğitim faaliyetleri yürütülmüştür. Ayrıca GZFT ve PESTLE analizleri tamamlanmış; vatandaş farkındalık anketleri ve yerel yönetim etki analizleri gerçekleştirilmiştir. Veri entegrasyonuna hazırlık kapsamında platform kullanıcıları belirlenmiş ve belediyeler için sistem kayıtları oluşturulmuştur.

Proje süresince veri toplama, toplanan verilerin analizi, ilerleme raporlarının hazırlanması ve elde edilen çıktıların paydaşlarla paylaşılması faaliyetleri yürütülmüştür. Veri entegrasyonu kapsamında E-Plan, ULASAV, Akıllı Şehir Ekosistemi ve Kent Rehberi – Bulut KBS platformlarına veri aktarımları gerçekleştirilmiştir. Her bir platform için yapılan entegrasyon çalışmaları ayrı ayrı detaylandırılarak raporlanmış ve gerekli bilgi paylaşımı ilgili paydaşlarla düzenli olarak sağlanmıştır. Ayrıca İl-İlçe yerel yönetim ilgili teknik personellerine teknik kapasite geliştirme ve rehberlik sağlanmıştır.

Proje sürecinin ilk ve son çeyreğinde akıllı şehir dönüşümünün yerel yönetime etkisi değerlendirilmiş ve vatandaşların akıllı şehir uygulamalarına ilişkin algısını ölçmek amacıyla anket çalışması yürütülmüştür. Bu kapsamda Kırıkkale’de akıllı şehir çalışmalarının toplumsal, kurumsal ve yönetim boyutlarını değerlendirmek amacıyla vatandaşlar, belediye personeli ve dış kurum temsilcileriyle kapsamlı anket uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Böylece proje başlangıcında belirlenen göstergeler, proje sonunda tekrar ölçülerek değişim etkisi izlenmiştir. Ayrıca iki fazlı gerçekleştirilen yerel yönetim etki analizi çalışmaları ile pilot ilde yer alan belediyelerin akıllı şehir strateji ve politikaları, akıllı şehir uygulamaları, akıllı şehir yönetimi ve yönetimine ilişkin veriler elde edilmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Yenileme ve Geliştirme Projesi

Proje kapsamında Bulut Kent Bilgi Sistemlerine yönelik altyapı modernizasyonu, iyileştirme ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi, Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin kullanıcı desteğinin sağlanması, Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin Eğitim ve Tanıtım faaliyetleri yürütülmesi işleri gerçekleştirilmiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi ve Veri Konsolidasyonu Projesi kapsamında, bulut platform altyapısında geliştirilmiş olan kent bilgi sistemi uygulamalarının tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetlerinin yanı sıra, belediyelerin ilgili coğrafi verilerini Bulut Kent Bilgi sistemine aktarmaları ile ilgili yönlendirme ve kentsel veri mevcudiyet analiz çalışmaları yapılmıştır. Saha ziyaretleri, 14 il kapsamındaki belediyelere gerçekleştirilmiştir. Veri konsolidasyon çalışmaları ile; belediyelerin, başta altyapı verileri olmak üzere uygulama modülleri ile ilişkili coğrafi verilerinin temini, düzenlenmesi ve aktarım/entegrasyon çalışmalarının yapılması hedeflenmiştir. Verilerini, coğrafi web

servisi (WMS, WFS, WMTS) yolu ile paylaşan belediyelerden elde edilen servisler de KBS de tanımlanarak entegre edilmiştir. Veri ya da servislerin BKBS ye entegrasyon durumları ve Kentsel Veri Envanter Listelerinde özetlenmiştir. Sisteme entegre edilen veri gruplarına dahil olmayan verilerde kapsam dışı olarak belirlenmiş olup ayrıca belirtilmiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu Projesi kapsamında 14 ile gidilerek uygulamalara ilişkin yerinde veri temin ve aktarım yönlendirme çalışmaları ile kentsel veri mevcudiyeti analizi çalışmaları yürütülmüş olup görüşülen kurumlarda iş kapsamında kullanılacak uygulama ve araçların tanıtımı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda saha ziyaretlerinde toplam 14 İl (14 İl Müdürlüğü + 27 belediye ile iletişim kurulmuş olup ilgili Belediyelerde düzenlenen toplantılara katılım sağlanmıştır. Belediyelerin mevcut durumlarını ve kentsel veri envanterlerini ortaya koymak, toplanan verileri analiz ederek Bulut Kent Bilgi Sistemi (BKBS) altyapısına entegre etmek amacıyla "KentNabız" isimli anket ve analiz uygulaması geliştirilmiştir. Uygulama, belediyelerin kendi anket yapılarını düzenleyebilecekleri ve raporlayabilecekleri bir dijital platform olarak tasarlanmıştır.

E-Plan Semantik Planlama ve Yaygınlaştırma Projesi

Proje kapsamında 2025 yılı içerisinde PlanCBS masaüstü uygulamasının semantik planlama yaklaşımıyla açık kaynak kodlu yapıda yeniden geliştirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca destek masası faaliyetleri ile yazılım geliştirme ve iyileştirme süreçleri sürdürülmüştür. E-Plan otomasyon sistemlerine entegre edilen Değer Artış Payı Sistemine yönelik değer artış payı yönetmelik değişikliği kapsamında tahakkuk oluşturma işlemleri ve ödeme seçimi için gerekli revize çalışmaları tamamlanmıştır. Vatandaşların her tür ve ölçekteki kesinleşmiş planları incelemesine imkân sağlayan "Plan Karşılaştırma Ekranı" tasarlanmıştır.

Halihazır Harita Elektronik Onay ve Arşiv Platformu Analizi

Projenin ilk fazında; halihazır harita üretim, kontrol, onay ve arşiv süreçlerinin mevcut durum analizi tamamlanmış, yasal altyapı ihtiyaçları belirlenmiş ve hedeflenen dijital dönüşümün sistem mimarisi tasarlanmıştır.

Halihazır Harita Süreçlerinin (Üretim, Onay Arşiv ve Dağıtım) Kamu Kurumları Bazında Analiz Edilmesi: Kamu kurumlarının merkezi ve taşra teşkilatları, yerel yönetimler (Belediyeler, İl Özel İdareleri), OSB'ler, özel sektör, HKMO ve akademiden oluşan toplamda 36 farklı kurum ile teknik görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler neticesinde, kurum bazlı farklılık gösteren manuel süreçler incelenmiş; "Mevcut Durum Halihazır Harita Üretim ve Onay İş Akış Şemaları" hazırlanmıştır.

Mevzuat Analizi ve Hukuki Düzenleme Önerilerinin Çalışılması: Projenin çıkış amaçları doğrultusunda bürokrasinin azaltılması, mükerrer veri üretiminin önüne geçilmesi ve gereksiz harcamalara (kırtasiyecilik) sebebiyet veren mevcut durum ile düzenleme sonrası hedeflenen süreç arasında uyumsuzluk yaratacak mevzuat ihtiyaçları analiz edilmiş ve düzenleme önerileri çalışılmıştır.

Elektronik İmza Süreçlerine İlişkin Teknik ve İdari Gereksinimlerin Ortaya Konulması:

Sistemin güvenliği ve hukuki geçerliliği için; Halihazır harita kapsamında imzalanması muhtemel bilgi ve belgeler ve bunlara ilişkin dosya formatlar tespit edilmiş olup bu verilerin (pafta, kâğıt, sayısal vektör/raster veri) bütünlüğünün bozmadan imzalanmasını sağlayacak uygulama modelleri incelenmiştir.

Halihazır Harita Onay ve Arşiv İş Modelinin Oluşturulması:

Yapılan mevcut durum analizi sonrası kamu kurum görüşleri de dahil edilerek edinilen bilgiler ışığında, mevcut manuel iş akışlarını ortadan kaldırmak ve bu süreçlerin elektronik bir sistem üzerinden e-imza tabanlı, izlenebilir ve uygulanabilir bir tasarım ortaya koymak ve Türkiye’de halihazır harita üretimi, kontrolü, onaylanması, arşivlenmesi ve yetkili kurumlarla/veri tüketicileriyle paylaşılması süreçlerini tamamen dijital ortama taşıyacak ulusal altyapının temelini oluşturacak Halihazır Harita Onay ve Arşiv İş Modeli tasarlanmıştır.

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Projesi Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu Bakım, İdame, Geliştirme ve Yaygınlaştırma İş

Proje kapsamında; 2024 yılında geliştirilen Veri Arama, Veri Talep, Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi, Metaveri, Yönetimi, Kullanıcı Yönetimi, Servis Yönetimi ve Harita Görüntüleyici modüllerinin bakım ve idamesi ile çağrı merkezi hizmetlerinin devamlılığı sağlanmış, Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu yazılımına ek geliştirmelerin yapılarak yeni yeteneklerin geliştirilmesi, platformun kesintisiz çalışması konusunda faaliyetler yürütülmüş, tespit edilen hatalar giderilmiş, ulusal coğrafi açık veri platformu tamamlanmış, coğrafi analiz modülü ve harita 3d modülü gibi modüller ile ek gereksinimlerin karşılanması sağlanmıştır. Platform <https://tucbs.gov.tr> adresi üzerinden e-devlet kullanıcılarının erişimine sunulmuştur. Ayrıca, proje kapsamında şema dönüşüm aracının geliştirilmesi için çalışmalar yapılarak, veri tanımlama dokümanları ve standartlarla ilgili olarak oluşturulan çalışma heyetlerine katkı verilmiştir.

Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme (3 Alt Proje)

Proje kapsamında; Bakanlığımızın ihtiyaç duyduğu Çok Fonksiyonlu Yazıcı ve Tarayıcılar, Sunucular, Omurga ve Kenar Anahtarları, Ağ İzleme ve Yönetim Yazılımı, Veri Depolama Üniteleri (Storage), Bilgisayar ve Çevre Birimleri vb. donanımlar temin edilmiştir. Proje 2025 yılı sonu itibarıyla tamamlanmış olup, planlanan alımlar gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık Merkez ve Taşra Yazılım Altyapısı Lisans Temini

Proje bileşeni kapsamında Elektronik Belge Yönetim Sistemi (BELGENET) uygulamasının bakım ve geliştirme işlemleri yapılmıştır. İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi yazılımının, bakım, iyileştirme ve mevzuat revizyonuna bağlı olarak güncellemeleri yapılmıştır. Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilatı personeline e-imza temini yapılmıştır.

Bakanlık Web Sitesi Altyapı Platformu Modernizasyonu Projesi

Bakanlığımız ana web sitesi ile merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yürütülmekte olan projelere ait web sitelerinin barındırıldığı web alt yapısının günümüz teknolojilerine uygun hale getirilmiştir. Proje kapsamında;

- Anıt Ağaçlar ve Mağaralar yönetim modülü Bakanlığımız ana sayfası ile uyumlu hale getirilmiştir.
- Bakanlık ana sayfasının yıl içerisinde ihtiyaç duyulan güncellemeler yapılmıştır.

Yazılım Modernizasyon Projesi Fizibilitesi

Proje kapsamında Bakanlık hizmetlerine ait uygulamaların analiz, geliştirme, iyileştirme ve idamesine yönelik ihtiyaçların İdare bünyesinde “Tek Merkez” den yürütülmesi, Bakanlık hizmet envanterinde bulunan hizmetlerin dijitalleştirilmesi ve e-Devlet kapısına entegrasyonunun sağlanması ve Bakanlık Karar Destek Sistemi üzerinden raporlanması çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve Raporlama Faaliyetleri Kapsamında Olgunluk Modelinin Uygulanması Projesi

Proje tamamlanarak 53 yerel yönetim, 53 kamu kurumu, 24 üniversite ve 18 özel sektör firmasına yönelik Coğrafi Bilgi Sistemi Olgunluk seviyeleri geliştirilen sistem üzerinden ölçülmüştür.

Merkezi Yapay Zekâ Çözümleri Projesi

Proje kapsamında:

- Yapay zekâ uygulamalarının kurum içi ortamda geliştirilebilmesine yönelik sunucu ve donanım altyapısının kurulması,
- Büyük dil modelleri ve yapay zekâ tabanlı analiz araçlarının test ve pilot kullanıma yönelik ortamların hazırlanması,
- Metin işleme, doküman analizi, soru-cevap sistemleri ve karar destek amaçlı örnek kullanım senaryolarının geliştirilmesi,
- Bakanlık iş süreçlerine yönelik yapay zekâ kullanım alanlarının belirlenmesine ilişkin ön analiz ve Ar-Ge çalışmaları,
- Yapay zekâ uygulamalarının ilerleyen dönemde projelendirilmesine temel oluşturacak teknik mimari ve yaklaşımın oluşturulması çalışmaları yapılmıştır.

Proje kapsamında, 2025 yılı içerisinde yapay zekâ çözümlerinin Bakanlık bünyesinde güvenli ve merkezi bir mimari üzerinde geliştirilebilmesine yönelik olarak ekran kartı destekli sunucu altyapısının teminine ve kurulumuna yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Söz konusu altyapı ile birlikte doğal dil işleme (NLP), görüntü işleme ve yapay zekâ tabanlı analiz çalışmalarının gerçekleştirilebilmesine imkân sağlanmıştır. Kurulan altyapı üzerinde, yapay zekâ uygulamalarına yönelik Ar-Ge, test ve pilot çalışmalar gerçekleştirilmiş; farklı kullanım senaryolarına ilişkin teknik değerlendirmeler yapılmıştır. Proje, 2025–2026 yıllarını kapsayacak şekilde planlanmış olup, 2025 yılı ödeneği kapsamında altyapı kurulumuna ve ilk uygulama çalışmalarına başlanmıştır.

Temel Faaliyetler

Akıllı Şehir Faaliyetleri

- 2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmış ve yayımlanması beklenmektedir. Bunlara ilave olarak, yerel yönetimlere yönelik kapasite geliştirme ve rehberlik faaliyetleri kapsamında eğitim programları, çalıştaylar, teknik toplantılar ve bilgi paylaşım etkinlikleri düzenlenmiştir. Aynı zamanda, uluslararası düzeyde gerçekleştirilen çok sayıda toplantı ve etkinlikte ülkemizin akıllı şehir vizyonu, iyi uygulama örnekleri ve kurumsal yaklaşımı tanıtılarak, bilgi ve tecrübe paylaşımına katkı sağlanmıştır.
- Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli revize edilmiştir. 81 İlimizin akıllı şehir kabiliyetleri değerlendirilerek olgunluk seviyeleri tespit edilmiş ve raporlama çalışmaları yapılmıştır. 2025 yılı Ulusal Akıllı Şehir Endeksi oluşturulmuştur.
- “2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı” kapsamında şehirlerin kendine özgü özellikleri ve vatandaşların gereksinimlerini göz önünde bulundurarak kentsel yaşam kalitesini değerlendirmek ve takip etmek amacıyla Kentsel Yaşam Kalitesi Modeli geliştirilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, akıllı şehirlerde birim alanda yaşam kalitesinin hesaplanmasına yönelik optimize edilmiş istatistiksel ve coğrafi kriterlere uygun standartlar doğrultusunda yaşam kalitesi bileşenlerine ait bir modelleme yaklaşımı oluşturulmaya başlanmıştır.
- Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği İşi Pilot Uygulaması Projesi başlatılmıştır. Bu proje ile pilot olarak belirlenen ilde yer alan belediyelerde; akıllı şehir stratejik çerçevesinin oluşturulması, mevcut uygulamalardan faydalanmanın artırılması, standart veri altyapısının oluşturulması, verilerin akıllı hale getirilmesi ve akıllı şehir uygulamaları ile güçlenmesinin sağlanması amacıyla akıllı şehir dönüşümünün belediyelerimizde hızlandırılması sağlanacaktır.
- Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği İşi Pilot Uygulaması Projesi tamamlanmıştır. Bu proje ile pilot olarak belirlenen ilde yerel akıllı şehir stratejisi ve yol haritası hazırlanmıştır. İl ve ilçe belediyelerinde veri entegrasyon çalışmaları yapılmıştır.
- Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu Uygulaması Projesi geliştirilmiştir. Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu (Dijital İkiz) ile ülke genelinde şehirlerin 3 boyutlu modelleri kullanılarak karar destek mekanizmalarına fayda sağlayacak verilerin ve bu verilerden platform aracılığı ile türetilmiş verilerin söz konusu 3 boyutlu modeller ile entegre bir şekilde gösteriminin sağlanması; karar vericiler, akademisyenler, vatandaşlar, öğrenciler gibi çeşitli kullanıcı tiplerinin ilgili platform ile veri alışverişine imkan sağlayacak altyapının kurulması, bu altyapı ile sakinlerin şehir yönetiminde etkin bir rol oynadığı etkileşimli bir yapının sunulması hedeflenmektedir..
- Akıllı şehir standart altyapısına ve teknoloji radarına tek bir platform aracılığıyla erişimin sağlanabilmesi ve referans mimari esas alınarak şehirlerimize mevcut durumlarına göre uygulama ve teknoloji önerileri sunulması hedefi ile RUMİ Dijital Platformu hayata geçirilmiş, platformun yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Akıllı Ulaşım Sistemleri Faaliyetleri

Ulaşımında güvenliğin artırılması için trafik verilerinin etkin bir şekilde kullanılması ve trafik güvenliğine yönelik bir karar destek mekanizmasının oluşturulması hayata geçirilen “Trafik Güvenliği Analiz Platformu” projesi ile kaza verileri tek bir merkezde toplanmış olup bu veriler üzerinden yapılan analizler ve elde edilen istatistikler ile sorunlu bölgelerin tespiti yapılmaktadır. Projenin etkin kullanımını artırmak amacıyla çevrim içi eğitimler düzenlenmiş ve analiz çalışmaları hayata geçirilmiştir.

Ulaşım planlamasının hem yerel hem de ulusal ölçekte gözleme veya tahmine değil veriye yönelik olarak planlanması ve yönetilmesi hayati önem arz etmektedir. Kent İçi Hareketlilik Analizleri Projesi ile akıllı şehirlerin de temelini oluşturan veriye dayalı planlama ve karar verme mekanizmaları kullanılarak ulaşım yatırımlarının etkin bir şekilde planlanmasına, gereksiz yatırımların önüne geçilmesine ve yatırımların şehre olan etkisinin somut bir şekilde izlenmesine katkı sağlanmaktadır. Bu kapsamda masaüstü uygulaması olan Kent İçi Hareketlilik Analizleri yazılımının yerel yönetimlerde ve yüksek öğretim kurumlarında yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmıştır.

81 ilde (büyükşehir belediyeleri kapsamındaki iller için tüm ilçeler, diğer illerde il merkezleri ve nüfusu 20.000’in üzerindeki tüm belde ve belediyeler) FCD’ye dayalı kent içi trafik yoğunluğu, kuyruk boyları ve trafik zirve saatleri verilerinin güncel ve geçmiş zamanlı olmak üzere web üzerinde görüntülenebileceği, zamansal olarak karşılaştırılabileceği ve raporlanabileceği bir sistem olarak geliştirilen Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu’nda yapılan analizlerin genişletilmesi için vaka tespit analizi, kavşak performans analizi ve kesinleşmiş imar planlarının trafik yoğunluğu etki analizi geliştirilmeleri yapılmıştır.

Akıllı Şehirler Portalı ve Ekosistemi üzerinden Trafik Güvenliği Analiz Platformu, Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu ve SUMO uygulamalarının eğitim kayıtları, yardımcı dokümanları ve sıkça sorulan sorularına dair cevapları paylaşarak dijital ortamda da bilgi paylaşımı sağlanmıştır.

Kent Bilgi Sistemi Faaliyetleri

- Uygulamaların idamesi, iyileştirme ve kullanıcı talepleri yazılım geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının altyapı yönetimi, veritabanı yönetimi ve idamesi işlerinin yapılması,
- Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin kullanıcı desteğinin sağlanması,
- Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının kullanımına ilişkin Eğitim ve Tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Kent Bilgi Sistemi Altyapısı üzerinde akıllı form uygulamasının,
- Mobil Kent Rehberi uygulamasının geliştirilmesi
- Mobil Arazi uygulamalarının geliştirilmesi faaliyetleri tamamlanmıştır.

E-Plan Otomasyon Sistemi Faaliyetleri

- Sistem; kurum, kuruluş ve kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda güncellenmiş ve iyileştirilmiştir.
- Semantik planlama yaklaşımı kapsamında planlamaya etki edecek olan kısıtlamalar ile ilgili mevzuat ve yönetmelik incelemeleri yapılmış olup, idarece uygun görülen kurallar sisteme entegre edilmiştir.
- PlanCBS Masaüstü Uygulamasının Semantik Planlama Yaklaşımıyla Açık Kaynak Kodlu Yapıda Yeniden Geliştirilmesi tamamlanmıştır.
- İmar planı değişikliği sonucu taşınmazlarda meydana gelecek değer artışının, değer artış payı olarak kamuya kazandırılmasına; bu payın tespiti, kesinleşmesi, ödenmesi ve dağıtımına ilişkin iş ve işlemlerin online ortamda gerçekleştirilebilmesine yönelik olarak hizmet veren Değer Artış Payı Sistemine ödeme yapılmıştır.
- e-Plan Mobil kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda güncellenmiş ve iyileştirilmiştir.
- e-Plan Mobil Uygulamasında vatandaşlar tarafından sorgulanan ve plan bulunmayan parsellerin, kullanıcı talebi doğrultusunda ilgili belediyeye sistem üzerinden geri bildirim olarak iletilmesi sağlanmıştır.
- TÜİK verilerinin sisteme aktarılması ve ödenmeyen tahakkukların TÜFE oranlarına göre güncellenmesi için gün içinde üç kez çalışan otomatik sorgulama mekanizması geliştirilmiştir.
- DAP tahakkuk işlemlerinde paydaş kurumların kendi paylarına ilişkin tahsilatları görüntüleyebilecekleri ekran geliştirmesi tamamlanmıştır.
- Yürürlükteki Planlar Modülünde, her tür ve ölçekte kesinleşmiş planların karşılaştırılmasına imkân sağlayan “Plan Karşılaştırma Ekranı” geliştirmesi tamamlanmıştır.
- İmar durumu sorgulama modülünden indirilen imar belgesine yönelik, belge indirildiğinde ilgili plan notu ve plan açıklama raporunun da otomatik olarak indirilmesi geliştirilmesi tamamlanmıştır.
- e-Plan Otomasyon Sistemleri için kullanıcılardan gelen taleplere ve ihtiyaçlara yönelik destek hattı oluşturulmuştur. Destek masası tarafından 2025 yılında 4609 çağrı, 1092 e-posta ve talep yanıtlanmıştır.
- Sistemde kurum, kuruluş ve kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda yapılan modernizasyon çalışmaları ile sistem mimarisi, ara yüz ve performans iyileştirmeleri yapılmıştır.
- e-Plan Otomasyon Sistemleri genelinde kullanılan tüm servislerin durumlarını düzenli olarak kontrol etmek amacıyla sorgu mekanizması geliştirilmiştir.
- 22.11.2025 tarihinde yürürlüğe giren “İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı Uygulama Yönetmeliği” kapsamında Değer Artış Payı işlemlerine ait tahakkuk oluşturulması, ilgili planlara Gayrimenkul Değerleme Firmaları'nın atanmasına yönelik algoritma değişikliği tamamlanmıştır.
- Sistemde kurum, kuruluş ve kullanıcıların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda yapılan modernizasyon çalışmaları ile sistem mimarisi, ara yüz ve performans

iyileştirmeleri yapılmıştır. Uygulamanın yaygınlaştırılması sürecinde kullanıcı desteği sağlanmış ve kullanıma ilişkin eğitimler verilmiştir.

- Ülke genelinde hazırlanacak olan ve halen yürürlükte bulunan mekânsal planların Bakanlığımızca belirlenen mekânsal plan üretim veri yapısı olan PlanGML formatında üretilebilmesine, sisteme yüklenebilmesine ve servis edilebilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Bu kapsamda e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne toplamda 149.819 GML verisi ve 339.830 vektörel veri yüklenmiştir.

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

- Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme- Altyapı Bileşenleri Bakım, Onarım ve Lisans Temini adlı 2025 Yılı Yatırım Programı projesine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.
- Türkiye Çevre Ajansı Başkanlığı ile bağlı kuruluşlarından Kentsel Dönüşüm Başkanlığı ve İklim Değişikliği Başkanlığının her türlü bilişim altyapısı ihtiyacı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından karşılanmıştır.
- Bakanlığımız uygulamalarının üzerinde çalıştığı bilişim altyapısı ihtiyaçları (sunucu, veri depolama alanları vb.) karşılanmıştır.
- Bakanlık uygulamalarında bir veri kaybı veya hizmet kesintisi yaşanmaması adına periyodik olarak (günlük, haftalık ve aylık) yedekleme işlemleri yapılmıştır. Yedeklenen verilerin farklı bir lokasyonda durağan veri olarak arşivlenmesi işlemi periyodik olarak yapılmıştır.
- Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görev yapan tüm personelin bilgisayar oturumlarının merkezi olarak yönetilmesi, e-posta hesaplarının oluşturulması ve yönetilmesi, dosya paylaşım alanlarının oluşturulması ve yetkilendirilmesi ile sunucu ve son kullanıcı bilgisayarlarının güvenlik güncelleştirmeleri düzenli olarak yapılmıştır.
- Bakanlık uygulamalarına yönelik kapasite planı hazırlanarak ihtiyaç duyulan altyapı cihazları temin edilmiştir.
- Bakanlığımız iş ve işlemlerinin aksamaması amacıyla güvenli bir şekilde Bakanlığımız ağına uzaktan erişim sağlaması için gerekli altyapı çalışmaları ve lisans temini yapılmıştır.
- Milli Emlak taşra teşkilatı ilave lokasyonlardaki kullanıcıların Bakanlığımız ağına dâhil edilmesi için TTPVN ağ altyapı çalışmaları devam etmiştir.
- Bakanlığımız veri merkezindeki e-posta, DNS, Egzoz, E-ÇED vb. uygulamaların ve servislerin barındırıldığı sunuculara karşı yapılacak atakların bertaraf edilmesi ve minimum seviyeye çekilmesi ve kesintisiz hizmet anlayışımızın idame edilmesi için Türk Telekom'dan sunulan L7 Online DDOS Atak Önleme Hizmeti devreye alınmıştır.
- Belediyeler, kamu kurum ve kuruluşları ile KamuNet (IPSec-VPN) bağlantı tanımlamaları, aktif hale getirilmesi işlemleri ve veri paylaşımı çalışmaları devam etmiştir.
- Ağ Erişim Kontrol Yazılımı (NAC) taşra teşkilatında devreye alma ve yaygınlaştırma çalışmaları yürütülmüştür.

- Sistemlerle ilgili gerekli güncelleme, yedekleme, bakım ve idame işlemleri yürütülmüştür. Ayrıca Bakanlığımız birimlerinden gelen güvenlik duvarı kural tanımları, erişim izinleri gibi iş ve işlemler ifa edilmiştir.
- Merkez ve taşra teşkilatında bulunan kenar anahtarları rutin kontrolleri, yedeklemeleri ve port izinleri gibi iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından hazırlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında 2024 yılı uyum çalışmaları raporlanmıştır.
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından hazırlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında 2025 yılı denetim çalışmaları devam etmektedir.
- Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin sürdürülebilirliğini sağlamak adına çalışmalar (farkındalık eğitimleri, iç tetkik vb.) yapılmıştır. İhtiyaçlar ve gelen talepler göz önünde bulundurularak Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi dokümanların güncellenmesi ve yeni doküman oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Türk Standartları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen TS ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin denetimi başarıyla tamamlanmıştır.
- Siber Güvenlik çalışmaları kapsamında güvenlik testleri yapılarak, tespit edilen güvenlik açıklıkları ilgili birimlere iletilmiş ve birimlerle açıklıkların kapatılması yönünde gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.
- SSL sertifikası alım işlemleri gerçekleştirilmiş olup, ilgili uygulamalara sertifika yükleme işlemleri tamamlanmıştır.
- TS ISO/IEC 20000-1 Hizmet Yönetim Sistemi denetimi başarıyla tamamlanmıştır.
- Kablosuz Ağ Alt Yapısı Modernizasyonu İşi kapsamında Bakanlığımız merkez binasında konumlandırılmış kenar anahtarlar ve kablosuz erişim noktaları yenilenmiştir.
- Bakanlığımız mevcut yük dengeleme cihazları yedekli olacak şekilde yenilenmiş ve lisanslanmıştır.
- Bakanlığımız mevcut güvenlik cihazları yedekli olacak şekilde Merkez ve İSM yerleşkelerinde toplam 4 adet cihaz olmak üzere lisans yenilemesi yapılmıştır. Ayrıca güvenlik cihazlarının izlenmesine yönelik analiz ve çoklu kimlik doğrulama yazılımları da temin edilmiştir.
- Türk Telekomünikasyon A.Ş ve TNET AŞ ile Bakanlığımız arasında elektronik haberleşme ve kurumsal güvenlik/siber güvenlik hizmetlerinin sunumuna yönelik çerçeve protokol imza altına alınmıştır.
- Bakanlığımız Merkez ve Taşra Birimleri ihtiyacı olan Toplam 688 adet Tablet PC ihale usulü ile alınarak talepler doğrultusunda dağıtımı yapılmıştır.
- 1.800 adet tümleşik bilgisayar ihale usulü ile alınarak talepler doğrultusunda dağıtımı yapılmaktadır.
- 180 adet dizüstü bilgisayar ihale usulü ile alınarak talepler doğrultusunda dağıtımı yapılmaktadır.
- 200 adet Mobil yazıcı DMO üzerinden alımı yapılarak ilgili Genel Müdürlüğe teslim edilmiştir.
- 1.019 adet A3/A4 muhtelif marka yazıcı DMO üzerinden alımı yapılarak Merkez ve Taşra birimlerine dağıtımı yapılmaktadır.

- 247 adet A4 Doküman Tarayıcı DMO üzerinden alımı yapılarak Merkez ve Taşra birimlerine dağıtımı yapılmaktadır.
- 10 adet HP Marka İş İstasyonu DMO üzerinden alımı yapılarak ilgili Genel Müdürlüğe teslim edilmiştir.
- 74 adet DELL P2725H P2725H 27 inch LED 1920 x 1080 LED/LCD Monitör DMO üzerinden alımı yapılarak Merkez birimlerine dağıtımı yapılmaktadır.
- AMP/Oska Hakediş, NetCAD, Prota Structure 2026 ve MobileITM MDM programı lisans güncellemeleri yapılmıştır.
- Bakanlık Merkez birimlerinde kullanılmakta olan yaklaşık 2.500 adet bilgisayarın işletim sistemi Windows 11 'e yükseltilerek gerekli güncellemeler yapılmaktadır.

Coğrafi Veri Üretimi, Temini, Paylaşımı, Analiz ve Raporlama Faaliyetleri

- Doğru, standart ve kaliteli coğrafi bilginin ulusal düzeyde üretimini ve yaygın bir şekilde paylaşılmasını sağlayarak; etkin planlama, yatırım ve denetim faaliyetleri ile kamu hizmetlerinin daha doğru, daha hızlı ve daha kaliteli olmasına katkı sunmak amacıyla Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) kapsamında yer alan çalışmalara devam edilmiştir.
- Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamında; tüm kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler tarafından üretilen, kullanılan, paylaşılan ya da ihtiyaç duyulan coğrafi veri servislerinin tek noktadan standart ve güvenilir biçimde sunulmasına yönelik çalışmalar 2025 yılında devam etmiştir. Ulusal Coğrafi Veri paylaşım matrisinin oluşturulmasına ilişkin çalışmalar yapılmış, 19.02.2025 Tarihli ve 32018 Sayılı (Mükerrer) Resmî Gazete'de matrise göre 630 adet coğrafi veri katmanına ait çalışmaları yürütülmüştür.
- Afet ve Acil durumlara ilişkin usul ve esas çalışması gerçekleştirilmiş, 200 adet afet ve acil durumda kullanılmak üzere coğrafi veri katmanı belirlenmiştir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarından, üniversitelerden ve yerel yönetimlerden resmi yazı ile gelen çevre düzeni planı, ortofoto servislerinin paylaşılması işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Genel Müdürlüğün ilgili kurum olarak yer aldığı strateji ve eylem planlarına veya coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili konulara ilişkin görüşler oluşturulmuştur.
- Bakanlık genelinde kurulan harita sunucuları tarafından sunulan coğrafi verilerin internet üzerinden sunulmasına ilişkin altyapının kurulması işlemlerine başlanmıştır. Çalışmalara, 2026 yılı içerisinde devam edilmesi amaçlanmıştır.

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS) Bakım, Onarım ve İdame İşinin 2025-2026 Yılı Yatırım Programına dahil edilmesine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür. Bakanlık Web Servis Bağlantı Noktası hizmeti kapsamında, farklı kurum ve kuruluşlardan protokol veya ikili anlaşmalar sonucu paylaşılan web servislerin Bakanlığımız projeleri doğrultusunda yetkilendirilmesi ve paylaşılması işlemlerine devam edilmiştir.

Ulusal Coğrafi Bilgi Altyapısı Koordinasyonu Faaliyetleri

- “Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ile tanımlanan kurullar ile ulusal coğrafi bilgi sistemine yönelik koordinasyon faaliyetleri Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü sekretaryasında yürütülmüştür.
- 49 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu Başlıklı 9. Maddesi kapsamında; 11.09.2025 tarihinde 2025/1 nolu Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Yürütme Kurulu toplantısı, 05.12.2025 tarihinde 2025/2 nolu Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Yürütme Kurulu toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 49 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu Başlıklı 8. Maddesi kapsamında Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Kurul toplantısı Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sn. Cevdet YILMAZ başkanlığında 22.07.2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve Raporlama Faaliyetleri Kapsamında Olgunluk Modelinin Uygulanması Projesi tamamlanarak 53 yerel yönetim, 53 kamu kurumu, 24 üniversite ve 18 özel sektör firmasına yönelik Coğrafi Bilgi Sistemi Olgunluk seviyeleri geliştirilen sistem üzerinden ölçülmüştür.

Coğrafi İzin ve Lisans Faaliyeti

Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 7221 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ilgili maddeleri güncellenerek izin ücretlerinin hesaplanma metodu değişmiş olup tüm başvurular artık izin olarak alınmaya başlanmıştır.

7221 Sayılı Kanun’un uygulanması kapsamında <https://vize.csb.gov.tr/> web uygulaması üzerinden alınan başvuruların değerlendirmesi sonucunda uygun görülenler için 2025 yılı sonu itibarıyla toplamda 288 firma ve kuruluşa belge verildi. Bu bahisle 2025 yılı içinde verilen belgelerden alınan bedel karşılığı 184,035,808 TL’dir.

Uzaktan Algılama Faaliyetleri

- Ulusal Uzaktan Algılama Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmasına yönelik faaliyetler yürütülmüştür.
- Uzaktan algılama verilerine (uydu görüntüsü, hava fotoğrafı, İHA görüntüsü vb.) yönelik analizleri gerçekleştirebilmesi için görüntü işleme (orto-rectifikasyon, blok dengeleme, arazi modeli çıkarımı, in-SAR, PS in-SARI segmentasyon, sınıflandırma vb.) ve sayısal çözümlene yapabilecek nitelikte, uzun süreli işlemlerde kararlı çalışabilecek yapıda bilgisayar donanımları temin edilmiştir.
- Uzaktan Algılama, Elektro-Optik görüntü ve SAR verisi işleme, analiz yazılımları temin edilmiştir.
- Birleşmiş Milletler Küresel Coğrafi Bilgi Yönetimi Uzmanlar Komitesi (GGIM) yıl sonu genel oturumu ile muhtelif toplantı, çalıştay ve webinarlarına teknik ve idari personel düzeyinde katılım sağlanmıştır.

- Genel Müdürlük personeline yönelik olarak düzenlenecek uzaktan algılama yazılımları eğitiminin planlamasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.
- Genel Müdürlüğe mahkemeler tarafından iletilen görüntü talepleri Genel Müdürlük envanterinde istenen bölgeye ait görüntü bulunması durumunda karşılanmasına yönelik işlemler gerçekleştirilmiştir

Yapay Zekâ Altyapısı, AR-GE ve Pilot Çalışmalar Faaliyeti

- Bakanlık bünyesinde yapay zekâ uygulamalarının kurum içi ve güvenli bir mimari üzerinde geliştirilebilmesini sağlamak amacıyla GPU destekli sunucu altyapısının kurulmasına ve işletilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüş; kapalı devre çalışma prensibine uygun merkezi bir yapay zekâ geliştirme ve test ortamı oluşturulmuştur.
- Kurulan altyapı üzerinde büyük dil modeli tabanlı metin işleme ve doküman analizi yetenekleri geliştirilerek pilot düzeyde devreye alınmış; doküman özetleme, belge üzerinden soru-cevap, belge versiyon değişim analizi, rol bazlı içerik yeniden yazımı, çeviri, kişisel veri tespiti ve maskeleyme, içerik üretimi ve belge oluşturma gibi modüller için Ar-Ge, test ve pilot çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- Kurum içi geliştirme ortamında, Bakanlık iş süreçlerine doğrudan katkı sağlayacak pilot uygulamalar hazırlanmış; Sözleşmeli Bilişim Personeli alım süreçlerine yönelik soru hazırlama uygulamaları, tez değerlendirme süreçlerini destekleyen sistemler, başvuru süreçlerinde dokümanlardan bilgi çıkarımına yönelik e-başvuru bileşenleri, kurum içi bilgilendirme ve rehberlik amaçlı chatbot çözümleri ile yönetici karar süreçlerini destekleyen dinamik rapor üretim uygulamalarına yönelik pilot çalışmalar yürütülmüştür.
- Metin tabanlı yeteneklere ilave olarak, görüntü ve ses işleme kabiliyetlerine yönelik çalışmalar da gerçekleştirilmiş; sokak görüntüsü analizi, afet süreçlerinde talep aciliyet sınıflandırma ve hasar tespiti gibi alan odaklı senaryolarda teknik değerlendirmeler ve pilot uygulama çalışmaları yapılmıştır.
- Farklı birimlerin ihtiyaçları doğrultusunda yapay zekâ teknolojilerinin otomasyon, analiz ve karar destek amaçlı kullanım alanları belirlenmiş; pilot uygulamaların kurumsal sistemlerle birlikte çalışabilirliğini sağlamak üzere entegrasyon senaryoları geliştirilmiş, teknik fizibilite ve ölçeklenebilirlik değerlendirmeleri yürütülmüştür

Veri Analitiği, İş Zekâsı ve Karar Destek Faaliyeti

Bakanlık bünyesinde üretilen verilerin anlamlandırılması ve yönetsel karar süreçlerinin desteklenmesi amacıyla veri analitiği ve iş zekâsı çalışmalarına yönelik faaliyetler yürütülmüştür. Yapay zekâ destekli analiz yöntemlerinin karar destek süreçlerinde kullanılabilmesine yönelik ön çalışmalar ve test faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Karar destek ve analiz çalışmalarında kullanılmak üzere, coğrafi verilerin GeoServer altyapısı üzerinden yayınlanmasına ve katman bazlı olarak görselleştirilmesine yönelik teknik çalışmalar yürütülmüştür. Farklı kaynaklardan elde edilen verilerin analiz edilmesi, görselleştirilmesi ve raporlanmasına yönelik olarak analitik modelleme ve raporlama çalışmaları yapılmıştır.

ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 23 Ekim 2025 Tarihli ve 33056 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

"Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği" 14 Ocak 2025 Tarihli ve 32782 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup 01.12.2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Usul ve Esaslar 5 Ağustos 2025 Tarihli ve 13214251 Sayılı Bakan Olur’u ile güncellenerek web sayfasında yayımlanmıştır.

22 Ocak 2025'te AB Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğü, AB Resmî Gazetesinde yayımlanmış olup 11 Şubat 2025'te yürürlüğe girmiştir. Söz konusu tüzüğün genel uygulama tarihi 12 Ağustos 2026 (18 aylık geçiş süreci) olarak belirlenmiştir.

Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmeliğinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar 05/08/2025 Tarihli Bakan Oluru ile yayımlanmıştır.

2018/14 Sayılı Atık Su Arıtma/Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onay Genelgesi’nde revizyon yapılmış ve 2025/5 Sayılı Atık Su Arıtma/Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onay Genelgesi yayımlanmıştır.

"Atık Su Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ’de 23.09.2025 Tarihli ve 33026 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Su Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile düzenlemeye gidilmiştir.

Sektörel Mevcut En İyi Teknikler Tebliğleri, 30 Kasım 2025 Tarihli ve 33093 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 1 Aralık 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

“Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar”da 23.12.2025 Tarihli ve 66745475-020-14432744 Sayılı Bakan Oluru ile güncelleme yapılmış ve yayımlanmıştır.

Yürütülen Projeler

Atık Su Arıtma Tesisi (AAT) Ulusal Tasarım Kriterlerinin Belirlenmesi Projesi

Proje ile mevzuatta istenilen düzeyde arıtma verimini sağlayabilecek, döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak ve enerji verimliliğini hedefleyen atık su arıtma tesislerinin tasarlanmasını sağlamak amacıyla, bölgesel şartlar da dikkate alınarak ülkemize özgü tasarım normlarının ve kriterlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Evsel/kentsel atık su karakterizasyonu için; proje kapsamında ülke genelinde her bölgeden, bölgeyi temsil edecek 2'şer adet ileri biyolojik AAT (azot ve fosfor gideren) ve 1'er adet biyolojik AAT (sadece karbon gideren) olarak belirlenen 22 adet AAT'den 13 AAT'nin karakterizasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Kalan AAT'lerden numune alma, karakterizasyon çalışmaları ve tesislerin inceleme-değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Türkiye'nin Endüstriyel Atık Su Profiline Belirlenmesi Projesi

Proje ile ülkemizde faaliyet gösteren sanayi sektörlerinden kaynaklanan atık su durumunun mevcut durumu ortaya konulacak; sektörel atık su profili çıkarılacak ve sektörel deşarj kriterleri geliştirilecektir. Elde edilen bulgulara dayanarak, etkin bir endüstriyel atık su yönetimi sağlamak amacıyla mevzuat güncellemeleri yapılacak, atık su yönetiminde yeni bir yaklaşım modeli geliştirilecek ve sürdürülebilir bir endüstriyel atık su yönetim sistemine geçiş için altyapı oluşturulacaktır. Proje kapsamında; yurt içinde 39 tesiste, yurtdışında Avusturya'da 2 tesiste saha ziyareti yapılmıştır. AAT'lerden numune alma, karakterizasyon çalışmaları ve tesislerin inceleme-değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) Arıtılmış Atık Suların Yeniden Kullanım Potansiyelinin Araştırılması Projesi

Proje ile Ülkemizde faaliyette olan tüm OSB'lerden kaynaklanan atık suların karakteristiği, su kullanım ve atık su miktarları ile karakterizasyonlarının belirlenmesi, arıtılmış atık suların yeniden kullanım potansiyellerinin tespiti ve proses/kullanma suyu kalitesinin belirlenmesi, simbiyoz olanaklarının araştırılması, OSB'ler için sürdürülebilir atık su yönetim modellerinin geliştirilmesi, su kullanımı yoğun olan ve su kıtlığı bulunan yörelerde yer alan OSB'ler için arıtılmış atık suların yeniden kullanımı için belirlenen pilot OSB'lerde fayda/maliyet analizleri yapılarak fizibilite raporlarının hazırlanması, OSB'lere arıtılmış atık suların yeniden kullanımına ilişkin eğitim verilmesi ve OSB'lerde Arıtılmış Atık Suların Yeniden Kullanımına Yönelik Eylem Planı hazırlanması planlanmaktadır. 13.11.2025 tarihinde protokol imzalanmıştır.

Arıtılmış Kentsel Atık Suyun Farklı Alternatifler için Yeniden Kullanımı Projesi

Projenin amaçları, ülkemizde arıtılmış kentsel atık suyun farklı yeniden kullanım alternatifleri için potansiyelin ortaya konulması ve pilot atık su arıtma tesislerinde arıtılmış kentsel atık suyun ilgili AB müktesebatı doğrultusunda yeniden kullanımı için tasarım projelerinin hazırlanmasıdır. Proje kapsamında Türkiye için "Ulusal Yeniden Kullanım Master Planı" da hazırlanacaktır. Projenin uygulanmasına ilişkin sözleşme Aralık 2025'te imzalanmıştır.

Kentsel Atık Su Arıtma Tesislerinin Biorafinerilere Dönüşüm Potansiyelinin Belirlenmesi Projesi

Projenin amaçları, ülkemizde arıtılmış kentsel atık suyun farklı yeniden kullanım alternatifleri için potansiyelin ortaya konulması ve pilot atık su arıtma tesislerinde arıtılmış kentsel atık suyun ilgili AB müktesebatı doğrultusunda yeniden kullanımı için tasarım projelerinin hazırlanmasıdır. Proje kapsamında Türkiye için "Ulusal Yeniden

Kullanım Master Planı” da hazırlanacaktır. Projenin uygulanmasına ilişkin sözleşme Aralık 2025’te imzalanmıştır.

Toprak Kalitesini İyileştirmek, Arazi Tahribatını Önlemek ve İklim Değişikliğinin Etkilerinin Etkilerini Azaltmak İçin Arıtılmış Atık Su ve Arıtma Çamurunun Güvenli ve Etkin Kullanımının Teşvik Edilmesi Projesi

Proje ile arazi tahribatına uğramış topraklarda evsel ve kentsel atık su arıtma tesislerinde oluşan organik maddece zengin arıtma çamurları ve arıtılmış atık suyun toprak iyileştirici olarak kullanılması; toprağın kalite, su ve karbon tutma kapasitesi üzerindeki etkisinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ve Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü’nün ortaklaşa olarak Küresel Çevre Fonu (GEF) ile iş birliğinde yürüteceği proje ile Konya-Karapınar’da atık su arıtma tesisinin yanında bulunan arazi tahribatına uğramış 30 hektar alanda stabilize arıtma çamuru ve arıtılmış atık su kullanılarak iyileştirme çalışmaları yapılacaktır. GEF Sekreteryası tarafından 18.12.2025 tarihinde proje kabul edilmiştir.

Deniz Kirliliği Olaylarında Müdahalenin Planlanması Projesi

Proje ile 5312 Sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planı hazırlamakla yükümlü kıyı tesislerinin deniz kirliliğine etkili müdahale etmesi için metodolojinin seçilerek çevresel risklerin belirlenmesi ve kıyı tesislerinin sınıflandırılması ile tüm kıyılarımızda kirlenme olayına veya kirlenme tehlikesine hazırlıklı olma, müdahalenin planlanması, müdahale, atıkların toplanması ve bertarafı ile kirlenen alanların rehabilitasyonu faaliyetlerinin düzenlenmesi, zararların tazmini ve iş birliği esaslarını içerecek şekilde müdahale planlamasının güncellenmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında geçmiş dönemde yapılan süreçler ile mevcut durum güncellemeleri gerçekleştirilmiş ve yeni müdahale stratejisi oluşturulmuştur.

Denizcilik Atıkları Uygulamasının Geliştirilmesi, Bakım ve Onarımı Projesi

2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programında yer alan projenin hizmet alımına ilişkin iki kez yaklaşık maliyet belirleme çalışmaları yapılmıştır. Alınan teklif bedellerinin bütçe tutarının üzerinde bulunması nedeniyle fiyat artışı yapılmasının gerekli olduğu değerlendirilmiştir. Bu sebeple, bütçe düzenlemesi yapılmasına yönelik işlemlere başlanmıştır.

Yüzme Suyu Profillerinin Geliştirilmesi-2 Projesi

Tüm plajlara ilişkin profil dokümanında yer alan bilgilerin güncellenmesi, yeni belirlenen yüzme alanları için profil dokümanlarının oluşturulması, iyi, orta ve zayıf kaliteye sahip alanları için baskı ve etkilerin belirlenmesi, tedbir ve izleme programlarının oluşturulması amacıyla "Yüzme Suyu Profillerinin Geliştirilmesi Projesi-2" Bakanlığımız ve İstanbul Üniversitesi arasında 23.06.2025 tarihinde imzalanan protokol ile başlamıştır. Projenin kapanış toplantısı ise 15 Aralık 2025 tarihinde gerçekleştirilmiş ve proje tamamlanmıştır.

İzmir Körfezi Ekosisteminin Değerlendirilmesi ve Kirlilik Kaynaklarının Etkilerinin Belirlenmesi (İzmir İçin Nefes) Projesi

Bakanlığımız koordinasyonunda yapılan bilimsel çalışmalar sonrasında 15 maddeden oluşan "İzmir Körfezi Acil ve Kısa Vadeli Eylem Planı" gereği "İzmir Körfezi Ekosisteminin Değerlendirilmesi ve Kirlilik Kaynaklarının Etkilerinin Belirlenmesi (İzmir İçin Nefes) Projesi" hazırlanmıştır. Proje, 13.11.2025 tarihinde Bakanlığımız ile Ege, Dokuz Eylül ve İzmir Kâtip Çelebi Üniversiteleri arasında dördümlü protokol çerçevesinde gerçekleştirilmiş ve 2025 yılı sonu itibarıyla tamamlanmıştır. Proje ile İzmir Körfezi'nde bugüne kadar yapılan çalışmalarla elde edilen mevcut veriler dikkate alınarak; İzmir Körfezi'ndeki ekosistemin mevcut durumunun ortaya konması, kirlilik kaynaklarının ve etkilerinin belirlenmesi ile İzmir Körfezi için güncel hidrokinamik model oluşturulması hedeflenmiştir.

AB'nin Yeni Batarya Mevzuatına Uyum Sağlanması ve Elektrikli Araç Bataryaları İçin Yönetim Sistemi Oluşturulması Projesi

Elektrikli araç bataryalarının üretiminde kullanılan kritik hammaddelerin erişim güvenliği ve sürdürülebilirliği tesis edilmeden, döngüsel ekonomi ve iklim değişikliği hedeflerinin elde edilmesinin mümkün olmayacağı dikkate alınarak, geri dönüşümünün desteklenmesi, ülkemizde kurulan/kurulacak lityum iyon hücre/batarya üretim tesisleri için hammadde tedarikinin döngüsel bir sistem dahilinde sürdürülebilirliği ve dünya pazarıyla rekabet edebilirliği açısından büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, Bakanlığımız ve TOBB arasında imzalanan İşbirliğine Yönelik Protokol çerçevesinde AB'nin Yeni Batarya Mevzuatına Uyum Sağlanması ve Elektrikli Araç Bataryaları İçin Yönetim Sistemi Oluşturulması Projesi 2025 yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Mevcut durumda proje kapsamında planlanan çalışmalar tamamlanmış olup Yönetmelik Taslağı ve Nihai Rapor (Final Raporu) Bakanlığımıza sunulmuştur.

KAP (Katı Atık Programı) Projesi

KAP, büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin, entegre atık yönetimi tesisi, II. sınıf düzenli depolama tesisi, mevcut II. sınıf düzenli depolama tesisine ilave lot, ön işlem tesisi ve aktarma istasyonu yapım işleri, uygulama projelerinin hazırlanması, uygun görülmesi/onaylanması ile ilgili her türlü iş ve işlemleri kapsayan proje yatırım programına alınmış olup 12. Kalkınma Planı'nda yer almıştır. Proje ile yerel yönetimlerin belediye atık yönetimi yatırımları desteklenmektedir. 2025 yılı ödeneğinden 192.126.369,37 TL hibe olarak kullanılmıştır.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

Avrupa Birliği (AB) IPA II dönemi fonları ile desteklenen Proje 7 Şubat 2022 tarihinde başlamıştır. Projenin süresi 3 yıl olup 11 Şubat 2025 tarihinde resmi olarak kapatılmıştır. Plastik, tekstil, ambalaj, gıda ve biyokütle, elektronik ve bilgi iletişim, akü ve otomotiv, yapı ve inşaat sektörlerine öncelik verilen söz konusu proje kapsamında; Sektörel Etki Analizi çalışması, AB Plastik Stratejisine uyum değerlendirilmesi çalışmaları, tek kullanımlık plastikler ve deniz çöpü yol haritası hazırlıkları, Tek Kullanımlık Plastikler Direktifi Düzenleyici Etki Analizi çalışmaları ve döngüsel ekonomi ağı analizi gibi önemli

faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Ülkemiz şartlarına uygun kapsamlı bir “Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı” hazırlanarak 18 Ekim 2025 Tarihli Resmî Gazete’de 2025/17 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye’de Atık Sonu Kavramının Geliştirilmesi İçin Teknik Destek Projesi

Proje kapsamında; atıkla ilgili tanımların netleştirilmesi ve uyumlaştırılmasına ilişkin kılavuz ile ilgili olarak; atık mevzuatının analizi, projede yer alan atık türleri hakkında veri toplanması amacıyla anket çalışması, eğitim, teknik çalışma ziyaretleri ve etki değerlendirmesi çalışmaları gibi önemli faaliyetler gerçekleştirilmiş olup 17.04.2025 tarihinde projenin kapanış toplantısı yapılmış, final raporu onaylanmıştır. Proje ile metal (demir, çelik ve alüminyum) hurda, cam kırığı, bakır hurdası atık türleri için ulusal mevzuatımızda Atık Çerçeve Direktifi doğrultusunda Atık Sonu Kriterleri belirlenmiş olup 2026-2028 döneminde atık sonu kriterlerine ilişkin mevzuatın yayımlanması planlanmaktadır.

Yerel Sıfır Atık Girişimleri Programı

Bakanlığımız ile UNDP Türkiye ortaklığıyla yürütülmekte olan Yerel Sıfır Atık Girişimleri Programı IPA Avrupa Birliği desteğiyle yerel yönetimlerde sıfır atık girişimlerini destekleyerek çevrenin korunması, iklim değişikliğinin azaltılması ve kaynak verimliliğinin teşvik edilmesini amaçlamaktadır. Sıfır Atık Hibe Programı Bilgilendirme Toplantıları 23 Temmuz 2025 tarihinde Ankara’da, 21 Ağustos 2025 tarihinde de Gaziantep ilinde gerçekleştirilmiştir. Programın hibe bileşenin kapsamında belediyeler, üniversiteler ve ilgili kuruluşlar tarafından sunulan proje başvuruları değerlendirilmektedir.

Kirliliğe Karşı Sıfır Atığa Geçiş Girişimi Projesi (Shifting to Zero Waste Against Pollution (SWAP) Initiative)

SWAP projesi ile yeşil ve döngüsel ekonomi prensibi çerçevesinde gelişmekte olan ekonomiler ve en az gelişmiş ülkelerdeki pilot şehirlerde atık önleme, azaltma, tekrar kullanımı, geri dönüşümün sağlanması, özetle sürdürülebilir üretim- tüketim için kirlilik, kaynak israfının önlenmesi için sıfır atık yaklaşımının benimsenmesi amaçlanmaktadır. SWAP Girişimi kapsamında desteklenmek üzere ülkemizden Kocaeli, Sierra Leone’de Freetown şehri, Tunus’ta Tunus şehri, Çin’de Tianjin şehri ve Uruguay’da Montevideo şehri olmak üzere beş pilot şehir belirlenmiştir. Projenin küresel ve çok paydaşlı olması nedeniyle sıfır atık alanında küresel ağlar ve ortaklıklar kurularak, bilgi paylaşım merkezi aracılığıyla politika ve teknik danışmanlık sağlanacak, projenin yürütüldüğü diğer ülkeler ve bölgeler arasında bilgi paylaşımı kolaylaştırılacaktır. Proje dokümanı imza aşamasındadır.

Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalının Geliştirilmesi Projesi

Proje kapsamında, operasyonel merkez tarafından HEY Portalında envanter iyileştirme, modelleme ve tahminlemeye yönelik iş ve işlemler ile garanti bakım idamesi süreci çerçevesinde hizmet verilmeye devam edilmiştir.

NEFES 3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti Projesi

Proje kapsamında, operasyonel merkez tarafından stratejik hava kalitesi haritalarının hazırlanması tahmin çalışmaları iş ve işlemlerinin sürekliliği, garanti bakım idamesi süreci çerçevesinde hizmet verilmeye devam edilmiştir.

Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sisteminin Modernizasyonu Projesi

Proje 30.07.2025 yılında başlamış olup, 31.12.2026 tarihinde tamamlanmış olacaktır. Söz konusu proje ile; 2018 yılından beri uygulamada olan Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sisteminde meydana gelen aksaklıklar giderilmekte, yazılım güncellemeleri yapılmakta, istasyonların sistemde karşılaştıkları sorunlar ile egzoz emisyon ölçümleri ile ilgili araç sahiplerinin sorunlarına ilişkin çözümler için çağrı merkezi desteği sağlanmaktadır.

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Ulusal Eylem Planı Hazırlanması Projesi

Bakanlığımızın Boğaziçi Üniversitesi ile imzalamış olduğu protokolle “Konut ve İnşaat”, “Gıda, Tarım ve Balıkçılık”, “Tüketici Ürünleri İmalatı”, “Turizm”, “Otomotiv”, “Plastik” ve “Tekstil” 7 ana sektör için Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı Hazırlanması Projesi başlatılmıştır. Projede 2025 yılı içinde gerçekleştirilen faaliyetler ve çıktılar aşağıdaki gibidir:

- 14-15 Mayıs 2025 tarihinde Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Ulusal Eylem Planı Hazırlanması Projesi kapsamında Eylem Planı ve Strateji Belgesi oluşturmaya yönelik çalıştay gerçekleştirilmiştir.
- 10 Temmuz 2025 tarihinde kamu ve sektör temsilcilerinin katılımıyla sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Bilgilendirme ve Farkındalık Semineri gerçekleştirilmiştir.
- 11 Temmuz 2025 tarihinde Proje Kapanış Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi Finans Uygulama ve Araştırma Merkezi Çevresel Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından yürütülen projede, ek protokol ise 200 gün uzatımı yapılmış olup, proje 21 Temmuz 2025 tarihinde tamamlanmıştır.

Proje kapsamında, “gıda, balıkçılık ve tarım”, “tüketici ürünleri imalatı”, “tekstil”, “plastik”, “otomotiv”, “konut ve inşaat” ile “turizm” olmak üzere toplam 7 sektör özelinde, Mevcut Durum Analizleri, Sektörel Değer Zinciri Metodolojileri, Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Uygulamalarına Yönelik BAT ve BEP Kılavuzları, Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Modellerine Yönelik Taslak Mevzuat ve Rehber Dokümanlar hazırlanmış olup bu çıktılar, projenin temel çıktısı olan Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı ve Strateji Belgesine temel hazırlamıştır.

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Sektör Uzmanı Projesi

Proje ile 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Gündeminin uygulanmasına hizmet etmek, kaynak verimliliği uygulamalarının sanayiye dahil edilmesini sağlamak, döngüsel ekonomiyi destekleyen politika araçları oluşturmak amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 2025 yılında gerçekleştirilen çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- 2 Aralık 2025 tarihinde proje başlangıç toplantısı yapılmıştır.

- 22-24 Ocak 2025 tarihinde Afyon'da Sektörel Tebliğlere yönelik toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 9-11 Nisan 2025 tarihinde İstanbul'da Sektörel Tebliğlere yönelik toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 11-14 Kasım 2025 tarihinde Güney Kore 1.Uluslararası MET Kongresi ve OECD Met Uzman Grubu Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 21-22 Kasım 2025 tarihinde Antalya'da Akademisyenler ve Sektör Temsilcilerinin katılımı ile 100 kişilik Sektörel Mevcut En İyi Teknikler Tebliği Puanlama kriterlerine yönelik çalıştay düzenlenmiştir.

Okullarda Sıfır Atık Eğitim Projesi

Millî Eğitim Bakanlığı ve TEMA Vakfı iş birliği ile 25 Aralık 2018 tarihinde imzalanan protokol kapsamında "Okullarda Sıfır Atık Eğitim Projesi" başlatılmıştır. Söz konusu proje ile doğal varlıkların korunması, çevre dostu tüketim alışkanlıklarının kazandırılması ve atık yönetimi ile ilgili konularda çocuklara farkındalık kazanmasını amaçlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve TEMA Vakfı arasında Sıfır Atık Eğitim iş birliği ve bu kapsamda gerçekleştirilecek faaliyetlere yönelik 13.05.2024 tarihinde protokol yenilenmiştir.

Protokol kapsamında her yaş seviyesine göre ayrı öğretim programı oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Birinci aşamada Okulöncesi ve ilkokul seviyesi için standart sıfır atık sunumu ve öğretmenler için uygulama rehberi tamamlanmıştır. İkinci aşamada Ortaokul ve lise seviyesi için standart sıfır atık sunumu ve öğretmenler için uygulama rehberi hazırlık çalışmaları devam etmektedir. 2025-2026 öğrenim döneminde uygulamaya başlanması hedeflenmektedir. Yürütülen çalışmalar kapsamında Eğitim Etkinlikleri ile yaklaşık 263.000, Sıfır Atık Eğitim Portalı ile yaklaşık 871.500, toplamda yaklaşık 1.134.500 çocuğa erişim sağlanmıştır. Portala 122.253'ü öğretmen olmak üzere toplam 146.364 kullanıcı üye olmuştur. Portala üye olan kullanıcıların etkinlik yönergesi, poster, çalışma kâğıdı ya da eğitim sunumu gibi materyallerde 1.519.520 doküman indirilmiştir.

Temel Faaliyetler

Marmara Denizi Eylem Planı

2021 yılında iklim değişikliği, deniz suyundaki durağanlık ile azot ve fosfor yüklerindeki artışın etkisiyle Marmara Denizinde müsilaaj oluşmuş; yaşanan kriz üzerine 6 Haziran 2021 tarihinde 22 maddelik Marmara Denizi Eylem Planı kamuoyuyla paylaşılarak yürürlüğe konulmuştur. Eylem Planı; Marmara Denizi'nin koruma alanı ilan edilmesi, atık su arıtma tesislerinde ileri biyolojik arıtma zorunluluğu, deşarj standartlarının sıkılaştırılması, arıtılmış atık suların yeniden kullanımı, tüm deşarjların 7/24 izlenmesi ile gemi ve tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasına yönelik kalıcı tedbirleri içermektedir.

12-13 Şubat 2025 tarihlerinde İstanbul'daki ileri arıtmaya dönüştürülmesi gereken tüm ön arıtma tesislerinin yer seçimleri, teknoloji alternatifleri ve finansman ihtiyaçlarına dair mevcut sorunların ele alınarak, çözüm yollarının belirlenmesi ve uygulamaya yönelik

somut önerilerin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, İstanbul Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve akademisyenlerin katılımıyla İstanbul'da toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Eylem Planı kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda 22 eylemden 20'si tamamlanmıştır. Atık Su arıtma tesislerinin ileri biyolojik arıtmaya dönüştürülmesi ve kamu-özel iş birliği için mevzuat düzenlemesi devam etmektedir. Çevre Kanunu'ndaki 2022 değişikliğiyle Marmara Havzası'nda ileri arıtma zorunluluğu getirilmiş, belediyelere tanınan süre 15 Haziran 2025'te sona ermiştir. Kentsel atık su arıtma tesislerinin ileri biyolojik atık su arıtma tesislerine dönüşümü, kapasite artışı ve revizyonuna yönelik Bakanlığımıza sunulan 169 adet iş termin planından 2025 yılı sonu itibarıyla 72 adedi tamamlanmıştır. Bugün itibarıyla havzadaki ileri arıtma oranı %51,8'e ulaşmış olup, 2021-2025 yılları arasında kentsel atık su arıtma tesislerinin ileri biyolojik arıtmaya dönüşüm oranı %0,8'lik bir artış göstermiştir.

Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı kapsamında; Marmara Denizi Havzası'ndaki noktasal ve yayılı kirlilik kaynaklarının önlenmesi ve iyi çevresel duruma sahip bir Marmara'ya ulaşılması amacıyla yürütülen çalışmalar, 9 stratejik amaç, bu amaçlara bağlı 18 hedef ve 44 ana faaliyet altında tanımlanan toplam 134 alt faaliyet çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Alt faaliyetlere ilişkin belirlenen göstergeler altı aylık dönemler itibarıyla izlenmekte; yıllık raporlama yoluyla ilerleme durumu takip edilmektedir. 2025 yılı dönem raporlamalarına göre 134 alt faaliyetin 107'si tamamlanmış, 19'una ilişkin çalışmalar devam etmekte olup, 5 alt faaliyette ise henüz ilerleme kaydedilememiştir.

Marmara Denizi Eylem Planı Bilim ve Teknik Kurulu toplantısında Marmara Denizi Havzasında yayılı kaynaklı kirliliğin kontrol altına alınmasına yönelik yenilikçi ve ekolojik tekniklerin araştırılması kararı alınmış olup müsilajın oluşumuna neden olan azot ve fosfor kirletici parametrelerinin gideriminde başarılı sonuçlar elde edilen fitoremediasyon tekniğinin uygulanmasına karar verilmiştir.

Bu doğrultuda, Bakanlığımız, Bursa Uludağ Üniversitesi ve Demirtaş Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü arasında 17 Şubat 2025 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü kapsamında çalışmalara başlanmış olup 02 Haziran 2025 tarihinde uygulama yapılan alanda tanıtım etkinliği düzenlenmiştir.

Deniz yüzeyine çıkan müsilajın ivedilikle temizlenmesi için, Bakanlığımız ve yerel yönetimlerin imkânları seferber edilerek Acil Müdahale Planı oluşturulmuş ve sıcak noktalar belirlenmiş olup, bu kapsamda müsilajın izlenmesi, kontrolü ve yönetimine dair tüm çalışmalar sahada Valilikler koordinasyonunda yürütülmektedir.

İzmir Körfezi Acil ve Kısa Vadeli Eylem Planı

5 Eylül 2024 tarihinde gerçekleştirilen İzmir Körfezi Koordinasyon Kurulu toplantısı sonucunda İzmir Körfezi'nde yapılması gerekenlere ilişkin acil ve kısa vadeli eylem planlarının hazırlanması için bölgedeki üniversiteler başta olmak üzere "İzmir Körfezi Bilim Kurulu" oluşturulmuştur. Akabinde 15 maddeden oluşan "İzmir Körfezi Acil ve Kısa

Vadeli Eylem Planı" hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. 2025 yılında eylem planındaki gelişmeler aylık olarak takip edilmiştir.

İzmir Körfezinde gerçekleştirilen çalışmalar kapsamında 17-18.07.2025 tarihlerinde eylem planı istişare toplantısı ve saha ziyareti, 28.08.2025 tarihinde saha ziyareti, 18.12.2025 tarihinde ise İzmir Körfezi Ekosisteminin Değerlendirilmesi ve Kirlilik Kaynaklarının Etkilerinin Belirlenmesi (İzmir İçin Nefes) Projesi kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programı

Van Gölünün korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurumların uygun görüşü ile Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programı oluşturulmuş olup, izleme çalışmaları devam etmektedir. Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programında 3 başlıkta uygulama hedefleri ve bu uygulama hedeflerine ulaştıracak 13 faaliyet tanımlanmıştır. Faaliyetlere yönelik çalışmalar devam etmekte olup, 3'er aylık periyotlarla Cumhurbaşkanlığına raporlanmaktadır. Ancak 09.09.2024 tarihinde Cumhurbaşkanlığında söz konusu eylem planı kapsamında yer alan faaliyetlerin değerlendirilmesi amacıyla düzenlenen toplantıda alınan karar gereği kirletme potansiyeli yüksek faaliyetlerin aylık olarak da takibi yapılmaktadır. Ayrıca, uygulamada karşılaşılan sorunların ve çözüm yollarının değerlendirilmesi amacıyla havzada toplam 8 koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir. 17.04.2025 tarihinde Van ilinde ve 09.10.2025 tarihinde Bitlis ilinde olmak üzere 2025 yılında 2 defa koordinasyon toplantısı yapılmıştır.

Atık Suların Bertarafı Faaliyetleri

2002 yılında belediye nüfusunun %35'ine atık su arıtma hizmeti verilirken, yapılan çalışmalarla 2025 yılı sonunda bu oran %91,2'ye ulaşmıştır. 2002 yılında ülkemizde 145 atık su arıtma tesisi bulunuyorken, 2025 yılı sonunda bu sayı 1.267'ye ulaşmıştır.

2025 yılı sonu itibarıyla 81 il merkezinin 72'sinde atık su arıtma tesisi faaliyettedir. Diğer taraftan, atık su arıtma tesisleri 3 il merkezinde inşaat ve 6 il merkezinde proje aşamasındadır. Mevcut durumda atık su arıtma tesisi olan illerden; 2'sinde ileri biyolojik atık su arıtma tesisi inşaat süreci, 5'inde ise proje süreci devam etmektedir.

Atık Su Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Faaliyetleri

Atık Su Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Yönetmelik hükümleri çerçevesinde enerji teşvikinden faydalanacak tesislere geri ödeme belgesi düzenlenmekte olup, 2025 yılında 87 tesise yeni belge düzenlenmiş, 111 tesisin ise belge yenilemesi yapılmıştır. Atık su arıtma tesislerini mevzuata uygun çalıştıran 939 tesise 2025 yılında 1.562.845.347 TL enerji teşviki ödemesi gerçekleştirilmiştir. 2011-2025 yıllarında güncellenmiş değerlerle yaklaşık 15 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Arıtılmış Atık Suların Yeniden Kullanımı

Bakanlığımızca atık suların alternatif bir su kaynağı olduğu yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde yapılan çalışmalar kapsamında arıtılan atık suların yeniden kullanım oranı %6,94'e yükselmiştir.

Atık Su Arıtma Tesislerinin Proje Onayı

Atık su yönetiminin ülke menfaatleri doğrultusunda, etkin ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi atık suların çevreye olumsuz bir etki yaratmayacak şekilde kazandırılması hedefi ile atık su arıtma tesislerinin proje onay işlemleri yapılmaktadır. Bu çerçevede, 2004 yılından 2025 yılına kadar toplam 1.102 adet atık su arıtma tesisi proje onayı yapılmıştır. 2025 yılı içerisinde 21 adet atık su arıtma tesisi için proje onay işlemi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2018/14 Sayılı Genelge kapsamında 16 adet atık su arıtma tesisi için proje onay muafiyeti verilmiştir.

Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik Yapılan Çalışmalar

Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Ek-2, Tablo-2'de yer alan sektörlerin, Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sistemi (KSBS) üzerinden 08.06.2015 tarihinden itibaren beyanda bulunmaları ile birlikte yönetmeliğin bütün maddeleri uygulanabilir hale gelmiştir. 2025 yılı sonu itibarıyla sistemde 52.443 Faaliyet Ön Bilgi Formu girişi yapılmıştır. Taslak yönetmelik çalışmaları kapsamında KSBS üzerinden kayıt, teşhis, sağlık risk değerlendirmesi ve iyileştirme süreçleri takip edilecek şekilde KSBS uygulaması geliştirilmiştir.

İzmir Aslan Avcı Sahası: Onaylı İş Termin Planı çerçevesinde sahada başlatılan toprak kirliliği çalışmaları kapsamında alınan numunelerin yetkili laboratuvarında analiz süreci devam etmektedir. Toprak kirliliği mevzuatı kapsamındaki süreçlerin tamamlanması ve sahada kirlilik tespit edilmemesi durumunda, NDK'nın "Radyoaktif Kirliliğe Maruz Kalmış Alanların Çevresel İyileştirme Faaliyetlerinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" gereğince sahanın "Düzenleyici Kontrolde Çıkarılması" aşamasına geçilecektir. Sahadaki çalışmaların Mart/2026'da bitirilmesi planlanmaktadır.

Adana İli, Yumurtalık Akaryakıt Dolum Tesisleri: Yumurtalık Akaryakıt Dolum Tesislerinin ülkemize devri öncesinde alanda toprak kirliliğine ilişkin ön analiz yapılması amacıyla Millî Savunma Bakanlığı, Bakanlığımız, Adana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve Çukurova Üniversitesi'nden toprak kirliliği konusunda uzman hocaların katılımı ile saha incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Saha çalışması neticesinde belirlenen noktalardan Bakanlığımızca yetkili firma tarafından Adana ÇŞİDM gözetiminde numuneler alınmış olup, numunelere ait analiz sonuçlarının Bakanlığımızca değerlendirmesi yapılarak Millî Savunma Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Evsel/Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik kapsamında stabilize arıtma çamurunun toprakta kullanılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. "Toprak Kalitesini İyileştirmek, Arazi Tahribatını Önlemek ve İklim Değişikliğinin Etkilerinin Etkilerini Azaltmak İçin Arıtılmış Atık Su ve Arıtma Çamurunun

Güvenli ve Etkin Kullanımının Teşvik Edilmesi Projesi kapsamında; arazi tahribatına uğramış topraklarda evsel ve kentsel atık su arıtma tesislerinde oluşan organik maddece zengin arıtma çamurları ve arıtılmış atık suyun toprak iyileştirici olarak kullanılması; toprağın kalite, su ve karbon tutma kapasitesi üzerindeki etkisinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Projeden elde edilecek sonuçlar, temel politikalarımız içerisinde yer alan evsel ve kentsel nitelikli arıtma çamurlarının sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde kullanımına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi yönündeki çalışmalarımıza katkı sağlayacaktır.

Atık Su Arıtma Tesisi Proje Onayı (E-ONAY) Sistemi

2018/14 Sayılı Genelge kapsamında Atık Su Arıtma/Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onay işlemlerinde, sürecin daha sağlıklı işlemesi, israfın önüne geçilmesi, verilere daha sağlıklı, hızlı ve güvenli bir şekilde ulaşılabilmesini sağlamak amacıyla proje onay sürecinin dijital ortamda elektronik olarak yürütülmesine yönelik çalışmalar tamamlanmıştır. 2025/5 Sayılı Genelge Atık Su Arıtma/Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onay Genelge yayımlanmış olup 1 Ocak 2026 tarihinde yürürlüğü girecektir.

Acil Müdahale Planları

5312 Sayılı Kanun kapsamında faaliyetleri nedeniyle denizlerin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine sebep olabilecek kıyı tesislerinin risk değerlendirmesi ve acil müdahale planları Bakanlığımızca yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanmakta ve Bakanlığımızca onaylanmaktadır. 2025 yılı içerisinde 4'ü yeni tesis olmak üzere toplam 34 kıyı tesisine ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale planı komisyon marifetiyle onaylanırken onaylı planı bulunan ancak tesiste yapılan değişiklikler nedeniyle revize edilen 38 kıyı tesisine ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale plan revizyonu onaylanmıştır.

Deniz Çöpleri Yönetimi

28 kıyı ilimiz için hazırlanan 5 yıllık eylem planları uyarınca yapılan çalışmalar, yıllık raporlamalar ile Bakanlık tarafından takip edilmektedir. Birinci dönem Deniz Çöpleri İl Eylem Planları 2024 yılsonu itibarıyla tamamlanmıştır. Bakanlığımız, birinci dönemde yaşanan tecrübeleri göz önüne alarak il eylem planı formatında revizyon yapmıştır. Bu çerçevede, 2025-2029 yıllarını kapsayan İkinci Beş Yıllık Deniz Çöpü İl Eylem Planı çalışmaları tamamlanmış olup İl Mahalli Çevre Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulmuştur. Bu çalışmalar kapsamında 2025 yılında tüm kıyı illerimizde deniz yüzeyi, kıyı, plaj ve deniz dibinden toplanan ve bertarafa gönderilen deniz çöpleri miktarı 325.000 tondur.

Gemi Atıkları Yönetimi

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında, Bakanlığımız tarafından atık kabul tesisi onay belgesi veya muafiyet verilen 348 adet kıyı tesisinde MARPOL 73/78 Sözleşmesi hükümlerine uygun olarak atık alım hizmeti verilmektedir. Ayrıca, yeni kurulan ve atık alım hizmeti verilmeyen limanlarda bu tesislerin kurdurulması ve mevcut tesislerin çalışma sistemlerinin denetlenmesi ve iyileştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Yönetmelik kapsamında 67 adet Atık Alma Gemisi, gemilerden atık alıp atık kabul tesislerine vermek üzere lisanslandırılmıştır.

Mavi Bayrak Çalışmaları

2025 yılında Türkiye genelinde 577 plaj, 29 marina, 18 turizm teknesi ve 8 bireysel yat Mavi Bayrak almaya hak kazanmıştır.

Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi

2025 yılı içerisinde, Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde Bakanlığımıza başvuru yapan ve 1000 ton/yıl ve daha fazla kapasitede balık üretimi/yetiştiriciliği gerçekleştiren balık çiftliklerine ait 4 Çevresel Yönetim Planı daha onaylanarak Bakanlığımızca uygunluk belgesi verilen balık çiftliği sayısı toplamda 136 adete ulaşmış olup, diğer tesislere ilişkin belgelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Belediye Atıkları ve Hayvansal Atıkların Yönetimine İlişkin Yapılan Çalışmalar

Belediye atıkları ve hayvansal atıkların işlenmesi ve bertarafına yönelik olarak belediye atığı düzenli depolama tesislerinin; fizibilite raporu ve ÇED süreci, uygulama projesi, işletme planı onayı ile belediye atığı ve hayvansal atık yakma tesislerinin fizibilite raporu ve ÇED süreçleri, işletme planı onayı, mekanik ayırma, biyokurutma, biyometanizasyon ve kompost tesisleri fizibilite raporu ve ÇED süreci, işletme planı onayı, tesis onay yazısı ve düzensiz döküm sahası rehabilitasyonu uygulama projeleri ile aktarma istasyonu uygulama projeleri onay süreçleri yürütülmektedir. 2025 yılı sonu itibarıyla 97 adet düzenli depolama tesisi ile nüfusun %96,1'ine hizmet verilmektedir.

Sanayi Atıklarının Yönetimi

Sanayicilerimizin "Atık Geri Kazanımı" bilinci ile farklı sektörlerden çıkan atıkları alternatif hammadde olarak kullanmak amacıyla talep ettikleri çimento, beton, kireç, tuğla, kiremit ve seramik sektöründe 2025 yılında yaklaşık 3.44 milyon ton atık için alternatif hammadde kullanım onayı verilmiştir. Ayrıca çimento sektöründe 2,03 milyon ton atık ek yakıt olarak kullanılmıştır.

Sanayi Atıklarının Bertarafına İlişkin Yapılan Çalışmalar

2025 yılında 1 adet düzenli depolama tesisinin fizibilite raporuna, 11 adet düzenli depolama tesisinin uygulama projesine ve 8 düzenli depolama tesisine onay belgesi verilmiştir ve 8 adet düzenli depolama tesisi işletme planı onayı verilmiştir. Ayrıca 4 adet atık yakma tesisi fizibilite raporuna, 3 adet atık yakma tesisi işletme planına ve 5 adet beraber yakma tesisi işletme planına uygun görüş verilmiştir.

Maden Atıkları Yönetim Uygulaması

2025 yılı sonu itibarıyla Türkiye genelinde 2.843 firmaya ait atık yönetim planı bilgisi sisteme girilmiştir. Ayrıca, faaliyetleri sonucu açığa çıkan inert atıkları depolamak üzere İl Müdürlüklerimize izin başvurusunda bulunan 1.955 maden işletmesine ait bilgiler sisteme girilmiştir.

Hava Kalitesinin Korunması ve Kirliliğin Azaltılması

Bakanlığımızca hazırlanan stratejik hava kalitesi haritaları kullanılarak yeşil dönüşüm ve net sıfır emisyon stratejileri çerçevesinde mahalle ölçeğinde hava kalitesi bilgisinin üretilmesi ile hava kalitesinin tahminine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Hava kalitesi yönetiminde elektronik uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla emisyon azaltım yol haritasının hazırlanması öngörülmektedir. Şehirlerdeki hava kalitesi ve sağlık etkisi ilişkisinin ortaya konmasına olanak sağlayacak analiz ve model çalışmaları sürdürülmektedir.

Bakanlığımız 2025 Yılı Yatırım Programına eklenen Hava Kalitesinin İyileştirilmesi (HAP) Programı Hibe Desteği kapsamında hava kalitesinin korunmasına esas şekilde daha temiz yakıt ve daha verimli yakma sistemlerine dönüşümün sağlanması için ısınmada ve ulaşımda yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere hibe desteği sağlanmaktadır.

HEY Portalında 2025 yılı için 34 adet dağıtıcı belgesi, 313 adet satıcı belgesi, 14.470 adet satış izin belgesi ve 68 adet uygunluk izin belgesi bulunmaktadır. Ayrıca portalde 916 adet firma kullanıcısı, 139 adet il kullanıcısı olmak üzere toplam 1.055 adet kayıt bulunmaktadır.

Temiz Hava Eylem Planı (THEP) ve Temiz Hava Eylem Planı İzleme Yazılımı (THEP-İZ)

Temiz hava eylem planlarının izlenmesi sürecine yönelik olarak Bakanlığımız Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ile ortak bir çalışma yürütülmüş ve Temiz Hava Eylem Planları İzleme-THEP-İZ uygulaması geliştirilmiştir. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile 2013/37 Sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi kapsamında, 2025-2029 yıllarını kapsayan 3. izleme dönemi için Temiz Hava Eylem Planları çalışmaları devam etmektedir.

Stratejik Gürültü Haritaları ve Gürültü Eylem Planları

2025 yılı içerisinde, daha önce haritası ve eylem planı hazırlanmış olan bazı illerin 2.etap gürültü haritaları ve eylem planı hazırlama çalışmaları tamamlanmış bazı illerin çalışmaları da devam ettirilmiştir. Bu kapsamda 2025 yılı sonuna kadar; Muğla ve Antalya illerinin stratejik gürültü haritaları ve Samsun iline ait stratejik eylem planı onaylanmıştır. Afyonkarahisar iline ait 2.etap stratejik gürültü haritası ile İstanbul iline ait 2. Etap eylem planı onay süreci devam etmektedir. Bununla birlikte 6 havalimanının (Batman, Çanakkale, Konya, Rize-Artvin, Tokat ve Sabiha Gökçen Havalimanları) 2.etap gürültü haritaları tamamlanmıştır. Ayrıca;

- Afyonkarahisar-Sandıklı Devlet Yolu (Km: 0+000-44+606), Afyonkarahisar-Burdur Yolu (Sandıklı-Dinar-Keçiborlu Ayrımı) arası (Km:0+000-41+000) için hazırlanan gürültü haritaları onaylanmıştır.
- Edremit-Balıkesir Devlet Yolu (KM: 0+000-48+504) ile Çanakkale-Ezine-Ayvacı Karayolu (KM:0+000-48+426) gürültü haritaları değerlendirme aşamasındadır.

Çevresel Gürültü ve Titreşim Eğitimleri

A Grubu (Temel Akustik Eğitimi ve Çevresel Gürültü/Titreşim Ölçümleri) Eğitim Programı için 2 dönem olarak 17 Şubat-9 Mart 2025 ve 14-27 Temmuz 2025 tarihlerinde; B-1 Grubu Eğitim Programı için 15-29 Haziran 2025 tarihlerinde çevrimiçi olarak eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Egzoz Gazı Emisyon Ölçümleri

Egzoz gazı emisyon ölçümleri, 2025 yılında da Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi üzerinden yürütülmüştür. 11.927.673 aracın egzoz gazı emisyon ölçümü yapılmıştır. Ölçüm raporlarının basılı olarak verilmeyerek kâğıt tüketiminin azaltılması amacıyla, Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi üzerinden oluşturulan düzenleme ile ölçüm raporları e-devlet üzerinden erişime açılmış ve bu sayede e-devlet kapısından sunulan hizmetten 61.154.655 vatandaş yararlanmıştır. Egzoz emisyon ölçüm raporlarının kısa mesaj ile araç sahiplerine gönderilmesi sağlanarak 11.963.653 adet kâğıt kullanımı engellenmiş ve böylece 1.193 ağacın kesilmesi önlenmiştir.

Araç sahiplerine; ölçüm süresi yaklaştığında hatırlatmak, ölçüm yaptırmayanlara uyarı niteliğinde ve ölçüm tamamlandığında bilgilendirme amacıyla 2025 yılında toplamda 20.602.326 SMS gönderilmiştir. Egzoz emisyonu ölçümüne yönelik olarak; çağrı merkezi aracılığıyla araç sahiplerine ve ölçüm yapan istasyonlara e-posta ve telefon ile destek sağlanmaya devam edilmiştir. 2025 yılında 3.180 adet e-posta ve 9.084 adet çağrı cevaplanarak vatandaşlarımıza ölçümlerle ilgili gerekli bilgilendirme sağlanmıştır. Aynı zamanda ölçüm yapan istasyonlara da çağrı merkezi üzerinden teknik destek verilmiştir.

Egzoz gazı emisyon ölçümleri ile, Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Genel Müdürlüğü hesabına 2025 yılında 2.763.355.365 TL ölçüm geliri elde edilmiştir. Bununla birlikte; ASELSAN tarafından üretilen yerli ve milli Egzoz Elektronik Denetleme Sistemi (EGEDES) mobil plaka tanıma cihazları 81 ile gönderilmiş ve denetimler elektronik olarak yapılmaya başlanmıştır. Sistem üzerinden 2025 yılında 20.211 araç denetlenmiş olup, 960 araç için denetim tutanağı elektronik olarak düzenlenmiştir.

Bisiklet Yolu ve Yeşil Yürüyüş Yolu Çalışmalar

Millet bahçeleri içinde yapılan bisiklet yolları da dahil olmak üzere 2025 yılı sonu itibarıyla bisiklet yolu metrajı yaklaşık 2.000 km'ye ulaşmıştır. Yeşil yürüyüş yolu ise yaklaşık 500 km'ye ulaşmıştır.

Sanayide Yeşil Dönüşüm Çalışmaları

Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 14 Ocak 2025 Tarihli ve 32782 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup, 01.12.2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik kapsamına giren; Enerji, Metal, Mineral, Kimya, Atık Yönetimi ile Tekstil, Otomotiv, Deri, Kâğıt, Gıda, Hayvancılık gibi sektörlerde yaklaşık 6.000 tesis bulunmaktadır "Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi" ile mevcut en iyi teknikler ve sınır değerler çerçevesinde değerlendirilmelere göre sanayi tesisleri F' den A' ya sınıflandırılarak belgelendirilecektir.

Sanayide Yeşil Dönüşüm (SYD) Baş Sorumlusu/Sorumlusu

Sanayide yeşil dönüşüm belgelendirme sürecinde, Yönetmelikle belirlenen başvuru dosyasındaki bilgilere istinaden, değerlendirme, değişiklik ve gözden geçirme süreçlerinde ilgili raporların hazırlanmasından sorumlu olacak "SYD Sorumlusu" ve belgelendirme sürecinde koordinasyonunu sağlamak ve raporların tamamından sorumlu olacak "SYD Baş Sorumlusu" görev alacaklardır.

Bürokrasinin azaltılması ve süreçlerin hızlı yönetimi amacıyla SYD Baş sorumlusu ve Sorumlusu başvurularının ve e-devlet kapısı üzerinden sunulan hizmetler kapsamında Bakanlığımız tarafından geliştirilmiş olan elektronik başvuru uygulamasına 30.04.2025 tarihi itibarıyla dahil edilmiştir. Günümüze kadar yaklaşık 3.500 üzerinde başvuru yapılmış olup yaklaşık 2.000 başvuru onaylanmıştır. Sektörel görevlendirmeler Yönetmelik yürürlük tarihi itibarıyla Bakanlığımızca gerçekleştirilecektir.

Sıfır Atık Bilgi Sistemi

Veri girişinde bulunmak, envanter oluşturmak, yürütülen çalışmaları izlemek, kâğıt israfını azaltmak, raporlama yapmak, sıfır atık belge sürecini yürütmek amacıyla sıfır atık bilgi sistemi oluşturulmuştur. Sıfır Atık Bilgi Sistemine; mahalli idareler, kamu kurumları, eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, turizm tesisleri, limanlar, terminaller, havaalanları, akaryakıt istasyonları, zincir marketler, iş merkezleri ve sanayi kuruluşları vs. tarafından veri girişi yapılmaktadır. Sıfır Atık Bilgi Sistemi kapsamında yönetim sistemi kurulan bina ve yerleşke sayısı, 2025 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 205.000'ni geçmiştir.

Eğitim Farkındalık Çalışmaları

Sıfır atık yönetim yaklaşımının yaygınlaştırılmasında başarının sağlanması için sadece mevzuat çalışmaları değil aynı zamanda toplumun farklı kesimlerinin katılımı ve eğitimi de oldukça önemlidir. Bu nedenle; Bakanlığımızca belediyeler başta olmak üzere üniversiteler, eğitim kurumları, konaklama tesisleri, muhtarlar, kadınlar, sanayiciler vb. toplumun birçok kesimi ile kamu kurum/kuruluşlarına, yönelik olarak eğitim ve farkındalık çalışmalarımız devam etmektedir. Hedef kitleler tarafından verilen eğitimler sıfır atık bilgi sistemine girilmektedir. Sıfır Atık uygulamaları kapsamında 2017 yılından 2025 yılı sonuna kadar Bakanlığımız, il müdürlüklerimiz ve sektör temsilcileri tarafından 25 milyonun üzerinde kişiye eğitim verilmiştir. İl Müdürlüklerimiz tarafından tüm hedef kitleleri kapsayacak şekilde yıllık eğitim farkındalık planı hazırlanmasına başlanmış olup 81 ilin 2025 yılı Sıfır Atık Eğitim Farkındalık Planı tamamlanmıştır.

Çevre Yardımları

Çevre altyapı projelerine, çevre kirliliğinin giderilmesi projelerine, sıfır atık projelerine, çevre temizlik araçlarına ve katı atık programı projelerine, IPA Programı çerçevesindeki çevre altyapı projelerinin ulusal katkı payları ve atık su arıtma tesislerinin enerji teşviklerine çevre yatırımları için nakdi destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda; 2025 yılında 1.853 adet projeye 9.306.722.532 TL destek verilmiştir.

Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesi Uygulaması

Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması ile 2019-2025 (ilk dokuz ay) yıllarında plastik poşet kaynaklı 3.090.586 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir. Bu azalmayla ülkemizde plastik poşet üretimi için gerekli plastik hammadde ithali de önlenmiş ve yaklaşık 28 milyar Türk Lirası tasarruf edilmiş olmakla birlikte yaklaşık 167.984 ton sera gazı emisyon salımı da engellenmiştir. 2019 yılında başlatılan uygulama dâhilinde plastik poşetler boyutuna ve muhteviyatına bakılmaksızın adet başına vergiler dâhil 2019- 2024 yıllarında 25 kuruş/adet fiyattan satılmış ve 2025 yılında ise 50 kuruş/adet olarak fiyatlandırılmıştır. 01.01.2026 tarihinden itibaren plastik poşet ücreti vergiler dahil 1 TL /adet olarak uygulanacaktır.

Katı Atık Programı

Katı Atık Programı projesi ile büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin, entegre atık yönetimi tesisi, II. sınıf düzenli depolama tesisi, mevcut II. sınıf düzenli depolama tesisine ilave lot, ön işlem tesisi ve aktarma istasyonu yapım işleri, uygulama projelerinin hazırlanması, uygun görülmesi/onaylanması ile ilgili her türlü iş ve işlemlerin yürütülmesine dair çalışmalar devam etmekte olup 2025 yılında da yerel yönetimlere 192.126.369,37 TL hibe desteği sağlanmıştır.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yürütülen Projeler

Ulusal Çevre Bilgi Sistemi ve Alt Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi

Bakanlığımızca, çevre ile ilgili yazılımların tek çatı altında toplanması, iş ve işlemlerin kolaylaştırılmasını sağlayan merkezi ve modüler bir sistemin oluşturulması için Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki ortak modüller ile projenin alt uygulamaları olan E-ÇED, E-İzin, E-Yeterlik ve Atık Yönetim Uygulaması çevrimiçi uygulamaları bir proje ile yeniden yazılması kararlaştırılmıştır. Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ve uygulamaların yürütücüsü olan Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile çalışmalara başlanılmıştır.

Marmara Denizi'nde Oluşan Müsilaja Yönelik Çalışmalar, Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesi

MARMOD Faz III, Marmara Denizi Dijital İkizini tüm bileşenleri ile birlikte çalıştırmayı amaçlamaktadır. Projenin protokolü ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ile 10 Temmuz 2024 tarihinde imzalanmıştır. MARMOD FAZ III Projesi ile, projenin bir önceki aşamalarında altyapısı kurulan, geliştirilen modelleri ve toplanan verileri kapsayan bütüncül bir Dijital İkiz uygulama yapısının geliştirilmesi ve sonuçlarının yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Proje kapsamında "Marmara Denizi İyileştirme Karar Destek Aracı" geliştirilmiştir; böylece Marmara'ya giren besin yüklerinin azaltılması senaryoları modellenmekte ve derin sularda oksijen seviyelerinin nasıl iyileştirilebileceği analiz edilmiştir. Ayrıca Marmara'ya giren yayılı ve noktasal kaynaklı besin yüklerinin azaltılması senaryoları ayrı ayrı ve birleşik olarak modellenmiş ve derin sularda oksijen seviyelerinin zamansal olarak nasıl iyileştirilebileceği analiz edilmiştir. Marmara Denizi besin ve su bütçeleri oluşturulmuştur. 2030-2040 yılları arasında kapsayan Marmara Denizi iklim projeksiyonları gerçekleştirilmiştir. Marmara Denizinde 2025 yılında görülen müsilaj olgusu sebebiyle; müsilajın dağılımının ve etkilerinin araştırılmasına yönelik yeni araştırma çalışmalarına ihtiyaç duyulmuş ve ek protokol yapılmış olup bu çalışmalar da tamamlanmıştır. Projenin kapanış toplantısı, 4 Aralık 2025 tarihinde ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezinde düzenlenmiştir.

Deniz İzlemelerinde Standardizasyonun Sağlanması Projesi Faz II İlave AR-GE İşleri

"Deniz İzlemelerinde Standardizasyonun Sağlanması Projesi Faz II İlave AR-GE İşleri İçin Hizmet Alımı Sözleşmesi" kapsamında İzmir Körfezi'nde erken uyarı sistemlerinin kurulacağı alanları belirlemek amacıyla, 21-23 Mayıs 2025 tarihleri arasında bir saha çalışması yapılmış ve şamandıra, uydu, ferry box gibi izleme teknolojilerinin kullanılabilirliğinin bir ön araştırma ile değerlendirilmesi ile İzmir Körfezi'ndeki çevresel değişimlerin izlenmesine katkı sağlanmıştır. Proje, 3 Haziran 2025'te yapılan kapanış toplantısıyla sona ermiş ve toplantıda, güncellenmiş deniz izleme kılavuzları, ileri izleme teknikleri ve Ek Proje kapsamında İzmir Körfezi'nde yapılan saha çalışmaları ve "Deniz İzleme Mevzuat Taslağı" hakkında detaylı bilgi çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile il

müdürlüklerinin katılımından oluşan yaklaşık 150 kişilik bir katılımcı grubu ile paylaşılmıştır.

Marmara Denizi ve İzmir Körfezi Kirlilik Durumunun Araştırılması ve Baskıların Değerlendirilmesi Projesi

Proje Bakanlık yönetiminde ve TÜBİTAK-MAM koordinasyonu ile gerçekleştirilmiştir. 2025 yılında; İzmir Körfezi'nde yaşanan balık ölümleri ve kirlilik ile Marmara Denizi müsülaj oluşumu ve iklim değişikliği kaynaklı hususlar sebebi ile yeni araştırma faaliyetlerine ihtiyaç duyulmuştur. Proje ile 2025 yılı içinde İzmir Körfezinde izleme ağı genişletilerek; kirlilik durumunun araştırılması çalışması, Marmara Denizinde 2025 yılında mercan habitatların durumunun araştırılması ve Marmara denizinde gemi kaynaklı su altı gürültüsü haritasının oluşturulması çalışmaları yapılmıştır.

KSTK Uygulamalarında İdari ve Teknik Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi-Faz II

Proje kapsamında; demir dışı metal ergitme, tuğla ve seramik üretimi, reçine ve boya üretimi, atık düzenli depolama faaliyetleri için ölçüm ve hesaplama metodolojisi ile hesaplama araçları/excelleri oluşturulmuştur. KSTK Kılavuzu güncellenmiştir. KSTK konusunda uluslararası ölçekte etkin olan İspanya KSTK'sı 6 İl Müdürünün katılımıyla yerinde incelenmiştir. (Kocaeli, Samsun, Düzce, Aydın, Diyarbakır, Edirne İl Müdürleri) KSTK yazılımı veri kalite kontrol kuralları geliştirilmiştir.

Deniz İzleme ve Raporlama Faaliyetlerinin Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi ile Uyumlu Şekilde Geliştirilmesi Projesi

Proje ile Türkiye'de AB Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi ve Bölgesel Sözleşmeler doğrultusunda Ulusal Deniz İzleme Programının etkin bir şekilde uygulanması için ilgili birimlerin kurumsal kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Bakanlığın "Ulusal Deniz İzleme Ağı" çalışmalarının raporlama ve veri yönetimi ayağını, uluslararası ve AB düzeyinde tamamlayıcı-geliştirici bir proje olması ayrıca yeni izleme teknolojileri konusunda teknik kapasite artırıcı olması bakımından söz konusu projeden önemli katkılar beklenmektedir. Geline aşamada proje ihale çalışmaları süreci tamamlanmış, sözleşmesi 13.10.2025 tarihinde imzalanmış ve Ocak 2026 ayı itibarıyla proje faaliyetleri başlatılacaktır.

Sürekli İzleme Merkezi Modernizasyon Projesi

Proje 2025 Yılı Yatırım Programında kabul edilmiştir. Proje ile SİM'de mevcutta 5 olan modül sayısının 8'e çıkarılması, Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Sisteminin SİM'e eklenmesi ve Yapay Zekâ ile Tahminleme Modüllerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Aynı zamanda karar destek sistemlerinin geliştirilmesi, Sürekli Denetim Merkezi ile entegrasyon, vatandaş biliminin kurulması, yönetici mobil uygulamasının geliştirilmesi ve projenin hedefleri kapsamında yer almaktadır.

Türkiye Çevre Etiket Sisteminin Yaygınlaştırılması Projesi

Bakanlığımız ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi arasında imzalanan protokol doğrultusunda Türkiye Çevre Etiket Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin açılış toplantısı 11.07.2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

17.10.2025 tarihinde ayakkabı ve deri ürün grubu çevre etiketi kriter belirleme çalışmaları için Şanlıurfa iline “Teknik İnceleme Komisyon” üyeleriyle saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. 13.11.2025 tarihinde proje içeriğinde başlatılan ahşap yüzey kaplama ürün gurubu çevre etiketi kriterleri belirleme çalışmaları kapsamında Kastamonu iline “Teknik İnceleme Komisyon” üyeleriyle saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. 06.11.2025 tarihinde İstanbul’da ayakkabı ve deri ürün gurubu çevre etiketi kriter belirleme çalışmaları devamında sektör temsilcilerinin katılımıyla çalıştay yapılmıştır. 02.12.2025 tarihinde devam eden proje kapsamında çalışmaları başlatılan “Ahşap Yüzey Kaplama” ürün gurubu çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Temel Faaliyetler

ÇED Faaliyetleri

2025 yılı sektörlere göre ÇED karar sayıları aşağıda verilen tablodaki gibidir.

Tablo 31. 2025 Yılı ÇED Karar Sayıları

Sektör Adı	ÇED Olumlu Karar Sayısı	ÇED Gerekli Değildir Karar Sayısı	ÇED Olumsuz ve İptal / İade Karar Sayısı	ÇED Gereklidir/ÇED Raporu Hazırlanmalıdır İptal / İade Karar Sayısı
Petrol-Madencilik	110	1.005	93	364
Sanayi	34	495	8	32
Atık-Kimya	64	256	12	40
Tarım-Gıda	46	513	9	46
Enerji	422	395	168	83
Ulaşım-Kıyı	22	70	12	9
Turizm-Konut	18	322	2	24
Toplam	716	3.056	304	598

24.07.2025 tarihinde Çevre Kanunu’nda yapılan değişiklik ile bu tarihten itibaren ÇED Gerekli Değildir kararı yerine ÇED Olumlu kararı, ÇED Gereklidir kararı yerine ÇED Raporu Hazırlanmalıdır kararı verilmeye başlanmıştır. 01.01.2025-31.12.2025 tarihleri arasında EK-1 kapsamında 716, EK-2 kapsamında 3056 olmak üzere; toplam 3772 projenin ÇED kararı uygun bulunmuştur.

Atık Yönetim Uygulaması

ATYÖN alt uygulaması olan Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) ile tehlikeli atıklar çevrimiçi olarak anlık veriler ile izlenmektedir. İthal edilen plastik atıklar MoTAT kapsamına alınmış ve güncel Genelge kapsamında ithal edilen plastik atıkların gümrük işlemlerinden sonra atık işleme tesisine taşınması işlemleri MoTAT ile izlenmeye devam edilmektedir. Atık Yönetim Uygulaması/Kütle Denge Sistemi (KDS) üzerinden atık işleme tesislerince kabul edilen, işlenen, bakiye olarak oluşan atıklar ile atık işleme faaliyeti neticesinde üretilen ürünler ile üretimde kullanılan katkı ve çıkan fire bilgisini de içeren kütle-denge bilgisi hazırlanmakta ve çevrimiçi olarak bildirim yapılmaktadır. Kütle Denge Sisteminin

kullanımının etkinliğinin artırılması ve kaliteli, güvenilir geri kazanım/bertaraf verisine ulaşılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

ATYÖN/ Atık Beyan Sistemine eklenen atık üretim faktörleri ile belirlenen 13 sektörün atık ABSİS Uygulaması üzerinden alınmaya devam edilmektedir. ABSİS kapsamındaki atık beyanları doğru ve kaliteli veriye ulaşılması amacı ile Bakanlık ve İl Müdürlüklerince yapılan değerlendirmelerle atık üreticilerinin sistem üzerinden izlenmesi sağlanmıştır. Atık Beyan Sistemi (TABS)/ABSİS üzerinden atık üreticilerince gerçekleştirilen beyanlar ile hazırlanan Atık İstatistikleri Bülteni Bakanlık web sayfasından yayınlanmaktadır.

ÇED İzleme ve Denetimi Faaliyetleri

2025 yılında 8.065 tesiste ÇED izleme denetimi gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler sonucu Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan 258 tesisin faaliyeti durdurulmuş 826 tesise 630.126.330 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2025 yılında Bakanlıkça 63.196 tesise çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler sonucu Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan 6.958 tesise toplam 3.969.767.291,54 TL idari para cezası uygulanmış ve 503 faaliyet durdurulmuştur.

Egzoz Denetimleri

2025 yılında yapılan denetimler sonucunda 1.116 adet ceza kesilmiş, 15.859.374 TL para cezası uygulanmıştır.

Çevre Denetimlerinin Planlanması

Bakanlığımızca gerçekleştirilen çevre denetimlerinin, çevresel riskler ve denetim altyapısı göz önünde bulundurularak planlanması büyük önem arz etmektedir. Bu amaçla 81 İl Müdürlüğümüz denetimlerini, risk değerlendirme yöntemi ile planlamaktadır. Risk değerlendirmesi yapılırken tesisin türü, atık su deşarjı, atık yönetimi, hava emisyonu vb. çevresel kriterlerin yanı sıra tesisin geçmişteki uygunluk durumu, çevre yönetim sistemi olması vb. performans kriterleri de dikkate alınarak tesisin çevresel risk durumu tespit edilip denetim sıklığı belirlenmektedir. Böylelikle risk değerlendirme yöntemi kullanılarak daha riskli tesislerin daha sık denetlenmesi sağlanmaktadır.

Çevre Denetim Uygulaması (E-Denetim)

Yeni bilişim teknolojilerindeki gelişmelere uygun şekilde, mevcut ve gelecekteki kullanıcı ve veri yükünü taşıyabilecek kapasitede, çeşitli veri paylaşım yapılarına uyumlu, mevzuat gelişmeleri açısından esnekliğe sahip, mobil çevre denetim uygulaması ile de daha verimli şekilde entegre olarak çalışan, tutanakların sahada online olarak tutulabilmesi ve e-imza ile imzalanmasına olanak sağlayan yeni e-denetim sistemi 30 Kasım 2024 tarihi itibarıyla canlı yayına alınarak kullanılmaya başlanmıştır.

E-Denetim programında kontrol listeleri kılavuzluğunda çevre denetimlerinin yapılması, tutanağın, denetim raporunun ve idari yatırım karar tutanaklarının hazırlanması ve

kaydedilmesi, idari yaptırım ve varsa ilgili dava süreçlerinin sistem üzerinden takibinin yapılması mümkün olabilmektedir.

Mobil Çevre Denetimi Yazılımı

Mobil Çevre Denetim Uygulaması Yazılım Geliştirme Projesi kapsamında Bakanlık merkez ve taşra teşkilatınca yapılan çevre denetim süreçlerinin yürütüldüğü çevre e-denetim yazılımına entegre olarak çalışacak ve çevre denetim tutanaklarının sahada online tutulmasını sağlayacak mobil denetim uygulaması tamamlanmıştır. Bu kapsamda 2025 yılında temin edilen 500 adet tablet Bakanlık Merkez ve 81 İl Müdürlüğüne dağıtılmıştır. Mobil çevre denetim uygulamasının yaygınlaştırılması amacıyla İl Müdürlüklerimizle birlikte denetimler gerçekleştirilmiştir.

Çevre Denetçisi Eğitimi

İl Müdürlükleri ve Bakanlık Merkez teşkilatı çevre denetim birimlerinde görev alan mevcut personelin uzmanlaşması, bilgi paylaşımı ve yeni göreve başlayan personelin çevre denetim mevzuatı kapsamında bilgilendirilmesi amacıyla 19-23 Şubat 2025 tarihlerinde 170 aday çevre denetçisinin katılım sağladığı Çevre Denetçisi Eğitimi düzenlenmiştir.

Büyük Endüstriyel Kazalarla İlişkin Yürütülen Çalışmalar

Denetimlerin tüm İl Müdürlükleri tarafından standart bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla hazırlanmış olan Çevre Denetçileri için BEKRA Denetimleri Uygulama Kılavuzu ve Kontrol Listeleri kullanılarak 2025 yılında da denetimlere devam edilmiş olup; 2026 yılı için de İl Müdürlükleri tarafından BEKRA denetim planları hazırlanmıştır. Bakanlığımız Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemi uygulamasının bakım, iyileştirme ve teknik destek çalışmaları Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Büyük endüstriyel kaza riski taşıyan kuruluşların envanterinin tutulduğu bu sistemde 2025 yılı sonu itibarıyla 380 adet üst seviyeli, 278 adet alt seviyeli olmak üzere toplam 658 BEKRA kuruluşu kayıtlıdır.

Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Yürütülen Çalışmalar

Genel Müdürlük sorumluluğunda bulunan ürünlere ait Piyasa Gözetimi ve Denetim çalışmaları 2872 Sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Bununla birlikte 97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi uyarınca, piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu kurum/kuruluşlar ve sorumlu buldukları ürün grupları belirlenmiş olup, Genel Müdürlük sorumluluğunda bulunan ürün grubu katı yakıtlardır. Katı yakıt denetimleri Bakanlık taşra teşkilatı ile 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında yetki devri yapılmış kurum ve kuruluşlarca yapılmaktadır. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm verileri üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve yıllık olarak yayınlanan Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetim Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

2025 yılında toplam 4.566 adet Geçici Faaliyet Belgesi, 6.233 adet Çevre İzin ve Lisans Belgesi verilmiş olup, ek kapsamına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 32. 2025 yılı Geçici Faaliyet Belgesi, Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisans Belgesi Sayıları

Geçici Faaliyet Belgesi			Çevre İzin ve Lisans Belgesi		
EK-1	EK-2	Toplam	EK-1	EK-2	Toplam
523	4.043	4.566	650	5.583	6.233

Sürekli Atık Su İzleme Çalışmaları (SAİS)

Ülke genelinde yüksek kapasiteli arıtma tesisleri çıkış suları 463 adet SAİS istasyonu ile Bakanlıkça 7/24 izlenmektedir. 30 adet tesisle başlanan sürekli atık su izleme çalışmalarında sürekli izleme merkezine entegre edilen tesis sayısı 463'e yükselmiştir. Bu sayede uzaktan ve etkin denetim mekanizması geliştirilmiştir. Tesislerde pH, iletkenlik, sıcaklık, çözülmüş oksijen ve debi gibi fiziksel parametrelerle birlikte KOİ ve AKM parametreleri 7/24 izlenmektedir. SAİS çalışmaları ile arıtma tesisi çıkış suları değerleri yükseldiğinde alarm durumları il müdürlüklerine ulaşmakta, 7/24 teknolojik denetim yapılarak sınırı aşanlar için il müdürlüğünce yasal işlem yapılmaktadır. 2021/14 Sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge kapsamında ise 89 tesis Sürekli İzleme Merkezine entegre olmuştur.

Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarı Yeterlik Çalışmaları

Çevre ölçüm ve analiz laboratuvarlarının yetkilendirme faaliyetleri Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği kapsamında yapılmaktadır. Bakanlıkça yetkili 232 çevre laboratuvarı bulunmaktadır. Yetki verilen laboratuvarların denetlenmesi, belgelendirilmesi ve sürekli izlenmesi faaliyetleri Entegre Çevre Bilgi Sistemi Laboratuvar Yetkilendirme üzerinden online olarak yürütülmekte, tüm ölçüm/analizlere ait kayıtlar ve sonuçlar uygulamada toplanmakta bu kapsamda, Laboratuvar Yetkilendirme Uygulaması, sürekli iyileştirme ve geliştirmeye devam etmektedir.

Türkiye'de Kirleticı Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Sisteminin Oluşturulması Çalışmaları

Kirleticı Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Kademeli uygulama nedeniyle, tüm sektörlerin ve endüstriyel faaliyetlerin Sisteme dahil olması ve sunulan raporların veri doğrulamasının tamamlanması en erken 2027 yılında gerçekleşecektir. KSTK Merkezi, halihazırda 3000'e yakın sanayi tesisinin kayıt prosedürü için proses detaylarının ve kapasitelerinin gözden geçirilmesi ve sundukları verilerin kalite kontrolü de dahil olmak üzere iş ve işlemleri yürütmüştür. Tüm sektörler dahil edildiğinde KSTK'nın 4000'den fazla tesisi kapsaması beklenmektedir.

Hava Kalitesi İzleme Faaliyetleri

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı 81 ilde 383 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibarıyla tüm illerde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir. Hava kalitesi izleme istasyonlarından elde edilen ölçüm sonuçları anlık olarak www.havaizleme.gov.tr web

adresi ve Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden kamuoyu bilgisine sunulmaktadır.

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı

Bakanlık ülke genelinde hava kalitesi izleme istasyonlarının yer seçimi, kurulumu, işletimi, verilerin merkezden kontrolü ve kamuoyu bilgisine sunulması iş ve işlemlerinde gerek teknik alt yapı gerekse cihaz ve ekipman bazında donanımlı tek kuruluştur. Resmi İstatistik Programı kapsamında Hava Kalitesi Haber Bülteni (13 adet) aylık ve yıllık hava kalitesi bültenleri yayınlanmıştır. Şu anda TÜİK tarafından kalite logosuna sahip bülten olma özelliğine sahiptir. Avrupa Çevre Ajansına 2024 yılı hava kalitesi verileri raporlanmış olup, 2025 yılı verilerinin ise 2026 Eylül sonu itibarıyla raporlanması tamamlanacaktır.

Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Faaliyetleri

Sürekli emisyon ölçüm sistemi; bacadan atmosfere atılan kirlenici gazın, faaliyetin devam ettiği süre boyunca ölçümünün yapılarak elde edilen verilerin kayıt altına alındığı sistemlerdir. Türkiye genelinde yaklaşık 414 adet sanayi tesisine ait 797 adet bacada sürekli izleme sistemleri kurulmuş olup ölçüm verileri, Bakanlığımızca 7/24 çevrimiçi olarak izlenmektedir.

Sürekli İzleme Merkezi (SİM) Faaliyetleri

383 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu, 552 adet Atık Su İzleme İstasyonu, 414 adet sanayi tesisine ait 797 adet baca ile Emisyon İzleme İstasyonu sürekli olarak izlenerek yönetilebilmekte ve raporlanabilmektedir. 428 adet izleme istasyonu ile denizlerde bütünlük izleme verileri ve 110 adet alıcı ortam izleme istasyonu ile evsel ve endüstriyel kirlilik izleme verileri ile SİM yazılımına aktararak haritalandırma, grafik ve rapor alma işlemleri gerçekleştirilebilmektedir. SİM ile 1.732 noktadan aylık, 538 noktadan mevsimsel veri toplanmaktadır. Ayda ortalama 15.000 ziyaretçi girişi alan SİM platformu mevcutta 15.000 sensör, analizör ve cihaz yönetimi yapmakta, 70 milyar data yönetimi ile büyük veri tabanı sunmaktadır.

Çevre Referans Laboratuvarı Faaliyetleri

31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla 1.031'i su/atık su, 6'sı atık, 8'i toprak, 4'ü artıma çamuru, 143'ü kömür, 25'i pirina, 58'i baca gazı, 15'i deniz suyu, 7'si sediment ve 12'si hava numunesi olmak üzere toplam 1.309 numunede 27.110 parametrenin analizi tamamlanmıştır. 3 adet tam donanımlı Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı aracı ile göl, dere, akarsu ve tesislerde yerinde ölçüm, izleme ve denetim çalışmaları sürdürülmektedir.

Özel ve kamuya ait çevre laboratuvarlarına "Su, Atık Su, Toprak, Aritma Çamuru, Katı Atık, Atık Yağ ve İzolasyon Sıvılarından Numune Alma Eğitimleri" verilmekte, sınavda başarılı olan katılımcılar sertifikalandırılmaktadır. 2025 yılında düzenlenen eğitimlere 419 kişi katılım sağlamıştır.

Denizlerde Bütünlük Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)

2023-2025 döneminde 428 istasyondan oluşan izleme ağı ile, tüm denizlerde ötrofikasyon, kirleticiler, biyoçeşitlilik izleme, deniz çöplerinin izlenmesi gibi devamlılık arz eden bileşenlerin izlenmesi yanı sıra; iklim değişikliğine yönelik çalışmaların planlanması hususunda önem arz eden mercan resiflerinin ve korallijenlerin izlenmesi, iklim değişikliğine yönelik çalışmalar kapsamında alkalinite analizleri ile sıfır kirlilik politikası kapsamında insan sağlığı ve biyoçeşitliliğe etkileri önem arz eden mikroplastiklerin biyotada izlenmesi, izleme verilerinde yeni değerlendirme araçlarının kullanılması faaliyetleri yürütülmüştür. Bileşen bazlı tematik değerlendirmelerin yer alacağı tematik raporların hazırlanması çalışmaları yapılmıştır. 2023-2025 dönemi sonunda programın değerlendirmeleri ve sonuçlarının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak “IV. Ulusal Denizlerde İzleme ve Değerlendirme Sempozyumu” 03-06 Kasım 2025 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

Stratejik Çevresel Değerlendirme Süreçleri

Stratejik Çevresel Değerlendirme süreçleri kapsamında su yönetimi sektöründe 28 adet, kıyı yönetimi sektöründe 4 adet ve tarım sektöründe 1 adet olmak üzere toplam 33 adet planın SÇD süreci tamamlanmıştır. 24 adet planın SÇD süreci devam etmektedir.

İthalat ve İhracat İzinleri

2025 yılında ithalat ve ihracat izinleri çalışmaları kapsamında verilen belge sayıları aşağıdaki tablodaki gibidir:

Tablo 33. 2025 Yılı İthalat ve İhracat İzinleri Sayıları

Düzenlenen Belge Adı	Belge Sayısı
Metal Hurda İthalatçı Belgesi	113
Transit Geçiş İzni	27
Pil ve Akümülatör İthalat Ön İzin Onayı	1.933
Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi	133
Katı Yakıt İthalatçısı Muafiyet İzni	23
Petrol Koku Kullanma İzin Belgesi	22
Yüksek Kükürtlü Petrolkoku Tahsisatı	58
Yüksek Kükürtlü Taşkömürü Tahsisatı	15
Yüksek Uçuculu Taşkömürü Tahsisatı	9
Yerli Petrol Koku Uygunluk Belgesi	10
Tehlikeli Atık İhracat İzni	2
Tehlikesiz Atık İhracat İzni	1.452
Elektronik Atık İhracat İzni	18
Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi	324

ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yürütülen Projeler

Türkiye'yi Etkileyen Kum ve Toz Fırtınaları Kaynak Alanlarının Belirlenmesi ve Nedensellik Analizi Projesi

Kum ve toz fırtınaları; üzerinde bitki örtüsü kalmamış/seyrelmiş toprağın, şiddetli rüzgâr etkisiyle kilometrelerce uzağa taşınması olayıdır. Projenin temel amacı; Türkiye ve Türkiye'nin sınır aşan havzalarında kum ve toz fırtınaları kaynak alanlarını, hareket yönlerini ve etkilediği bölgeleri belirlemek; oluşumuna zemin hazırlayan arazi ve meteorolojik koşulları bütüncül bir yaklaşımla analiz etmek; mekânsal ve zamansal eğilimleri değerlendirmektir.

Projeye 12.11.2025 yılında makam oluru ile projeye resmi olarak başlanmıştır. TÜBİTAK-BİLGEM ve Bakanlık arasında, paylaşılan teknik şartname özelinde bir sözleşme imzalanmıştır.

Türkiye Çölleşme Modeli, Hassasiyet ve Tehlike Haritaları Projesi

Proje, Türkiye'nin mevcut çölleşme hassasiyetini ve gelecekte karşı karşıya kalabileceği çölleşme tehlikesini, güncel bilimsel yöntemlerle ve yüksek çözünürlüklü çevresel veri setleri kullanarak ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu kapsamda, Türkiye Çölleşme Modeli oluşturulmuş ve Hassasiyet Haritası hazırlanmıştır. Gelecek projeksiyonları (tehlike) kapsamında, çölleşme tehlikesi, iklim senaryolarına göre üç dönem (2025–2050: yakın gelecek, 2050–2075: orta gelecek ve 2075–2100: uzak gelecek) için değerlendirilmiş ve hem iyimser (SSP 2-4.5) hem de kötümser (SSP 5-8.5) senaryolar altında 2100 yılına kadar 30 m mekânsal çözünürlükte projeksiyonlar üretilmiştir. Ayrıca, Türkiye Çölleşme Modeli ve Yazılımı ile ilgili teknik personele eğitim verilmiş ve Türkiye Çölleşme Modeli Lansman Programı Gaziantep'te gerçekleştirilmiştir.

İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Gerçekleştirilen Projeler

Ankara Ay-Yıldız Karbon Yutak Alanı Oluşturma Projesi: Tamamlama ve yeni karbon yutak alanı oluşturulması faaliyetleri kapsamında, proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen 20 farklı tür içeren toplam 19.000 adet fidan (ağaç ve çalı türleri) dikimi gerçekleştirilmiştir.

Konya İli Selçuklu İlçesi Karbon Yutak Alanı Projesi: Karbon yutak alanı oluşturulması kapsamında, proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen 9 farklı tür içeren toplam 9.400 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

Malatya İli Yeşilyurt İlçesi Karbon Yutak Alanı Projesi: Karbon yutak alanı oluşturulması kapsamında, proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen 9 farklı tür içeren toplam 3.750 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

İLBANK Karbon Yutak Alanı Hatıra Ormanı Oluşturulması Projesi: Karbon yutak alanı oluşturulması kapsamında, proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen 5 farklı tür içeren toplam 3.400 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

Sincan Belediyesi Karbon Yutak Alanı Oluşturulması Projesi: Karbon yutak alanı oluşturulması kapsamında, proje sahasında bölgenin iklim ve toprak özelliklerine uyum sağlayabilen 26 farklı tür içeren toplam 6.780 adet fidan (ağaç ve çalı türleri) dikimi gerçekleştirilmiştir.

Aksaray Üniversitesi Merkez Kampüsünde Erozyon Kontrolü Maksadıyla Karbon Yutak Alanı Oluşturulması Projesi

Proje kapsamında Aksaray Üniversitesi'nin model karbon yutak alan ağaçlandırma projesi çerçevesinde orman ağaçları ve peyzaj değeri yüksek bitki türleriyle ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 200 toros sediri, 150 karaçam, 880 mavi servi, 150 dişbudak, 70 akçaağaç, 250 karaağaç, 200 huş, 100 gümüşü ihlamur, 50 doğu çınarı, 200 yalancı akasya ve 150 kadıntuzluğu olmak üzere toplamda 2400 fidan dikilmiştir.

İğdır Üniversitesi Kampüsünde Erozyon Kontrolü Projesi

Proje kapsamında İğdır Üniversitesi'nin model karbon yutak alan ağaçlandırma projesi çerçevesinde toprak işleme, teraslama, ıslah yapıları oluşturma faaliyetlerinin yanı sıra orman ağaçları ve peyzaj değeri yüksek bitki türleriyle ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 30.000 fidan dikilmiş ve 150 kg meşe ve badem tohumu ekimi yapılmıştır.

Konya İli Karapınar İlçesi Erozyon Kontrolü Projesi

Proje alanı yaklaşık 48,9 hektar büyüklüğünde olup, bu alanda 9.000 adet Atriplex, 5.000 adet kokarağaç, 1.000 adet ahlat ve 1.000 adet bozkır otu olmak üzere toplam 16.000 adet fidan dikilmiş, ayrıca 24.000 adet badem tohumu ekilerek karbon yutak alanı oluşturulması hedeflenmiştir. Proje, çölleşme ve rüzgâr erozyonu ile mücadele edilmesi, iklim değişikliği etkilerinin azaltılması, kırsal kalkınmaya katkı sağlanması ve kırsal turizmin desteklenmesi amaçlarını taşımaktadır. Konya/Hotamış rüzgâr erozyonu ile mücadele projesi ile Konya/Adakale su erozyonu ile mücadele projesi tek ihale kapsamında yürütülmüştür.

Konya İli Çumra İlçesi Erozyon Kontrolü Projesi

Yaklaşık 20 hektarlık proje alanında 2.000 adet ahlat, 1.000 adet çitlembik, 500 adet geyik elması, 1.000 adet dağ muşmulası ve 2.000 adet mavi servi olmak üzere toplam 7.000 adet fidan dikilmiş, ayrıca 13.500 adet badem tohumu ekilerek karbon yutak alanı oluşturulması hedeflenmiştir. Proje; çölleşme, su erozyonu ve iklim değişikliği ile mücadele edilmesi, kırsal kalkınmaya katkı sağlanması ve kırsal turizmin canlandırılması amaçlarını taşımaktadır.

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Karbon Yutak Alanı Bakım ve Tamamlama Projesi

Proje kapsamında; kampüs içerisinde 6 ha'lık alanda bakım, tamamlama ve dikim çalışmaları için bölgenin iklim ve toprak koşullarına uyumlu, dayanıklı ve yerli türlerin korunmasına katkı sağlayan Toros sediri (*Cedrus libani*) tercih edilerek toplamda 1.100 adet fidan dikilmiş olup karbon yutak alan oluşturulmuştur.

Kastamonu Üniversitesi Karbon Yutak Alanı Bakım ve Tamamlama Projesi

Proje kapsamında; kampüs içerisinde 5 ha'lık alanda sedir, mavi ladin, ıhlamur, ağaç hatmi, sarı salkım, süs eriği, çınar yapraklı akçaağaç ve üvez fidanı olmak üzere toplamda 546 adet fidan dikilerek karbon yutak alan oluşturulmuştur.

Çölleşmeye Hassas Alanlarda Arazi Kullanım Performansının Belirlenmesi Projesi

Projenin amacı; Tarım, orman ve mera alanlarını temsil eden farklı arazi kullanımlarında toprak sağlığı ve kalitesini etkileyen fiziksel, kimyasal ve biyolojik göstergeler ile arazi kullanım uygulamaları arasındaki etkileşimi ortaya koyacak model bir çalışmanın gerçekleştirilmesi ve bunun sonucunda "Arazi Performansının Belirlenmesi" konusunda yenilikçi bir model yaklaşımın geliştirilmesidir. 2025 yılı kapsamında Konya ve Şanlıurfa illerinde olmak üzere 2 adet proje çalışmalarına başlanmış olup 2026 yılında tamamlanacaktır. Bu kapsamda:

Konya Model Çalışması: 60 adet profil:

- 40 adet tarım; 20 adet bozulmamış/iyi uygulama alanları, 20 adet bozulmuş alanlar,
- 10 adet orman; 5 adet bozulmamış/iyi uygulama alanları, 5 adet bozulmuş alanlar,
- 10 adet mera; 5 adet bozulmamış/iyi uygulama alanları, 5 adet bozulmuş alanlar,

0-30cm ve 30-60cm derinliklerden; 118 adet toprak örneği alınarak fiziksel ve kimyasal parametreler analiz edilmiştir. 0-30cm derinlikten; 60 adet toprak örneği alınarak biyolojik parametreler analiz edilmiştir.

Şanlıurfa Model Çalışması: 60 adet profil:

- 40 adet tarım; 20 adet bozulmamış/iyi uygulama alanları, 20 adet bozulmuş alanlar
- 10 adet orman; 5 adet bozulmamış/iyi uygulama alanları, 5 adet bozulmuş alanlar
- 10 adet mera; 5 adet bozulmamış/iyi uygulama alanları, 5 adet bozulmuş alanlar

0-30cm ve 30-60cm derinliklerden; 114 adet toprak örneği alınarak fiziksel ve kimyasal parametreler analiz edilmiştir. 0-30cm derinlikten; 60 adet toprak örneği alınarak biyolojik parametreler analiz edilmiştir.

Erzurum İli Palandöken Kayak Merkezi Jandarma Bölgesi Çiğ Kontrol Projesi

Proje kapsamında; Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığının talebi üzerine ve bölgede yapılan analizler doğrultusunda enerji kırıcı duvar, yakalama duvarları, harçlı karataş

duvar, kar köprüleri, ahşap tripodlar, kar kazıkları ve ağaçlandırma uygulamaları olmak üzere çeşitli çığ kontrol ve önleme yapıları projelendirilmiştir.

Erzurum İli Palandöken Kayak Merkezi Jandarma Bölgesi Çığ Kontrol Projesi

Proje kapsamında; 2025 yılı içerisinde 677m seki teras, 120m çelik kar köprüsü ve 400m servis yolu uygulanmıştır. Proje uygulamasına 2026 yılında devam edilecektir.

Sivas İli Yıldızdağı Kayak Merkezi Çığ Tehlike Değerlendirme Projesi

Sivas ili Yıldız Dağı Kayak Merkezi'nde 2.915 ha'lık alanı kapsayan alanda 1 adet çığ tehlike haritası ve 1 adet çığ tehlike değerlendirme projesi raporu hazırlanarak onaylanmış ve Sivas İl Özel İdaresi'ne gönderilmiştir.

Bilecik İli Bozüyük İlçesi Aşağıarmutlu Köyü Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi

Proje kapsamında; 500 ha'lık alan içerisinde kıyı oyulmaları, kıyı göçmeleri, kıyı kaymaları ve oyuntu erozyonunu en aza indirmek için 10 adet harçlı ıslah sekisi yapılması projelendirilmiştir.

Nevşehir İli Gülşehir İlçesi Eski ve Yeni Yaylacık Köyleri Yukarı Havza Sel ve Erozyon Kontrol Projesi

Proje kapsamında; 682 ha'lık alan içerisinde kıyı oyulmaları, kıyı göçmeleri, kıyı kaymaları ve oyuntu erozyonunu en aza indirmek için 13 adet harçlı ıslah sekisi ve ayrıca 10 ha alanda ağaçlandırma çalışması yapılması projelendirilmiştir.

Sivas İli Gemerek İlçesi Yeniçubuk Mahallesi Yukarı Havza Sel Kontrol Uygulaması Projesi

Proje kapsamında; uygulama sahasında yerleşim yerlerini doğrudan tehdit eden oyuntular üzerinde 5 adet harçlı ıslah sekisi yapılarak projenin 1. kısım uygulaması tamamlanmıştır.

Kurak ve Yarı Kurak Alanların Bitkilendirme/Ağaçlandırma Çalışmalarında Farklı Su Hasadı Tekniklerinin Etkinliğinin Belirlenmesi Projesi

Ülkemizin yarıdan fazlasını içeren kurak ve yarı kurak alanların sürdürülebilir yönetimi adına, su hasadı yöntemlerinin toprak su bütçesine katkısı ve yıl içi toprak nem değişiminin belirlenebilmesi amacıyla "Kurak ve/veya Yarı Kurak Alanların Restorasyonunda Farklı Su Hasadı Tekniklerinin Etkinliğinin Belirlenmesi Projesi: Ankara Örneği" projesi hayata geçirilmiştir.

Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberi Projesi

Ülkemizde yeşil alanların bitkisel tasarımında; iklim değişikliğine dayanıklı doğal türlerin tercih edilmesine yönelik duyarlılığın artırılması amacıyla Türkiye'nin dört bir yanındaki yerel bitki örtüsü incelenerek, tüm kentlerimizin iklim ve ekolojik özelliklerine uygun doğal bitki türlerinin belirlenmesi ve peyzaj çalışmalarında bu bitkilerin nasıl kullanılabileceği konusunda pratik bilgiler sunulması amacıyla proje başlatılmış ve 2025 yılında tamamlanmıştır. Proje kapsamında; 2025 yılında kalan beş coğrafi bölgenin rehberlerinin hazırlanması tamamlanmıştır.

İklim Değişikliğine Uyumlu, Potansiyel Çiğ Alanlarında Dayanıklı Bitki Türlerinin Tespiti Projesi

Proje kapsamında 2025 yılında; Bingöl (Haserek), Erzincan (Ergan), Erzurum (Palandöken), Hakkâri (Mergabütan), Van (Abalı), Kars (Sarıkamış), Isparta (Davraz) ve Bursa (Uludağ) olmak üzere toplam 8 pilot alanda çalışılmıştır. Bu kapsamda kış turizmi ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yer alan potansiyel çiğ alanlarındaki 2.000 metre ve üzeri yükseltilerde yetişen bitki türleri tespit edilmiştir.

Eysel-Kentsel Arıtma Çamurlarının Marjinal ve Bozulmuş Sahaların İslahına Yönelik Kullanım İmkânlarının Değerlendirilmesi ile Toprak ve Bitki Gelişimine Etkisinin Araştırılması Projesi: Ankara Pursaklar Örneği (Faz-2)

Proje kapsamında; Ankara Pursaklar bölgesinde marjinal nitelikte bir arazi seçilmiş ve deneme alanı kafes tel ile ihata içine alınmıştır. Araziye toplamda 5 tekerrür olacak şekilde deneme desenleri yerleştirilmiş ve 1.2.3. ve 4.deneme desenleri için toplamda 256 adet 1 metre küplük çukurlar açılmıştır. Deneme desenlerinde belirtilen şekilde 1. ve 3. tekerrüre sadece arıtma çamuru, 2. ve 4. tekerrüre yarı yarıya olacak şekilde toprak ve arıtma çamuru karışımları dökülerek doldurulmuştur. 3. ve 4. tekerrürde farklı olarak aktive edilmiş etkin mikroorganizma ilaveleri bulunmaktadır. Doldurulan çukurlara ve 5.tekerrür izleme parseline tesadüf parsel metoduna göre 80 adet Pinus nigra (Karaçam), 80 adet Juniperus excelsa (Boylu Ardıç), 80 adet Crataegus monogyna (Alıç) ve 80 adet Atriplex halimus (Tuz çalısı) olmak üzere toplamda 320 adet fidan dikilmiştir.

Temel Faaliyetler

İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS): Tüm kamu kurum/kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin arazi örtüsü verisine ihtiyaç duyan projelerinde kullanılabilecek ülkemize özgü arazi örtüsü sınıflarının bütüncül olarak üretildiği ve izleme ihtiyaçlarının karşılandığı bir projedir. Proje ile arazi örtüsü/kullanımı sınıflarının yapay zekâ ve makine öğrenmesi teknolojilerini kullanarak yarı otomatik olarak tüm Türkiye için üretilmesi ve izlenmesi amaçlanmıştır. 2025 yılında; 2023 yılı Ulusal Arazi Örtüsü Haritasının taslak olarak üretilmesi, 2025 UASİS Yazılımı bakım hizmeti, 2023 yılı Taslak Arazi Örtüsü Haritasının etiketleme ve düzenleme çalışmaları yapılmıştır.

Erozyon İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları: Faaliyet kapsamında Dinamik Erozyon Modeli İzleme Sistemi ve Ulusal Dinamik Rüzgâr Erozyonu Modeli ve İzleme Sistemi kapsamında verilerin güncellenmesi ve Erozyon Portal yazılımının geliştirilmesi için hizmet alımı yapılmıştır. Faaliyet kapsamında;

- Veri Aktarım ve Hesaplama Modülünün geliştirilmesi,
- Yağışın Aşındırma Gücü Faktörü (R) ve Rüzgâr Erozyonu İklim Faktörü (WF)'nün otomatik hesaplanması,
- Dinamik sorgulama ve çok formatlı veri indirme araçlarının oluşturulması,
- Güvenlik, loglama ve yetkilendirme sistemlerinin uygulanması,
- Eğitimlerin verilmesi ve sistemin nihai teslimi işleri gerçekleştirilmiştir.

Karbon Yutak Alanı Faaliyetleri

Aksaray İli Gülağaç İlçesi Demirci Yüzüncü Yıl Karbon Yutak Alanı Bakım ve Tamamlama Çalışmaları: Aksaray ili Gülağaç ilçesi Demirci beldesinde, hazineye ait 351/1 ada parselde yer alan 255 hektarlık alanın ağaçlandırılması ve erozyon kontrolüne yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi hedefiyle ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Karaçam, sedir, mavi servi, badem, iğde, ardıç, alıç, ahlat, meşe fidanı ve badem tohumu ile 10 türden toplam 100 bin adet fidan ve tohumla ağaçlandırma yapılmıştır. Bakım çalışmaları kapsamında, 2025 yılında 15.600 fidan dikilmiş olup ayrıca sulama, ot alma, çapalama vb. bakım çalışmaları yapılmıştır.

Kırşehir İli Çiçekdağı İlçesi Baraklı Karbon Yutak Alanı Bakım ve Tamamlama Çalışmaları: 2024 yılında projesi tanzim edilen ve uygulaması yapılan Baraklı karbon yutak alanında sedir, karaçam, üvez, mahlep, hünnap, yalancı akasya türleri kullanılmış olup 2024 Sonbahar dikim mevsiminde hava muhalefeti sebebiyle planlanan fidan dikim programının %40 a yakını tamamlanamamıştır. Bu sebeple 2025 yılında bakım ve 11.500 fidan ile tamamlama dikimi çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 2026-2028 yıllarında da bakım onarım ve koruma çalışmalarına devam edilecektir.

Çankırı İli Orta İlçesi-Kırsakal Eymür Karbon Yutak Alanı Bakım ve Tamamlama Çalışmaları: 2025 yılında bakım ve tamamlama çalışmaları tamamlanmıştır. 2026-2028 yıllarında bakım onarım ve koruma çalışmalarına devam edilecektir.

Model Karbon Yutak Alan Ağaçlandırma Uygulamaları: 2025 yılında Bakanlık ile Yozgat Bozok Üniversitesi ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi arasında imzalanan ikili iş birliği protokolleri kapsamında üniversite yerleşkeleri içerisinde model karbon yutak alan ağaçlandırma uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda; Yozgat Bozok Üniversitesi Yerleşkesi içerisinde 3 ha alanda 3.000 adet fidan; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Avşar Yerleşkesi içerisinde ise yine 2 ha alanda 2.690 adet fidan toprakla buluşturularak model karbon yutak alan ağaçlandırmaları gerçekleştirilmiştir. Böylelikle doğal ekosistemlerin güçlendirilmesinin, karbon yutak alanlar konusunda farkındalık oluşturulmasının ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılmasının yanı sıra üniversite öğrencileri ve personelinin rekreatif ihtiyaçlarının karşılanmasına da katkı sağlanmıştır.

Yutak Alanlar Albümü: Söz konusu albümde, bugüne kadar tesis edilen karbon yutak alanlarına ilişkin genel bilgiler ile bu alanlarda gerçekleştirilen ağaçlandırma, bitkilendirme, rehabilitasyon ve koruma çalışmalarına dair tanıtıcı açıklamalara yer verilmiştir. Ayrıca, karbon yutak alanlarının geliştirilmesine yönelik olarak yürütülen proje ve uygulamalar, süreçler ve elde edilen kazanımlar görsel materyallerle desteklenerek sunulmuştur. Hazırlanan albüm, karbon yutak alanlarının çevresel sürdürülebilirlik, iklim değişikliğiyle mücadele ve doğal kaynakların korunması açısından taşıdığı önemi ortaya koymayı; ilgili paydaşlar ve kamuoyu nezdinde farkındalık oluşturmayı amaçlayan kapsamlı bir bilgilendirme dokümanı niteliği taşımaktadır.

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Arazi ve Arsa Düzenlemeleri Hakkında Yönetmelikte; birtakım değişiklikler yapılarak Arazi ve Arsa Düzenlemeleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 11.09.2025 tarih ve 33014 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılarak yeni düzenlemeler çerçevesinde İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı Uygulama Yönetmeliği 22.11.2025 tarih ve 33085 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yürütülen Projeler

Türkiye Mekânsal Strateji Planı – 2053 (Taslak)

06.02.2023 tarihinde vuku bulan depremler dolayısıyla Türkiye Mekânsal Strateji Planı (MSP) – 2053 (Taslak) belgesinde revizyon yapılması gereği hasil olmuştur. Bu çerçevede Türkiye MSP'nin revize edilmesi kapsamında kurum/kuruluşlardan alınan görüş ve değerlendirmeler doğrultusunda gerekli revizyonlar yapılmıştır. Bununla beraber CBS tabanlı haritaların ve mekânsal analizlerin revize edilmesi için "Taslak Türkiye Mekânsal Strateji Planı 2053'de Yer Alan Şekil, Harita ve Sektörel Modellerin Coğrafi Bilgi Sisteminde Revize Edilmesi ve Grafik Düzenlemelerin Yapılması İşi" gerçekleştirilmiş olup önümüzdeki dönemde belgenin nihai hale getirilerek onaya sunulması planlanmaktadır.

Zonguldak-Bartın-Karabük 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu Çalışmaları

Revizyon çalışmaları Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından kabul edilerek 2025-2026 yılları yatırım programına alınmış, 18.07.2025 tarihinde sözleşmesi imzalanmış ve söz konusu revizyon işinin 2025 yılının temmuz ayında çalışmalarına başlanmıştır.

Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu İşi; I. Etap: “Hazırlık Aşaması”, II. Etap: “Araştırma Raporunun Hazırlanması”, III. Etap; “Alternatif Taslak Planların Hazırlanması” ve IV. Etap; “Nihai Planın Hazırlanması” olmak üzere 4 etaptan oluşmakta olup, işin I. Etap ve II. Etap çalışmaları tamamlanmıştır.

Çevre Düzeni Planlarının Güncel Mevzuata Uyumlaştırılarak Sayısallaştırılması ve Mekânsal Veri Tabanlarının Birleştirilmesi İçin Yöntem Geliştirilmesi Hizmet Alımı İşi

Bakanlığımız ve TÜBİTAK MAM arasında 20.11.2025 tarihinde imzalanan Sözleşme çerçevesinde 11 ili (Antalya, Burdur, Isparta, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Bilecik, Osmaniye, Bolu, Mersin, Adana) kapsayan 6 Çevre Düzeni Planını (Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası, Antalya-Burdur-Isparta Planlama Bölgesi, Mersin-Adana Planlama Bölgesi, Bilecik İli, Bolu İli, Osmaniye İli 1/100.000 Ölçeli Çevre Düzeni Planı-ÇDP) içeren "Çevre Düzeni Planlarının Güncel Mevzuata Uyumlaştırılarak Sayısallaştırılması ve

Mekânsal Veri Tabanlarının Birleştirilmesi İçin Yöntem Geliştirilmesi Hizmet Alımı İşi” kapsamında 6 ÇDP çalışmalarına başlanmıştır. Bu doğrultuda, 3 etaptan oluşan ve yukarıda bahsi geçen illeri kapsayan ÇDP’leri kapsayan “Güncel Mevzuata Uyumlaştırılarak Sayısallaştırılması ve Mekânsal Veri Tabanlarının Birleştirilmesi İçin Yöntem Geliştirilmesi” Projesinin veri güncelleme ve sayısallaştırma işleri tamamlanmış ve 1. hakedişi yapılmıştır. Projenin 2026 yılı sonunda bitirilmesi hedeflenmektedir.

İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması Projesi

Bakanlık ile TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi arasında İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması Projesi kapsamında bir iş birliği protokolü imzalanmıştır. Yaklaşık 967 km kıyı uzunluğuna sahip İzmir ili kıyılarını kapsayan proje ile kıyı ve deniz alanlarının iklim duyarlı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla bütüncül olarak planlanması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında İzmir ve Nemrut Körfezlerinde pilot Deniz Mekânsal Planlama uygulamalarının geliştirilmesi öngörülmekte olup, kıyı ve deniz alanlarında faaliyet gösteren sektörler arasında mekânsal uyumun sağlanması hedeflenmektedir.

Proje çerçevesinde hazırlanacak Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi ve Planı; kara ve deniz etkileşim alanları, sektörel faaliyetler, sosyal ve ekonomik dinamikler, ulaşım altyapı ihtiyaçları ile koruma-kullanma dengesi gözetilerek oluşturulacak hedef, strateji ve eylemleri kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Planlama süreci Coğrafi Bilgi Sistemleri ortamında yürütülecek; izleme ve Stratejik Çevresel Değerlendirme süreçlerini de içerecektir.

Akdeniz’de Entegre Kıyı ve Deniz Planlamasında Türkiye’nin Rolü: CAMP İzmir Projesi

2025 yılı içerisinde fizibilite çalışmaları tamamlanan ve Birleşmiş Milletler Akdeniz Eylem Planı (UNEP/MAP) ile Bakanlığımız arasında yürütülmekte olan CAMP (Kıyı Alanları Yönetim Programı / Coastal Area Management Programme) süreci kapsamında pilot bölge olarak İzmir İli seçilmiş olup, COP 24 Kahire’de proje kesinleşmiştir. Bu kapsamda Mısır’ın Kahire kentinde düzenlenen 24. Barselona Sözleşmesi Taraflar Konferansında (COP24), Akdeniz’in çevresel korunması, mavi ekonominin güçlendirilmesi ve iklim uyumunun hızlandırılmasına yönelik önemli bölgesel kararlar alınmıştır. Bu süreçte, Bakanlık ile PAP/RAC iş birliğinde yürütülecek CAMP İzmir Projesi uluslararası kamuoyuna duyurulmuştur.

CAMP İzmir; entegre kıyı alanları yönetimi ile deniz mekânsal planlamayı birlikte ele alan, bilimsel, risk temelli ve çok sektörlü bir uygulama modeli olarak tasarlanmıştır. Kara ve deniz etkileşimini bütüncül biçimde ele alan bu yaklaşım, İzmir özelinde geliştirilen ancak Akdeniz genelinde ölçeklenebilir bir planlama çerçevesi sunmaktadır.

BM-HABITAT Küresel Kent İzleme Çerçevesi Pilot Uygulaması Projesi

Türkiye “Kentleri İzleme Çerçevesi”ne altlık teşkil edecek şekilde BM Habitat tarafından geliştirilen “Küresel Kent İzleme Çerçevesi”nin Ülkemizde bir pilot şehirde uygulanması ve bu konuda ulusal/yerel uygulama kapasitesi, veri yönetimi ve karar alma süreçlerinde veri kullanımı konularında kapasite geliştirilmesi amacıyla “Türkiye’de Kentleri İzleme

Çerçevesinin pilot bir şehirde uygulanması" projesine ilişkin çalışmalar için Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi ile 09.05.2025 tarihinde Protokol imzalanmıştır. Pilot şehir olarak Konya seçilmiş olup proje tamamlanmıştır.

Proje kapsamında, 77 adet küresel gösterge Türkiye koşullarına göre uyarlanmış; TÜİK, Konya Büyükşehir Belediyesi, Bakanlık birimleri ve üniversite arasında oluşturulan kurumsal iş birliği mekanizmaları aracılığıyla veriler derlenmiş, doğrulanmış ve analiz edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda, küresel göstergelerin Türkiye genelinde karşılaştırılabilir şekilde hesaplanmasına imkân tanıyan bir metodoloji geliştirilmiştir. Pilot uygulamadan elde edilen deneyim doğrultusunda, önümüzdeki iki yıl içerisinde uygulamanın dört ilde daha yaygınlaştırılması, 2028 yılına kadar ise toplam on altı ilde hayata geçirilerek ulusal ölçekte Türkiye Kentleri İzleme Çerçevesinin oluşturulması hedeflenmektedir.

Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS) Uygulaması

Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS) Uygulaması ile Arazi Kullanımına Esas Jeolojik Etüt Raporları ile İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/ Mikrobölgeleme Etüt Raporlarına ait tüm iş süreçleri CBS tabanlı bir sistem üzerinden yürütülmekte ve çalışmalar ortak bir portal altında toplanmaktadır. Yer Bilimsel Etüt Bilgi Sistemi (YERBİS), yerel zemin koşullarının değerlendirilmesi, afet tehlikelerinin ve risklerinin belirlenmesi, yerleşime uygunluk analizlerinin yapılması ve bu verilerin mekânsal planlama süreçlerine entegre edilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

YERBİS kolay ve uygulanabilir olması nedeniyle şu an itibarıyla 2.420 adet firma, 3.064 mühendis ve 1.649 adet kayıtlı kamu kurum ve kuruluşları tarafından aktif bir şekilde kullanılmaktadır.

Güncel YERBİS Uygulaması 25 Mayıs 2025 tarihinden itibaren kullanıcılar tarafından kullanılmaya başlanılmıştır. 27 Haziran 2025 tarihinden itibaren YERBİS uygulamasında ilk kez e-imza kullanımına geçilmiştir. 25 Temmuz 2025 tarihinden itibaren ise Arazi Kullanımına Esas Jeolojik Etüt Raporları ile İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/ Mikrobölgeleme Etüt Raporlarının inceleme ve onay süreçleri hem kâğıt ortamda ıslak imza ile hem de eş zamanlı olarak YERBİS uygulaması üzerinden e-imza süreci ile ilerletilmektedir. 1 Eylül 2025 tarihinden itibaren Arazi Kullanımına Esas Jeolojik, İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporları YERBİS uygulaması "Raporlama Bölümü"nden çıktı alınarak Bakanlığımıza sunulmaya başlanılmıştır.

Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonlarının Belirlenmesi- Etap 1

Bu proje ile Çorum (Osmancık-Kamil), Burdur (Merkez-Hacılar) ve Bingöl (Merkez-İllicalar) illerinde seçilen 3 farklı bölgede yer alan aktif fay zonları 1/1.000 ölçekte haritalanacak ve fay sakınım zonları belirlenerek elde edilen veriler Yer Bilimsel Etüt Sistemi (YERBİS) üzerinden ilgili kurum/kuruluşların kullanımına açılacaktır.

81 İlde Örnek İmar Uygulamalarının Yapılması Projesi

Proje kapsamında, 2025 yılında Ardahan ve Bolu illerinde örnek imar uygulama projeleri tamamlanmış, Adana, Trabzon ve Çankırı illerinde örnek imar uygulama projelerinin çalışmaları devam etmektedir.

Parselasyon Planı İzleme ve Denetleme Sistemi (PARSİD)

Parselasyon Planı İzleme ve Denetleme Sistemi (PARSİD) Bakanlığımız Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ile birlikte geliştirilerek 2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin, 2025 yılı itibarıyla de tüm Belediye Başkanlıklarının kullanımına açılmıştır. Parselasyon planlarının askı işlemlerinin (duyuru, itiraz, vb.) bu sistem üzerinden tüm taşınmaz sahiplerine e-devlet aracılığıyla duyurulması, askıdaki parselasyon planlarına uygulama sahasındaki tüm taşınmaz sahiplerinin ulaşması ve varsa itirazlarını e-devlet üzerinden yapmalarına olanak sağlanarak parselasyon planlarının PARSİD Sistemi üzerinden askı ve duyuru işlemlerinin yapılması, yapılan mevzuat değişiklikleri ile zorunlu hale getirilmiştir.

İmar Planlarının Sayısallaştırılması Yoluyla Coğrafi Veri Üretimi Projesi

Söz konusu projenin son basamağı 2025 yılında dört adet iş kalemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu iş paketlerinde 972 adet A3 tarama, 117.600 adet A4 tarama, 110 adet sayısal veri üretimi ve üretilen sayısal verilen plan GML formatına dönüşümü ve 1.325 adet sayısal verinin düzenlenmesi ve düzenlenen sayısal verilen plan GML formatına dönüşümü olarak veri üretimi sağlanarak proje sonuçlandırılmıştır.

Temel Faaliyetler

Türkiye Mekânsal Strateji Planı – 2053 (Taslak) Faaliyetleri

Ekonomik, sosyal politikalar ve çevre politikaları ile stratejilerini mekânla ilişkilendirerek fiziki gelişmeyi ve sektörel kararları yönlendiren Türkiye Mekânsal Strateji Planı 2053 Taslağı stratejik planlama yaklaşımı ile ortak karar alma süreçleri tesis edilerek tüm kurumlarımızın ve yerel yönetimlerimizin katkılarıyla, bilimsel analizlerin ışığında hazırlanarak nihai hale getirilmiştir.

Çevre Düzeni Planı Faaliyetleri

Bölge planlarına, stratejik planlara ve kalkınma planlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanım kararlarını belirleyen ve planlama bölgesi veya il düzeyinde olmak üzere, Kütahya ili dışında 80 ilimizi kapsayan 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları ilgili mevzuatı çerçevesinde onaylanmıştır.

Ülkemizdeki illerin %99'unun 1/100.000 Ölçekli ÇDP'leri tamamlanmış olup, plan projeksiyon yılına ulaşılan ÇDP'lerin önümüzdeki 5 yıl içerisinde revize edilmesi planlanmaktadır. Bakanlığımız ve Düzce Belediyesi ile Düzce İl Özel İdaresi arasında imzalanan Düzce İli 1/50.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının Yapılmasına İlişkin esasları belirleyen İş Birliği Protokolü çerçevesinde "Düzce İli 1/50.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'na ilişkin çalışmalarına başlanılarak Bakanlığımıza incelenmek üzere onaylanmak üzere iletilmiştir. Büyükşehir belediyesi olan Ankara, İstanbul, Kocaeli, Bursa, Eskişehir,

Sakarya, Kahramanmaraş, Hatay ve Gaziantep illerinde ise çevre düzeni planlarına dair iş ve işlemler ilgili Büyükşehir Belediye Başkanlıklarınca yürütülmektedir. İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın denizel alanları da içerecek şekilde hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlanılmıştır.

Kırsal Alan Faaliyetleri

2025 yılı içerisinde; Düzce iline bağlı Gökçe, Aydınpınar, Çınarlı ve Ozanlar köyleri için kırsal dokunun, üretim faaliyetlerin ve kırsal peyzajın korunması, yöresel yapılaşma koşullarının ihtiyaçlar dâhilinde korunarak geliştirilmesi vizyonu ile kırsal yerleşimlerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla örnek köy imar planları hazırlanmıştır.

06.02.2023 Tarihinde Meydana Gelen Deprem Nedeni ile Köy ve Kırsal Yerleşim Alanları Yer Seçimi Çalışmaları

Bu doğrultuda 25.12.2025 tarihi itibarıyla yeni yer seçimi yapılarak Bakanlık Makamı Olur'u alınan yerleşmeler (köy/kırsal mahalle)

Tablo 34. Köy/Kırsal Alan Yer Seçimi Tablosu

İl Adı	Makam Olur'u ile Belirlenen Köy/ Kırsal Yerleşme
Adana	2
Adıyaman	216
Diyarbakır	184
Elâzığ	41
Gaziantep	251
Hatay	479
Kahramanmaraş	465
Kayseri	19
Kilis	142
Malatya	583
Mardin	17
Osmaniye	126
Şanlıurfa	83
Toplam	2.608

Mücvir Alan Faaliyetleri

2025 yılı içerisinde Bakanlığımıza belediyelerden 22 adet teklif iletilmiş olup, Sinop-Türkeli, Çanakkale-Gelibolu, Yozgat-Yerköy ve Giresun-Şebinkarahisar belediyelerinden gelen toplam 7 adet teklif onaylanmıştır. Muş-Sungu ve Tokat-Reşadiye'den gelen teklifler İl İdare Kurulu Kararı olumsuz olduğu için, Adıyaman-Çelikhân'dan gelen teklif başka bir belediye sınırında yer aldığı için, Sinop-Gerze, Uşak-Kızılcasöğüt, Iğdır-Karakoyunlu'dan gelen teklifler eksiklerinin süresi içerisinde giderilmemesi sebepleriyle olmak üzere toplam 6 adet teklif uygun bulunmamıştır. Adıyaman-Samsat, Çanakkale-Karabiga, Tokat-Reşadiye, Yozgat-Sarıkaya'dan gelen toplam 3 teklif eksiklikler giderilmek üzere yazılı ilgili Belediyelerine bildirilmiştir. Siirt- Kayabağlar, Adıyaman-Merkez, Adıyaman-Kahta, Hakkâri-Merkez, Çankırı-Ilgaz, Zonguldak-Saltukova, Isparta-Merkez ve Isparta-Keçiborlu'dan gelen 8 adet teklif inceleme aşamasındadır.

06.02.2023 Tarihinde Meydana Gelen Deprem Nedeni ile Köy ve Kırsal Yerleşim Alanları Yer Seçimi Çalışmaları

Valilikler, AFAD ve Bakanlığımızın ilgili birimlerince köy ve kırsal yerleşim alanlarına yönelik olarak yerinde ve büro çalışmalarında fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği, yerleşim merkezine yakınlığı yönlerinden incelenerek mevcut bilgiler ve tespitler çerçevesinde tespit edilen alanların, “Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun” un 2. maddesinin 1. fıkrası uyarınca iskân alanı (köy ve kırsal yerleşim alanları) olarak belirlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Alt Ölçekli Planlama Faaliyetleri

Bu kapsamda, 2025 yılında tesis edilen faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur:

Tablo 35. 2025 Yılında Tesis Edilen Faaliyetler

Kapsam	Onay Sayısı
ÇDP Değişiklikleri	147
6306 Sayılı Kanun*	184
Enerji **	237
Kamu	137
7452 Sayılı Kanun	134
Özel	4
Kıyı Yapı ve Tesislerine İlişkin Onaylanan İmar Planları	35
Diğer	10
Toplam	888

*Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı, Riskli Yapı

**Güneş Enerji Santrali, Biyogaz Enerji Santrali, Hidroelektrik Santrali, Biyokütle Enerji Santrali, Rüzgâr Enerji Santrali vb.

Millet Bahçeleri Faaliyetleri

2025 yılında; 3 milyon 125 bin 851 m² alanda 15 adet millet bahçesinin açılışı yapılmış olup; 6 milyon 587 bin 764 m² alanda 29 adet yeni Millet Bahçesi Bakanlığımız izleme sistemine alınmıştır.

Kentsel Tasarım Proje Faaliyetleri

2025 yılında çalışmaları sürdürülen kentsel tasarım projeleri aşağıdaki gibidir:

- İzmir Konak Kentsel Tasarım Projesi,
- İstanbul Şişli Kaptanpaşa Revize Kentsel Tasarım Projesi.

Arazi Kullanımına ve İmar Planına Esas Olarak Yapılan Jeolojik, İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik veya Mikrobölgeleme Etüt Raporlarına İlişkin Çalışmalar

Bu kapsamda gerçekleştirilen afetlere dirençli yerleşim alanlarının seçimi çalışmalarında, 2025 yılında Bakanlığımızca yaklaşık 126.911.54 hektarlık alanda İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporunun inceleme ve onay işlemleri gerçekleştirilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş depremleri sonrasında başlatılan mikrobölgeleme çalışmaları; Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Adana, Kilis, Osmaniye, Şanlıurfa, Diyarbakır, Hatay ve Malatya İl ve İlçe merkezlerinde Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızın desteği ile Bakanlık teknik personeline yürütülmüş ve tamamlanmıştır. Bu projelerden 892 hektarlık alana ait Sivas İli Gürün İlçesi ve Manisa İli Demirciler İlçesi Mikrobölgeleme Etüt Raporları 2025 yılında incelenerek onaylanmıştır.

7452 Sayılı Kanun uyarınca yer seçimi yapılan alanın afet tehlikeleri büro ve arazi çalışmaları sonucunda belirlenmiştir. Kahramanmaraş Depremleri sonrasında Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Uluslararası Finans Kaynaklı Sismik Güçlendirme Daire Başkanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca iletilen taleplere teknik destek sağlanmıştır.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğünce, Köy/Kırsal Alanları ve Dönüşüm Alanları ile ilgili olarak Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kayseri, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Tunceli illerinde İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu yapılması istenen 6.988 adet alanın teknik yönlendirmeleri yapılmıştır.

İmar Uygulaması Onaylama İşlemleri

3194 Sayılı İmar Kanunu 15 ve 16. maddeleri ile 18. maddesi hükümleri kapsamında 10.000 ha alanda;

- 6306 Sayılı Kanun kapsamında kalan kentsel dönüşüm alanlarında 77 adet imar uygulaması,
- Deprem bölgesinde 7452 Sayılı Kanun kapsamında kalan alanlarda 24 adet imar uygulaması,
- Kamu yatırımların bulunduğu alanlar ile mülkiyeti kamuya ait arsa ve arazilerde 38 adet imar uygulaması,
- Toplu konut alanlarına yönelik TOKİ tarafından sunulan 57 adet imar uygulaması,
- Enerji üretim tesisi ve altyapı alanlarına yönelik 25 adet imar uygulaması,
- İlgili idareler tarafından imar uygulamaları onaylanmayan 1 adet imar uygulamasının kontrol işlemleri yapılarak onaylanmıştır.

Kıyı Kenar Çizgisi Faaliyetleri

2025 yılı içerisinde toplam 487 adet harita paftası üzerinde kıyı kenar çizgisi aktarım ve tespit işlemi onaylanmıştır.

Hâlihazır Harita Faaliyetleri

2025 yılında yaklaşık 96.000 ha alanda 4581 adet 1/1000 ölçekli, 712 adet 1/5000 ölçekli olmak üzere toplam 5.293 adet sayısal hâlihazır harita kontrol ve onay işlemi tamamlanmıştır.

MESLEKİ HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Belgelendirme Hizmetleri Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte 16.09.2025 Tarihli ve 33019 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan yönetmelik ile değişiklik yapılmıştır.

Yetki Belgeli Yapı Ustaları Hakkında Yönetmelik 04.06.2025 Tarihli ve 32920 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Yapı Müteahhitlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte 16.09.2025 Tarihli ve 33019 Sayılı Resmî Gazete ilanı ile değişikliğe gidilmiştir.

Enerji Verimliliği Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

Planlı Alanlar İmar Yönetmelikte 11 Mart 2025 tarihinde 32838 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik ile değişiklik yapılmıştır.

25 Nisan 2025 tarihinde “Binalarda Enerji Performansı Ulusal Hesaplama Yöntemine Dair Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” 32881 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

2 Aralık 2025 tarihinde “Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifikalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” 33095 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İmar Hizmetleri Alanında Yapılan Mevzuat Çalışmaları

11.03.2025 tarih ve 32838 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde değişiklik yapılmıştır.

13.08.2025 tarih ve 32985 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde değişiklik yapılmıştır.

Yürütülen Projeler

Binalarda Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi Projesi

Proje kapsamında öncelikle BEP-TR ve YeS-TR yazılımlarının güncellenmesi için çalışmalar devam etmekte olup, binalarda enerji verimliliği ve yeşil sertifika konusunda eğitim faaliyetlerinde kullanılmak üzere tanıtıcı kılavuz, broşür, katalog, sertifika, belge vb. gereç ve malzemelerin oluşturulması hedeflenmektedir. Binalar ile yerleşmeler için yeşil sertifika uygulama kılavuzunun geliştirilmesi ve güncellenmesi, Binalarda Enerji Performansı Yazılımı (Bep-TR) ve Ulusal Yeşil Sertifika Sistemi (YeS-TR) ile ilgili güncel mevzuat kapsamda düzenlenecek eğitim, bilinçlendirme ve denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Yapı Malzemelerine İlişkin Ürün Güvenliğinin Sağlanması Projesi

Projenin genel amacı yaşanabilir şehirlerde güvenli yapılaşma için piyasaya güvenli yapı malzemelerinin arz edilmesini temin etmektir. Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmeliğe ilişkin, başta tasarımcılar olmak üzere yükleniciler, yapı denetim firmaları, malzeme üreticileri gibi sektörde yer alan tarafların hâkimiyetinin sağlanması ve yetkinliklerinin geliştirilmesi, merkez ve il laboratuvarların deney çeşitliliği kapasitesinin artırılması için gerekli alet ve cihaz donanımına sahip olunmasıyla, teknik ve personel alt yapısının sürekli geliştirilerek deney hizmet ve PGD faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğinin artırılması projenin hedeflerinden bazılarıdır.

Temel Faaliyetler

Yapı Malzemeleri Alanındaki Faaliyetler

Merkez ve İl Laboratuvar deney hizmetlerinin güçlendirilmesi faaliyetleri kapsamında Bakanlığımıza bağlı 80 İl Müdürlüğümüzde bulunan laboratuvarların kalite altyapısının geliştirilmesi ve mevcut deney hizmetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi gerekli alet ve cihazların alımı süreci gerçekleştirilmektedir. Yatırım projeleri dahilinde alımı yapılan cihazlarla, İl Müdürlüklerimizden gelen talepler ve resmi yazılar doğrultusunda kapsam genişletme çalışmaları yapılarak, yeni deney metotları İl Müdürlüklerinin deney hizmetlerine ilave edilmiştir.

2025 yılında Merkez Laboratuvarın mevcut akredite deney metotları dışında bulunan ve metot sayısının artırılmasını gerektiren bir deney talebi bulunmadığından akredite metot sayısı arttırılmamıştır.

Tablo 36. 2025 Yılında Laboratuvar Deney Hizmetleri Alanı İle İlgili Veriler

	Sayı
Beton Deney Raporu Sayısı	746
Çelik Deney Raporu Sayısı	13
Diğer Deney Raporu Sayısı	5

Yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki ürün çeşitliliğinin artışına paralel olarak denetim sayısı yıllar içerisinde artış göstermiştir. 12 Şubat – 09 Ekim 2025 tarihleri arasında Adana, Hatay, Nevşehir, Manisa, Kocaeli, Bursa, Gaziantep, Erzurum, İzmir, İstanbul, Ankara, Kayseri, Samsun ve Diyarbakır illerinde il müdürlükleri ile birlikte birleşik piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

10 Temmuz 2025 tarihinde “Piyasa Gözetimi ve Denetimi Belgelendirme Eğitimi” 113 personelin katılımı ile online olarak düzenlenmiş, eğitime katılım sağlayan personel 16 Temmuz 2025 tarih ve 1304340 Sayılı Makam Oluru ile piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin icrası için yetkilendirilmiştir. Yetkilendirilen personel Yapı Malzemeleri Denetim Sistemi Uygulamasına tanımlanmıştır.

Denetim faaliyetlerinin mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirilerek denetim verilerinin anlık olarak merkez birime rapor edilebilmesi, denetim uygulamasının yeknesaklığının arttırılabilmesi, konum tespiti gibi özelliklerle denetim mahallinin konum bilgisinin

merkez birime anlık iletilmesi amacıyla gerçekleştirilen Mobil PGD yazılımının geliştirme süreci tamamlanmış, test süreci devam etmektedir. 2026 yılı ilk çeyreği içerisinde 81 ilde kullanıma alınması planlanmaktadır.

Enerji Verimliliği Alanındaki Faaliyetler

Merkezi Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Sistemlerinde Isınma ve Sıhhi Sıcak Su Giderlerinin Paylaştırılmasına İlişkin Yönetmelik'i kapsamında başvuru yapan 214 adet şirkete "Yetkilendirilmiş Ölçüm Şirketi" Yetki belgesi verilmiştir. Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarının Eğitim ve Denetimlerine Dair Tebliğ kapsamında enerji kimlik belgesi (EKB) düzenleyecek uzmanlara eğitim veren yetkilendirilmiş eğitici kuruluşlar tarafından eğitim verilen ve eğitim sonucu başarılı olan EKB Uzmanları ve firmaları BEP-TR yazılım programına tanımlanmaktadır. 2025 yılı sonu itibarıyla toplam 10.068 adet EKB Uzmanı BEP-TR 2 yazılım programında aktif halde yer almaktadır.

EKB Uzmanı eğitici olarak yetkilendirilen 284 kişi bulunmakla birlikte, Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarının Eğitim ve Denetimlerine Dair Tebliğ kapsamında 79 adet ilgili meslek odası ve Enerji Verimliliği Danışmanlık firmasına eğitici kuruluş yetkisi verilmiştir. Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifika Yönetmeliği kapsamında İstanbul Teknik Üniversitesi ve Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi eğitici kuruluş olarak yetkilendirilmiş olup, bu kuruluşlar tarafından eğitim verilen 393 adet Yeşil Sertifika Uzmanı yetkilendirilmiştir.

Yapı Kooperatifleri Alanındaki Faaliyetler

2025 yılında yapı kooperatifleri çalışmaları kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 37. 2025 Yılında Yapı Kooperatifi Alanı ile İlgili Veriler

	Sayı
Kuruluşu Yapılan Kooperatif Sayısı	1.190
Ana Sözleşme Değişikliği Sayısı	597
Katılım Sağlanan Genel Kurul Sayısı	13.862
Denetimi Sonuçlanan Kooperatif Sayısı	37
Verilen Görüş Sayısı	334

Belgelendirme Alanındaki Faaliyetler

2025 yılında belgelendirme çalışmaları kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 38. 2025 Yılında Belgelendirme ile İlgili Veriler

	Sayı
Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi Sayısı	44
Yurtdışı Geçici Müteahhitlik Belgesi Sayısı	94
Müteahhitlik Karnesi Sayısı	3
Yapı Müteahhidi Yetki Belgesi Numarası Sayısı	24.659
Yıkım Müteahhitliği Yetki Belge Grubu	290
Yapı Müteahhitliği Yetki Belge Grubu	23.957

Mesleki Düzenleme Alanındaki Faaliyetler

İmar Kanunu ve diğer kanunlar ile yapılması öngörülen her ölçekteki ve türdeki plânların hazırlanması, onaylanması, uygulanması ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemleri yürüten kamu kurumlarında görev yapan ve özel sektörde planlama bürolarında çalışan plan müelliflerinden gelen talepler üzerine Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi düzenlenmektedir.

Bu kapsamda 2025 yılı içerisinde 609 adet belge başvurusu yapılmıştır. İmar Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi Komisyonunca başvurulardan; 21 adet için eksik belge, 2 adet için belge verilemez, 1 adet değerlendirme dışı ve 585 adet başvuru için ise belge düzenleme kararı verilmiştir. Ayrıca 2025 yılında özel sektör plan müelliflerince tamamlanan planlama işlerine ilişkin sunulan Planlama İş Bitirme Belgesinin e-Plan Otomasyon Sistemi ile koordineli olarak ilgili İdare tarafından online/ kare kodlu olarak hazırlanması ve onaylanması ile daha güvenilir ve PIN üzerinden teyit edilebilir bir belge oluşturulmasına yönelik çalışma tamamlanmıştır.

Özel Binalar Teknik Komisyonunca 2025 yılı içerisinde DTGUA-5 alanında bir kişiye, DTGUA-4 alanında 3 kişiye, DTGUA-3 alanında da 4 kişiye belge düzenlenmiştir. Özel Binalar Tasarım Gözetmenliği Belgesi alan kişi sayısı toplamda 49'a yükselirken bu 49 kişiye toplamda 81 adet uzmanlık alanı sınıfında tasarım gözetmenliği yetkisi verilmiştir.

Tasarım gözetmenliği belgesi, Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortam üzerinden doğruluğu teyit edilebilecek şekilde karekodlu olarak 01.06.2024 tarihi itibarıyla vermeye başlanmıştır. Diğer taraftan bu hizmetin yürütülmesi kapsamında hazırlanan Elektronik Bildirim Sistemi de 2025 yılı ağustos ayında hizmete alınmıştır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Bakanlığımız yetki alanında kalan meslek kuruluşları ile ilgili vatandaşlar tarafından CİMER sistemine yapılan 285 adet şikâyet, talep ve öneri içerikli başvuruya Başkanlığımızca cevap verilmek suretiyle işlem yapılmıştır.

İmar Hizmetleri Alanındaki Faaliyetler

Bakanlık denetçi belgesini haiz denetim elemanları ile etkin ve imara aykırılıkların denetimlerin yapılabilmesi için imar denetçilerinin artırılmasına yönelik eğitimler sonucunda Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere mevcut denetçi sayısı 2176'dır. 2025 yılı içerisinde Balıkesir, Eskişehir, Konya, Mersin ve Şanlıurfa illerine ait İmar Yönetmelikleri ve Gaziantep iline ait İmar Yönetmeliğine dair değişikliklerin komisyonca değerlendirilmesi devam etmektedir.

Yapı Araştırmaları Alanındaki Faaliyetler

İnşaat sektöründe faaliyet gösteren sektör paydaşlarının daha ekolojik yapı ve yerleşmelere yönelmesi, sektör kapasitesinin ve istihdam olanaklarının artırılması, vatandaşların ekolojik, iklim duyarlı, enerji verimli, sürdürülebilir, çevre ve insan sağlığına duyarlı özelliklere sahip yapıları barınak ve çalışma mekânı olarak kullanabilmesi amacıyla, ahşap binalara yönelik mevzuat hazırlama çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda "Ahşap Binaların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır. Yönetmelik 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Böylelikle insan dostu, doğal ve sürdürülebilir yapı malzemesi olan ahşabın yapının taşıyıcı sisteminde de kullanımını sağlayarak ahşap binaların yaygınlaşmasına, sektörün ve istihdamın gelişimine katkı sağlanacaktır. Yayımlanan Yönetmelik kapsamında hazırlanan “Tasarım Örnekleri Kılavuzu” da hazırlanmış olup internet sitesinden ilgililerin kullanımına sunulmuştur.

İstanbul Teknik Üniversitesi ile 26.03.2025 tarihinde “Güçlendirme Yöntemlerine İlişkin Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarının Belirlenmesi Projesi” kapsamında imzalanan hizmet uygulaması protokolü tamamlanmış olup mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Boğaziçi Üniversitesi ile 26.03.2025 tarihinde “Hafif Çelik Yapıların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarının Belirlenmesi Projesi” kapsamında imzalanan hizmet uygulaması protokolü tamamlanmış olup mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Hacettepe Üniversitesi ile 26.03.2025 tarihinde “Yüksek Yapıların Yıkımına Yönelik Esasların Belirlenmesi Projesi” kapsamında imzalanan hizmet uygulaması protokolü tamamlanmış olup mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Hacettepe Üniversitesi ile 30.05.2025 tarihinde “3D Baskı Teknolojisi ile Yapılacak Yapıların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarının Belirlenmesi Projesi” kapsamında imzalanan hizmet uygulaması protokolü tamamlanmış olup mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

20.11.2025 Tarihli ve 7595 Sayılı Vakıflar Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile; 29.06.2001 Tarihli ve 4706 Sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna eklenen geçici 30'uncu madde ile, Kanunun geçici 23'üncü maddesi kapsamında olup madde hükümlerinden yararlanamayan yatırımcı ve işletmecilere yeniden başvuru süresi verilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiş olup bu Kanun 05.12.2025 Tarihli ve 33098 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapılması amacıyla hazırlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 14.06.2025 Tarihli ve 32926 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapılması amacıyla hazırlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 15.10.2025 Tarihli ve 33051 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Millî Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 420), 12.02.2025 Tarihli ve 32811 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Millî Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 421), 19.03.2025 Tarihli ve 32846 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Millî Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 422), 10.07.2025 Tarihli ve 32952 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Temel Faaliyetler

Hazine Taşınmaz Portföyü

Hazine taşınmazlarının tiplerine göre dağılımı ile Hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazların cinslerine ve yıllarına göre dağılımı aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 39. Taşınmazların Tiplerine Göre Dağılımı

Taşınmazın Tipi	Adedi	Toplam Adet		Toplam Yüzölçümü (m ²)
		İçindeki Payı (%)	İçindeki Payı	
Tescilli	4.512.245	94,28	301.446.384.861	57,02
Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altında	183.116	3,83	222.533.707.072	42,09
İlişkili	90.495	1,89	4.683.393.143	0,80
Genel Toplam	4.785.856	100,00	528.663.485.076	100,00

Tablo 40. Hazinesinin Özel Mülkiyetindeki Taşınmazların Cinslerine Göre Dağılımı

Taşınmaz Cins Adı	Adedi	Adet Bazında Oranı (%)	Yüzölçümü (m ²)	Yüzölçümü Bazında Oranı (%)
Arazi	1.186.688	26,30	33.701.156.211	11,18
Arsa	575.666	12,76	2.337.654.088	0,78
Bağ-Bahçe	330.185	7,32	1.042.844.569	0,35
Bina	208.712	4,63	690.489.901	0,23
Kıyı ve Dolgu Alanları	637	0,01	4.707.513	0,002
Orman	552.582	12,25	239.067.330.761	79,31
Orta Malları	84.490	1,87	4.293.190.282	1,42
Su ve Su Ürünü Alanları	56.429	1,25	649.290.581	0,22
Tarihi ve Kültürel Alanlar	4.259	0,09	96.417.181	0,03
Tarla	1.494.215	33,11	18.411.239.507	6,11
Diğer	18.382	0,41	1.152.064.267	0,38
Genel Toplam	4.512.245	100	301.446.384.861	100,00

Tablo 41. Hazine Adına Tescilli Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Adet	Yüzölçümü (m ²)	Önceki Yıla Göre Adet artış Oranı (%)	Önceki Yıla Göre Yüzölçümü Artış oranı (%)
2021	4.399.797	311.713.824.584	6,75	14,44
2022	4.597.451	321.904.548.558	4,49	3,27
2023	4.573.158	356.615.952.455	-0,53	10,78
2024	4.487.111	299.001.396.181	-1,88	-16,16
2025	4.512.245	301.446.384.861	0,56	0,82

Edinim Faaliyetleri

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümleri Kapsamında Yapılan Satın Alma İşlemleri: 2025 yılında, 6183 Sayılı Kanun'un Geçici 8. Maddesi'ne göre 27 milyar 120 milyon TL bedelli 2 milyon 228 bin m² yüzölçümlü 723 adet taşınmaz vergi borcuna mahsuben satın almaya konu edilerek kamu idarelerine tahsis edilmiştir. Böylelikle, hem kamu hizmetleri için ihtiyaç duyulan taşınmazlar temin edilmiş hem de 27 milyar 120 milyon TL vergi alacağının tahsili sağlanmıştır.

Trampa İşlemleri

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na veya 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu'na Göre Yapılan Trampa İşlemleri: 2025 yılında belirtilen Kanunlar kapsamında toplam 22 milyar 429 milyon TL bedelli ve 1 milyon 681 bin m² yüzölçümlü 424 adet taşınmaz trampa yoluyla edinilmiştir.

İdari Yoldan Tescil İşlemleri: Bakanlıkça kullanılan “İş Zekâsı” web yazılımından edinme sebebi “İdari Yoldan Tescil, İhdasen Tescil, Kayıt Dışı Kalmış Yerlerin Tescili” olan taşınmazlara ait raporlama yapılmıştır.

Tablo 42. Yıllara Göre İdari Yoldan Tescil İstatistiği

Yıl	Adet	Tescil Edilen Yüzölçümü (m ²)
2021	6.653	76.151.012,81
2022	8.102	962.014.262,35
2023	905	131.318.308,68
2024	306	49.851.329,00
2025	382	50.911.440,61

Yönetim Faaliyetleri

Tespit İşlemleri: Teknik iş ve işlemlerde koordinasyonu ve yıllar itibarıyla hazırlanacak plan ve program dâhilinde yapılacak tespit çalışmalarının koordinasyonu kapsamında Türkiye Genelinde 2021 – 2025 yılları içerisinde yapılan taşınmaz tespitleri 3'er aylık dönemler halinde listelenmiştir.

Tablo 43. Yıllara Göre Tespit İstatistiği

Yıl	1. Çeyrek (Adet)	2. Çeyrek (Adet)	3. Çeyrek (Adet)	4. Çeyrek (Adet)	Toplam (Adet)
2021	45.701	45.781	57.331	57.094	205.907
2022	51.974	65.468	52.574	46.560	216.576
2023	62.706	82.564	103.923	89.442	338.635
2024	61.914	78.316	89.647	62.932	292.809
2025	65.098	89.745	93.542	40.588	288.973

Kiraya Verme İşlemleri

Tarım Arazilerinin Kullanıcılarına Kiralanması: Hazineye ait tarım arazilerini 31.12.2019 tarihinden önce en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kullanan ve kullanımlarının halen devam ettiği Bakanlıkça belirlenen kullanıcılarına, cari yıl ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden on yıla kadar doğrudan kiralama imkânı sağlanmıştır. Uygulama kapsamında bugüne kadar 79 ilde 97 bin çiftçimize tarımsal amaçlarla kullanılmak üzere kiralama yapılmıştır.

Ağaçlandırma Amaçlı Kiralamalar: 2025 yılında ceviz, badem, antepfıstığı, zeytin başta olmak üzere ağaçlandırma için 8 milyon 369 bin m² hazine taşınmazı kiralanmıştır.

Tıbbi, Aromatik ve Süs Bitkilerini Yetiştirmek Amaçlı Kiralamalar: Hazine taşınmazları www.milliemlak.gov.tr adresinde yayımlanarak vatandaşlarımıza sunulmuş olup 59 ilimizde 49 milyon m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde kira sözleşmesi yapılmıştır.

Tarımsal Üretim Yapan Kooperatiflere Sera ve Jeotermal Kaynaklı Teknolojik Seracılık Yapmak Da Dahil Tarımsal Amaçlı Kiralamalar: Sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık amaçlı tarımsal üretim yapmak üzere 2025 yılında toplam 736 bin m² yüzölçümlü Hazine taşınmazının kiralama işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Ecrimisil İşlemleri

2025 yılında toplam 274.887 adet taşınmaz için ecrimisil ihbarnamesi düzenlenmiş olup 5 milyar 718 milyon TL ecrimisil geliri tahsil edilmiştir.

İrtifak Hakkı Tesisi, Kullanma İzni ve Ön İzin İşlemleri

Genel İrtifak Hakları İşlemleri: Genel irtifak haklarına ilişkin işlemler kapsamında 2025 yılında yapılan işlemlerin sektörler bazında dağılımını gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 44. Genel İrtifak Hakkı İşlemleri

İrtifak/Kullanma İzni Amacı	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	İrtifak/Kullanma İzni Bedeli (TL)
Eğitim Amaçlı	46	261.183,28	26.352.225,00
Lisanssız Yenilenebilir Enerji Amaçlı	93	20.796.349,63	27.987.177,00
Sanayi Amaçlı	24	6.676.129,53	4.457.706,00
Sosyal Amaçlı	69	1.157.370,64	31.562.008,60
Tarım ve Hayvancılık Amaçlı	16	938.159,57	4.286.188,00
Turizm Amaçlı	21	2.978.168,84	126.586.049,32
Diğer	85	4.698.426,22	50.773.025,41
Toplam	354	37.505.787,71	272.004.379,33

Yenilenebilir Enerji Üretimi: İklim değişikliği ile mücadele kapsamında çevre dostu enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması amacıyla hayata geçirilen proje kapsamında Bakanlıkça belirlenecek tarımsal üretime uygun olmayan âtil Hazine taşınmazları üzerinde güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretimi yapılması amacıyla 29 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilmektedir. Bu kapsamda tarımsal üretime uygun olmayan 20 milyon 796 bin m² hazine taşınmazı güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretimi yapılması amacıyla ilana çıkarılmış ve www.milliemlak.gov.tr adresinde yayımlanmıştır.

Özel İrtifak Hakları İşlemleri

Kıyı İşlemleri: Stratejik bir sanayi dalı olan tersane sektörünün desteklenmesi amacıyla 4706 Sayılı Kanun'un Ek 2'nci maddesi uyarınca; tersane, tekne imal ve çekek yeri yatırımı yapılmak amacıyla lehlerine irtifak hakkı tesis edilen ve/veya kullanma izni verilen günümüze kadar toplam 99 adet sözleşmenin dönüşüm işlemi tamamlanarak kullanma izni/irtifak hakkı bedeli alınmaksızın yıllık hasılatın binde biri oranında hasılat payı karşılığında sözleşme süreleri 49 yıla çıkarılmıştır.

Benzer şekilde 4706 Sayılı Kanun'un Geçici 23'üncü Maddesi'nin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere çıkarılan Kamu Taşınmazları Üzerindeki Turizm Yatırımlarının Sürelerinin Uzatılması ile Satışına İlişkin Yönetmelik uyarınca günümüze kadar toplam 18 adet yat limanının sözleşme süresi, yararlanma bedeli ödenmesi karşılığında 49 yıl uzatılmıştır.

Tablo 45. Yıllara Göre Kıyı İşlemleri

Yıllar	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Bedeli (TL)
2021	84	5.058.934	24.530.816
2022	87	3.483.083	111.264.222
2023	76	2.727.381	127.087.565
2024	100	3.354.973	355.850.107
2025	66	3.766.875	1.209.445.775

Tablo 46. 2025 Kıyı İşlemleri

Kıyı İşlemleri	Adet
Tersane işlemleri	7
Yeni tesis alanı	27
Sözleşme revizyonu (İnşaat süre uzatımı, hisse devri vb.)	44

Yatırım Teşvik Faaliyetleri

2025 yılında 4706 Sayılı Kanunun Ek-3 üncü maddesi kapsamında toplam 2 milyon 13 bin m² yüzölçümlü, 19 adet taşınmaz üzerinde, 967 milyon 204 bin TL yatırım tutarlı ve 579 kişilik istihdam öngören, 18 proje için ön izin talimatı verilmiş ve Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde 2025 yılında 63 adet ve 10 milyon 213 bin m² yüzölçümlü taşınmaz ilana çıkarılmış olup 2010 yılından günümüze kadar yatırım teşvik kapsamında yaklaşık 281 milyon metrekare yüzölçümlü, 2.836 adet taşınmaz ilana çıkarılmıştır.

Tablo 47. Teşvik Mevzuatı Kapsamında Ön İzin Verilen Taşınmazların Yıllar İtibarıyla Dağılımı

Yıllar	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Yatırım Tutarı (TL)	İstihdam Sayısı
2021	25	1.653.656	455.028.255	1.888
2022	19	739.993	561.694.043	1.215
2023	23	2.983.116	1.579.422.474	969
2024	21	887.797	1.070.448.136	496
2025	19	2.013.347	967.204.685	579

Proje Bazlı Teşvik Sistemi: proje bazlı yatırımların desteklenmesine ilişkin olarak 6745 Sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve anılan Kanunun 80 inci maddesine dayanılarak 386 Sayılı Millî Emlak Genel Tebliği uyarınca 2025 yılında toplam 942 bin m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 29 milyar 928 milyon TL yatırım tutarlı 450 kişi istihdam öngören 2 proje için irtifak hakkı tesis edilmiştir.

Endüstri Bölgeleri Kanunu Kapsamında İrtifak Hakkı Tesisi: 4737 Sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında 2025 yılında toplam 8 milyon 981 bin m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 7 yatırımcıya irtifak hakkı tesis edilmiş ve/veya kullanma izni verilmiştir.

4706 Sayılı Kanun'un Ek 3. Maddesi Kapsamında Harca Esas Değer Üzerinden Doğrudan Satış: 4706 Sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Ek 3'üncü maddesi kapsamında 2025 yılında toplam 230 bin m² yüzölçümlü taşınmaz üzerinde 2 milyar 276 milyon TL yatırım tutarlı 150 kişi istihdam öngören proje için bir yatırımcıya harca esas değer üzerinden doğrudan satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Mülga 5 inci Maddesi ve Bu Maddenin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Göre Şerh Terkini: 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun mülga 5 inci maddesi ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak yayımlanan Hazineye, Katma Bütçeli Kuruluşlara, Belediyelere veya İl Özel İdarelerine Ait Arazi veya Arsaların Gerçek veya Tüzel Kişilere Bedelsiz Devrine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre bedelsiz devredilen ve/veya bedelsiz kullanma izni verilen toplam 14 bin 450 m² yüzölçümlü taşınmaz üzerine bulunan şerhler, bir yatırımcı lehine, 1 milyon 821 bin TL bedel karşılığında terkin edilmiştir.

Tahsis İşlemleri

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların, kamusal hizmet üretiminin bir unsuru olarak kamu idarelerinin kullanımına bırakılması ve gerektiğinde bu kullanımın sona erdirilmesi konusunda Bakanlık yetkilendirilmiş olup, bu hizmetin toplum ihtiyaçlarına en uygun şekilde sunulması için politika belirlenmesi ve geliştirilmesi Bakanlık tarafından yürütülmektedir.

Tablo 48. 2025 Yılında Tahsis Edilen Taşınmazların İdarelere Göre Dağılımı

Tahsis Yapılan İdareler	Tahsis Edilen Taşınmaz Sayısı	Tahsis Edilen Taşınmaz Toplam Yüzölçümü (m ²)
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	9.645	549.049.266
Özel Bütçe Kapsamındaki İdareler	17.453	5.612.613.930
Belediyeler	1.335	41.841.053
Diğer Mahalli İdareler	537	5.175.703
Sosyal Güvenlik Kurumları	3	4.108
Genel Toplam	28.973	6.208.684.062

2025 yılı içinde Organize Sanayi Bölgesi Tüzel Kişiliklerine 19 adet toplam 7 milyon 918 bin m² yüzölçümlü ve diğer Kanunlar uyarınca 5 adet toplam 735 bin m² yüzölçümlü taşınmazın bedelsiz devir işlemi yapılmıştır.

Kamu Kurumlarına Devir İşlemleri

Rezerv Yapı Alanı Olarak Tahsis Edilen Taşınmazlar: Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla, rezerv yapı/riskli alan ve toplu konut yapılmak üzere arsa üretim alanı ilan edilen Hazine taşınmazları uygulayıcı kuruluşların kullanımına

birakılmaktadır. Böylece, şehirlerimizin daha sağlıklı alanlara dönüştürülmesi amacıyla arazi stoku oluşturulmasında taşınmaz desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda, kentsel dönüşüm için, rezerv yapı alanı olarak; 2025 yılında 58 milyon m² yüzölçümlü 9 bin 784 adet taşınmazın Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devri uygun görülmüştür.

1164 Sayılı Kanun Kapsamında TOKİ Başkanlığına Devredilen Taşınmazlar

6 Şubat Kahramanmaraş İli Merkezli Meydana Gelen Deprem Afeti Kapsamında:

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş İli merkezli meydana gelen deprem afeti neticesinde, bölgede etkilenen 10 il ve genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen diğer illerimizde yer alan bazı alanlar geçici ve kesin iskân alanı ilan edilmiş, bu alanlarda bulunan taşınmazların 7452 Sayılı Kanun kapsamında afet konutu yapılmak üzere devri değerlendirilmiştir. 7452 Sayılı Kanun kapsamında, 2025 yılında mülkiyeti Hazineye ait toplam yüzölçümü 11 milyon m² 411 adet taşınmazın ve yaklaşık 16,1 milyon m² yüzölçümlü tescil harici alanının Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri gerçekleştirilmiştir.

6 Şubat Kahramanmaraş İli Merkezli Meydana Gelen Deprem Afeti Kapsamında Köy

ve Kırsal Yerleşim Alanı İlan Edilen Alanlar: 2025 yılında, 7452 Sayılı Kanun kapsamında köy ve kırsal yerleşim alanı olarak belirlenen alanlarda mülkiyeti Hazineye ait 7,1 milyon m² yüzölçümlü 703 adet taşınmazın ve yaklaşık 4,7 milyon m² yüzölçümlü tescil harici alanın afet konutu yapılmak üzere İçişleri Bakanlığına tahsisi uygun görülmüştür.

İlk Evim Arsa ve Sosyal Konut Projeleri Kapsamında Devredilen Taşınmazlar: Sosyal Konut Projesi kapsamında; yaklaşık 29 milyon m² yüzölçümlü 1.462 adet taşınmazın, İlk Evim Projesi kapsamında; yaklaşık 19 milyon m² yüzölçümlü 1.310 adet taşınmazın, Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri yapılmıştır.

“Millet Bahçelerinin Finansmanı Projesi” kapsamında 2025 yılında Toplu Konut İdaresi Başkanlığına 6 milyon 507 bin m² yüzölçümlü 841 adet taşınmazın devri yapılmıştır.

Elden Çıkarma Faaliyetleri

Satış İşlemleri: Satış işlemleri; 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu dışında bu Kanuna istinaden düzenlenen ve 19.06.2007 Tarihli ve 26557 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak, 01.07.2007 tarihinde yürürlüğe giren Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik ile 313 sıra Sayılı Millî Emlak Genel Tebliği çerçevesinde yürütülmektedir. Bahsi geçen mevzuat çerçevesinde satışı yapılan taşınmazlara ilişkin istatistiki bilgi aşağıda yer almaktadır.

Tablo 49. Satışı Yapılan Taşınmazların Yıllara Göre Dağılımı*

Yıllar	Satış Sayısı	Taşınmaz Yüzölçümü (m ²)
2021	10.043	25.825.000
2022	10.113	31.617.000
2023	10.371	30.317.734
2024	10.427	22.944.731
2025	6.805	17.620.715

* 2B ve tarım arazileri satışları dâhil değildir.

6441 Sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun'a Göre TCDD'ye Devir İşlemleri: 2025 yılında 7 adet ve 227 bin 786 m² yüzölçümlü taşınmaz bu kapsamda TCDD'ye devredilmiştir.

Tablo 50. 2025 Yılında Özel Kanunlar Uyarınca Satışı Yapılmak Üzere Satış Talimatı Verilen Hazine Taşınmazlarının Yasal Dayanaklarına Göre Dağılımı

Satış Türü	Yasal Dayanağı	Taşınmaz Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Satış Bedeli (TL)
İrtifak Hakkı Lehtarlarına Satış	4706/4.1. fıkrasının (b)	14	684.643	1.678.814.749,82
Hissedara Satış	4706/4.1. fıkrasının (c)	137	243.250,89	2.077.824.624,60
3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre kurulan vakıflara Satış	4706/4.1. fıkrasının (e)	1	527,75	650.188,00
Kuruluş amaçlarında kullanılmak ve ticari faaliyete konu edilmemek üzere; kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına,	4706/4.1. fıkrasının (f) bendi	1	1.052,42	7.400.000,00
Belediye ve mücavir alan sınırları dışında, köy ve mezraların yerleşme alanı içinde bulunan ve yüzölçümü beş bin metre kareye kadar olan Hazineye ait taşınmaz mallar kullanıcılarına,	4706/4.1. fıkrasının (d)	4	8.560,87	22.111.000,00
Tapu kayıtlarında tapu fazlalıklarının Hazineye ait olduğuna ilişkin şerh bulunan taşınmazlardaki fazlalıkların, tapu malikine veya mirasçılara satışı	4706/4.1. fıkrasının (g)	27	67.135,94	837.611.025,00
5957 Sayılı Kanun'un 3. Md. altıncı fıkrasına göre Kooperatiflere	4706/4.3. fıkrası	3	559.671,28	71.219.000,00
2942 Sayılı Kanun'un 30. Md. Kamu Hizmeti Amaçlı Kamu Kurumlarına Satış	2942/30	25	639.031,45	94.333.580,00
Organize Sanayi Bölgesine Satış	4562/4	302	12.793.163	447.656.574,00
233 Sayılı KHK Md. 54/3 KİT'lere Satış	233 KHK/54.md	55	404.146,33	195.430.494,34
5393 Sayılı Kanun'un 73. Maddesi Kentsel Dönüşüm Amaçlı Satış	5393/73	48	248.720,78	66.512.576,59
Toplam		617	15.649.903,71	5.499.563.812,35

İzale-i Şuyû Yoluyla Satış İşlemleri: Hazine tarafından iştirak edilen izale-i şuyû (ortaklığın giderilmesi) ihalelerinin sonuçlarını içeren istatistiklere aşağıda verilmiştir.

Tablo 51. 2025 Yılında Yapılan İzale-İ Şuyu İhalesi Sonuçları

İzale-i Şuyu İhalesi Sonuçları	Adet	Oran (%)
Şahıslar Üzerinde Kalan İhale Miktarı	57	58,76
Hazine Üzerinde Kalan İhale Miktarı	16	16,49
Gerçekleşmeyen İhale Miktarı	24	24,74
Toplam İhale Talimatı	97	100,00

2/B Taşınmazlarının Değerlendirilmesi İşlemleri: Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun kapsamında 2/B taşınmazlarının değerlendirilmesi işlemleri devam etmektedir. Bu kapsamda, 1 milyon 56 bin hak sahibine 738 bin adet taşınmazın satış işlemi 2025 yılı sonu itibarıyla gerçekleştirilmiştir. Satış bedelinin 22 milyar 729 milyon TL'si tahsil edilmiş, geri kalan kısmı ise taksitler halinde ödenmektedir. 2025 yılında toplam 49 bin 153 adet 2/B taşınmazının 70 bin 166 adet hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

2025 yılı içerisinde 2/B taşınmaz satış geliri olarak 5 milyar 800 milyon TL tahsil edilmiştir. Tahsil edilen bu tutarın yaklaşık 174 milyon TL'si Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılmış olup 855 milyon TL'si Bakanlığımıza özel gelir olarak kaydedilmiştir.

Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı İşlemleri

Belediye ve Mücavir Alan Sınırları Dışında Bulunan Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satış İşlemleri: 6292 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih olan 26.04.2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan hazineye ait tarım arazilerinin satışında 2025 yılı sonu itibarıyla 81 bin 500 adet taşınmazın 107 bin hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

6292 Sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemlerinde 2025 yılında 2 bin 500 adet taşınmazın 3 bin 304 hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir. 2025 yılı içinde satışı yapılan taşınmazların toplam satış bedeli 1 milyar 379 milyon TL olup bu bedelin 734 milyon TL'si tahsil edilmiştir. Tahsil edilen bu tutarın yaklaşık 22 milyon TL'si Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılmış olup yaklaşık 108 milyon TL'si Bakanlığımıza özel gelir olarak kaydedilmiştir.

Belediye ve Mücavir Alan Sınırları İçinde Bulunan Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satış İşlemleri: 26.04.2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan Hazineye ait tarım arazilerinin satışında 2025 yılı sonu itibarıyla toplam 15 bin 376 adet taşınmazın 22 bin 768 hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir. 4706 Sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin on ikinci fıkrasına göre Hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemlerinde 2025 yılında 1.376 adet taşınmazın 1.768 hak sahibine satış işlemi gerçekleştirilmiştir. 2025 yılı içinde satışı yapılan taşınmazların toplam satış bedeli 1 milyar 653 milyon TL olup bu bedelin 879 milyon TL' si tahsil edilmiştir.

Kamu Konutları Tahsis İşlemleri

Toplam satış ihale bedeli 7 milyar 466 milyon TL olan 12.954 adet kamu konutunun satışı tamamlanmış olup 4 milyar 407 milyon TL tahsil edilmiştir. Kamu konutlarının satışı işlemlerinde 2025 yılında 304 adet taşınmazın satış işlemi gerçekleştirilmiş ve satışı yapılan taşınmazların toplam satış bedeli 1 milyar 185 milyon TL olup bu bedelin 733 milyon TL'si tahsil edilmiştir.

Terk İşlemleri

2021 – 2025 Yılları içinde yapılan terkler terk edildiği hizmet sınıfına göre sınıflandırılması aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 52. 2021-2025 Yıllarında 3194 Sayılı İmar Kanununun 11. Maddesi Uyarınca Terk Talimatı Verilen Taşınmazlar

Yıl	Adet	Yol (m ²)	Taşınmazın Terk Amacı				Toplam (m ²)
			Park- Çocuk Parkı (m ²)	Yeşil Alan (m ²)	Otopark (m ²)	Diğer (m ²)	
2021	94	517.837	96.916	662	789	36.043	652.247
2022	81	238.386	80.459	9.127	268	7.899	336.140
2023	110	285.286	111.304	-	121	8.206	404.917
2024	52	152.765	27.219	-	-	2.365	182.349
2025	65	293.766	33.969	1.121	209	-	329.065

HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yürüttüğü faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 53. Dava Takip Çalışmaları

Dosya Türü	Sayı
Gelen Evrak Sayısı	220.835
Açılan İdari Dava Dosyası	11.069
Açılan Adli Dava Dosyası	1.769
Mevzuat Taslağına Verilen Görüş Sayısı	235
Mütalaa Sayısı	338
Haciz İhbarnamesine (89/1) Cevap	745
İlamlı ve İlamsız İcra Takibi	368
Mal Varlığına Tedbir Koyma/Kaldırma Müzakeresine Cevap	65

Tablo 54. Dosya Türüne Göre Dosya Sayıları

Dosya Türü	Sayı
İdare Dava Dosyası	46.215
Hukuk Dava Dosyası	11.433
Ceza Dava Dosyası	3.779
İcra Dosyası	6.626
Vergi Dava Dosyası	231
YD İtiraz Dosyası	158
Arabuluculuk	146
Hakem Dava Dosyası	15
İflas Dosyası	26
Ort. Gid. Satış Dosyası	20
İşçi İşveren Dava Şartı Arabuluculuk Dosyası	32

PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik değişikliği ile “Peyzaj Mimarı” kadrosu Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğine eklenmiştir.

Temel Faaliyetler

2025 yılında Personel Genel Müdürlüğünün gerçekleştirdiği bazı faaliyetler aşağıda sıralanmıştır.

- 2025 yılında; kurum dışı nakil 158, 1416 Sayılı kanun 6, 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu 16, 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kanunu kapsamında 3, 4/B sözleşmeli 428, bilişim personeli 24, coğrafi bilgi sistemleri uzman yardımcısı 22, milli emlak denetmen yardımcısı 37, milli emlak uzman yardımcısı 184, EKPSS 147, çevre ve şehircilik uzman yardımcısı 71, müfettiş yardımcısı 4, olmak üzere toplam 1.100 personel alımı yapılmıştır.
- 2025 yılında, 2 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında kadro değişikliğinde merkez teşkilatında 361 kadro, taşra teşkilatında ise 1.579 kadro değişikliği yapılmıştır.
- Bakanlığımız personel ihtiyacının 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 4/A maddesi kapsamında karşılanabilmesi için, 2 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 11 inci maddesi gereğince; 750 adet kadroya açıktan veya naklen atama izni verilmesi Cumhurbaşkanlığından talep edilmiştir.
- 2025 yılı içinde alınan personelin illere göre dağılımı norm kadro esaslarına göre yapılmıştır. Bakanlığımız Merkez/Taşra Teşkilatında görev yapan sözleşmeli personelin 2025 yılında da istihdamlarına devam etmeleri için hizmet sözleşmeleri yenilenmiştir.
- Bakanlığımız aleyhine İdari Mahkemeler nezdinde dava açan personel hakkında ilgili Mahkemelerce verilen kararlar (ret, iptal, bozma, onama) üzerine karar gereğinin ifası hususunda Bakanlığımızın ilgili birimleri (bağlı ve ilgili Genel Müdürlükler, Merkez Birimleri ve Taşra Teşkilatı) ile irtibata geçilerek işlem yapılmıştır.
- Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatında görev yapan memurlar ile Bağlı ve İlgili Kuruluşların üst yöneticileri hakkında açılan disiplin soruşturmaları sonucunda verilmesi uygun görülen cezalar özlük dosyasına işlenmiştir. Bakanlığımız personelinin almış olduğu disiplin cezaları ile verilen ödül ve başarı belgeleri Özlük dosyasında muhafaza edilmek üzere İnsan Kaynakları Sistemine girilmiştir.
- Bakanlık Birimleri veya Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü aracılığı ile kamu kurum ve kuruluşlarından gelen kanun, mevzuat taslaklarına ilişkin görüş verilmiştir.

- Strateji Geliştirme Başkanlığı aracılığıyla TBMM'den gelen yazılı soru önergelerine cevap verilmiştir. Strateji Geliştirme Başkanlığı aracılığıyla Kamu Denetçiliği Kurumundan (OMBUDSMANLIK) intikal eden yazılara gerekli cevaplar verilmiştir.
- CİMER Başvurularının takibi koordinesi ve cevaplanması işlemi gerçekleştirilmiştir. TBMM tarafından verilen soru önergelerinin cevaplanması gerçekleştirilmiştir. MOBBİNG başvuru talepleri hakkında gerekli incelemenin yapılması için koordinasyonu sağlamak iş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Görevden uzaklaştırılan ve göreve iade edilen memurların İnsan Kaynakları Yazılım Sisteminde takibi Bakanlığımız merkez ve taşra personelinin görevden uzaklaştırma işlemlerinin Hizmet Takip Programına işlenmesi gerçekleştirilmiştir.
- Merkez ve taşra teşkilatında çalışan Memur personelin 2025 yılı içerisinde kullanmış oldukları izin ve istirahat raporlarının mevzuata uygunluğu yönünden takibi yapılmıştır. Bakanlığımız personelerinden isteğiyle emeklilik talebinde bulunan Memur personelin emeklilik işlemleri yapılarak emekli aylığı bağlanmış ve İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımı sağlanmıştır.
- Asli memurluğa atanan ve memuriyette iken öğrenim durumu değişikliği nedeniyle intibak ve hizmet değerlendirilme işlemleri yapılmış, İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımı sağlanmış ve ayrıca ünitelerine bilgi verilmiştir.
- İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımı sağlanmış ve ünitelerine de bilgi verilmiştir.
- Bakanlığımız emrinde görev yapan 657 Sayılı Kanun'un 108.inci maddenin (b) bendine göre ücretsiz izin alan ve izin bitimini müteakip görevine başlayan personelin ücretsiz izinli olduğu sürelerin değerlendirme işlemi yapılarak hizmet belgesine yansması için İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımı sağlanmış ve ünitelerine de bilgi verilmiştir.
- Aylıksız izin, askerlik hizmeti, seçimler nedeniyle açıkta geçen süreler vb. hizmeti bulunan Memur personelin Sosyal Güvenlik Kurumu ile yazışma yapılarak, hizmet borçlanması işlemlerinin hizmet belgesine yansması için İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Programına veri girişi yapılarak Hizmet Takip Programına gerekli veri aktarımı sağlanmıştır.
- Sosyal Güvenlik Kurumunun talebi üzerine görevinden ayrılmış Bakanlığımız emekli Memur personelin ikramiye olurları alınarak ikramiye ödemesi yapılabilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmiştir. Vefat eden Memur personelin hak sahiplerine maaş bağlanması için gerekli işlemler yapılarak hak sahiplerine aylık bağlanması sağlanmıştır.
- "Daire Başkanı ve üstü görevlere atanacaklar ile gizlilik dereceli yerlerde çalışacak personelin güvenlik soruşturmaları/arşiv araştırmaları yapılmıştır.

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelikte, mahkeme kararları ve hasıl olan diğer ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanan değişiklik yapılması hakkında Yönetmelik 10.05.2025 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunca hazırlanan 3 ilke kararı 15.08.2025 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Yürütülen Projeler

İklim Değişikliğinin Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması Projesi

İklim Değişikliğinin Salda Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması Projesi

Projeler ile mevcut korunan alanların iklim değişikliğinden kaynaklanabilecek etkilenebilirliğinin belirlenmesi ve bu unsurlara göre söz konusu alanlar için alınacak önlemler belirlenecektir. İklim değişikliğinin, Tuz Gölü ve Salda Gölü Özel Çevre Koruma Bölgelerine etkilerinin belirlenmesi ve belirlenen unsurlara göre söz konusu alan için alınması gereken tedbirlerin ortaya konulması ve uyum kapasitesinin artırılması amaçlanmıştır. Projelerde yürütülen çalışmalar genel olarak şunlardır:

- İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı karasal ve sucul ekosistemlerin etkilenebilirlik derecesinin belirlenmesi ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında önemli bir yeri olan ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilir kalkınma açısından etkisini içeren bir değerlendirme yapılmaktadır.
- İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı Tuz Gölü ve Salda Gölü Özel Çevre Koruma Bölgelerinin hem karasal hem de göl alanı ölçeğinde uyum kapasitesinin güçlendirilmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında önemli bir yeri olan korunan alanların gelecek nesillere aktarılması sürecinde izlenecek yol haritası belirlenecek, anayasal bir hak olan sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının güvence altına alınması adına ülke geneline yaygınlaştırılacak projeler için tecrübe/veri tabanı oluşturulacaktır.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Su Kalitesinin ve Atık Su Arıtma Tesislerinin Verimliliğinin İzlenmesi Projesi

Proje ile önemli göl, akarsu, yer altı suyu ve deniz alanlarında fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik parametreler izlenerek sürekli bir veri akışı sağlanacak, doğal kaynakların kirlenmesini ve tahribini önleyecek ve kirlilik etkenlerini kontrol edecek gerekli önlemler geliştirilerek, kaynaklara ilişkin çeşitli kullanım kararları oluşturulacaktır. Ayrıca, özel çevre koruma bölgelerinde işletilmekte olan atık su arıtma tesislerinin verimliliklerinin izlenmiş, alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.

Proje, Belek, Patara, Kaş-Kekova, Fethiye-Göcek, Göksu Deltası, Foça, Tuz Gölü, Gölbaşı, Köyceğiz-Dalyan, Gökova, Datça-Bozburun, İhlara, Uzungöl, Pamukkale, Salda Gölü, Karaburun-İldır Körfezi ve Saros Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde yer alan önemli akarsu, göl, drenaj kanalları, deniz alanlarında ile işletilmekte olan atık su arıtma tesislerinden aylık olarak numuneler alınarak ölçüm ve analizler yapılmıştır.

Tuz gölü ÖÇKB Konya ve Ankara İlleri Bölümünde Tür ve Habitatların Araştırılması, Haritalanması, Korunması ve İzlenmesi Projesi

Proje ile Ankara ve Konya il sınırları içerisinde yer alan Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi (ÖÇKB) içerisinde, kuraklık nedeni ile otlama baskısı oluşmaya başlayan Tuz Gölü'ndeki adalarda bugüne kadar korunmuş olan ve flamingo yumurtlama alanındaki tuzcul stepin tespit edilmesi, haritalandırılması, nadir ve endemik bitkilerin popülasyon büyüklüklerinin ve dağılımlarının belirlenmesi, ayrıca bozkır ve tuzcul alanlarda çevresel faktörlerden en çok etkilenen türler olan flamingo, toy, bozkır kartalı popülasyonlarının araştırılması, izlenmesi, haritalandırılması ve korunması ile çalışma esnasında bölgede rastlanılan kuş türlerinin belirlenmesi çalışmaları yapılmıştır.

Tuz Gölü ÖÇKB Aksaray İli Bölümünde Tür ve Habitatların Araştırılması, Korunması ve İzlenmesi ve Projesi

Proje ile Aksaray il sınırları içerisinde yer alan Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi (ÖÇKB) içerisinde, kuraklık nedeniyle taban suyunun düşmesi ve aşırı otlama baskısı nedeniyle yok olma riski bulunan ve flamingo yumurtlama alanına yakın sülfatlı tuzcul bataklıkların mekânsal dağılımının ve tür kompozisyonunun tespit edilmesi, haritalandırılması, burada bulunan nadir ve endemik bitkilerin popülasyon büyüklüklerinin ve dağılımlarının belirlenmesi, ayrıca bozkır ve tuzcul alanlarda çevresel faktörlerden en çok etkilenen türler olan flamingo, toy, bozkır kartalı popülasyonlarının araştırılması, izlenmesi, haritalandırılması ve korunması ile çalışma esnasında bölgede rastlanılan kuş türlerinin belirlenmesi çalışmaları yapılmıştır.

Datça Hurması Koruma ve İzleme Projesi

Proje ile Bakanlığımızın Özel Çevre Koruma Bölgelerine yönelik yürütmüş olduğu koruma faaliyetlerinin bir parçası olarak Muğla ili sınırları içerisinde yer alan ÖÇK Bölgeleri dahilinde doğal olarak yayılış gösteren, ancak yerleşim alanları arasında kalmış, dolayısıyla antropojenik etkilere maruz kalan ve turizm faktörlerinden çok fazla etkilenen Datça hurması popülasyonlarının izlenmesi ve korunması, lokasyon ve habitat durumunun araştırılması, var ise tehditlere yönelik önlemlerin araştırılması ve mücadele yöntemlerinin belirlenmesi için gereken çalışmalar yapılacaktır.

Fethiye-Göcek ve Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Yaşayan Göcek Semenderi Türünün Korunması ve İzlenmesi Projesi

Proje ile Fethiye-Göcek ve Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yaşayan Göcek kara semenderi türünün, koruma ve izlenmesi çalışmaları yapılmıştır. Fethiye-Göcek ve Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yaşayan nesli tehdit ve tehlike altındaki Göcek Kara Semenderi türünün yaşam alanlarının bilimsel çalışmalara dayalı olarak, daha güvenilir, sağlıklı ve korunur hale getirilerek, bu türün popülasyonunu

artırmak, bu türe ait tehditlerin ve türün devamlılığı için ihtiyaçlarının neler olduğunu tespit edilmiştir.

Kum Zambağı Koruma ve İzleme Projesi

Proje; Kum Zambağı türünün Göksu Deltası ÖÇKB, Belek ÖÇKB ve Patara ÖÇKB'deki yayılış durumlarını tespit etmek ve envanterlerini çıkararak bu türün gelişiminde ve yayılışında olumsuz etkileri olan sınırlayıcı faktörler ile tehdit edici (biyotik ve abiyotik) faktörlerin tespit edilmesi için gerçekleştirilmiştir. Bakanlığın Özel Çevre Koruma Bölgelerine yönelik yürütmüş olduğu koruma faaliyetlerinin, ekosistem üzerindeki somut verilerini görebilmek için Göksu Deltası ÖÇKB, Belek ÖÇKB ve Patara ÖÇKB'deki yayılış gösteren kum zambağının izlenmesi ve korunması, habitat durumunun araştırılması, lokasyonu, var ise tehditlere yönelik önlemlerin araştırılması ve mücadele yöntemlerinin belirlenmesi çalışmaları yapılmıştır.

Ankara Gölbaşı ÖÇKB Sevgi Çiçeği Koruma ve İzleme Projesi

Proje Mogan Gölü çevresinde yetişen Sevgi Çiçeği popülasyonunun araştırılması, korunması, varsa tehditlerin ve koruma tedbirlerinin belirlenmesi, rezerv alanının devamlılığına ilişkin gerekli koruma önlemlerin alınması ve tanıtımının yapılması amacıyla başlatılmış olup 2026 yılında çalışmalar tamamlanacaktır.

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi Sulak Alan ve Karasal Alan Ekosistem İzleme Fizibilite Revizyon Projesi

Proje ile Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesinin sahip olduğu doğal ve kültürel değerleri koruma-kullanma dengesi gözetilerek belirli bir plan dahilinde korunmak, yönetimini ve kullanımını sağlamak, ekosistemler, türler ve yaşam alanlarının sürekliliğini sağlamak, doğal değerler ve biyolojik çeşitlilik unsurlarının temel özellikleri ve bu özelliklerin bütünleştirdikleri peyzajların sürekliliğini sağlamak, insan baskısı, diğer kullanımlar ve talepler nedeniyle oluşan/oluşacak biyolojik çeşitlilik kayıplarını azaltmada gerekli tedbirleri almak amacıyla başlatılmıştır. İzleme çalışmalarının ivedilikle başlaması ve alana müdahale edilmeden ekosistemin özellikle sulak alan sistemlerinin tüm bileşenleri ve bu yapıların işleyişi analiz edilerek, restorasyon ile birlikte olası etkiler modellenerek alanda oluşacak ekosistem ve habitatta meydana gelebilecek değişimler belirlenmiştir.

Muğla İli (Köyceğiz-Dalyan, Fethiye-Göcek, Datça-Bozburun ve Gökova) Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Karakulak Popülasyonlarının İzlenmesi ve Araştırılması Projesi

Proje ile dünyada Orta Asya'nın batısı, Arap Yarımadası ve Afrika'da görülen, ülkemizin güney batısında izole olmuş ve karasal ekosistem için önemli kilit türlerden biri olan, maki ve kızılçam bitki örtüsünün hakim olduğu alanlarda, ılıman iklimde yaşayan ve etçil beslenen, besin zincirinde çok önemli bir yere sahip ve doğadaki otçul beslenen türleri dengede tutarak doğal bitki örtüsünün de korunmasını sağlayan Karakulak türünün; Köyceğiz-Dalyan, Fethiye-Göcek, Datça-Bozburun ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgelerindeki popülasyonlarının araştırılması, izlenmesi ve korunması amaçlanmıştır. Son yıllarda yaşanan büyük orman yangınları türün ana habitatı olan bölgedeki kızılçam ve maki birlikteliklerine büyük bir zarar vermiştir. Türkiye'de nesli tehlike altında olan

türler arasında yer alan karakulakların, bu çalışma ile yangınlardan sonra bölgedeki son durumunun tespiti, habitat kayıplarına bağlı olarak dağılımlarındaki olası değişiminin tespiti, türün bölgedeki popülasyon yoğunluğunun tespiti, türe yönelik insan kaynaklı güncel tehditlerin tespit edilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Pamukkale Travertenlerindeki Mikroorganizmaların İzlenmesi ve Araştırılması Projesi

Proje ile Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde yer alan Pamukkale travertenlerindeki mikroorganizma çeşitliliğinin belirlenmesi, travertenlerin oluşumunda ve beyaz renginin korunmasında kilit rol oynayan üreolitik mikroorganizmaların izolasyon ve identifikasyonunun yapılması, rengi değişen ya da tahrip olan travertenlerde bulunan mikroorganizma çeşitliliğindeki değişimin belirlenmesi; ayrıca bu mikroorganizmaların ilişkili olduğu bentik makroomurgasız topluluklarıyla birlikte değerlendirilerek mikrobiyal ekosistemin bütüncül olarak anlaşılması amacıyla proje başlatılmıştır. Turizm baskısının traverten temizliği ve tamirati üzerindeki etkilerinin araştırılmasıyla birlikte, travertenlerin doğal yapısının korunmasına yönelik bakteriyel temizlik için uygun mikroorganizmaların belirlenmesi ve bu doğrultuda biyoteknolojik yaklaşımların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Kaplumbağalarını Araştırma, İzleme ve Koruma Projesi

Söz konusu projeler ile Özel Çevre Koruma Bölgeleri kumsal alanında, önceki yıllarda başlatılan deniz kaplumbağalarını ve popülasyonlarını araştırma, izleme ve koruma çalışmalarının 2025 yılı üreme periyodu içinde devam ettirilmesi, bölgelerin turizm ve deniz kaplumbağalarının yuvalama alanı olarak örtüşmesinden kaynaklanan sorunlarının aşılması için yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Karaburun-Ildır ÖÇKB Kıyı ve Denizel Alan Yönetim Planı Hazırlama Projesi

Karaburun Özel Çevre Koruma Bölgesinde doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak ve çevre bilincini artırmak amacıyla kıyı ve denizel alanda Yönetim Planı çalışmaları yapılmıştır. Yönetim Planı çalışmaları kapsamında, yetki ve sorumluluk sahibi olan kamu kurumları, üniversiteler, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla bölgede yapılan bilimsel araştırma sonuçları ve diğer tüm alan özellikleri ve sektörlerinin bütüncül değerlendirildiği odak grup toplantıları, ikili görüşmeler ve paydaş toplantısı yapılmıştır.

Planlama çalışmaları ve yürütülen bilimsel çalışmalara ilişkin katılımcılara bilgilendirme sunumları yapılarak grup çalışmaları ile paydaşlardan alınan görüşler doğrultusunda sorun analizi, ideal hedefler, sınırlayıcı-destekleyiciler ve bölgenin vizyonu belirlenerek belirlenen vizyona ulaşmak için uygulama hedefleri, faaliyetler ve faaliyet planları oluşturulmuştur. Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi Kıyı ve Denizel Alan Yönetim Planı için 4 ideal hedef ve 9 uygulama hedefi ve 48 faaliyet belirlenmiştir.

Akdeniz'deki Ekosistemlerin Dayanıklılığının Güçlendirilmesi Projesi İşbirliği Protokolü (Pilot Saha: Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi)

Bakanlığımız ile Uluslararası Doğa ve Doğal Kaynakların Korunması Birliği "IUCN" arasında söz konusu proje için iş birliği protokolü imzalanmıştır. Protokol bölgede yaşayan, görev ve sorumluluğu bulunan bölgeye etki eden tüm paydaşların katılımı ile Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi (ÖÇKB) Yönetim Planının hazırlanması ve bölgede doğa temelli çözümlerin uygulanması amaçlanmaktadır. Yönetim Planı çalışmaları kapsamında, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesinde yetki ve sorumluluk sahibi olan kamu kurumları, üniversiteler, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin içinde bulunduğu paydaşlar ile bölgede yapılan bilimsel araştırma sonuçları, alana ilişkin diğer tüm veriler ve sektörlerin bütüncül değerlendirildiği odak grup toplantıları, ikili görüşmeler ve paydaş toplantısı yapılmıştır. Bu çalışmalarda paydaşlardan alınan görüşler, veriler ve değerlendirmeler, bölgenin sorun analizinin yapılmasında kullanılarak, yönetim planı hedefleri ve faaliyetler belirlenmiştir.

Karaburun-Ildır Körfezi ÖÇKB Sosyo-Ekonomik Araştırma ve Yönetim Planı Hazırlama Projesi

Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi karasal alandaki doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği, su altı, su üstü canlı ve cansız varlıkları korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak ve çevre bilincini artırmaktır. Yönetim planına altlık oluşturmak üzere bölgenin temel demografik, ekonomik ve sosyal yapısının tespiti ve alanın doğal, tarihi, kültürel değerleri ve sosyoekonomik yapısını bütünlük alan yönetimi yaklaşımı ile sürdürülebilirlik anlayışına uygun şekilde planlayarak koruması ve yönetilmesi amacıyla projenin sosyo-ekonomik araştırma çalışmasına ait ön rapor teslim edilmiştir. Proje ile Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilen alanın kaynak değerlerinin devamlılığının sağlanması, geliştirilmesi, yönetimi ve tanıtılması, aynı zamanda bölgede yaşayanlar, alan yönetimini sağlayanlar ve diğer tüm paydaşlar arasında varılan ortak kararları ve eylemleri belirleyen bir yol gösterici niteliğinde olan yönetim planının hazırlanması hedeflenmektedir.

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesinin (Karasal Alanlarında) Biyoçeşitlilik Araştırma Projesi

Proje ile Göksu Deltası ÖÇKB Bölgesinde (Karasal alanlarında) biyolojik çeşitliliğin (flora-fauna) ve habitatların tespiti, endemik, nadir, nesli tehdit ve tehlike altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, doğal, kültürel ve tarihi açıdan mevcut durumun ortaya konulması, tehditlerin, koruma ve kullanma ilkelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Fethiye-Göcek ÖÇK Bölgesinde Göl ve Karasal Alanlarında Biyoçeşitlilik Araştırma Projesi

Uzungöl Özel Çevre Koruma Bölgesinde (Göl ve Karasal Alanlarında) Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi

Proje il; doğal ve kültürel değerleri sürdürülebilirlik anlayışına uygun şekilde planlayarak koruma ve yönetim stratejisinden hareketle; Uzungöl ve Fethiye-Göcek ÖÇK Bölgesinde (karasal alanlarında) biyolojik çeşitliliğin (flora fauna) ve habitatların tespiti, endemik, nadir, nesli tehdit ve tehlike altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, doğal, kültürel ve tarihi açıdan mevcut durumun ortaya konulması, tehditlerin, koruma ve kullanma ilkelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Antalya, Karaman, Denizli, Aydın, Afyonkarahisar ve Muğla İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi

Proje ile “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde; Antalya, Karaman, Denizli, Aydın, Afyonkarahisar ve Muğla illerinde bulunan potansiyel doğal sit alanlarının sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve doğal peyzaj değerleri belirlenerek alanlara ilişkin kanaat ve öneriler detaylı olarak ortaya konulmuştur.

Eğirdir Gölü Can Ada Kısmı Yüzey Temizliği Hizmet Alımı İşi

Eğirdir Gölü Liman İçi ve Yeşil Ada Kısmı Yüzey Temizliği Hizmet Alımı İşi

Proje ile Isparta ilinin ve çevresindeki yerleşim birimlerinin içme suyu ihtiyacını ve aynı zamanda Isparta, Gönen, Uluborlu, Senirkent, Yalvaç, Gelendost ve Eğirdir ovalarında sulama suyu ihtiyacını karşılayan Eğirdir Gölü'nün biyolojik çeşitliliğinin, su altı, su üstü canlı ve cansız varlıkların bütüncül şekilde korunması ve koruma-kullanma dengesi içinde sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesine katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Beyşehir Gölü Su Kalitesi ve Miktarındaki Azalmaların Tespiti ile Sorunların Önlenmesi Kapsamında Bozulan Alanların Rehabilitasyonu Projesi

Proje ile Beyşehir Gölü ve çevresinde bulunan doğal güzelliklerin, tarihi ve kültürel kaynakların, biyolojik çeşitliliğin, su altı, su üstü canlı ve cansız varlıkların bütüncül şekilde korunması ve gelecek nesillere aktarılması, koruma-kullanma dengesi içinde sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak ve çevre bilincini artırmak amacıyla göl ile ilgili sorunların (iklim, antropojenik etkiler, tarımsal faaliyetler, su kalitesi izleme vb.) araştırılması ve bu kapsamda yapılması gerekli çalışmaların ortaya koyulması amaçlanmaktadır.

Ayder Yaylası Doğal Sit Alanının Yönetim Planının Hazırlanması Projesi

Ayder Yaylası'ndaki doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği, su altı, su üstü canlı ve cansız varlıkları korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak ve çevre bilincini artırmaktır.

Balıkesir, Bartın, Çanakkale, Düzce, Kastamonu, Kocaeli, Ordu, Sakarya, Sinop, Zonguldak İllerinde Bulunan Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi

Proje ile “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde; Balıkesir, Bartın, Çanakkale, Düzce, Kastamonu, Kocaeli, Ordu, Sakarya, Sinop, Zonguldak illerinde bulunan potansiyel doğal sit alanlarının sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve doğal peyzaj değerleri belirlenerek alanlara ilişkin kanaat ve öneriler detaylı olarak ortaya konulmuştur.

Ankara, Balıkesir, Kırıkkale, Çorum, Bursa, Zonguldak, Sivas, Kocaeli, Gümüşhane İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi

Proje ile “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde; Ankara, Balıkesir, Kırıkkale, Çorum, Bursa, Zonguldak, Sivas, Kocaeli, Gümüşhane illerinde bulunan potansiyel doğal sit alanlarının sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve doğal peyzaj değerleri belirlenerek alanlara ilişkin kanaat ve öneriler detaylı olarak ortaya konulacaktır.

Karasal Mağaraların Araştırılması Projesi

Adıyaman, Mardin, Zonguldak, Isparta ve Mersin illerinde toplam 12 adet mağaranın tabiat varlığı olarak tescil edilmesi için mevzuatımızda belirtilen araştırma çalışmaları yapılmıştır. Yapılan araştırmalar jeolojik ve ekolojik olarak 2 farklı bölümde gerçekleştirilmiştir. Bu proje ile, mağaraların sahip olduğu ekolojik koşullar ve mağaralardaki biyolojik çeşitlilik unsurları başta yarasalar olmak üzere tespiti yapılan canlılar için sağladığı habitat koşulları ve bunların önemi araştırılmıştır. Ayrıca, mağaraların çevresinin genel jeolojisine ilişkin; literatür araştırması, arazi incelemesi ile litolojiyi meydana getiren kayaların türü, yaşı, yayılımı, tabakaların doğrultusu, eğimi ve kalınlığı ile birbirleriyle olan yapısal ilişkileri ve bölgenin tektonik gelişimi hakkında bilgiler toplanarak özellikle mağaraların içinde bulunduğu kayaç türüne ilişkin ayrıntılı tanımlama yapılarak fotoğraf ve kayıt altına alınmıştır.

Akçakale Mağarası'nın Jeoteknik Araştırması

Gümüşhane ili Merkeze bağlı Akçakale Köyünde bulunan Akçakale Mağarasının jeolojik, geoteknik ve iş sağlığı güvenliği bakımından araştırılması sonucunda hazırlanmıştır. Proje kapsamında çalışmalar mağara dışı ve içi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Mağaranın gelişim özelliğini tanımlayan çevrenin jeolojik, jeomorfolojik özelliklerinin belirlenerek mağara dışı çalışmalarını içermektedir. Mağara içi çalışmalar, mağaranın gelişimine ışık tutacak jeolojik, jeomorfolojik özelliklerinin belirlenmesi çalışmalarını içermiştir. Elde edilen veriler ışığında, Akçakale Mağarası'nın turizme açılmasına ilişkin risk durumu belirlenmiştir.

Antalya, Burdur, Isparta ve Uşak İlleri Anıt Ağaç Rehabilitasyonu ve Tabela Yapımı Projesi

Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Mardin ve Şanlıurfa İlleri Anıt Ağaç Rehabilitasyonu

Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Mardin ve Şanlıurfa İlleri Anıt Ağaç Rehabilitasyonu

Projeler kapsamında; koruma altındaki ağaçların gövde içindeki çürümüş dokuları temizlenerek, gerekli ilaçlama ve çam katranı uygulamaları yapılmıştır. Özellikle böcek ve mantar istilalarına karşı ağaçların direnci artırılmıştır. Anıt ağaçlarda bulunan kovuk ağzları paslanmaz krom tel örgü ve koruyucu macun ile "yalancı dolgu" uygulaması yapılmış olup, böylece özellikle yağış sularının kovuk üzerinde birikimi önlenerek fiziki tahribata karşı tedbir alınmıştır. Ağaç rehabilitasyonu amacıyla ağaçların kök boğazı çevresinde bulunan her türlü parke, asfalt, beton plak, taş, adi kaldırım, moloz ve benzeri yapay sert zemin malzemeleri, altta bulunan toprak tabakaya kadar, ağaç gövdesine ve kök dokusuna zarar verilmeden kaldırılmıştır. Kaplama ve sert zemin kaldırılmasından sonra gerekli miktarda ağaç toprağı takviyesi yapılmıştır. Ayrıca mekanik direnci zayıf olan ve kırılma riski taşıyan ağaçların kalın çaplı alt dalları veya eğilmiş durumda bulunan ana gövdeleri için borularla destekleme ya da ağacın gövde ve dalları izoleli çelik halat ile bağlanmıştır. Ağaçların etrafına doğaya uygun şekilde ahşap çit ile çevrilerek, toplumda farkındalık oluşturmak amacıyla anıt ağaçların her birisi için tanıtım tabelaları ağacın etrafında uygun yere monte edilmiştir.

Marmara Denizi'nde Pina (Pinna Nobilis) Koruma ve İzleme Projesi

Proje ile alan bazlı stok tahmini yaparak bilimsel veri üretmek, bütün Marmara Denizi'ni kapsayacak bir koruma stratejisi geliştirmek, Pinna nobilis'te toplu ölümlerden sorumlu patojenleri izlemek, stok durumu tespit edilen pinaların düzenli izleme çalışmalarını gerçekleştirmeye başlamak hedeflenmiştir.

Erdek Körfezi'nde Pina (Pinna nobilis) Yeni Birey Katılımı ve Büyüme Oranlarının Tespiti Projesi

Proje ile; Marmara Denizi'nde bulunan pina stoklarının stoka yeni birey katılım ve büyüme oranlarını belirlemesi amacıyla pilot alanlarda düzenli olarak izlenmesi amaçlanmaktadır. Elde edilen bilimsel veriler ışığında bölgesel ve ulusal düzeyde deniz koruma politikalarına entegre edilebilecek yol haritası geliştirilmesi planlanmaktadır. Büyümenin izlenmesi, stoka yeni birey katılımının izlenmesi, ölümlerin izlenmesi, vatandaş katılımının teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

Deniz Çayırı Türlerinin Korunması ve İzlenmesi Projesi

Proje kapsamında kurulan istasyonlarda, alansal yayılım değişiminin GPS ile izlenmesi, derinlik sınırının izlenmesi, yoğunluk ve örtü yüzdesinin alansal değişiminin izlenmesi, erozyon ve ölümlerin izlenmesi, epifitik komünite izlenmesi, makrofit yoğunluğunun izlenmesi, ekolojik rekabetin izlenmesi, çevresel parametrelerin izlenmesi çalışmaları gerçekleştirilmekte olup, proje tamamlandığında Marmara Denizi'ne özel izleme protokolü geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Marmara Denizi ve Adalar ÖÇKB Mercan Restorasyonu Pilot Projesi

Proje ile, Marmara Adası'nın kuzeybatısında yer alan Hayırsız Ada etrafında tahribata uğramış sarı gorgon ormanı mercan ekim bölgesi olacak şekilde, genetik çalışmalar temel alınarak, verici bölgeler Prens Adalarından mercan nakli yapılacaktır. Hayırsız Ada etrafında tahrip olmuş sarı gorgon ormanının restorasyonu gerçekleştirilerek, yeniden çoğalmasa sağlanacak ve mercanların tutunma, çoğalma ve yayılma durumları 2 yıl boyunca izlenecektir.

Marmara Denizi Derin Su Sert Mercanları ve Altın Mercan Yaşam Alanlarının Ortaya Çıkarılması ve Mercan Biyoçeşitlilik Tespiti Projesi

Proje ile Marmara Denizi 50 metre üstü derin su zonu mezofotik mercanlarının oluşturduğu biyoçeşitliliğin tespiti, ekolojik farklılıklarının belirlenmesi ve korunması, tanıtımı, farkındalık artışı ile bilgi eksikliğinin giderilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi Kara-Kıyı ve Denizel Alan Yönetim Planı Hazırlama ve Karasal Kısım Sosyo-Ekonomik Araştırma Projesi

Proje ile Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi kara-kıyı, adalar ve denizel alandaki doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği, canlı ve cansız varlıkları korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin sosyo-ekonomik gelişmesini sağlamak, doğa koruma ve çevre bilincini artırmak hedeflenmiştir.

Korunan Alan Sisteminin Güçlendirilmesi Amacıyla Ülkemizin Yeşil Damarları Ekolojik Koridorların Belirlenmesi Projesi

Projenin amacı; Marmara, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinde yer alan 42 ilde yer alan korunan alanlar (tabiat varlığı, doğal sit alanı, özel çevre koruma bölgesi, milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, sulak alan, tabiat anıtı vb. koruma statüsüne sahip) arasında; bilimsel kriterler ışığında, ekolojik sürekliliği, ekosistem bütünlüğünü ve biyolojik çeşitliliği korumak amacıyla, bağlantıyı sağlayan ekolojik koridorları belirleyerek gerekli ve uygun yerlere ekolojik köprüler önererek özellikle büyük memeli hayvanların yaşamlarını sürdürmek için kullandıkları habitatların bağlantısını sağlayarak alt ekosistemler arasında sürdürülebilir sağlıklı bütünlüğü oluşturmaktır. Proje kapsamında 15.05.2025 tarihinde sonuç toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca aşağıdaki projelerde çalışmalar yürütülmüştür:

- Dalyan Kanalları Kıyı Düzenleme Projesi Kapsamında ÇED ve EDR Dosyalarının Hazırlanması İşi,
- Eğirdir Gölü (Isparta) Çevre Düzenlemesi Yapım İşi,
- Seydikemer (Muğla) Çevre Düzenlemesi Yapım İşi,
- Ekşisu (Erzincan) Mesire Alanı Devam Rekreasyon Projesi 1. Etap Yapım İşi,
- Girlevik Şelalesi Tanıtım Merkezi Yapımı ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşi,
- Uzundere (Erzurum) Tortum Şelalesi Çevre Düzenleme Yapım İşi,

- Süleymaniye (Gümüşhane) Mahallesi 1000 m³ ve 200 m³ Hacimli Gömme İçmesuyu Deposu ve İsale Hattı Yapım İşi,
- Bahçeli (Gümüşhane) Belediyesi 200 m³ Hacimli Gömme İçmesuyu Deposu ve İsale Hattı Yapım İşi,
- Torul (Gümüşhane) Belediyesi 100 m³ Hacimli Gömme İçmesuyu Deposu ve İsale Hattı Yapım İşi,
- Şiran (Gümüşhane) Belediyesi 200 m³ Hacimli Gömme İçmesuyu Deposu ve İsale Hattı Yapım İşi,
- Ihlara (Aksaray) Belediyesi İlave Kanalizasyon Şebeke Hattı 1. Etap Yapım İşi,
- İzmit Körfezi Doğu Baseni Dip Çamuru Temizliği,
- Korunan Alanlarda Kamp ve Karavan Alanlarının Belirlenmesi Projesi,
- Narlıgöl Çevre Düzenlemesi Projesi,
- Eğirdir Gölü Çevre Düzenlemesi Projesi,
- Trabzon ili, Çaykara ilçesi, Uzungöl İmar Uygulaması Protokolü,
- Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde; Aksaray İli, Sultanhanı İlçesi, Türkistan Mahallesi İmar Uygulaması Protokolü,
- Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi Sınırlarında Kalan Muğla İli, Seydikemer İlçesi
- Sayısal Fotogrametrik Hâlihazır Harita Alım İşi,
- Aksaray İli, Güzelyurt İlçesi Ihlara Özel Çevre Koruma Bölgesi Halihazır Harita Alım İşi,
- Adana ili, Çukurova ilçesi, Karlılar mahallesi, Seyhan Baraj Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası içerisinde 18. Madde Uygulama İşi,
- Gümüşhane İli, Süleymaniye Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Halihazır Harita Alım İşi.

Kira, Ön İzin Ön İzin Süre Uzatımı ve Kullanma İzni İşlemleri

Kira, ön izin ön izin süre uzatımı ve kullanma izni işlemleri kapsamında;

- Kira, zeyilname ve kira süre uzatımı olarak Türkiye geneli toplam 19 adet alanda sözleşme imzalanmıştır.
- Ön izin ve ön izin süre uzatımı verilen Türkiye geneli toplam 56 adet alanda sözleşme imzalanmıştır.
- Kullanma izni verilen 1 adet alan bulunmaktadır.
- Ön tahsis ve tahsis verilen Türkiye geneli toplam 33 adet alanda tahsis işlemi yapılmıştır.

Söz konusu işlemler ile toplamda 109 adet işlem tesis edilmiştir. Tesis edilen bu işlemlerden 2025 yılı içerisinde 19 adet kira, 56 adet ön izin sözleşmesi ve süre uzatımı, 1 adet kullanma izni işlemleri de olmak üzere toplam 76 adet işlemlerden 2025 yılında 699.377.977,66 TL+KDV gelir elde edilmiş olup, elde edilen gelir 2024 yılına göre %100 artış göstermiştir. 2025 yılı itibarıyla elde edilen toplam gelir yaklaşık olarak 1,4 milyar ₺'ye ulaşmıştır. Bu gelirler Bakanlık yetki ve sorumluluğumuz altındaki alanlarda çevrenin korunması, biyolojik çeşitlilik araştırmaları, anıt ağaç ve mağara tespiti, altyapı ve peyzaj projelerine aktarılmaktadır.

YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişiklik 09.11.2025 Tarihli ve 33072 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Laboratuvar Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Denetlenmesi, İdari Müeyyide Uygulanması ve İdari Para Cezalarının Tahsil Edilmesinin Usul ve Esaslarına Dair Tebliğde; 09.11.2025 Tarihli ve 33072 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak değişikliğe gidilmiştir.

Yürütülen Projeler

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları Projesi (KABEV) -2

KABEV’in devamı niteliğinde olan Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesinin-2 2030 yılında tamamlanması öngörülmektedir. KABEV 2 Projesinde ilk projeden farklı olarak, asgari %30 enerji tasarrufu ve su verimliliği çalışmaları da dahil olmuştur. KABEV 1 ve KABEV 2 Projesi kapsamında 557 adet kamu binasının yapım ihaleleri gerçekleştirilmiş, inşaat sürecinin ardından kabul süreci tamamlanmıştır. Aynı zamanda biten projeler için ölçme ve doğrulama sürecine geçilmiştir. 2025 itibarıyla tamamlanan bu 557 binada:

- Ortalama binalarda %41 enerji tasarrufu oranı yakalanmıştır.
- 309 milyon kWh/Yıl enerji tasarrufu sağlanacaktır.
- 82.200 ton CO2/Yıl emisyon azalımı gerçekleşecektir.
- 43.530 adet/yıl ağaç korunmuş olacaktır.
- 33 MW kurulu güce sahip güneş enerji santrali kurulmuş olup, devreye sırasıyla alınmaktadır.
- Ankara, Karabük, Bursa, İstanbul, Antalya, Karaman, Sakarya, Kocaeli, Zonguldak, Denizli, İzmir, Rize, Trabzon, Giresun, Samsun, Adana, Osmaniye, Mersin, Bitlis, Siirt, Mardin, Şırnak, Diyarbakır ve Kırıkkale illerindeki 557 kamu binasında enerji verimliliği çalışmaları sonucunda toplamda 1.358.000.000 TL/yıl tasarruf sağlanacaktır. Ayrıca yenilenebilir enerji üretimi ön planda tutulan KABEV Projesi ile binaların çatısına ve otoparklarına kurulan güneş enerjisi santralleri ile kamu binalarımız kendi elektriğini üreten konuma gelmiştir.

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi kapsamında 2025 Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Tadilatı İşi ihalesi gerçekleştirilmiştir. İhale kapsamında;

- İstanbul Anadolu Adalet Sarayı,
- İstanbul Adalet Sarayı,
- Kırıkkale ilindeki Binalar ve Ankara Çubuk Halil Şıvgın Devlet Hastanesi,
- Ankara Paketi-1, Ankara Paketi-2,
- Bitlis, Siirt, Mardin, Şırnak,
- Diyarbakır Paketinin yapım işleri tamamlanmıştır.

2025 yılında KABEV 2 kapsamında Aydın, Karaman, Konya, Burdur, Isparta ve illerindeki 105 adet kamu binasının enerji verimliliğine yönelik etüt ve proje çalışmaları için 5 adet danışmanlık ihalesi sözleşmeye bağlanmıştır. Toplam proje alanı toplam 1.100.000 m²

bina inşaat alanında yapılacak çalışmalar ile en az %30 enerji tasarrufu ön görülmüştür. Yenileme çalışmalarının 2026 yılında başlaması planlanmaktadır. Ayrıca, bu illerin haricinde kamu binası envanteri tarama ve bina seçimleri tamamlanan Manisa, Kayseri, Kırşehir illeri için Aralık 2025 tarihinde müşavirlik danışmanlık ihalesine çıkılmış olup 2026 yılının ilk çeyreğinin sonunda sonuçlandırılması beklenmektedir.

Enerji Etütlerinin ve Teknik Tasarımların Hazırlanması Danışmanlık Hizmeti İhaleleri kapsamında Aydın, Karaman, Konya, Burdur, Isparta, Manisa, Kayseri, Kırşehir yapılmıştır. Bu iller haricinde, kamu binası envanteri tarama ve bina seçimleri aşamasında olan Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Balıkesir, Bolu, Çanakkale, Çankırı, Kütahya, Nevşehir, Niğde, Şanlıurfa illerinde çalışmalar devam etmektedir. Bu iller ile birlikte toplam proje alanı 3.000.000 m²'ye ulaşmaktadır.

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (KAYEP)

Projenin genel amacı, kamu binalarının (üniversiteler, yurtlar, hastaneler ve idari binalar vb.) elektrik öz tüketim değerlerinin tamamını veya bir miktarını güneş enerjisi santrali kurarak yenilenebilir enerjiden karşılamaktır.

Türkiye geneli toplamda 8 adet fizibilite grubu olmakla birlikte bunlardan 7 Grup Danışmanlık ihaleleri kapsamında, 67 il genelinde 303 kurum için fizibilite ihaleleri tamamlamıştır ve fizibilite çalışmaları 2026 yılının ilk çeyreğinde tamamlanacaktır. Kalan son fizibilite grubu 14 il ve 60 kurumdan oluşmaktadır. İhalesine 2026 yılının ilk çeyreğinde çıkılacaktır. Fizibilitesi tamamlanan ve çağrı mektubu alınan; Kayseri, Samsun, Sinop, Amasya, Çorum, Sivas, Tokat, Yozgat, Ordu, Çankırı, Karabük ve Konya illerinde bulunan kurumların yapım ihalelerine çıkılmış yapım işleri 2026 yılının ilk çeyreğinde tamamlanacaktır. Türkiye genelinde bulunan diğer illerimiz için çağrı mektupları alındıkça yapım ihalelerine çıkılacaktır. Bu kapsamda şu ana kadar 68 kurumda 25MW'a yakın GES kurulumu yapılmıştır

Kamu Binalarında Deprem Dayanımı ve Enerji Verimliliği Projesi

Proje ile 140'a yakın kamu binasında (hastane, okul, yurt, vb.) güçlendirme veya yeniden inşa çalışmaları yapılarak, deprem ve afet risklerine karşı dayanıklı hale getirilmesi ve bununla birlikte kamu binalarının enerji verimliliği yönünden iyileştirilmesi sağlanacaktır. Projenin bitiminde kanıtlanabilir enerji tasarrufu gerçekleştirilecektir. Kamu binalarını kullanan yaklaşık 26.000 kişi projeden doğrudan faydalanacaktır.

Boğaziçi Üniversitesi – Uçaksavar Kampüsü- Superdorm Binaları Enerji verimliliği ve Güçlendirme İşinin 2025 yılı aralık ayı itibarıyla geçici kabul işlemi tamamlanmıştır.

İstanbul Teknik Üniversitesi (Ayazağa Kampüsü) – Uzay Uçak Fakültesi, Gemi İnşaat Fakültesi, Maden Fakültesi, Ayazağa Kız Öğrenci Yurdu Binaları için çalışmalar devam etmekte olup, İTÜ Ayazağa Kampüsü – Vadi Yemekhane, Vadi Erkek Yurdu (B-C-D-E Blokları) Binaları Enerji verimliliği ve Güçlendirme İşinin aralık ayı itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa – Avcılar Kampüsü Rektörlük İdari Binası ve Öğrenci Kültür Merkezi ile Büyükçekmece Kampüsü C Blok Yurt Binası ve V Blok Yurt Binası Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme işi çalışmalar devam etmektedir.

Marmara Üniversitesi (Göztepe Kampüsü) – Yabancı Diller Yüksek Okulu, Teknik Eğitim Fakültesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi Binaları, Binaların Enerji verimliliği ve Güçlendirme İşinin 2025 Aralık itibarıyla geçici kabul aşamasındadır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi – Veteriner Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi Binaları, Binaları Enerji verimliliği ve güçlendirme İşinin 2025 yılı aralık ayı itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi – Fen Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Sağlık Meslek okulu Binaları Binaların Enerji verimliliği ve güçlendirme işinin 2025 yılı aralık ayı itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi – Veteriner Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi Binaların Enerji verimliliği ve Güçlendirme İşini sözleşme imzalanmış olup 2024 yılı Aralık itibarıyla %30 seviyesindedir. Yine bu kapsamda Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2. etap yapım işi ihale aşamasındadır.

Kırsal Alanlarda Deprem İyileştirme ve Yeniden Yapım Projesi

06 Şubat 2023’de meydana gelen depremler neticesinde Dünya Bankasınca Bakanlığımıza yaklaşık 2.500 adet köy konutunun inşası maksadıyla kredi finansmanı sağlanmıştır. Kırsal konutların müşavirlik ve yapım ihaleleri AFAD’dan gelen bilgiler doğrultusunda etaplar halinde gerçekleştirilmektedir.

Malatya İli Akçadağ İlçesi Ören Mahallesi kırsal 287 adet deprem konutu (95 Adet Tip-1, 95 Adet Tip-2, 97 Adet Tip-3 ve 13 Adet Ahır Yapım İşinin Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Malatya İli Pütürge ve Doğanşol İlçeleri 33 mahalle 105 adet Kırsal Konut Yapım İşinin sözleşmesi imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Malatya İli Yeşilyurt İlçesi Gündüzbey Mahallesi 224 adet Kırsal Deprem Konutu Yapım İşini sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Malatya İli Akçadağ İlçesi Ören Mahallesi Kırsal 287 Adet Deprem Konutu (95 Adet Tip-1, 95 Adet Tip-2, 97 Adet Tip-3) ve 13 Adet Ahır Yapım İşini ve Malatya İli Pütürge ve Doğanşol İlçeleri 33 Mahalle 105 Adet Kırsal Deprem Konutu Yapım Müşavirlik İşini sözleşme imzalanmış olup, çalışmalara devam edilmektedir. Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi ve Yeşilyurt İlçesi Aşağıbağlar Mahallesi 8 Blok 160 Daire Yapım İşini ihale değerlendirme süreci devam etmektedir.

Elâzığ İli Arıcak ve Alacakaya İlçeleri 5 mahalle 79 adet Kırsal Deprem Konutu Yapım İşinin Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Elâzığ İli Arıcak İlçesi 3 köy ve Alacakaya İlçesi 2 köy olmak üzere toplamda 171 adet Kırsal Deprem Konutu Yapım İşini sözleşme imzalanmış olup Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Elâzığ İli Merkez İlçe 10 köy 58 konut Yapım İşini sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Elâzığ İli, Merkez İlçesi, 8 köy 172 konut Yapım

İşi için sözleşme imzalanmış olup Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Elâzığ İli Merkez İlçe 7 köy 120 Adet Konut yapım işi için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Elâzığ İli Merkez İlçe 12 Köy 124 Kırsal Konut Yapım işi için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır.

Elâzığ İli, Merkez İlçesi, 8 Köy 172 Konut Yapım İş, Elâzığ İli Merkez İlçe 7 Köy 120 Adet Kırsal Deprem Konut Yapım İş, Elâzığ İli Merkez İlçe 12 Köy 124 Kırsal Konut Yapım İş, Elâzığ İli Merkez İlçe Deprem Konutu Yapım Müşavirlik İş için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla iş devam etmektedir. Elâzığ İli Merkez İlçesi 13 köye 171 adet kırsal deprem konutu Yapım İş için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir. Elâzığ İli Kovancılar ve Karakoçan İlçeleri 17 köye 214 adet kırsal deprem konutu Yapım İş için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Kahramanmaraş İli Çağlayancerit İlçesi Soğukpınar Mahallesi ile Dulkadiroğlu İlçesi Başdervişli Mahallesi 96 adet Tek Katlı Hafif Çelik Kırsal Deprem Konutu Yapım İşinin Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Kahramanmaraş İli Nurhak İlçesi Bahçelievler Mahallesi (Kullar) 151 adet Tek Katlı Hafif Çelik Kırsal Deprem Konutu Yapım İş için sözleşme imzalanmış olup Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Kahramanmaraş İli, Nurhak İlçesi Yeni Mahallesi 68 Konut Yapım İş için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Kahramanmaraş İli, Nurhak İlçesi, Fatih Mahallesi 92 Konut Yapım İş için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. Kahramanmaraş İli Afşin İlçesi Büyüktatlar (Fatih)-Küçüktatlar Mahallesi 52 Adet Tek Katlı Hafif Çelik Kırsal Deprem Konutu Yapım İş için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır.

Kahramanmaraş İli Çağlayancerit İlçesi Soğukpınar Mahallesi ile Dulkadiroğlu İlçesi Başdervişli Mahallesi 96 Adet Tek Katlı Hafif Çelik Kırsal Deprem Konutu Yapım İş, Kahramanmaraş İli Nurhak İlçesi Bahçelievler Mahallesi (Kullar) 151 Adet Tek Katlı Hafif Çelik Kırsal Deprem Konutu Yapım İş, Kahramanmaraş İli, Nurhak İlçesi Yeni Mahallesi 68 Konut Yapım İş, Kahramanmaraş İli, Nurhak İlçesi, Fatih Mahallesi 92 Konut Yapım İş, Kahramanmaraş İli Afşin İlçesi Büyüktatlar(Fatih)-Küçüktatlar Mahallesi 52 Adet Tek Katlı Hafif Çelik Kırsal Deprem Konutu Yapım İş, Kahramanmaraş İli Onikişubat-Dulkadiroğlu Göksun Elbistan İlçeleri Deprem Konutu Yapımı için sözleşme imzalanmış olup, iş devam etmektedir.

Kahramanmaraş İli Göksun İlçesi 5 köy 66 adet Kırsal Köy Konutu ve 5 adet Köy Konağı Yapım için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir. Kahramanmaraş İli Pazarcık İlçesi Karaçay Mahallesi 6 Blok 120 daire yapım İşinin ihale değerlendirme süreci devam etmektedir.

Elâzığ İli Arıcak ve Alacakaya İlçeleri 5 Mahalle 79 Adet Kırsal Deprem Konutu Yapım İş (Etap-1) Elâzığ İli Arıcak İlçesi 3 Köy ve Alacakaya İlçesi 2 Köy olmak üzere toplamda 171 adet Kırsal Deprem Konutu Yapım İş (Etap-2) Elâzığ İli Merkez İlçe 10 Köy 58 Konut Yapım İş, Malatya İli Yeşilyurt İlçesi Gündüzbey Mahallesi Deprem Konutu Yapımı Müşavirlik işi için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla iş devam etmektedir.

Adıyaman İli Sincik Gerger İlçeleri Deprem Konutu Yapımı Müşavirlik İşi (166 konut katlı Altı ahır üstü konut şeklinde) için sözleşme imzalanmış olup, Aralık 2025 tarihi itibarıyla iş devam etmektedir. Adıyaman İli Sincik İlçesi 16 köye 56 adet kırsal konut yapım işi için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Dünya Bankası ek finansmanı ve Fransa Kalkınma Ajansı finansmanı kapsamında 2025 yılı içerisinde kırsal deprem konut yapım işi Bakanlık tarafından 400 milyon Avro ek finansman alınmış olup Adıyaman İli Gerger İlçesi 22 köye 119 adet kırsal konut yapım işi için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Tunceli İli Çemişgezek ilçesi 22 köye 147 adet kırsal deprem konutu yapım işi, Tunceli İli Ovacık ilçesi 16 köye 41 adet kırsal deprem konutu yapım işi, Tunceli İli Pertek ilçesi 21 köye 114 adet kırsal deprem konutu yapım işi için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir. Tunceli İli Nazimiye ve Pülümür İlçeleri 23 köye 58 adet kırsal deprem konutu Yapım İşi ihale değerlendirme süreci devam etmektedir. Tunceli İli Mazgirt İlçesi 27 köye 70 adet kırsal deprem konutu yapım işi, Tunceli İli Merkez İlçesi 30 köye 114 adet kırsal deprem konutu yapım işi ihale değerlendirme süreci devam etmektedir.

Kilis İli Merkez, Elbeyli, Musabeyli ve Polateli İlçeleri 15 köye 134 adet Kırsal Köy Konutu ve 2 adet Köy Konağı Yapım İşi için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Gaziantep İli 21 köy 226 adet Kırsal Köy Konutu Yapım İşi için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Şanlıurfa İli Bozova, Eyyübiye, Halfeti, Haliliye, Hilvan, Karaköprü İlçeleri 16 köy 85 adet Kırsal Köy Konutu Yapım İşi için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Bingöl İli merkez ilçe 16 köy 172 adet Kırsal Köy Konutu Yapım İşi ve Bingöl İli Genç ilçesi 37 köy 242 adet Kırsal Köy Konutu Yapım için sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir.

Hatay İli Yayladağ, Samandağ, Defne İlçesi 14 Köy 111 adet Kırsal Köy Konutu Yapım İşi ihale değerlendirme süreci devam etmektedir.

Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı (JICA) Kredisi ile Yürütülen Faaliyetler

Deprem bölgesindeki kırsal konutların inşası maksadıyla JICA tarafından sağlanacak finansman vasıtasıyla yaklaşık 1.500 kırsal konut yapılması hedeflenmektedir. Müzakere dokümanları 18 Ağustos 2023 tarihinde tamamlanmış olup anlaşma 12 Ekim 2023 tarihinde imzalanmıştır. Halen Japon Hükümetinin krediyi onaylaması beklenmekte olup nihai kredi tutarı JICA ile Japonya Hükümeti'nin OECD arasında yapılacak müzakereler sonucu netleştirilecektir.

Singapur Kızılhaç'ı Hibesi ile Yürütülen Faaliyetler

Ülkemizi etkileyen Şubat 2023 depremleri sonrası Singapur Kızılhaç'ı Bakanlık ile yürütülen görüşmeler sonucunda depremden etkilenen bölgeye 4 adet iletişim ofisi temin edilmesi kapsamında hibe görüşmeleri yürütülmüştür. Bakanlık, AFAD ve Singapur Kızılhaç Derneği arasında 11 Aralık 2023 tarihinde ilgili dokümanlar tamamlanarak

imzalanmıştır. Kahramanmaraş, Malatya ve Hatay illerinde 4 adet iletişim ofisleri yapılması karar verilerek ihaleleri gerçekleştirilmiş olup Aralık 2025 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır.

Temel Faaliyetler

Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri Kamu Binalarında Etüt, Proje ve Yapım Faaliyetleri

2025 yılında Merkezde (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) toplam 81 adet yapım ve proje işinin ihalesi yapılarak sözleşmesi imzalanmıştır. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine 223 adet yapım-onarım-güçlendirme ve proje işi için ihale talimatı verilerek yetkilendirme yapılmıştır.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nce ihalesi yapılan işlere ait 26 adet kesin hesap dosyası onaylanmıştır. İhalesi İl Müdürlüklerinde yapılan işlere ait 9 adet kesin hesap dosyası incelenmiştir. 35 adet işin kesin hesabı onaya sunulmuştur. Kamu ihalelerine katılmaktan 6 adet firma ve 4 adet şahıs hakkında yasaklama işlemi gerçekleştirilmiştir. İcra dairelerinden gelen Genel Müdürlükte işi olan/olmayan olmak üzere toplam 875 adet icra ve fek (icra kaldırma) yazısı yazılmıştır. Toplam 50 adet teminat mektubunun %100'ünün iadesi gerçekleştirilmiştir. 89 adet teminat mektubunun %50'si iade edilmiştir. Talep edilen 20 adet geçici hakediş raporu, 5 adet iş programı, 9 adet iş eksili ve 6 adet iş artış hesabı incelenmiştir. 2025 yılı yapı denetimi çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen işler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 55. 2025 Yılı Yapı Denetim Faaliyetleri

Faaliyetler	
Kanun Kapsamında Yapı Denetim Kuruluşları Hakkında Uygulanan İdari Para Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	985
Kanun Kapsamında Yapı Denetim Kuruluşları Hakkında Uygulanan Yeni İş Almaktan Men Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	260
Kanun Kapsamında Belgesi İptal Edilen Yapı Denetim Kuruluş Sayısı	18
Denetçi Belgesi Verilen Mühendis ve Mimar Sayısı	1.634
Yapı Denetim Kuruluşlarınca Denetlenen Toplam İnşaat Alanı	834.179,665 m ²
Toplam İş Sayısı	501.349
Toplam Faal Yapı Denetim Kuruluşu	2.606
Ulusal Yapı Denetim Sistemine Kayıtlı Denetçi Sayısı	38.562
Ulusal Yapı Denetim Sistemine Kayıtlı Yardımcı Kontrol Elemanı (Mimar/Mühendis) Sayısı	82.432
Ulusal Yapı Denetim Sistemine Kayıtlı Yardımcı Kontrol Elemanı Sayısı	10.504
İzin Belgesi Verilen Yapı Denetim Kuruluşu	36
Şantiye Denetimi Sayısı	10.203
Büro Denetimi Sayısı	2.987
Şantiye ve Büro Denetimi Sayısı	2.893

Afet Hasarları Tespiti Faaliyetleri

2025 yılı afet hasarları tespiti çalışmaları kapsamında;

- 23 Nisan 2025 tarihinde İstanbul ilinde meydana gelen Deprem Afeti: İstanbul ilinde 6,2 mW büyüklüğünde meydana gelen deprem afeti sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 38.015 bina 454.769 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 27 Haziran 2025 tarihinde Bilecik ilinde meydana gelen yangın afeti sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 153 bina 183 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 29 Haziran 2025 tarihinde İzmir ilinde meydana gelen yangın afeti sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 699 bina 804 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 30 Haziran 2025 tarihinde Hatay ilinde meydana gelen yangın afet sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 371 bina 597 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 15 Temmuz 2025 tarihinde Çanakkale ilinde meydana gelen yangın afet sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 43 bina 44 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 20 Temmuz 2025 tarihinde Sakarya ilinde meydana gelen yangın afet sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 26 bina 30 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 23 Temmuz 2025 tarihinde Karabük ilinde meydana gelen yangın afet sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 82 bina 99 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 10 Ağustos 2025 tarihinde Balıkesir İli Sındırgı İlçesinde meydana gelen deprem afeti sonrasında Balıkesir, Bursa, Kütahya, Manisa ve Sakarya illerinde yapılan hasar tespit çalışmalarında 22.468 bina 34.575 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 27 Ekim 2025 tarihinde Balıkesir İli Sındırgı İlçesinde meydana gelen deprem afeti sonrasında Balıkesir ilinde yapılan hasar tespit çalışmalarında 22.035 bina 32.906 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 8-16 Ağustos 2025 tarihinde Çanakkale ilinde meydana gelen yangın afetleri sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 270 bina 390 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- 28 Eylül 2025 tarihinde Kütahya İli Simav İlçesinde meydana gelen yangın deprem sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 431 bina 766 bağımsız bölüm incelenmiştir.
- Bu afetler haricinde ülkemizde 2025 yılı içerisinde meydana gelen 908 afet olayları sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında 90.860 bina 537.508 bağımsız bölüm incelenmiştir.

İskân Kanunu Uygulamaları Faaliyeti

2025 Yılı Yatırım Programı, 12.02.2025 tarih ve E.111741959 Sayılı Bakan Olur'u ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Devlet eliyle iskân çalışmaları kapsamında 2 ilde 3 adet iş, kırsal alanda fiziksel yerleşim çalışmaları kapsamında da 20 ilde 52 iş olmak üzere; toplamda 55 adet iş, 2025 Yılı Yatırım Programında yer almaktadır. 2025 yılında kırsal alanda fiziksel yerleşimin düzenlenmesi kapsamında muhtelif illerde (20 il) toplam 52 adet iş/1.200 aileye sene başında 79.950.000.- TL'lik kredi tahsisi gerçekleşmiştir. 2025 yılı kredili işler kapsamında yatırım programında yer alan illere toplamda 116.343.500 TL gönderilmiş olup, toplam da 162 konut tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Devlet eliyle iskân kapsamında ise 3 iskân projesi için toplamda 333.000.000.-TL ödenek tahsis edilmiştir. 2025 yılı devlet eliyle iskân ihaleli işler kapsamında 3 iskân projesi için harcanan toplam ödenek miktarı da 281.164.574 TL olmuştur. Bu işler kapsamında Adıyaman İli Perre Antik Kenti Şehirselskânı kapsamında toplam 17 hak sahibi ailenin konutları tamamlanarak kendilerine teslim edilmiştir. Gayrimenkul alımları ve kamulaştırma ödeneği olarak, 59.509.197,80 TL ile toplam da 46 konut, tarla ve tarım arazisi 9.1.(ç) maddesi kapsamında hak sahiplerince satın alınmıştır. Sonuç olarak; 2025 yılında toplam da 225 konut tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Devlet Eliyle İskanda Etüt proje programımızda hak sahipliği, yer seçimi gibi etüt işlemleri devam eden 30 ilde ve 50 yerleşim biriminde yaklaşık 5.000 aile bulunmaktadır. Fiziksel yerleşimin düzenlenmesi kapsamında Etüt-Proje ve Yerleştirme Programına 150 uygulama alınmış olup, 40 köy nakli, 85 köy gelişme alanı ve 25 köy toplulaştırması olmak üzere toplam 150 uygulamada fiziksel yerleşim düzenlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Zemin ve Temel Etüdü Faaliyetleri Denetimi Faaliyetleri

İmar planına, fen sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapılaşmanın sağlanabilmesi için, yapıların tasarım, projelendirme, inşaa ve denetimi süreçlerinde yapılması zorunlu olan zemin ve temel etütlerinin arazi araştırmaları ile laboratuvar çalışmalarında elde edilen verilerin toplanması, dışardan gelebilecek müdahaleleri en aza indirgeyecek şekilde elektronik olarak izlenmesi ve denetlenmesinin adına, Elektronik Beton İzleme Sistemine benzer bir sistem zemin ve temel etüdü faaliyetleri denetimi için Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ile iş birliği kapsamında 22.11.2024 tarihinde protokol imzalanmıştır. Mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Ulusal Deprem ve Yapı Mühendisliği Laboratuvarı Kurulması

Depreme dayanıklı yapı stoku oluşturabilmek, ekonomik ve yeni yapım teknolojileriyle çözüm önerileri sunarak ülke kaynaklarının verimli şekilde kullanımını sağlamak, ülkemizin bulunduğu coğrafyada hizmet vererek yapı teknolojisinin öncü ülkesi haline gelmek, bina tasarımı ve uygulamasında kullanılacak yapı malzemeleri konusunda gelişim sağlamak üzere 28.06.2024 tarihinde Bakanlığımız ve Gebze Teknik Üniversitesi arasında Ulusal Deprem ve Yapı Mühendisliği Laboratuvarı kurulmasına yönelik protokol imzalanmıştır.

Depreme dayanıklı yapılaşma politikaları kapsamında, 27 Kasım 2025 tarihinde Bakanlığımız Ana Hizmet Binası Konferans Salonunda "Sismik İzolasyon Semineri" düzenlenmiştir. Seminere; kamu kurumları, üniversiteler, sektör temsilcileri ve Japonya'dan davet edilen uzmanların katılımıyla geniş bir iştirak sağlanmıştır. Seminer kapsamında; teknik sunumlar gerçekleştirilmiştir. Sunumlarda, sismik izolasyon teknolojilerinin tasarım ilkeleri, performans analizleri, test süreçleri ve Japonya'nın deprem mühendisliği alanındaki ileri uygulamaları kapsamlı şekilde ele alınmıştır. Ayrıca, Türkiye'de kurulması planlanan yeni nesil sismik izolasyon test laboratuvarına ilişkin değerlendirmeler, görüş ve öneriler katılımcılarla paylaşılmıştır.

Yapım Teknolojileri ve Laboratuvar Faaliyetleri

Laboratuvar denetim işlemleri 81 İl Müdürlüğüne yürütülmekte olup, 2025 yılı içerisinde İl Müdürlükleri ile bütünleşik olarak 10 adet ilde 44 adet laboratuvar kuruluşuna denetim gerçekleştirilmiştir. 2025 yılında;

- Elektronik Beton İzleme Sistemi ile 140.892 inşaattan 10.116.021 adet taze beton numunesi alınmış ve deneye tabi tutulmuştur.
- 15 adet laboratuvar kuruluşuna Laboratuvar İzin Belgesi verilmiştir.
- 2025 yıl sonu itibarıyla toplam faal laboratuvar kuruluşu sayısı 447' dir.
- 95 mühendise Laboratuvar Denetçi Belgesi verilmiştir.
- 4708 Sayılı Kanun kapsamında laboratuvar kuruluşları hakkında uygulanan uyarma cezasına ilişkin idari müeyyide işlem sayısı 36 adettir.
- 4708 Sayılı Kanun kapsamında laboratuvar kuruluşları hakkında uygulanan idari para cezasına ilişkin idari müeyyide işlem sayısı 164 adettir.
- 4708 Sayılı Kanun kapsamında belgesi iptal edilen laboratuvar kuruluşu 8 adettir.

Tablo 56. 2025 Yılı Yapım Teknolojileri ve Laboratuvar Faaliyetleri

Faaliyetler	Adet
İzin Belgesi Verilen Laboratuvar Kuruluşu	15
Laboratuvar Denetçi Belgesi Verilen Mühendis Sayısı	95
Kanun Kapsamında Laboratuvar Kuruluşları Hakkında Uygulanan Uyarma Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	36
Kanun Kapsamında Laboratuvar Kuruluşları Hakkında Uygulanan İdari Para Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	164
Kanun Kapsamında Laboratuvar Kuruluşları Hakkında Uygulanan Yeni İş Almaktan Men Cezasına İlişkin İdari Müeyyide İşlem Sayısı	0
Kanun Kapsamında Belgesi İptal Edilen Laboratuvar Kuruluş Sayısı	8
Kanun kapsamında 3 yıl süreyle denetimden men edilen denetçi mühendis ile teknik personel sayısı	34

Afet Koordinasyon Faaliyetleri

2025 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- 17-21 Eylül 2025 tarihleri arasında İstanbul İlinde düzenlenen TEKNOFESTE katılım sağlanmıştır.
- Konya'nın Kulu İlçesinde meydana gelen depremde hasar tespiti çalışmalarına teknolojik cihazlar vasıtasıyla izleme ve değerlendirme yapılmıştır.
- Çanakkale İlinde meydana gelen yangında hasar tespiti çalışmalarına teknolojik cihazlar vasıtasıyla izleme ve değerlendirme yapılmıştır.
- Hatay İlinde meydana gelen yangında hasar tespiti çalışmalarına teknolojik cihazlar vasıtasıyla izleme ve değerlendirme yapılmıştır.
- Kocaeli'nin Gebze İlçesinde meydana gelen bina çökmesi nedeniyle bina izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.
- İstanbul İlinde meydana gelen depremde Anadolu bölgesinin koordinasyonu sağlanarak hasar tespit çalışmaları yapılmıştır.
- Kahramanmaraş İlinde meydana gelen heyelanda teknolojik cihazlar vasıtasıyla izleme ve değerlendirme yapılmıştır.

- 26-28 Kasım 2025 tarihleri arasında Rize İlinde 81 İl Müdürlüğü personellerine Teknolojik Araç ve Cihaz Eğitimi verilmiştir.
- Trabzon İli Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde deney modeli oluşturularak yapı izleme cihazlarıyla ölçüm çalışmalarında bulunulmuştur.
- Envanterimizde bulunan İnsansız Hava Araçları ile görüntüleme ve haritalama çalışmaları yapılmıştır.

YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevzuat Çalışmaları

7521 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (01.07.2025 Tarihli ve 32943 Sayılı Resmî Gazete)

7566 Sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (19.12.2025 Tarihli ve 33112 Sayılı Resmî Gazete)

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (12.09.2025 Tarihli ve 33015 Sayılı Resmî Gazete)

Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav ve Atama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (07.11.2025 Tarihli ve 33070 Sayılı Resmî Gazete)

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (11.12.2025 Tarihli ve 33104 Sayılı Resmî Gazete)

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (11.12.2025 Tarihli ve 33104 Sayılı Resmî Gazete)

Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (24.12.2025 Tarihli ve 33117 Sayılı Resmî Gazete)

7571 Sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (25.12.2025 Tarihli ve 33118 Sayılı Resmî Gazete)

12.02.2025 Tarihli ve 2025/2 No.lu “Borçlanma İşlemleri Hakkında” konulu Genelge.

08.07.2025 Tarihli ve 2025/4 No.lu “Yangın Tedbirleri” konulu Genelge.

Yürütülen Projeler

Şehir Eşleştirme Projesi-2

Şehir eşleştirme projeleri aracılığıyla Türkiye ve AB ülkelerindeki yerel yönetimler arasında çevre ve iklim ile ilgili alanlarda karşılıklı değişimi teşvik etmek için sürdürülebilir yapılar oluşturmak, iklim ve çevre temelli eylemler için Türk ve AB yerel yönetimleri arasındaki diyalogun geliştirilmesi ve yerel yönetimlerin kapasitelerinin güçlendirilmesini sağlamak hedeflenmektedir.

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından projenin teknik yardım ihale süreci ve hibe başvuruları tamamlanmış olup 26 proje hibe almaya hak kazanmıştır. Hibe uygulama

dönemi 1 Kasım 2023'te başlamış olup 12 ay sürmesi öngörülmüş, ancak 13 proje bu dönem içerisinde tamamlanmıştır. Diğer 13 hibe projesi uzatma almış ve en son 25 Mayıs 2025'te resmi olarak tamamlanmıştır.

Temel Faaliyetler

Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler

KÖYDES Projesi kapsamında bugüne kadar (2005-2025) 35 Milyar 241 milyon 180 bin TL, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda 6.5 Milyar TL ödenek tahsis edilmiştir. 2025 Yılında KÖYDES Projesi kapsamında yapılan işler aşağıdaki gibidir:

- 1.278 km asfalt yol,
- 33 km beton yol,
- 365 km stabilize yol,
- 1.415 km onarım,
- Sanat yapısı (köprü, menfez) sayısı: 82 (4+78)
- Köy içi yapılan parke miktarı: 805.092 m²
- İçme suyu tesisi yenilenen ünite sayısı: 1.045 adet
- Sulama tesisi tamamlanan proje sayısı: 48 adet
- Atık su proje sayısı: 141 adet.

Büyükşehir Belediyeleri Genel Sekreter Atamaları

01.01.2025 tarihinden itibaren 8 büyükşehir belediyesi genel sekreter kadrosuna atama onay işlemleri yapılmıştır.

Su ve Kanalizasyon İdareleri Genel Müdür Atamalar

01.01.2025 tarihinden itibaren 5 su ve kanalizasyon idarelerinin genel müdür kadrosuna atama onay işlemleri yapılmıştır.

Su ve Kanalizasyon İdareleri Yönetim Kurulu Atamaları

01.01.2025 tarihinden itibaren 22 su ve kanalizasyon idarelerinin yönetim kurulu üyesi kadrosuna atama onay işlemleri yapılmıştır.

İlk Defa Zabıta Memuru, İtfaiye Eri ve Diğer Memur Kadrolarına Atama İzni Verilmesi

01.01.2025 tarihinden itibaren 3.442 kadroya atama izni verilmiştir.

İstihdam İzni İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 133 kadroya atama izni verilmiştir.

Yerel Yönetim Şirketlerinde Personel İstihdamına Dair İşlemler

01.01.2025 tarihinden itibaren 2.511 şirket personeli için atama izni verilmiştir.

Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınav İşlemleri

2025 yılında yerel yönetimler tarafından Bakanlığımıza gönderilen 3.718 kişiye ait sınav başvuruları incelenmiş olup 2.854 kişi 7 il merkezinde tek oturum halinde 06.07.2025 tarihinde Anadolu Üniversitesi aracılığı ile yerel yönetimler personeli görevde yükselme

ve unvan değişikliği yazılı sınavı yapılmıştır. Yapılan sınavda 1.814 kişi başarılı olmuştur.

Sendika Üye Sayısı Tespiti

2025 yılında yerel yönetimlerde çalışan 146.145 personelden 136.663 personelin sendika üyesi olduğu belirlenerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmiştir.

Sözleşmeli Personele İlişkin İşlemler

2025 yılı içerisinde yaklaşık 6.965 sözleşme evrakı incelenmiş olup mevzuata uygun olarak düzenlenmeyenler iade edilmiştir.

İkinci Görev Ücretinin Tespiti

Yerel yerel yönetimlerde görevlendirilen personelin ikinci görev ücretine ilişkin talep edilen 4 kişiye ait ücret tespiti yapılmıştır.

Yerel Yönetim Personel Mevzuatına İlişkin Görüş Verilmesi

2025 yılı içerisinde personel mevzuatı kapsamında talep edilen toplam görüş taleplerinden 779 adedine görüş verilmiştir.

Yerel Yönetim Birliklerinin Kurulması Konusundaki İş ve İşlemler

2025 yılında Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 13 adet mahalli idare birliği kurulmuştur.

Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun Hazırlanması

2025 yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu hazırlanmış olup önceki yıllara ait faaliyet raporlarıyla birlikte Genel Müdürlüğün web sayfasında yayımlanmıştır.

İstatistikî Veri Toplama İşleri ve YERELBİLGİ Sistemi

YERELBİLGİ Sistemi 1.402 belediye, 206 mahalli idare birliği, 33 belediye bağlı idaresinin istatistiki her türlü verisini toplamaya yarayan ve bunu anlık olarak raporlayabilen bir sistem olarak tasarlanmıştır. 2025 yılında yerel yönetimlerden YERELBİLGİ Sistemiyle 14 ayrı form ile gerekli veriler toplanmıştır.

Su Protokollerine Uygun Görüş Verilmesine İlişkin İş ve İşlemler

01.01.2025 tarihinden itibaren 35 tanesi uygun görülmüştür.

Yerel Yönetimlerin Kurdukları Birliklerin Tüzük Değişikliği Onayları

01.01.2025 tarihinden itibaren 18 adet birlik tüzük değişikliği incelenerek Bakanlık Makamı Oluru alınmış ve 6 adet birlik tüzüğü ise ilgili mevzuattaki şartları sağlamadığından iade edilmiştir.

İhalelere Katılmaktan Yasaklama İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 1.444 adet ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmiştir. Ayrıca 89 dosya hakkında yasaklama gerekçeleri tekemmül etmediğinden iade edilmiş, 27 adet yasaklama kararı mahkeme kararları gereğince kaldırılmıştır.

Şirket Kurulması İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 12 adet şirket kurulmasına ilişkin dosya incelenerek onay alınmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Bütçe İçi İşletme Kurulması İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 63 adet bütçe içi işletme kurulması işlemine onay verilmiştir.

Borçlanma İzin İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 196 adet borçlanma izin oluru alınmıştır.

Tahsis İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 10 adet tahsis işlemi için izin verilmiştir.

Belediye Birleşme/Katılma İşlemleri/Mahalle İsim ve Sınır Değişikliği İşlemleri

2025 yılında 44 adet bağlanma ve katılma işlemi gerçekleştirilmiştir. 5393 Sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine göre belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine yönelik 95 adet işlem gerçekleştirilmiştir.

Tasarruf Tedbirleri İzin İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren tereddütte kalınan 943 adet dosyaya görüş bildirilmiş ve tasarruf tedbirleri kapsamında 3.345 adet izin onayı verilmiştir.

Belediye Çocuk Bakımevleri Kurulması İşlemleri

Belediyelerden gelen talepler doğrultusunda 4 adet çocuk bakımevi kurulmasına onay verilmiştir.

Ücretsiz Seyahat Gelir Desteği Ödemesi İşlemleri

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca 2025 yılında 844.856.375 TL ücretsiz seyahat gelir desteği ödemesi yapılmıştır.

Kooperatif Kurulması İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 2 adet kooperatif kurulmasına ilişkin dosya incelenerek Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Mevzuat Taslakları ile Mahalli İdare ve Diğer Kurumlara Görüş Verilmesi

01.01.2025 tarihinden itibaren 487 mevzuat taslağı ile ilgili 1.005 yazı oluşturulmuş, tereddüt edilen noktalarla ilgili ise 1.200 yazı oluşturulmuştur.

Yurt Dışı İlişkileri

01.01.2025 tarihinden itibaren 91'i kardeş kent ilişkisi kurma talebi, 85'i uluslararası kuruluşlara üyelik talebi ve 22'si ortak faaliyet olmak üzere 198 adet izin verilmiştir.

Tebliğat İşlemleri

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza belediyelerimizin yürüttükleri iş ve işlemlerle ilgili 4.216 adet tebliğat evrakına ilişkin işlem yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Staj Seferberliği Kapsamında Yürütülen İş ve İşlemler

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığınca yürütülen "Staj Seferberliği" kapsamında Genel Müdürlüğe 10 adet staj kontenjanı tahsis edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kariyer Kapısına başvuruda bulunan öğrenciler arasından 7 stajyer tespit edilmiştir. 01.07.2025–28.10.2025 tarihleri arasında 4 öğrenci stajlarını tamamlamıştır.

Karayolu Trafik Güvenliği Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesinin ikinci uygulama adımı olan ve 01.01.2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe konulan Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı (2024-2027) kapsamında ise çalışmalar devam etmektedir. Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında stratejik amaç, hedef ve performans göstergelerinin ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirilmesinin sağlanması, faaliyet ve çalışmaların sağlıklı olarak yakından takip edilebilmesi amacıyla kurullar kurulmuş ve ihtisas grupları oluşturulmuştur.

Genel Müdürlüğe İntikal Eden Soru Önergeleri ile İlgili İş ve İşlemler

2025 yılı içerisinde Genel Müdürlüğe 356 adet yazılı soru önergesi intikal etmiş olup, bunlardan 290'ı cevaplandırılmış, 66'sının ise işlem süreci devam etmektedir.

Program Bütçe Çalışmaları

Belediyeler, bağlı idareleri ve birlikler 2025 yılında hazırlayacakları 2026 yılı ve daha sonraki yıllara ilişkin bütçelerini performans esaslı program bütçe sistemine göre hazırlayacaklardır. Bu çerçevede Mahalli İdareler Bütçe Hazırlama Rehberi 2025 yılı için hazırlanarak yayımlanmıştır. Belediyeler, bağlı idareler ve birlikler 2026 yılı bütçelerini program bütçeye göre hazırlamışlardır. Buna bağlı olarak program bütçenin uygulanacağı yıl olan 2026 yılında muhasebe sisteminde de değişiklik yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede 2025 Ekim ayında program bütçenin muhasebe sistemi ile uyumu açısından Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı internet sitesinde yayımlanmış olup tüm belediye, bağlı idare ve birliklerin görüşüne açılmıştır.

Mezarlıktan Yol Geçirme İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 44 adet onay oluşturulmuştur.

5403 Sayılı Kanun'a Göre Alınan Kamu Yararı Kararı Alınması İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 177 adet olur oluşturulmuştur.

Acele Kamulaştırma İşlemleri

01.01.2025 tarihinden itibaren 16 adet işlem tesis edilmiştir.

Kamu Yararı Kararına İlişkin İş ve İşlemler

01.01.2025 tarihinden itibaren 231 adet onay oluşturulmuştur.

İhtiyaç Fazlası Taşıtların Devir İşlemleri

2025 yılı içerisinde 37 adet devir işlemi talebi iletilmiş olup, 9 adet devir işleminin onay süreci tamamlanmış, 12 adet devir işlemi hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü beklenmektedir. Ayrıca, 10 adet devir işlemi hakkında eksik evrakların tamamlanması talep edilmiş olup, 6 adet devir işlemi kapsam dışı olması sebebiyle iade edilmiştir.

REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI

Genel Teftiş Faaliyetleri

2025 yılında Aksaray, Bayburt, Bilecik, Burdur, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Karabük, Kırıkkale, Osmaniye, Şanlıurfa ve Yalova olmak üzere 12 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünde genel teftiş çalışması gerçekleştirilmiş olup yapılan genel teftişler sonucunda genel teftiş raporları Başkanlığa sunulmuştur. Raporlarda yer alan eleştiri ve önerilerin yerine getirilmesini teminen raporlar ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne gönderilmiştir. Ayrıca, raporlarda yer alan eleştiri ve önerilerin takibi için raporlar Bakanlığımızın ilgili birimlerine gönderilmiştir. 2025 yılı içerisinde gerçekleşen genel teftişlerde 48 müfettiş görev yapmıştır. Genel teftişler sonucunda 12 adet rapor sunulmuştur.

Özel Teftiş Faaliyetleri

2025 yılında 27 adet özel teftiş görevi verilmiş olup, bunlardan 11 adedi tamamlanmıştır. 48 müfettiş özel teftiş çalışmaları sırasında görev yapmıştır. Bu kapsamda 12 adet rapor düzenlenmiş olup, 16 adet göreve ilişkin raporlama süreci devam etmektedir.

Araştırma –İnceleme Faaliyetleri

2025 yılında 87 araştırma-inceleme görevi verilmiş olup bu kapsamda 117 müfettiş görev yapmıştır. 89 adet rapor düzenlenmiş olup, 28 adet göreve ilişkin raporlama süreci devam etmektedir.

Ön İnceleme Faaliyetleri

Ön inceleme çalışmaları kapsamında 2025 yılında 35 adet görevlendirme yapılmış olup 2024 yılına oranla görev sayısında %84 oranında artış sağlanmıştır. 41 müfettiş ön inceleme çalışmaları sırasında görev yapmıştır. Bu çalışmalar kapsamında, 37 adet rapor düzenlenmiş olup 2 adet göreve ilişkin olarak raporlama süreci devam etmektedir.

Disiplin Faaliyetleri

Disiplin soruşturması yapılmak üzere 2025 yılında 21 adet görevlendirme yapılmış, 6 adet görevlendirmeye ilişkin süreç devam etmektedir. 28 müfettiş soruşturması çalışmaları sırasında görev yapmıştır. Bu kapsamda,32 adet rapor düzenlenmiş olup, 6 adet göreve ilişkin raporlama süreci devam etmektedir.

Şikâyet Faaliyetleri

Başkanlığa ulaşan 93 adet şikâyetten, 4 adet şikâyet yapılan değerlendirme neticesinde işe dönüşerek inceleme-araştırma yapılmak üzere müfettiş görevlendirilmiş, diğer şikâyetler ise işlem yapılmak üzere ilgili birim ve kurumlara gönderilmiştir.

Rehberlik Faaliyetleri

Rehberlik ve Teftiş Esasları ile Raporlama Standartları Yönergesinin 8 inci maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde yürütülen rehberlik faaliyetleri kapsamında mevzuat çalışmaları ve eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

2025 yılında mevzuat değişikliği taslakları hakkında müfettişlerden de görüş alınmak suretiyle 64 adet yönetmelik taslağı hakkında görüş verilmiştir.

2025 yılı eğitim faaliyetleri çerçevesinde; Ankara, Isparta, Antalya, İzmir, Kırşehir, Konya, Bolu, Antalya, Trabzon, Rize illerinde gerçekleşen ve çevre illerde dahil olmak üzere 18 il müdürlüğünün katılım sağladığı 16 eğitim faaliyeti düzenlenmiş olup eğitim faaliyetleri çerçevesinde 38 müfettiş görev almıştır. Söz konusu eğitim faaliyetleri çerçevesinde; Kamu İhale Mevzuat Eğitimi, Doğal Afet Sonrası Hasar Tespiti Eğitimi, ÇED Uygulamaları Eğitimi, İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuat Eğitimi, Çevre Denetçisi Eğitimi, IPA Fonları Mevzuat Semineri. Protokol Eğitimi ve Müzakere Eğitimi düzenlenmiştir.

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI

Denetim ve İzleme Faaliyetleri

2025 Yılı İç Denetim Programı kapsamına 20 adet denetim ve 20 adet de izleme görevi alınmıştır. Tamamlanan görevlere ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 57. İç Denetim Kapsamında Yapılan Denetim ve İzleme Faaliyetleri

İlgili Birim	Görevin Konusu	Görevin Türü
Coğrafi Bilgi Sistemler Genel Müdürlüğü	Bilgi ve İletişim Güvenliği	Bilgi Teknolojileri Denetimi
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	İç Kontrol	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü		
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	Kişisel Verileri Koruma Kanununa Uyum	Uygunluk Denetimi
Personel Genel Müdürlüğü		
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Avrupa Birliği Yatırımları (Teknik Uygulamalar)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü		
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü	Belgelendirme	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal İşler (Yemekhane Hizmetleri)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Malzemeleri (Piyasa Gözetimi ve Denetimi)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Aydın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Malzemeleri (Piyasa Gözetimi ve Denetimi)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Amasya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Malzemeleri (Piyasa Gözetimi ve Denetimi)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Malzemeleri (Piyasa Gözetimi ve Denetimi)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Uşak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Malzemeleri (Piyasa Gözetimi ve Denetimi)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Balıkesir ve Bursa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri	İskân (Devlet Eliyle İskân)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Konya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Devlet Eliyle İskân)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Sinop Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Devlet Eliyle İskân)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Devlet Eliyle İskân)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
İstanbul Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Laboratuvarlar (Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği kapsamında)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Ankara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Laboratuvarlar (Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği kapsamında)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Sakarya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Laboratuvarlar (Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği kapsamında)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Laboratuvarlar (Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği kapsamında)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Eskişehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Laboratuvarlar (Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği kapsamında)	Sistem ve Uygunluk Denetimi
Konya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme

İlgili Birim	Görevin Konusu	Görevin Türü
Sakarya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme
Balikesir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	Avrupa Birliği Yatırımları (Finansal Yönetim)	İzleme
Çanakkale Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	Dış Kaynaklı Yatırımlar	İzleme
Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme
Tunceli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	İmar ve Planlama	İzleme
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	Satın Alma	İzleme
ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü	Çevre Yeterlik Hizmetleri	İzleme
Uşak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre İzin ve Lisans	İzleme
Erzincan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Ankara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Antalya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme
Burdur Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Çevre Yönetimi ve Denetimi (Atıkların Yönetimi ve Denetimi)	İzleme
Kars Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	İskân (Köysel Alanda İç İskânın Düzenlenmesi)	İzleme
Coğrafi Bilgi Sistem. Genel Müdürlüğü	Bilgi ve İletişim Güvenliği	İzleme
Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme
Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Yapı Denetim	İzleme

Eğitim Faaliyetleri

2025 yılında aşağıda belirtilen konularda eğitimler alınmıştır:

- Çalışma Hayatında Yapay Zekâ,
- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliğinde Yapay Zekâ,
- Kamu İhale Mevzuatı,
- Enerjide Yapay Zekâ,
- Finansta Yapay Zekâ,
- Güvenilir Yapay Zekâ,
- Hukukta Yapay Zekâ,
- Kamu Düzeni ve Güvenliğinde Yapay Zekâ,
- Sağlıkta Yapay Zekâ,
- Tarımda Yapay Zekâ,
- Ticarete Yapay Zekâ,

- Güvenilir Yapay Zekâ; Riskler, Etik Değerler, İlkeler,
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu (Ortak Hükümler), Elektronik Kamu Alımları Platformu, Uygulaması, 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,
- İç Denetimde Etik İlkeler Eğitimi,
- İskân Kanunu Eğitimi,
- Finansal Okuryazarlık Eğitimi,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı ve Uygulama Eğitimi.

Ayrıca 2025 yılında verilen eğitimler ise aşağıdaki gibidir:

- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlke ve Kuralları, İletişim, Zaman Yönetimi ve İç Kontrol Eğitimi,
- Çevre Denetçisi Eğitimi.

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022-2023 Stratejik Planı İzleme Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı” 2025 yılında 7 amaç, 26 hedef ile izlenmiştir. Planın izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında; tüm birimler çeyrek dilimler bazında performans göstergelerinin gerçekleşme düzeylerini raporlamışlardır. İzleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda hedeflenen ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2030 Vizyon Belgesi Çalışmaları

Ülkemizin şehirleşme sürecinde ortaya çıkan çevresel ve toplumsal ihtiyaçlarına kalıcı çözümler sunmak, afetlerin yoğun olarak yaşandığı ülkemizde şehirlerimizin planlı ve dirençli hale getirilmesini sağlamak ve ülkemizde yaşanan çevre sorunlarının giderilerek doğal değerlerimizin gelecek nesillere aktarılması amacıyla “Güvenli Şehirler ve Yeşil Gelecek Vizyon Belgesi”nin hazırlanması gerekli görülmüştür. Bu kapsamda birimlerimizden alınan görüşler ve değerlendirmeler doğrultusunda 26 adet eylem oluşturulmuştur.

2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Programı Tedbirleri İzleme Çalışmaları

Bakanlığımızın görev ve sorumlulukları kapsamında; On İkinci Kalkınma Planı esas alınarak 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı tedbir tekliflerine ilişkin, Bakanlığımız ana hizmet birimleri, bağlı ve ilgili kuruluşlardan gelen bilgiler düzenlenerek Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’na gönderilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak 30 Ekim 2024 Tarihli Resmî Gazete’de (Mükerrer) yayımlanmıştır. 2025 Yılı Programı Tedbirleri gereğince Bakanlığımız sorumluluğunda 43 politika 78 tedbire ilişkin 96 adet faaliyet belirlenmiş olup, tedbir ve faaliyetler ilgili ana hizmet birimleri, bağlı ve ilgili birimlere gönderilmiştir.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) ve Dünya Bankası Çalışmaları

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) çalışmaları ve Dünya Bankası çalışmaları, ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile kamu özel sektör iş birliği çerçevesinde yürütülmektedir. YOİKK kapsamında yeşil dönüşümün hızlandırılması uhdesinde 3 adet eylem Bakanlığımız sorumluluğunda yürütülmektedir. YOİKK kapsamında 2025 yılında yürütülen eylemler;

- AB düzenlemeleri ile uyumlu Türkiye’nin piyasa ve iş dinamiklerine uygun Emisyon Ticaret Sisteminin kurulması ve işler hale getirilmesi,
- Türkiye Yeşil Taksonomisinin hazırlanması,
- Türkiye Karbon Denkleştirme Sistemi’nin Kurulması,
- Döngüsel ekonomi sertifikalarının teşvik edilmesi ve kamu ihalelerinde kullanılmasına yönelik çalışma yapılması Temiz enerji, geri dönüşüm, atık

yönetimi ve su kullanımı gibi alanlarda alınan sertifikaların finansman imkanlarının artırılması amacıyla kullanımına yönelik çalışma raporu oluşturulması eylemleridir.

Orta Vadeli Program (2024-2026)

Orta Vadeli Programı (OVP) 6 Eylül 2023 Tarihli ve 32301 mükerrer Sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Belge incelendiğinde;

- Afetlere duyarlı bütünlük mekânsal planlama,
- Afetlere dirençli yapının finansmanı,
- Kentsel dönüşüm ve afet konut üretimi,
- Yeşil dönüşümün hızlandırılması,
- İhracatta yeşil ve dijital dönüşüm,
- İklim Değişikliği Mevzuatı, Emisyon Ticaret Sistemi, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizmasına Uyum,
- Yeşil Taksonomi ve Sürdürülebilir Finansman,
- Yatırım Yeri Tahsisi ve Altyapı Destekleri gibi başlıklarda toplam 21 adet görev bulunmaktadır.

Mevzuat Çalışmaları

2025 yılında; 3 adet Cumhurbaşkanlığı Kararı, 1 adet Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 28 adet Yönetmelik ve Yönetmelik Değişikliği, 24 adet Tebliğ ve Tebliğ Değişikliği, 7 adet Genelge olmak üzere toplam 63 adet mevzuat çalışması yürütülmüştür. Bakanlığımızca çıkarılan mevzuatlara ilişkin bilgilere <https://mevzuat.csb.gov.tr/> adresinden erişilebilmektedir.

Bürokrasinin Azaltılması ve E-Devlet Uygulamaları Çalışmaları

Bakanlığımızın tüm hizmetlerini ve bu hizmetlere ilişkin bilgileri içeren ve KAYSİS ile uyumlu olan “HEYS-Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi” (heys.csb.gov.tr) üzerinden çalışmalar devam etmektedir. E-devlet entegrasyon süreci dinamik bir süreç olup KAYSİS’e yeni hizmetler eklenebilmekte ve e-devlet üzerinden sunulan hizmet sayımız artmaktadır. Bakanlığımızın toplam 452 hizmeti bulunmakta olup bu hizmetlerden 323 adedi e-devlet kapısından sunulmaktadır.

Parlamento İş ve İşlemleri

TBMM 28. Döneminde, Bakanımız Sayın Murat KURUM’a 1.656 adet yazılı soru önergesi yöneltilmiştir. Yazılı soru önergelerinin 1085 adedi yanıtlanmış olup, 55 adedi imzaya sevk edilmiştir. 516 adet yazılı soru önergesi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Bütçenin Uygulanması

Ayrıntılı Harcama Programının Hazırlanması ve Revizesi İşlemleri: Bakanlığımız 2025 Yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin, AHP-AFP Çalışmaları Hakkında Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği (Sıra No: 1) doğrultusunda aylar itibarıyla dağılımını düzenlemek üzere, birimlerin teklifleri alınarak Ayrıntılı Harcama Programı (teklif) hazırlanmış ve Bakanlık Makamı Olur’una sunulmuş Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’na gönderilmiştir. 5018 Sayılı Kanun’un 20’nci maddesine göre 38 adet revize talebi onaylanmıştır.

Ödenek Aktarma İşlemleri: 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'nun 21 inci maddesine göre 101 adet aktarma; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Başkanlık tarafından gerçekleştirilmiştir. 7535 Sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 5'inci maddesi, aynı Kanunun E cetveli 38 inci maddesi ile 5018 Sayılı Kanununun 23'üncü maddesi gereğince Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığından 25 adet yedek ödenek talebinde bulunulmuştur. 2025 yılı sonunda ödenek üstü harcama yapılan tertipler birimler itibarıyla tespit edilerek gerekli ödeneği temin etmek amacıyla değerlendirmeler yapılmış ve fazla olduğu tespit edilen ödeneklerden, kurum içi aktarma yapılmak suretiyle ihtiyaçlar karşılanmaya çalışılmıştır.

Ödenek Ekleme İşlemleri:

- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 40'inci maddesi ile 7535 Sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 6'ncı maddesinin 6-f bendi ve 6'ncı maddesinin 5'inci fıkrasına göre diğer kurum ve kuruluşlar tarafından Merkez Saymanlık Müdürlüğümüze yatırılan "gelirli ödenek kaydı (kaynak transferi)" ve "Hizmet Sunumu Karşılığı Ödenek Kaydı" tutarlarına ait 130 adet,
- 7535 Sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun E cetvelinin 52'nci maddesi gereğince çevre gelirleri karşılığı 3 adet,
- Diğer muhtelif kanunlarda Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumluluklarına istinaden 1 adet olmak üzere toplam 134 adet ekleme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Alacak Takibi

Başkanlık tarafından, Yönetmelik kapsamında takip edilen alacaklarla ilgili Merkez Saymanlık Müdürlüğünde 2025 yılında, 250 alacak dosyası muhasebe kayıtlarına alınmış, tebligatları tamamlanmıştır. Süresinde tahsil edilemeyen dosyalar Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri Bütçe Uygulama İşlemleri

Ödenek Gönderme/Tenkis Belgesi İşlemleri: Başkanlık tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ödenek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla toplam 14.106 adet ödenek gönderme belgesi düzenlenmiş ve toplam 297 adet icmal belgesi ile onay alınarak ödenek gönderilmiştir. Ayrıca ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla 823 adet tenkis belgesi düzenlenmiş ve toplam 35 adet icmal belgesi ile onay alınarak ödenek geri çekilmiştir.

Mefruşat ve Makine-Teçhizat Alımı: İl Müdürlüğü hizmet binalarının büro mefruşat, makine teçhizat, bilgisayar, yazıcı, cors cihazı ihtiyaçları ve compact arşiv sisteminin kurulmasına yönelik ihtiyaçları 2025 yılı içerisinde karşılanmıştır. Mefruşat Makine ve Teçhizat Alımı için 2025 yılında İl Müdürlüklerine tahsis edilen 9.605.000 TL ödeneğin, 8.767.037 TL si harcanmıştır.

Hizmet Aracı Kiralama: İl Müdürlüklerinde kullanılmak üzere Bakanlık döner sermaye kaynağından; 2025 yılında şoförlü, şoförsüz (yakıt hariç) olmak üzere hizmet aracı kiralanmış olup toplam 367.653.092,79 TL ödeme yapılmıştır.

Hizmet Binası Bakım ve Onarımı: Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri hizmet binalarında ihtiyaç duyulan tadilatların yapılması için kullanılmıştır. Hizmet binası bakım ve onarımı için 2025 yılında İl Müdürlüklerine tahsis edilen 10.000.000 TL ödeneğin, 7.234.347 TL si harcanmıştır.

Lojman Onarımı: Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından kullanılan lojman binalarındaki ortak alan ve lojman dairelerindeki zorunlu tadilatların yapılması için kullanılmıştır. Lojman onarımı için 2025 yılında İl Müdürlüklerine tahsis edilen 3.900.000 TL ödeneğin 1.477.542 TL si harcanmıştır. Aradaki farkın sebebi ise kamu konutlarının ekonomiyeye kazandırılmasının hızlanması sebebiyle lojman onarımına tahsis edilen ödenek tutarı kadar ihtiyaç duyulmamıştır.

Alo 181 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çağrı Merkezi Faaliyetleri

2025 yılında 863.075 çağrı kayıt altına alınmıştır. Yapılan geri dönüş aramalarında memnuniyet oranı %83,98 olarak tespit edilmiştir. Alo 181 Çağrı Merkezine yapılan ihbarlardan dolayı başlatılan inceleme ve denetimler kapsamında Çevre Kanunu ve ilgili mevzuata aykırı iş ve işlemlerden dolayı kişi ve kuruluşlara 2025 yılında toplam 375.120.734 ₺ idari para cezası uygulanmıştır.

Tablo 58. 2024-2025 Yılları Alo 181 Çağrı Merkezine Ait İstatistiksel Veriler

	2024 Toplam Çağrı	2025 Toplam Çağrı	2024 Yılına Göre Değişim Oranı (%)
Kayıt Altına Alınan Toplam Çağrı Sayısı	796.853	863.075	8,31
Alo 181 Üzerinden Kesilen Ceza Miktarı (₺)	190.468.759	375.120.734	96,95
Geri Dönüş Arama Sayısı	27.093	36.513	34,77
Bilgi/Danışma	446.145	542.158	21,52
Şikâyet Çağrı Sayısı	40.558	37.266	-8,12
İhbar Çağrı Sayısı	8.805	16.862	91,50
Tapu Randevu Sayısı	301.345	206.189	-31,58
Web Tapu	0	60.600	100,00
Belediye, İl Özel İdare	33.528	30.583	-8,78
Coğrafi Bilgi Sistemleri	9.266	10.933	17,99
ÇED Çalışmaları	38.519	46.234	20,03
Çevre Yönetimi	216.996	218.292	0,60
Depozito- Çevre Ajansı	0	1.496	100,00
Kentsel Dönüşüm	99.572	101.789	2,23
Mekânsal Planlama	414	711	71,74
Mesleki Hizmetler	6.710	6.442	-3,99
Milli Emlak	2.423	2.175	-10,24
Tabiat Varlıklarını Koruma	534	485	-9,18
Tapu ve Kadastro	369.860	357.100	-3,45
TOKİ	1.930	63.821	3206,79
Yapı İşleri	17.101	23.014	34,58
En Çok Çağrı Gelen İl	İstanbul (129.247)	İstanbul (188.835)	-
En Az Çağrı Gelen İl	Hakkâri (885)	Hakkâri (1.553)	-

İç Kontrol Faaliyetleri

İç kontrol sisteminin etkinliği Bakanlığımızda tüm yönetim kademesi ve personel tarafından benimsenerek tüm birimlerin katılımıyla mümkündür. İç kontrol sisteminin belirli dönemlerde değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin tespit edilerek uygulamaya dâhil edilmesi sistemin etkinliğinin sağlanması açısından son derece önemlidir.

Birimler yılda en az bir kere iç kontrol çalışmalarını izlemeli ve değerlendirmelidir. İç kontrol sistemine yönelik iyileştirmeye açık alanlar, zayıf yönler tespit edilmeli gerekli önlemler alınmalıdır. Yapılması gereken faaliyetler ve düzenlemeler yönetim sorumluluğu çerçevesinde belirlenmelidir. Harcama yetkililerinin sürekli izleme sorumlulukları vardır.

İç kontrolün unsurları kurumun genel hedeflerini gerçekleştirip gerçekleştirmediği konusunda makul güvence elde etmek amacıyla tasarlanan iç kontrol birbirleriyle bağlantılı beş unsurdan meydana gelir. Bu beş bileşen ilişkin olarak 18 standart ve 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi amacıyla İç kontrol farkındalık anketleri, toplantılar düzenlenmekte ve her yıl “İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu” hazırlanarak web sayfasında duyurulmaktadır. Harcama birimlerine mali konularda danışmanlık desteği verilerek mali mevzuata ilişkin gerek sözlü gerek yazılı görüş talepleri cevaplandırılmış, örnek görüşler Strateji Geliştirme Başkanlığının web sitesinde yayınlanmıştır.

Faaliyetlerin iyileştirilmesi iç kontrol sisteminin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımızda düzenlenen iç denetim raporları, Başkanlığımız tarafından değerlendirilmekte ve faaliyetlerin genelini ilgilendiren kontrol eksikleri tespit edilerek birimlerimiz bilgilendirilmektedir.

Ön mali kontrol sonucu uygun görülmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemlere ilişkin aylık raporlar üst yönetici tarafından değerlendirilmektedir. İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi amacıyla İç kontrol farkındalık anketleri, toplantılar düzenlenmekte ve her yıl “İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu” hazırlanarak web sayfasında duyurulmaktadır. Ayrıca Bakanlığın görev alanına giren mali konularda standartlar hazırlanmakta ve idarenin diğer idareler nezdinde takibi gereken mali iş ve işlemlerini yürütülmektedir. Harcama birimlerine mali konularda danışmanlık desteği verilerek mali mevzuata ilişkin gerek sözlü gerek yazılı görüş talepleri cevaplandırılmış, örnek görüşler Strateji Geliştirme Başkanlığının web sitesinde yayınlanmıştır.

Bununla birlikte, Bakanlığımız birimlerinde uygulama birliği sağlamak, tereddütleri gidermek ve harcamaları kontrol altında tutmak amacıyla genel yazılar ve Genelgeler hazırlanarak Bakanlığımız web sitesinde yayınlanmıştır.

Bakanlığımız İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından, yıllık olarak oluşturulan denetim programına uygun olarak, denetimler yapılmakta ve söz konusu Denetim Raporları üst yönetici tarafından değerlendirildikten sonra gereği için raporda belirtilen birimlere ve Başkanlığımıza gönderilmektedir.

Bu kapsamda; faaliyetlerin iyileştirilmesi iç kontrol sisteminin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımızda düzenlenen denetim raporları, Başkanlığımız tarafından değerlendirilmekte ve faaliyetlerin genelini ilgilendiren kontrol eksikleri tespit edilerek birimlerimiz bilgilendirilmektedir.

İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından; Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ve Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığında yürütülen “İç Kontrol” çalışmaları denetime tabi tutulmuştur. İç kontrol ile ilgili yapılan çalışmalardan; Süreç Envanteri, Süreç kartları ve iş akış şemaları, Alt süreçler iş akış şemaları, Görev, yetki ve sorumluluklar, İşlevsel teşkilat şeması, Hassas görev tablosu, Hassas görev envanteri, Rapor tespit tablosu formu, Süreç risk tabloları, Stratejik plan risk tabloları, Birim iç kontrol sistemi değerlendirme raporu gibi hususlar denetim kapsamına alınmıştır. Söz konusu çalışmaların tamamlanması ve geliştirilmesi konularında ilgili birimlere rehberlik edilmiştir. Birimler tarafından iç kontrol kapsamında yapılan çalışmalar tamamlandıkça Başkanlığımızca Bakanlığımız İç Kontrol Web Sayfasında yayınlanacaktır.

05 Mart 2025 Tarihli ve 32832 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Yönetmeliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sistemlerinin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesine ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir. Bu Yönetmelik, 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde iç kontrol süreçlerinin etkin, ekonomik ve uyumlu şekilde yürütülmesini amaçlamaktadır. Söz konusu Yönetmelik doğrultusunda, Bakanlığımızda iç kontrol sisteminin yeni düzenlemelere uyumunun sağlanmasına yönelik hazırlık çalışmalarına 2025 yılı içerisinde başlanmıştır. Bu kapsamda, İç Kontrol Daire Başkanlığınca Yönetmelik hükümlerinin incelenmesine, mevcut durumun değerlendirilmesine ve uygulamaya dair yol haritasının oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bakanlık genelinde uygulamaya geçilmesi için söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanması gereken usul ve esaslara ilişkin düzenlemeler tamamlandığında, ilgili birimlere gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır.

Ön Mali Kontrol Faaliyetleri

Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 10’ncu maddesi gereğince, Bakanlığımız harcama birimlerince ihalesi yapılan mal ve hizmet alımlarından beş milyon Türk Lirasını, yapım işlerinde ise on beş milyon Türk Lirasını aşan 210 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısı Başkanlığımıza Ön Mali Kontrolü yapılmak üzere gönderilmiştir. Ayrıca 6 adet mal alımı, 39 adet hizmet alımı ve 165 adet yapım işi olmak üzere toplam 210 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısının ön mali kontrolü yapılmıştır.

Ön Mali Kontrolü yapılan taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarında; 5018 Sayılı KMYK Kanunu ile 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yapılan incelemeler neticesinde uygun görülen 199 adet ihale dosyasına “uygun görüş yazısı” düzenlenmiştir. Mevzuatına uygun olmayan 5 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarisına “uygun olmayan görüş yazısı” düzenlenmiştir. Düzeltilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan 6 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarisına eksikliklerin giderilmesi şartıyla “uygun görüş” yazısı düzenlenmiştir. Ayrıca:

- Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 10’ncü maddesi gereğince, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatından toplam 27 adet onay belgesi gönderilmiş olup Başkanlık tarafından ön mali kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 22’nci maddesi gereğince, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatından toplam 156 adet hakediş ödemesi gönderilmiş olup Başkanlık tarafından ön mali kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 21’inci maddesi gereğince, 6245 Sayılı Kanun uyarınca Başkanlığımıza gönderilen 98 adet yurtdışı geçici görev harcırahı ödemelerinin ön mali kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 18’inci maddesi gereğince, ilgili mevzuatı uyarınca Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2025 yılında ön mali kontrol yapılmak üzere gönderilen toplam 1.867 adet sözleşmeli personele ait hizmet sözleşmesinin ön mali kontrolü Başkanlık tarafından yapılmıştır.
- Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 14’ncü maddesi gereğince, 6245 Sayılı Harcırah Kanununun 48 inci maddesi uyarınca 3 adet seyahat kartı gönderilmiş olup Başkanlık tarafından ön mali kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 11’inci ve 12’nci maddeleri gereğince harcama birimleri tarafından düzenlenen ve ön mali kontrolü yapılmak üzere Başkanlığa gönderilen 2.352 adet ödenek gönderme belgesinin ve 205 adet tenkis belgesinin ön mali kontrolü yapılmıştır.
- 2025 Yan Ödeme Kararnamesi ile 160 Seri No’lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği hükümlerine göre kontrol edilen ve uygun görülen Yan Ödeme Cetvelleri onaylanarak Personel Genel Müdürlüğü’ne gönderilmiştir.
- İdarelerin Mali Hizmetler Birimi 6245 Sayılı Harcırah Kanunu’nun 34. Maddesi gereğince çıkarılan Yurtdışı Gündeliklerine Dair Kararın 5. Maddesi kapsamındaki işlemleri 5018 Sayılı Kanun uyarınca ön mali kontrole tabi tutmak suretiyle limitlerin aşılması hususunu gözetmektedirler. 2025 yılında harcama birimleri Bakanlık Bütçesinin 03.3.3.01 ekonomik kodunda yer alan ödenek tutarının %30’unun aşılmayacağı konusunda Başkanlıkça yazılı olarak bilgilendirilmiş, görevlendirme onayları alınmadan önce Başkanlığın koordinasyon parafına yer vermek suretiyle ön mali kontrol yönünden incelenerek ödenek limitlerinin takibi yapılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü

Gelir Bütçesi Gerçekleşmesi: 2025 yılında bütçe geliri, 10.866.279.670,19 TL olarak gerçekleşmiştir.

Gider Bütçesi Gerçekleşmesi: 2025 yılında 10.880.855.169,09.-TL olarak gerçekleşmiştir.

Mali Durum Bilgileri: İşletmenin sermayesi, 200.000.000 TL'dir. Döner sermaye İşletme Müdürlüğünün 31.12.2024 tarihi itibarıyla 397.616.550,38 TL banka mevcudu bulunmaktadır. Ayrıca 31.12.2023 tarihi itibarıyla İşletme Müdürlüğümüzün yevmiye sayısı 23.861'dir.

Kentsel Dönüşüm Payı: 2025 yılında Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünce 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun çerçevesinde yapılacak uygulamalara ait giderler için Kentsel Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına 0,00 TL kaynak aktarılmıştır.

Hazine ve SHÇEK Payları: Döner Sermaye İşletmesinin 2025 yılı içerisindeki gayrisafi hasılatının %15'ine karşılık gelen 1.591.198.196,69.- TL Hazine Hissesi genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere, %1'ine karşılık gelen SHÇEK Hissesi 107.332.881,96.-TL'si sosyal hizmetlerde kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına aktarılmıştır.

Etkileşim Merkezi Hizmet Alımı (Alo 181): Alo 181 Çağrı Merkezi 15.09.2015 tarihinden itibaren Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün çağrı merkezi ile birleşerek tek merkez şeklinde "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Çağrı Merkezi" olarak hizmet vermeye başlamıştır. Bu tarihten itibaren etkileşim merkezine ilişkin giderlerin %25'si Bakanlık Döner Sermaye İşletme bütçesinden %50'si Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bütçesinden %25 Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bütçesinden karşılanmıştır. Bu kapsamda 2025 yılı sonuna kadar yapılan 327.726.813,12.-TL'lik ödemenin 81.931.703,28.-TL'si İşletme Müdürlüğünün bütçesinden karşılanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin Döner Sermaye İşletme Bütçesinden Karşılanan Giderleri

Hizmet Aracı Kiralama: 2025 yılında Merkez ve Taşra Teşkilatlarında şoförlü ve şoförsüz olmak üzere hizmet aracı kiralanmış olup toplam 367.653.092,79.-TL ödeme yapılmıştır.

Personel Servis Kiralama Giderleri: Merkez, İstanbul, Ankara, İzmir, Van ve Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri personel servis ihtiyacının karşılanabilmesi Servis Kiralama hizmet Alımı için toplam 239.466.815,18.-TL ödeme yapılmıştır.

Posta Pulu Giderleri: 2025 yılında Bakanlık Taşra Teşkilatlarına 95.608.494,39.-TL posta pulu giderinde kullanılmak üzere ödeme yapılmıştır.

Yolluk Karşılığı Ödenen Seyyar Görev Tazminatları: Bakanlık iş süreçlerinin aksamaması için, 6245 Sayılı Harcırah Kanunu'nun 49'uncu maddesi uyarınca Bakanlık emrinde görev yapan 657 Sayılı Kanun'a tabi personel ile 4857 Sayılı İş Kanunu'na tabi işçi personele 2025 yılında ödenecek seyyar görev tazminatına ilişkin genel bütçe kaynakları yetersizliği nedeniyle döner sermaye kaynaklarından karşılanmasına karar verilmiş ve toplam 82.118.940,63.-TL ödeme yapılmıştır.

YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI

Mevzuat Çalışmaları

Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliği 31 Ocak 2025 Cuma Tarihli ve 32799 Sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır.

Proje ve kontrollük işlerinde güncelleme durumları açısından kamu kurum ve kuruluşları ve diğer paydaşların ihtiyacına cevap verilmesi amacı ile 1. Dönem için (Ocak/Şubat Ayı); 1. Tebliğ 31 Ocak 2025 Cuma Tarihli ve 32799 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Ayrıca 2. Dönem için (Temmuz Ayı); 2. Tebliğ ise 7 Ağustos 2025 Perşembe Tarihli ve 32979 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Müteahhitlik Karneleri ve İş Bitirme Belgelerinin güncelleme durumları açısından kamu kurum ve kuruluşları ve diğer paydaşların ihtiyacına cevap verilmesi amacı olan tebliğ, 31 Ocak 2025 Cuma Tarihli ve 32799 Sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır.

Isı Yalıtımı İşleri Genel Teknik Şartnamesi 2.12.2025 tarih ve 33095 Sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır.

Temel Faaliyetler

Yıllık Rayiç ve Birim Fiyat Belirleme Çalışmaları

İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatlarının yayımlanması ile birim fiyatlarının hazırlık çalışmaları için yıl boyunca, Üretici ve pazarlayıcı firma ile resmi yazışma veya elektronik yoldan temas kurularak güncel fiyat verilerine ulaşılmaktadır. Ayrıca, 55 Sivil Toplum Kuruluşu, 29 Sanayi ve Ticaret Odası, 30 Büyükşehir Belediye Başkanlıkları, 14 Kamu Kurumları ile resmi yazışmalar yapılmış gerek piyasadandan ve gerekse internet ortamından binlerce veri sağlanmış ve bu süreçte Başkanlığımızda, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları imalatçı ve pazarlayıcı firma temsilcileri ile toplantılar düzenlemiştir.

İnşaat bölümünde rayiç olarak 7.301 adet, mekanik tesisat bölümünde, birim fiyatlar olarak 6.560 adet, elektrik tesisat bölümünde birim fiyatlar olarak 5.087 adet olmak üzere 2025 Yılı İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatları ve analizleri toplamda 18.948 adede ulaşan rayiç ve birim fiyatlarla birlikte Bakanlığımız internet sitesinde ve kitap halinde kullanıma sunulmuştur.

2025 yılı birim fiyat kitabında inşaat birim fiyatlarına 1.858 eklenme 1.308 çıkarılma, mekanik birim fiyatlarına 188 eklenme 15 çıkarılma, elektrik birim fiyatlarına 362 adet poz girilmiş, 204 poz çıkarılmış ve böylece toplamda 2.408 poz eklenme, 1.527 çıkarılma olarak sonuçta 881 imalat iş kalemi artışı yansıtılmıştır.

Birim fiyat analizlerinin yenilenmesi ve güncellenmesi çalışmaları kapsamında: teknolojik gelişmeler ve yeni uygulamalar dikkate alınarak inşaat işlerine ait 357 adet yeni imalat

analizi, alt analizleriyle birlikte oluşturulmuş ve ihtiyaç duyulan tesisat kalemleri yenilenmiş ve güncellenmiştir.

İnşaat, Makine ve Elektrik tesisatı kalemlerinde: Araç ve gereç rayiçlerine ait yeni birim fiyatlar, tarif ve analizleri, yeni imalatlar listelere dahil edilmiştir.

Anlaşmazlıkların Çözümüne Katkı Sağlanması

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve belediye başkanlıkları gibi birçok idareden intikal eden başta birim fiyat anlaşmazlıkları olmak üzere çeşitli konularda, yapım ve yapımla ilgili hizmet sözleşmeleri ile çevre ve imar mevzuatı uygulamalarında ortaya çıkan anlaşmazlıklarla ilgili çözüme yönelik kurul kararı veya kurul görüşü oluşturulmaktadır. Kurul tarafından alınan bu görüş ve kararlarla, sözleşme anlaşmazlıklarının çözümüne katkı sağlanmaktadır. İçtihat niteliğindeki kararlar. Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanarak, diğer ilgililerin de bilgisine sunulmak suretiyle benzer anlaşmazlık konuları azaltılmaya çalışılmaktadır.

2025 yılında; 267 adet görüş, 171 adet karar olmak üzere toplam 438 adet karar ve görüş oluşturulmuştur.

Birim Fiyatların Yayınlanması

Birim fiyat listelerinde yer alan iş kalemlerinin tümü Kamu ihalelerinin yaklaşık maliyet hesaplarında kullanılan yaklaşık 16.500 adet yapı malzemelerinin birim fiyatlarının güncellenmesi 17 Ocak 2025 tarihinde yayınlanmıştır.

Mahkeme Talepleri

Mahkemeden gelen taleplerin karşılanması ile ilgili olarak 2025 yılı içerisinde mahkemelerden gelen 930 adet talebe cevap verilmiştir.

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) tarafından 2025 yılında Bakanlığa yönlendirilen yaklaşık 372.719 adet başvuruya işlem yapılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu Başkanlığı tarafından 2025 yılında Bakanlığa yönlendirilen 47 adet başvuruya işlem yapılmıştır.

Yazılı, görsel basın ve internet medyasındaki Sayın Bakanımız ile Bakanlığın bağlı ve ilgili genel müdürlüklerinin faaliyetleri ile ilgili haber sayıları aşağıdaki gibidir.

Tablo 59. Yazılı, Görsel Basın ve İnternet Medyasındaki Haber Sayıları

	Sayın Bakanımız Hakkında	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Hakkında
Yazılı Basın Haber Sayısı	17.007	11.670
Görsel Basın Haber Sayısı	21.084	36.209
İnternet Haber Sayısı	237.163	276.342
Toplam	275.254	324.221

Sayın Bakanımızın faaliyetleri, yurtiçi ve yurtdışı inceleme gezileri ve Bakanlıkça yapılan diğer faaliyetlerin takibi yapılarak, fotoğraf ve kamera çekimleri yapılmıştır.

Sayın Bakanımızın faaliyetleri, yurtiçi ve yurtdışı programları ve Bakanlıkça yapılan diğer faaliyetlerin takibi esnasında yaklaşık 198.000 adet fotoğraf çekimi yapılmıştır. Bu fotoğraflardan 350 tanesinin baskısı yapılmış olup, yaklaşık 24.000 adet fotoğrafın ise elektronik ortamda kişi, kurum ve kuruluşlara aktarılması sağlanmıştır

DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Teknik Hizmetlere İlişkin Faaliyetler

2025 yılında Bakanlık ana hizmet binası ve ek hizmet binalarının teknik işletimi, bakım-onarım ve arıza iş ve işlemleri başarıyla ifa edilmiştir. Elmadağ ilçesine 4 MWh gücünde güneş enerji santrali ve Kahramankazan ilçesine Afet Lojistik ve Koordinasyon Merkezi yapım işi ihale süreçleri tamamlanmış olup yapım aşamasına geçilmiştir. Hem Elmadağ ilçesine 4 MWh gücünde güneş enerji santrali hem de Kahramankazan ilçesine Afet Lojistik ve Koordinasyon Merkezi 2026 yılında tamamlanıp devreye alınmaları planlanmaktadır.

Bakanlık ana hizmet binası ziyaretçi giriş ve çıkışlarında yaşanan olumsuzluklar, suiistimler, kötü kullanımlar ve noksanlıklarla ilgili olarak;

- Ziyaretçi kayıt sistemi için günümüz teknolojisi ve ihtiyaçlarına uygun yeni programın devreye alma süreçleri başlatılmıştır.
- Kamera kayıt sistemine yeni kamera, lisans, sunucu alım süreçleri başlatılmış ve böylece Bakanlık ana hizmet binasında kamera kayıt sisteminde kör nokta kalmayacak şekilde izleme ve en az 60 gün süreyle kayıt alma süreçleri başlatılmıştır.
- Bodrum katlarda kontrolsüz geçişlerin önüne geçmek için turnike geçiş sistemlerinde iyileştirme çalışmaları başlatılmıştır.
- Ziyaretçi girişi ve sosyal tesis girişlerinde güvenlik zafiyetlerinin önüne geçmek maksatlı çalışmalar başlatılmıştır.
- Bakanlık hizmetlerinde kullanılacak elektrikli araçlar ile personellerimizin şahsi elektrikli araçlarının şarj işlemleri için elektrikli araç şarj istasyonları devreye alınmıştır.

Sağlık Hizmetlerine İlişkin Faaliyetler

2025 yılında Sağlık Ünitesine başvurular ile yapılan işlemlere ait istatistiki bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 60. 2025 Yılında Sağlık Hizmeti Alan Personel Sayısı

Sağlık Hizmetleri	Hizmet Alan Personel Sayısı
Pansuman	291
Enjeksiyon	1.298
Acil Müdahale	213
EKG	113
Psikolojik Danışmanlık	430
Muayene	12.968

Yemekhane Faaliyetlerine İlişkin Faaliyetler

Tablo 61. Yemek Servisi Hizmetinden Yararlanan Birimler

Birimler	Yıllık Kişi Sayısı Ortalaması	Günlük Kişi Sayısı Ortalaması
Bakanlık Merkez	448.200	1800
Başkent Milli Emlak	27.390	110
Ankara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	44.820	180
ÇED.Gn.Md. Ölçüm İzleme Daire Başkanlığı	29.880	120
Kreş	49.800	200
İklim Değişikliği Başkanlığı	29.880	120
Kentsel Dönüşüm Başkanlığı	77.190	310
Mutfak Personeli	19.920	80
Toplam	727.080	2.920

Ulaştırma Hizmetlerine İlişkin Faaliyetler

2025 yılında;

- Toplam yapılan şehir dışı görev sayısı 322 görev
- Toplam yapılan şehir dışı km 344.000
- Toplam yapılan şehir içi görev 9850 görev
- Toplam yapılan şehir dışı ortalama km 295.500
- Şehir içi ve şehir dışı toplam görev sayısı 10.172
- Şehir içi ve şehir dışı toplam yapılan km 639.500 şeklinde olmuştur.

Doğal Afetlerdeki Faaliyetler

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli ve 11 ili etkileyen deprem felaketi sonrasında Gaziantep ilinde afet sürecinde koordinasyon sağlanması ve görevde olan personellerin ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla koordinasyon merkezi kurulmuş, afet yönetimi bu merkezden sağlanmıştır. 2025 yılında da koordinasyon merkezinin faaliyetlerinin kesintisiz bir şekilde devam etmesi adına her türlü personel görevlendirmesi ve lojistik destek sağlanmıştır.

Doğal afet, etkinlikler vb. durumlarda kullanılmak üzere yaptırılan mobil mutfak aracı ve treyler üstü mobil sahne aracı 2025 yılında da afet bölgelerinde kullanılmaya devam etmiştir.

İstanbul Deprem Afeti: 23 Nisan 2025 tarihinde İstanbul ilinde meydana gelen deprem sonrasında hızlıca bölgeye intikal edilerek Bakanlık personelimize her türlü lojistik destek sağlanmış, bu kapsamda personel görevlendirilmeleri yapılmıştır. Ayrıca Ekipman, kumanya vb. hizmetlerin eksiksiz, hızlı ve zamanında yürütülmesi sağlanmıştır.

Balıkesir Sındırgı Deprem Afeti: 10 Ağustos ve 27 Ekim 2025 tarihinde Balıkesir İli Sındırgı İlçesinde meydana gelen deprem sonrasında hızlıca bölgeye intikal edilerek Bakanlık personelimize her türlü lojistik destek sağlanmış, bu kapsamda personel

görevlendirilmeleri yapılmıştır. Ayrıca Ekipman, kumanya vb. hizmetlerin eksiksiz, hızlı ve zamanında yürütülmesi sağlanmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun kapsamında kurum personeline bahse konu kanun gereği İş Sağlığı ve Güvenliği konuları hakkında eğitim düzenlenmektedir. Acil Durum Planı ve Risk Değerlendirmesi, yıllık çalışma planı hazırlanmakta, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu çalışmaları kuruluna katılım sağlanmakta ve alt işveren çalışanları denetimi yapılmaktadır.

Arşiv Hizmetlerine İlişkin Faaliyetler

Bakanlık İl Müdürlükleri arşivinde yapılan ayıklama ve imha çalışmaları neticesinde imha listelerini oluşturarak uygunluk görüşü için kurum arşivine gönderen İl Müdürlüklerinin imha listeleri incelenerek; Artvin, Bartın, Batman, Isparta, Manisa, Sivas, Yozgat olmak üzere toplam 7 il müdürlüğünün listelerine uygunluk görüşü verilmiştir. Devlet Arşivleri Başkanlığı klasör arşivleme sistemine benzer sistemin Bakanlığımız kurum arşivinde uygulanması amacıyla yapılan çalışmalar kapsamında, arşivde bulunan klasörlerin tasnifi ve klasörlere yer numarası verme işlemleri devam etmektedir. Kurum arşivine devredilmiş olan klasörlerden 297 adet klasör “Arşivlerden Yararlanma Formu” doldurularak personel tarafından alınmış ve tekrar iadeleri gerçekleştirilmiştir.

Matbaa/ Yayın/ Basım Faaliyetleri

Bakanlığımız matbaa ve baskı merkezine 2025 yılında Bakanlık birimlerinden toplamda 179 adet iş gelmiştir. Gelen iş emirleri doğrultusunda 1.654.089 adet toplam sayfa basımı yapılmıştır.

Güvenlik Hizmetlerine İlişkin Faaliyet Bilgileri

2025 yılında gerçekleştirilen bazı faaliyetler şu şekildedir:

- Bakanlık ve Gölbaşı Ek Bina bünyesinde çalışan Özel Güvenlik Görevlilerinin kullanması için 10 Adet Merkez ve 4 Adet Gölbaşı Ek Binaya “MPT-55” Silah alımı için gerekli komisyon izni alınmıştır.
- Bakanlık ve Gölbaşı Ek Hizmet Binası bünyesinde çalışan Özel Güvenlik Görevlilerinin kullanması için izni alınan “MPT-55” silahlardan alınan izin dahilinde 14 adet alım yapılmıştır.
- Eğitim Yayın Daire Başkanlığı koordinesinde Özel Güvenlik şirketinden 3 gün süren 110 kişi silah eğitimi yapılarak Merkez ana bina ile Gölbaşı yerleşkesi nöbet noktalarında silah kullandırılmaya başlanmıştır.
- Oda temin edilip, silah muhafaza odası olarak oluşturulmuş olup silahların koruması ve saklanması yapılan oda da ve ayrıca nöbet noktalarına alınan silah dolaplarında yapılmaktadır.
- Her yıl zorunlu olarak yapılması gereken 25 adet fişek atışı için Emniyet müdürlüğü refakatinde 110 kişi atış yapılmıştır.
- Açık Otopark girişine boy turnikeleri takılmıştır. Makam ve otopark girişlerine “mantar bariyer” takılmıştır.

Kreş ve Gündüz Bakımevine İlişkin Faaliyetleri

Kreş ve Gündüz Bakımevi toplam 4.924,41 m² arsa alanı üzerine kurulmuş, toplam yapı alanı 4.826,44 m²'dir. Bakanlık Kreş ve Gündüz Bakımevi 2019 Kasım ayında 60 öğrenci ile faaliyete başlamıştır. 2025-2026 Eğitim-Öğretim döneminde ise; 3 yaş 60 (28 Kız, 32 Erkek) öğrenci, 4 yaş 115 (46 Kız, 69 Erkek) öğrenci ve 5 yaş 80 (43 Kız, 37 Erkek) öğrenci olmak üzere toplam 255 öğrenci eğitim öğretim hizmeti almaktadır.

Sıfır Atık Müfredat Projesi

Okul öncesi eğitim programında uygulanmakta olan konu başlıklarından sıfır atık ve geri dönüşüm projesiyle entegre edilebilecek çalışmalar hazırlanmış ve her ay için iki ayrı konu başlığı belirlenmiştir. Okul öncesi eğitim müfredatındaki kazanım ve göstergeler doğrultusunda hazırlanan sıfır atık ve geri dönüşüm projesine uygun konular seçilmiştir. Bu konular günlük eğitim akışı içinde; bütünleştirilmiş etkinlikler, aile katılımı ve değerlendirme soruları ile oluşturulmuştur.

İklim Değişikliği Projesi

Projenin konusu küreselleşen dünya şartlarını temel alarak okul öncesi kurumlarında küresel ısınma, çevre kirliliği, yeşil alanların azalması gibi tüm dünyayı ilgilendiren çevresel sorunlara dikkat çekip okulumuz öğrencilerinin (4-6 yaş) gelecekte daha yaşanabilir bir çevrede yaşam sürdürebilmeleri için bilincin oluşturulmasının sağlanmasıdır.

Kendi Bitkimizi Yetiştiriyoruz Projesi

Kreş ve Gündüz Bakımevinin bahçesinde belirlenen yerlere her yaş grubundan öğrencilerimiz bitkilerini dikmişlerdir. Böylelikle bitkilerin büyüme evrelerini; dikim, sulama, yetiştirme ve toplama işlemlerini öğretmenlerinin destekleriyle yaparak ve yaşayarak öğrenme imkânı bulmuşlardır.

Sorumluluk Projesi

Çocuklarımıza yaş, cinsiyet ve gelişim düzeyine uygun olarak yüklendiği görevleri yerine getirmeyi, başkalarının haklarına saygılı olmayı ve kendi davranışlarının sonuçlarını kabul edebilme bilincini yerleştirmek için, sorumluluk projesi düzenlenmiştir.

Sıfır Atık Uygulamaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Ana Hizmet Binasında Sıfır Atık Yönetim Planı doğrultusunda gerçekleştirilen uygulama sonucunda 2025 yılında;

- Kâğıt – Karton Atığı: 22.940 kg
- Plastik Atığı: 9.320 kg
- Cam Atığı: 17.190 kg
- Metal Atığı: 2.180 kg
- Ahşap Atığı ve İri Hacimli Atıklar: 3.120 kg olarak oluşan tüm atıklar,

Başkanlığımız tarafından türlerine göre kaynağında ayrı ve sistemli bir şekilde toplanarak öncelikle atık geçici depolama alanına daha sonra ise belirli periyotlar ile geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmiştir.

2025 yılında Bakanlık merkez bina yemekhanesinde faaliyetler kesintisiz bir şekilde 2025 yılı içinde sürdürülmüştür. Cam bardak sebil su uygulaması aynen devam ettirilmiştir. 2025 yılı yemekhaneden ve çay ocaklarından 905 kg bitkisel atık yağ, 4.591 kg organik atık olarak toplanmış olup, atık bitkisel yağlar geri dönüşüme diğer atıklar ise hayvan barınaklarına gönderilmiş ve kompost ürün eldesin de kullanılmıştır.

Sıfır atık projesi kapsamında toplanan atıklar, geri dönüşüme veya nihai bertaraf için ilgili yerlere gönderilene kadar güvenli bir şekilde geçici olarak depolanması gerektiğinden Bakanlığımızda açık otoparkta belirlenen yerde “Atık Geçici Depolama Alanı” mevcuttur. Atık Geçici Depolama Alanında, mevzuatta öngörülen standartlara uygun olarak 25 ayrı kategoride atıkların geçici depolanması sağlanmaktadır. 2025 yılı tehlikeli atıklardan;

- Elektronik Atıklar: 200 kg
- Atık Motor Yağları: 450 kg
- Tıbbi Atık: 155 kg
- Kontamine Olmuş Ambalaj Atığı: 35 kg
- Toner- Kartuş Atığı: 311 kg
- Floresan Atıklar: 58 kg
- Yağ Filtreleri ve Hava Filtreleri: 100 kg
- Atık Piller: 175 kg olarak biriktirilmiş olup, Bakanlık bünyesinde kurulmuş olan

Atık Yönetim Sistemi uygulamasına başkanlığımızda görevli personel tarafından atık toplama talepleri girilerek ilgili lisanslı atık toplama firmalarına geri dönüşüm veya bertaraf edilmek için gönderilmiştir.

2025 yılı kompost ünitesinde Bakanlığımızdan çıkan organik atıkların kompost eldesine dönüştürme faaliyetleri 2024’te olduğu gibi aynen devam etmiş, üretilen kompostlar bakanlık parkı ve millet bahçelerinde toprak şartlandırıcısı olarak değerlendirilmiştir. 2025 yılı için besleme yapılan toplam atık (Bahçe Çimi, Çay Posaları, Yemekhane Organik Atıklar ve Talaş) toplamı 5.883 kg, elde edilen ürün 2.260 kg kompost olarak değerlendirilmiştir.

Başkanlığın Sıfır Atık Faaliyetleri sonucunda 2025 yılında yaklaşık olarak 22.940 kg kâğıt atığından 390 ağaç, 9.320 kg plastikten 149 varil petrol, 17.190 kg cam atığından 20,6 ton hammadde, 2.180 kg metal atığından 2,8 ton hammadde tasarruf edilmiştir. Ayrıca 905 kg bitkisel atık yağdan 815 litre biodizel, 450 kg atık motor yağından 315 litre madeni yağ tasarruf edilmiştir.

Bakanlık merkez binasında Türkiye Çevre Ajansı tarafından depozito uygulamaları kapsamında ambalaj atıklarının dönüşümü için geri dönüşüm otomatları yerleştirilmiş ve bu uygulama 2025 yılında da aynen devam ettirilmiştir.

Bakanlık merkez binasından çıkan ekonomik değeri olan atıkların değerlendirilmesi amacıyla “Ambalaj Atıklarının ve İmha Edilecek Kâğıt atıkların Toplanması ve Satışı” ihalesi sonucunda 20.02.2025 Tarihli sözleşme ile atıkların satışına başlanılmış olup, geri dönüştürülebilir atık satışından toplam 151.219,00 TL gelir elde edilmiştir.

EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Eğitim Faaliyetleri

- Bakanlığımız Genel Müdürlükleri ve Başkanlıklarının talepleri üzerine 2025 Bahar ve Güz dönemi yüz yüze eğitimlerinin, ilgili birimlerle koordine şekilde düzenlenmesi sağlanmıştır.
- 2025 yılı içerisinde Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı için gerçekleştirilen yüz yüze hizmet içi eğitimler toplamı 41 adettir. 3.646 kişiye eğitim verilmiştir.
- Bahar döneminde Bakanlığımız merkez ve taşra birimleri için yüz yüze 24 adet hizmet içi eğitim planlaması yapılmış olup, toplam 2.066 kişiye eğitim verilmiştir.
- Güz döneminde Bakanlığımız merkez ve taşra birimleri için yüz yüze 17 adet hizmet içi eğitim planlaması yapılmış olup, toplam 1.580 kişiye eğitim verilmiştir.
- Bakanlığımız Uzaktan eğitimlerde ise toplam olarak 65.770 personele 21 ayrı eğitim konu başlığında 54 uzaktan eğitim verilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı ile yürütülen faaliyetler kapsamında 5 eğitim videosu da uzaktan eğitim kapısına (uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr) eklenerek tüm kamu personelinin erişimine açılmıştır.
- Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile Atık Su Arıtma Tesisi Tesis Sorumlusu Tebliğine göre başvuruda bulunan 1.921 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 1.627 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile Gürültü A Sınıfı Eğitimine başvuru toplanmış, 859 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 549 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile Gürültü B1 Sınıfı Eğitimine başvuru toplanmış, 562 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 443 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ortak çalışması ile ÇED Laboratuvar Eğitimlerine başvuru toplanmış, 2.786 kursiyere uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve çevrim içi yapılan sınavda başarılı olan 1.488 kursiyere yetki belgesi düzenlenmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından başlatılan “Ulusal Staj Programı” kapsamında merkez ve taşra teşkilatı ve bağlı kuruluşlar için staj işlemleri, <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr> üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımız merkez teşkilatına 221 öğrenci kontenjanı tanınmış olup staj yapan öğrenci sayısı 96 öğrenci, taşra teşkilatına 314 kontenjan tanımlanmış, staj yapan öğrenci sayısı 216 olarak gerçekleşmiştir.
- Bakanlığımız Bağlı Kuruluşlarına 1.962 öğrenci kontenjanı tanınmış olup staj yapan öğrenci sayısı 1.449 öğrenci olarak gerçekleşmiştir.

Tanıtım Faaliyetleri

2025 yılı içerisinde yapılan faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- Sanayide Yeşil Dönüşüm Toplantısı ve Sanayide Yeşil Dönüşüm Tanıtım Filmi,
- UNCCD COP-16,
- Sakarya İstişare Toplantısı
- 6 Şubat Depremleri Anma Programı ve 6 Şubat Kabine Filmi,
- Yeniden Daha Güçlü Anadolu, 1.360 Konut ve 67 Dükkân Temel Atma Töreni,
- Deprem Bölgesinde 4 İlde (Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Adıyaman) Ramazan Panayırı,
- Malatya İftar Programı,
- Külliye Ramazan Etkinlikleri Sıfır Atık Atölyesi,
- 81 İlde Sıfır Atık Günü Etkinlikleri,
- 30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü (New York),
- Bakanlığımızın TOKİ Yatırımları Bağlamında Kıbrıs Programı,
- KKTC Program Filmi,
- Antalya Diploması Forumu,
- 7. Verimlilik ve Teknoloji Fuarı,
- Adıyaman Üniversitesi Konser Etkinliği,
- Recep Tayyip Erdoğan Fuar Merkezi Bölgesel Kariyer Fuarı Stant Kurulumu,
- Kocaeli’nde Kura Çekimi ve Anahtar Teslim Töreni ve Kocaeli Yatırım Filmi,
- ATO Akademik Kitap Fuarı,
- Bitki Rehberleri Protokolü İmza Töreni ve Tanıtım Toplantısı ve Bitki Rehberi Filmi
- İFAD Çevre Teknolojileri ve Enerji Fuarı Kongresi,
- Deprem Konutları Görüntü Çekimi,
- Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu Tanıtım Filmi,
- Türkiye Çevre Haftası Millet Bahçesi Açılışı (Beykoz),
- Millet Bahçeleri Filmi
- 81 İlimizde 5 Haziran Dünya Çevre Günü Etkinliği,
- 250 Bininci Konut Anahtar Teslim Töreni – Kahramanmaraş,
- Güngören’de Bin 930 Konut ve İş Yeri Anahtar Teslimi, Temel Atma ve Toplu Açılış Töreni,
- Kızılcahamam Programı Toplu Açılış Töreni ve Kızılcahamam Program Filmi,
- Sıfır Atık Atölyesi Etkinlikleri (Ümraniye),
- Sürdürülebilir Yeşil Büyüme ve İklim Politikaları Çalıştay ve Sürdürülebilir Yeşil Büyüme ve İklim Politikaları Çalıştay Filmi,
- Bakanlık Şehitler Cami Sosyal Medya Hesaplarının Takibi,
- Yeşil Dünya Mobil Oyun Projesi,
- İzmir İli Köy Konutları Temel Atma Töreni,
- Ödemiş Seferihisar Yangın Konutları Filmi,
- Malatya 300 Bininci Konut Toplu Açılış Töreni,
- İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu Toplantısı,
- Emlak Katılım Lansmanı Programı,
- Dışişleri Bakanlık Binası Temel Atma Töreni,

- Bilecik Afet Konutları Temel Atma Töreni,
- Balıkesir Sındırgı Afet Konutları Temel Atma Töreni,
- TEKNOFEST İstanbul,
- Kahramanmaraş Afet Konutları Temel Atma Töreni,
- Birleşmiş Milletler 80. Genel Kurulu'nun Oturumu,
- BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 30. Taraflar Konferansı (COP 30)
- "İnşa Etme Gücünün Adı" Filmi,
- CBS Tanıtım Filmi,
- 500 Bin Sosyal Konut Tanıtım Töreni,
- İstanbul Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi Açılış Töreni,
- İskenderun Sahil Düzenleme ve Yenileme Projesi Açılış Töreni,
- Ataşehir Şerifali Çiftliği Kentsel Dönüşüm Konutları Kura Çekim Töreni,
- Adıyaman 350 Bininci Konut Toplu Açılış Töreni.

Yayın Faaliyetleri

- Bir Oluruz,
- Sıfır Atık Gazetesi Türkçe (Türkçe, İngilizce),
- Çevre Şehir ve İnsan,
- 23 Nisan Etkinlik Kitabı,
- Çevre ve Çocuk Dergisi,
- Çevre Şehir ve İklim (Döngüsel Ekonomi) Sayı: 07,
- Çevre ve Çocuk Dergisi,
- Şehir Bülteni Maltepe,
- Sıfır Atık Gazetesi Mavi (Türkçe, İngilizce),
- Asrın Felaketinden Asrın İnşasına 6 Şubat Depremleri,
- Türkiye'nin BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı (COP) (Türkçe, İngilizce, Fransızca, Arapça).

Arşiv Faaliyetleri

Yayın ve tanıtım materyalleri e-arşive aktarılarak Bakanlık kullanımına sunulmuştur.

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak; idaremin bütçesinin kalkınma planına, yıllık programlara, stratejik plan ve performans programları ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanmasını ve uygulanmasını, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesini, kullanılmasını ve kayıp ve suistimale karşı korunmasını sağlamaktan ve harcama birimlerinde mali yönetim ve iç kontrol sisteminin işleyişini izlemekten ve gerekli tedbirleri almaktan sorumluyum.

Bu çerçevede idarem bünyesinde oluşturulan ve uygulanan iç kontrol sisteminin; faaliyetlerin belirlenmiş amaç ve politikalar doğrultusunda, mevzuata uygun etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesine, her türlü usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, varlık ve kaynakların korunmasına, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasına, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesine ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını beyan ederim.

İdaremin stratejik planında ve performans programında açıklanan amaç ve hedeflere yönelik kurumsal risklerin belirlendiğini, değerlendirildiğini, risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesi için ilave risk yönetimi faaliyetlerinin uygulandığını ve raporlandığını bildiririm.

Bu güvence, gözetim sorumluluğum çerçevesinde edindiğim bilgi ve değerlendirmelere, harcama yetkilileri tarafından sunulan birim faaliyet raporlarına ve iç kontrol güvence beyanlarına, mali hizmetler birimince sunulan iç kontrol sistemi değerlendirme raporu ile mali hizmetler birim yöneticisinin beyanına ve iç denetim raporları ile iç denetim biriminin kapsamlı görüşüne dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

27.02.2026

Murat KURUM
Bakan

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

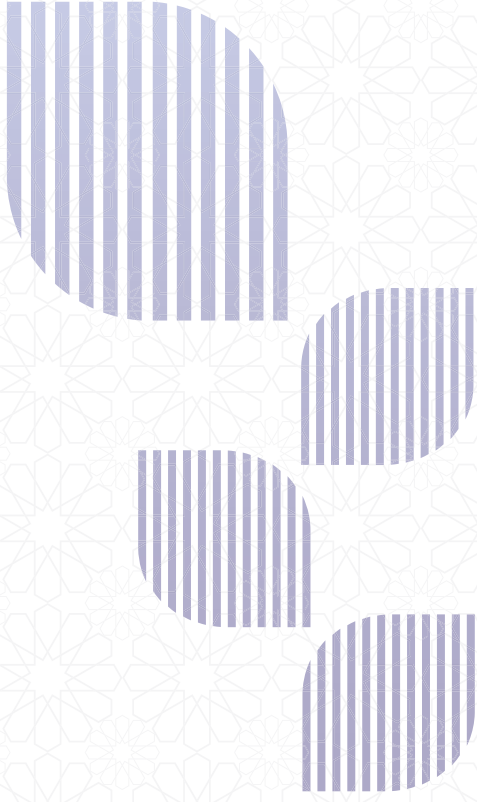
Mali hizmetler birim yöneticisi olarak, idaremiz harcama birimlerinin sorumluluğunda yürütülen iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarında gerekli koordinasyonun sağlandığını, eğitim ve rehberlik hizmeti verildiğini, uygulama sonuçlarının izlendiğini, değerlendirildiğini ve sonuçların harcama yetkililerine ve üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

Mali kanunlar ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağladığımı ve danışmanlık faaliyetinde bulunduğumu beyan ederim.

Faaliyet Raporunun "III/A- Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

27.02.2026

Yusuf Alperen AYAR
Strateji Geliştirme Başkanı

csb.gov.tr